

URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE

STATISTICAL OFFICE IN RZESZÓW

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
PODKARPACKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF PODKARPACKIE VOIVODSHIP*

2012

ZESPÓŁ REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*

Przewodniczący *President*
Marek Cierpiał-Wolan

Członkowie *Members*
Piotr Drygaś, Dorota Jasiukiewicz, Teresa Krzemińska, Irena Polak,
Anna Tworek-Ptak, Jadwiga Uchman,
Elżbieta Woda, Elżbieta Wojnar, Józef Wojtak

Sekretarz *Secretary*
Barbara Błachut

Redakcja merytoryczna i techniczna *Editors and technical supervision*
Zespół pracowników Urzędu Statystycznego *Team of the Statistical*
w Rzeszowie *Office in Rzeszów*

Projekt okładki *Cover design*
Lidia Motrenko-Makuch

Druk okładki *Cover printing*
Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 1640-0062

Cena 25 zł

URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE
ul. Jana III Sobieskiego 10, 35-959 Rzeszów
tel.: 17 8535210, 8535219; fax: 17 8535157
<http://www.stat.gov.pl/rzesz>
e-mail: SekretariatUSRze@stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Rzeszowie oddaje do rąk Państwa trzynastą edycję Rocznika Statystycznego Województwa Podkarpackiego.

Pod względem zakresu tematycznego Rocznik Statystyczny stanowi kontynuację poprzedniej edycji. Zawiera szeroki zestaw informacji statystycznych opisujących zjawiska i procesy zachodzące w województwie, charakteryzujących poziom życia mieszkańców Podkarpacia oraz stan gospodarki. Wybrane dane o województwie podkarpackim zostały zaprezentowane na tle kraju i pozostałych województw.

W obecnej edycji Rocznika zaprezentowano wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2011 r., dotyczące: ludności faktycznie zamieszkałej według płci, miejsca urodzenia i obywatelstwa, stanu cywilnego faktycznego, poziomu wykształcenia, aktywności ekonomicznej oraz głównego źródła utrzymania, a także identyfikacji narodowo-etnicznych, jak też zasobów mieszkaniowych.

Jednocześnie, wykorzystując wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, dokonano weryfikacji stanu i struktury ludności za 2010 r.

Przekazując Państwu „Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2012”, dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje, które przyczyniły się do wzbogacenia jego treści.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

dr Marek Cierpień-Wolan

Rzeszów, grudzień 2012 r.

PREFACE

The Statistical Office in Rzeszów is pleased to introduce you the thirteenth edition of the Statistical Yearbook of Podkarpackie Voivodship.

As far as the scope of subjects is concerned, the Statistical Yearbook is a continuation of the previous edition. It contains a large extent of statistical data describing phenomena and processes occurring in the voivodship, which characterize living standard of the society in Podkarpacie as well as the economic situation. Selected data on Podkarpackie Voivodship are presented compared to the country and other voivodships.

This edition of the Yearbook covers the results of the Population and Housing Census conducted in 2011 with respect to: population actually living according to sex, place of birth and citizenship, de facto marital status, educational level, economic activity and the main source of maintenance, national-ethnic identities, as well as dwelling stocks.

Simultaneously, the size and structure of the population for 2010 was verified according to the results of the Population and Housing Census 2011.

Giving you the Statistical Yearbook of Podkarpackie Voivodship 2012, I would like to express my gratitude to all persons and institutions for assistance in providing information, which has contributed to enriching its contents.

*Director
of the Statistical Office
in Rzeszów*

Marek Cierpiał-Wolan, PhD

Rzeszów, December 2012

SPIS RZECZY

Przedmowa
Spis tablic
Spis map i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2011 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000-2011)
III. Podkarpackie na tle innych woje- wództw w 2011 r.

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubez- pieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania ..
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Strona Page
<i>Preface</i>	3— 4
<i>List of tables</i>	6— 22
<i>List of maps and graphs</i>	22— 23
<i>Symbols. Abbreviations</i>	24— 25
<i>General notes</i>	26— 31

REVIEW TABLES

<i>Voivodship compared to the country in 2011</i>	32— 37
<i>Major data on the voivodship (2000-2011)</i>	38— 61
<i>Podkarpackie compared to other voi- vodships in 2011</i>	62— 69

CHAPTERS

<i>Geography</i>	70— 73
<i>Environmental protection</i>	74— 97
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	98—104
<i>Public safety. Justice</i>	105—108
<i>Population. Religious denominations</i>	109—138
<i>Labour market</i>	139—177
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	178—186
<i>Household budgets</i>	187—194
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	195—209
<i>Education</i>	210—236
<i>Health care and social welfare</i>	237—249
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	250—265
<i>Science and technology</i>	266—277
<i>Prices</i>	278—281
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	282—312
<i>Industry and construction</i>	313—329
<i>Transport and communications</i>	330—336
<i>Trade and catering</i>	337—342
<i>Finances of enterprises</i>	343—357
<i>Public finance</i>	358—364
<i>Investments. Fixed assets</i>	365—378
<i>Regional accounts</i>	379—383
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	384—391

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship</i>	1	70
Powierzchnia i granice	<i>Area and borders</i>	2	70
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	71
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	4	71
Wyższe szczyty górskie	<i>Highest mountain peaks</i>	5	72
Większe sztuczne zbiorniki wodne	<i>Major artificial reservoirs</i>	6	72
Dane meteorologiczne (2005, 2010, 2011)	<i>Meteorological data (2005, 2010, 2011).....</i>	7	72
Średnie miesięczne temperatury powietrza (1981-2011)	<i>Average monthly air temperatures (1981- 2011)</i>	8	73
Miesięczne sumy opadów atmosferycznych (1981-2011)	<i>Monthly atmospheric precipitation (1981- 2011)</i>	9	73
 DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODO- WISKA	 CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	74
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa (2011, 2012)	<i>Geodesic status and use of voivodship land (2011, 2012).....</i>	1 (10)	82
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2011)	<i>Agricultural land designated for non-agricul- tural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2011)....</i>	2 (11)	83
Grunty zdewastowane i zdegradowane wy- magające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospoda- rowane (2005, 2010, 2011)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2011).....</i>	3 (12)	84
Pobór wody na potrzeby gospodarki naro- dowej i ludności (2005, 2010, 2011)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011)..</i>	4 (13)	84
Zużycie wody na potrzeby gospodarki naro- dowej i ludności (2005, 2010, 2011).....	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011)..</i>	5 (14)	85
Pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leś- nictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2011)	<i>Water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up and completing fish ponds (2005, 2010, 2011).....</i>	6 (15)	85
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia (2010, 2011)	<i>Quality of water from waterworks supplied to the population for consumption (2010, 2011)..</i>	7 (16)	86
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2011).....	<i>Industrial and municipal waste water dis- charged into waters or into the ground (2005, 2010, 2011)</i>	8 (17)	87

	Tablica Table	Strona Page
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011)	<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed (2005, 2010, 2011)</i>	9 (18) 87
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011)	<i>Waste water treatment plants (2005, 2010, 2011)</i>	10 (19) 88
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (2005, 2010, 2011)	<i>Emission and reduction of industrial air pollutants (2005, 2010, 2011)</i>	11 (20) 89
Wyposażenie zakładów w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza (2005, 2010, 2011)	<i>Air pollution reduction systems in plants (2005, 2010, 2011)</i>	12 (21) 90
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2011) ..	<i>Generated and accumulated waste and their storage yards areas (2005, 2010, 2011)</i>	13 (22) 91
Odpady według rodzajów (2005, 2010, 2011) ..	<i>Waste by type (2005, 2010, 2011)</i>	14 (23) 92
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2011)	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2005, 2010, 2011)</i>	15 (24) 92
Parki narodowe (2005, 2010, 2011)	<i>National parks (2005, 2010, 2011)</i>	16 (25) 93
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2011)	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2011)</i>	17 (26) 93
Rezerваты przyrody (2005, 2010, 2011)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2011)</i>	18 (27) 94
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2011)	<i>Nature monuments (2005, 2010, 2011)</i>	19 (28) 94
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne (2005, 2010, 2011)	<i>Rates and receipts from fees and fines to the ecological funds (2005, 2010, 2011)</i>	20 (29) 95
Dziedziny finansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2011)	<i>Domains of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund (2005, 2010, 2011)</i>	21 (30) 95
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	22 (31) 96
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2011)</i>	23 (32) 97
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 98
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2011)	<i>Administrative units of the voivodship (2005, 2010, 2011)</i>	1 (33) 101
Gminy w 2011 r.	<i>Gminas in 2011</i>	2 (34) 101
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2011 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2011</i>	3 (35) 102
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2011 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2011</i>	4 (36) 102
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2011)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2011)</i>	5 (37) 104

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	105
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według rodzajów przestępstw (2005, 2010, 2011).....	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings by type of crime (2005, 2010, 2011)</i>	1 (38)	106
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych (2005, 2010, 2011)...	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes (2005, 2010, 2011)</i>	2 (39)	107
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2011)	<i>Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2005, 2010, 2011)</i>	3 (40)	108
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	109
Ludność (2005, 2010, 2011).....	<i>Population (2005, 2010, 2011).....</i>	1 (41)	115
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2011).....	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2011).....</i>	2 (42)	115
Mediana wieku (wiek środkowy) ludności (2005, 2010, 2011)	<i>Median age of population (2005, 2010, 2011).....</i>	3 (43)	116
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2011)	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2011)</i>	4 (44)	117
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2011)..	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2011)</i>	5 (45)	118
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2011)	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2011).....</i>	6 (46)	118
Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego (2002, 2011)	<i>Population aged 15 and more by de facto marital status (2002, 2011)</i>	7 (47)	119
Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia (2002, 2011)	<i>Population aged 13 and more by education level (2002, 2011)</i>	8 (48)	119
Ludność według głównego źródła utrzymania (2002, 2011)	<i>Population by main source of maintenance (2002, 2011)</i>	9 (49)	120
Ludność według płci oraz kraju urodzenia w 2011 r.	<i>Population by sex and country of birth in 2011</i>	10 (50)	121
Ludność według miejsca urodzenia oraz obywatelstwa w 2011 r.	<i>Population by place of birth and citizenship in 2011</i>	11 (51)	122
Ludność według struktury identyfikacji narodowo-etnicznych w 2011 r.	<i>Population by structure of national-ethnic identity in 2011</i>	12 (52)	122
Ruch naturalny ludności (2000, 2005, 2010, 2011).....	<i>Vital statistics (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	13 (53)	123
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2011).....	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2011).....</i>	14 (54)	124

	Tablica Table	Strona Page
Małżeństwa zawarte w 2011 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2011</i>	15 (55) 124
Małżeństwa zawarte w 2011 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted in 2011</i>	16 (56) 126
Małżeństwa wyznaniowe zawarte (2005, 2010, 2011).....	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2011)</i>	17 (57) 127
Rozwody w 2011 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2011</i>	18 (58) 127
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2011).....	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2011)</i>	19 (59) 129
Urodzenia (2005, 2010, 2011)	<i>Births (2005, 2010, 2011)</i>	20 (60) 129
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2011).....	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2011)</i>	21 (61) 130
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2011).....	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2011)</i>	22 (62) 131
Zgony według płci i wieku zmarłych w 2011 r.	<i>Deaths by sex and age of deceased in 2011</i>	23 (63) 131
Zgony według przyczyn w 2010 r.	<i>Deaths by causes in 2010</i>	24 (64) 132
Zgony niemowląt według płci i wieku w 2011 r.	<i>Infant deaths by sex and age in 2011</i>	25 (65) 134
Zgony niemowląt według przyczyn w 2010 r.	<i>Infant deaths by causes in 2010</i>	26 (66) 134
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2005, 2010, 2011)	<i>Suicides registered by police (2005, 2010, 2011)</i>	27 (67) 135
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2011).....	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2011)</i>	28 (68) 135
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2011).....	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2011)</i>	29 (69) 136
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2011).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2011)</i>	30 (70) 136
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011)</i>	31 (71) 137
Niektóre wyznania religijne w 2011 r.	<i>Selected religious denominations in 2011</i>	32 (72) 138
 DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	 CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x 139
 Aktywność ekonomiczna ludności	 Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more on the basis of census in 2011</i>	1 (73) 149

	Tablica Table	Strona Page
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level on the basis of census in 2011</i>	2 (74) 150
Pracujący	Employment	
Pracujący (2010, 2011)	<i>Employed persons (2010, 2011)</i>	3 (75) 151
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2011)	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2011)</i>	4 (76) 152
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2011) ...	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2011)</i>	5 (77) 154
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2011)	<i>Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2011)</i>	6 (78) 155
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2011)	<i>Hires (2005, 2010, 2011)</i>	7 (79) 157
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2011)	<i>Terminations (2005, 2010, 2011)</i>	8 (80) 159
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę (2005, 2010, 2011)	<i>School leavers starting work for the first time (2005, 2010, 2011)</i>	9 (81) 161
Miejsca pracy wolne i nowo utworzone (2010, 2011)	<i>Job vacancies and newly created jobs (2010, 2011)</i>	10 (82) 163
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2011)	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2011)</i>	11 (83) 165
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2011)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2011)</i>	12 (84) 165
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2011)	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2011)</i>	13 (85) 166
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2005, 2010, 2011)	<i>Registered unemployed persons benefiting from labour market programme (2005, 2010, 2011)</i>	14 (86) 168
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2011) .	<i>Labour Fund expenditures (2005, 2010, 2011)</i> ..	15 (87) 168
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011]	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2011]</i>	16 (88) 169
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011]	<i>Events and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2011]</i>	17 (89) 171
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2011)	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2011)</i> ..	18 (90) 173
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2011)	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2011)</i>	19 (91) 173
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2011)	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2011)</i>	20 (92) 175

		Tablica Table	Strona Page
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2011)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2011)</i>	21 (93)	176
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2011)	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2011)</i>	22 (94)	177
 DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	 CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	178
Wynagrodzenia	<i>Wages and salaries</i>		
Wynagrodzenia brutto (2010, 2011)	<i>Gross wages and salaries (2010, 2011)</i>	1 (95)	181
Wynagrodzenia brutto według składników (2005, 2010, 2011).....	<i>Gross wages and salaries by components (2005, 2010, 2011)</i>	2 (96)	182
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2011)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2011)</i>	3 (97)	184
 Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	 <i>Social security benefits</i>		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2011)	<i>Retirees and pensioners (2005, 2010, 2011) ..</i>	4 (98)	185
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2011)	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2011)</i>	5 (99)	186
 DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	 CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	187
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2011) ..	<i>Households (2005, 2010, 2011)</i>	1 (100)	192
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011).....	<i>Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2011)</i>	2 (101)	192
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011).....	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2011)</i>	3 (102)	193
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2011)</i>	4 (103)	193
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2011)	<i>Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2011)</i>	5 (104)	194

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	General notes x	195
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2005, 2010, 2011)....	Water-line and sewerage systems (2005, 2010, 2011) 1 (105)	201
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2011) 2 (106)	202
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households (2005, 2010, 2011) 3 (107)	202
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2011)	House-heating (2005, 2010, 2011) 4 (108)	203
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2011)	Population using water-line, sewerage and gas-line systems (2005, 2010, 2011) 5 (109)	203
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2011)	Urban transport (2005, 2010, 2011) 6 (110)	204
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2011)	Municipal waste and liquid waste (2005, 2010, 2011) 7 (111)	204
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2011)	Generally accessible and estate urban area green belts (2005, 2010, 2011) 8 (112)	205
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe na podstawie spisów (2002, 2011)	Dwelling stocks based on census (2002, 2011) 9 (113)	205
Struktura mieszkań według powierzchni użytkowej na podstawie spisów (2002, 2011)	Structure of dwellings by useful floor area based on census data (2002, 2011) 10 (114)	206
Mieszkania wyposażone w instalacje na podstawie spisów (2002, 2011)	Dwellings fitted with installations based on census data (2002, 2011) 11 (115)	206
Struktura mieszkań według stosunków własnościowych w 2011 r.	Structure of dwellings by type of ownership in 2011 12 (116)	207
Struktura mieszkań według liczby izb na podstawie spisów (2002, 2011)	Structure of dwellings by number of rooms based on census data (2002, 2011) 13 (117)	207
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011)	Dwellings completed (2005, 2010, 2011) 14 (118)	208
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2011)	Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2011) 15 (119)	209
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes x	210
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12)	Education by level (2005/06, 2010/11, 2011/12) 1 (120)	215

	Tablica Table	Strona Page
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Schools by school governing authority (2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	2 (121) 217
Współczynnik skolaryzacji (2010/11, 2011/12)	<i>Enrolment rate (2010/11, 2011/12).....</i>	3 (122) 220
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2011/12	<i>Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools in the 2011/12 school year.....</i>	4 (123) 220
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2011/12	<i>Pupils and students studying foreign lan- guages in schools for children and youth and in post-secondary schools in the 2011/12 school year.....</i>	5 (124) 221
Uczący się obowiązkowo języków obcych w szkołach dla dorosłych w roku szkolnym 2011/12	<i>Pupils and students obligatory studying for- eign languages in schools for adults in the 2011/12 school year</i>	6 (125) 223
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2009/10, 2010/11, 2011/12)	<i>Education for people with special educa- tional needs (2009/10, 2010/11, 2011/12)....</i>	7 (126) 223
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2011).....	<i>Special educational centres, youth educa- tion centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2011).....</i>	8 (127) 224
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2011) ..	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2011) ...</i>	9 (128) 225
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12].....	<i>Boarding-schools and dormitories for chil- dren and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12].....</i>	10 (129) 225
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	11 (130) 226
Studenci szkół wyższych otrzymujący sty- pendia (2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Students of higher education institutions re- ceiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2011/12).....</i>	12 (131) 226
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12].....	<i>Primary schools for children and youth (ex- cluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12].....</i>	13 (132) 227
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12] ...	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12].....</i>	14 (133) 228
Szkoły zasadnicze zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12].....	<i>Basic vocational schools for youth (exclud- ing special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12].....</i>	15 (134) 229
Uczniowie i absolwenci szkół zasadniczych zawodowych dla młodzieży według grup kierunków kształcenia (bez szkół specjal- nych) [2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth by fields of education (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	16 (135) 229
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12].....	<i>General secondary schools for youth (ex- cluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12].....</i>	17 (136) 230
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	18 (137) 230
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Specialized secondary schools for youth (ex- cluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	19 (138) 230

	Tablica Table	Strona Page
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Students and graduates of specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	20 (139) 231
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Technical schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	21 (140) 231
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12)	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12)</i>	22 (141) 232
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	23 (142) 232
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12)	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education (2005/06, 2009/10, 2010/11, 2011/12)</i>	24 (143) 233
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2011/12)...	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	25 (144) 233
Studenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Students of higher education institutions by study systems and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	26 (145) 234
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Graduates of higher education institutions by study systems and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	27 (146) 234
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według systemów studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Foreigners — students and graduates by study systems and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	28 (147) 235
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	29 (148) 235
Wychowanie przedszkolne (2005, 2010, 2011)	<i>Pre-primary education (2005, 2010, 2011)</i>	30 (149) 236
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 237
Pracownicy medyczni (2005, 2010, 2011)	<i>Medical personnel (2005, 2010, 2011)</i>	1 (150) 242
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2005, 2010, 2011)	<i>Out-patient health care (2005, 2010, 2011)</i>	2 (151) 242
Stacjonarna opieka zdrowotna (2005, 2010, 2011)	<i>In-patient health care (2005, 2010, 2011)</i>	3 (152) 243
Szpitala ogólne (2005, 2010, 2011)	<i>General hospitals (2005, 2010, 2011)</i>	4 (153) 243
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2010, 2011)	<i>Emergency medical services and first aid (2010, 2011)</i>	5 (154) 244
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2011)	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2011)</i>	6 (155) 245
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2011)	<i>Blood donation (2005, 2010, 2011)</i>	7 (156) 245
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2011)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2011)</i>	8 (157) 246
Placówki opieki nad dziećmi do lat 3 (2010, 2011)	<i>Facilities for children up to the age of 3 (2010, 2011)</i>	9 (158) 246

	Tablica Table	Strona Page
Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (2005, 2010, 2011).....	<i>Round-the-clock care and education centres for children and youth (2005, 2010, 2011)....</i>	10 (159) 247
Rodziny zastępcze (2005, 2010, 2011)	<i>Foster families (2005, 2010, 2011)</i>	11 (160) 247
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej (2005, 2010, 2011).....	<i>Stationary social welfare facilities (2005, 2010, 2011).....</i>	12 (161) 248
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2011).....	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2011)</i>	13 (162) 249
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x 250
Kultura	Culture	
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2011]	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2011].....</i>	1 (163) 255
Muzea (2005, 2010, 2011)	<i>Museums (2005, 2010, 2011)</i>	2 (164) 255
Galerie sztuki (2005, 2010, 2011)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2011)</i>	3 (165) 256
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2011).....	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2011).....</i>	4 (166) 256
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2011).....	<i>Cultural centres and establishments, clubs, community centres (2005, 2011)</i>	5 (167) 257
Kina stałe (2005, 2010, 2011)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2011)</i>	6 (168) 257
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2011)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2011).....</i>	7 (169) 258
Turystyka	Tourism	
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (2005, 2010, 2011).....	<i>Collective tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011)</i>	8 (170) 258
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (2005, 2010, 2011).....	<i>Catering establishments in collective tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011).....</i>	9 (171) 260
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (2005, 2010, 2011).....	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011).....</i>	10 (172) 261
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania według obywatelstwa (2005, 2010, 2011)	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments by nationality (2005, 2010, 2011)</i>	11 (173) 262
Przekroczenia zewnętrznej granicy Unii Europejskiej (2010, 2011).....	<i>Crossings of the European Union's external border (2010, 2011).....</i>	12 (174) 263

	Tablica Table	Strona Page
Sport	Sport	
Kluby sportowe (2004, 2008, 2010)	<i>Sports clubs (2004, 2008, 2010)</i>	13 (175) 264
Wybrane rodzaje sportów w klubach sporto- wych w 2010 r.	<i>Selected kinds of sports in sports clubs in 2010</i>	14 (176) 265
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNO- LOGY	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 266
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011)	<i>Units and employment in research and de- velopment activity (2005, 2010, 2011)</i>	1 (177) 270
Zatrudnieni w działalności badawczej i roz- wojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2011)	<i>Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2011)</i>	2 (178) 270
Nakłady wewnętrzne na działalność badaw- czą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	3 (179) 271
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Current expenditures on research and deve- lopment activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	4 (180) 271
Stopień zużycia aparatury naukowo-badaw- czej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011)	<i>Degree of consumption of research equip- ment in research and development activity (2005, 2010, 2011)</i>	5 (181) 272
Nakłady na działalność innowacyjną w prze- myśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Expenditures on innovation activities in in- dustry (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	6 (182) 272
Środki automatyzacji procesów produkcyj- nych w przemyśle (2005, 2010, 2011)	<i>Means for automating production processes in industry (2005, 2010, 2011)</i>	7 (183) 274
Struktura sprzedaży produktów (wyrobów i usług) nowych i zmodernizowanych w przemyśle w 2011 r.	<i>Structure of sold production (goods and ser- vices) of technologically new and im- proved products in industry in 2011</i>	8 (184) 277
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2011)	<i>Domestic inventions and utility models (2005, 2010, 2011)</i>	9 (185) 277
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 278
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Retail prices of selected goods and services (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	1 (186) 279
Przeciętne ceny skupu ważniejszych pro- duktów rolnych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Average procurement prices of major agri- cultural products (2000, 2005, 2010, 2011) ..</i>	2 (187) 281
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2000, 2005, 2010, 2011)...	<i>Average market-place prices received by farmers (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	3 (188) 281

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne.....	General notes.....	x 282
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekono- miczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2011).....	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2011).....</i>	1 (189) 288
Powierzchnia użytków rolnych według ro- dzajów użytków (2005, 2010, 2011).....	<i>Agricultural land area by land type (2005, 2010, 2011).....</i>	2 (190) 290
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2010].....	<i>Indices of gross, final and market agricultur- al output (constant prices) [2005, 2009, 2010].....</i>	3 (191) 290
Struktura globalnej i towarowej produkcji ro- lniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2010]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2009, 2010].....</i>	4 (192) 291
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2011)....	<i>Sown area (2005, 2010, 2011).....</i>	5 (193) 292
Zbiory i plony wybranych ziemioplodów (2005, 2010, 2011).....	<i>Selected crop production and yields (2005, 2010, 2011).....</i>	6 (194) 293
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych (2005, 2010, 2011).....	<i>Area, production and yields of ground vege- tables (2005, 2010, 2011).....</i>	7 (195) 294
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2005, 2010, 2011).....	<i>Area, production and yields of tree fruit (2005, 2010, 2011).....</i>	8 (196) 295
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z krze- wów owocowych i plantacji jagodowych (2005, 2010, 2011).....	<i>Area, production and yields of fruit bushes and berry fields (2005, 2010, 2011)</i>	9 (197) 296
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2011).....	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2011)</i>	10 (198) 297
Drób (2005, 2010, 2011).....	<i>Poultry (2005, 2010, 2011).....</i>	11 (199) 299
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2011)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2011).....</i>	12 (200) 299
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2011).....	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2011).....</i>	13 (201) 300
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2011).....	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2011).....</i>	14 (202) 300
Melioracje użytków rolnych (2005, 2010, 2011)	<i>Drainage of agricultural land (2005, 2010, 2011)</i>	15 (203) 301
Ciągniki rolnicze (2005, 2010).....	<i>Agricultural tractors (2005, 2010)</i>	16 (204) 301
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicz- nych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2010/11)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2010/11)</i>	17 (205) 302
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bie- żące) [2005, 2010, 2011].....	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2011].....</i>	18 (206) 302
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2011).....	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2011).....</i>	19 (207) 303

	Tablica Table	Strona Page
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011].....	<i>Value of major agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2011].....</i> 20 (208)	304
Pracujący wyłącznie lub głównie w gospodarstwach rolnych w czerwcu 2010 r.	<i>Persons employed exclusively or mainly on agricultural holdings in June 2010</i> 21 (209)	305
Nakłady pracy w gospodarstwach rolnych w roku 2009/2010	<i>Labour input on agricultural holdings in 2009/10</i> 22 (210)	306
Łowiectwo	Hunting	
Niektóre zwierzęta łowne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Selected game species (2005, 2010, 2011, 2012)</i> 23 (211)	307
Odrztał niektórych zwierząt łownych (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12)	<i>Selected species of game shot (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12)</i> 24 (212)	307
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2011).....	<i>Forest land (2005, 2010, 2011).....</i> 25 (213)	308
Powierzchnia lasów w zarządzie Lasów Państwowych według wieku i składu gatunkowego drzewostanów (2005, 2010, 2011).....	<i>Forest areas managed by state treasury by age and species structure of tree stands (2005, 2010, 2011)</i> 26 (214)	309
Zasoby drzewne na pniu w zarządzie Lasów Państwowych według wieku i składu gatunkowego drzewostanów (2005, 2010, 2011) ...	<i>Growing stock of standing wood managed by state treasury by age and species structure of tree stands (2005, 2010, 2011)</i> 27 (215)	310
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2011).....	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2011).....</i> 28 (216)	311
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2011).....	<i>Removals (2005, 2010, 2011).....</i> 29 (217)	312
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2011)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2011)</i> 30 (218)	312
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i> x	313
Przemysł	Industry	
Podstawowe dane o przemyśle (2005, 2010, 2011).....	<i>Basic data on industry (2005, 2010, 2011).....</i> 1 (219)	315
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2011)	<i>Sold production of industry (2005, 2010, 2011).....</i> 2 (220)	315
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011].....	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2011] ...</i> 3 (221)	317
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2011)	<i>Average paid employment in industry (2005, 2010, 2011)</i> 4 (222)	320
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2011)	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2011)</i> 5 (223)	322

	Tablica Table	Strona Page
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa według działów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Construction and assembly production by divisions (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	6 (224) 324
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	7 (225) 324
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011).....	<i>Buildings completed (2005, 2010, 2011)</i>	8 (226) 326
Budynki oddane do użytkowania według ro- dzajów budynków (2005, 2010, 2011)	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2011)</i>	9 (227) 327
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie (2005, 2010, 2011)	<i>Average paid employment in construction (2005, 2010, 2011)</i>	10 (228) 329
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2011)	<i>Average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2011)</i>	11 (229) 329
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x 330
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2011)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2011)</i>	1 (230) 332
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2011).....	<i>Hard surface public roads (2005, 2010, 2011)</i>	2 (231) 332
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2011).....	<i>Regular bus communication lines (2005, 2010, 2011)</i>	3 (232) 333
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2011).....	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2011)</i>	4 (233) 333
Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Rzeszów (2005, 2010, 2011)	<i>Passenger traffic in Rzeszów Airport (2005, 2010, 2011)</i>	5 (234) 334
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestro- wane (2005, 2010, 2011).....	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2011)</i>	6 (235) 334
Przekroczenia zewnętrznej granicy Unii Eu- ropejskiej przez pojazdy w województwie podkarpackim (2010, 2011)	<i>Crossings of the European Union's external border by vehicles in Podkarpackie voi- vodship (2010, 2011)</i>	7 (236) 335
Wypadki drogowe (2005, 2010, 2011).....	<i>Road traffic accidents (2005, 2010, 2011)</i>	8 (237) 335
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi pocztowe (2005, 2010, 2011)	<i>Basic postal services (2005, 2010, 2011)</i>	9 (238) 336
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2011).....	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2011)</i>	10 (239) 336

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	General notes	x	337
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2011]	1 (240)	340
Struktura sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	Structure of retail sales (current prices) [2005, 2010, 2011]	2 (241)	340
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2011]	3 (242)	341
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2011)	Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2011)	4 (243)	341
Gastronomia (2005, 2010, 2011)	Catering (2005, 2010, 2011)	5 (244)	342
Targowiska (2005, 2010, 2011)	Marketplaces (2005, 2010, 2011)	6 (245)	342
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	343
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2011)	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2011)	1 (246)	347
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2010, 2011)	Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2005, 2010, 2011)	2 (247)	349
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2011)	Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2011)	3 (248)	350
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2011)	Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2011)	4 (249)	351
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011)	Current assets of enterprises (2005, 2010, 2011)	5 (250)	352
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011)	Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2011)	6 (251)	354
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011)	Initial capital (joint stock) of enterprises (2005, 2010, 2011)	7 (252)	355
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011)	Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2011) ...	8 (253)	356
Kapitał zagraniczny przedsiębiorstw według kraju pochodzenia (2005, 2010, 2011)	Foreign capital of enterprises by country of origin (2005, 2010, 2011)	9 (254)	357
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	General notes	x	358
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011)	Revenue of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2011)	1 (255)	360

		Tablica Table	Strona Page
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów (2010, 2011) ...	<i>Revenue of local self-government entities budgets by divisions (2010, 2011)</i>	2 (256)	362
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011)	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2011)</i>	3 (257)	363
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów (2010, 2011) ...	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by divisions (2010, 2011)</i>	4 (258)	364
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	365
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2011].....	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2011].....</i>	1 (259)	369
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011].....	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2005, 2010, 2011].....</i>	2 (260)	371
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na środki trwałe (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011].....	<i>Investment outlays in enterprises on fixed assets (current prices) [2005, 2010, 2011]...</i>	3 (261)	372
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Investment outlays in budgetary state and local self-government units and entities (current prices) [2005, 2010, 2011].....</i>	4 (262)	373
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011]	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2011]</i>	5 (263)	374
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2005, 2010, 2011].....	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2005, 2010, 2011].....</i>	6 (264)	376
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (bieżące ceny ewidencyjne) [2005, 2010, 2011].....	<i>Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities (current book-keeping prices) [2005, 2010, 2011]</i>	7 (265)	377
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (2005, 2010, 2011)	<i>Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities (2005, 2010, 2011)</i>	8 (266)	378
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	379
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2005, 2009, 2010].....	<i>Gross domestic product (current prices) [2005, 2009, 2010]</i>	1 (267)	382
Wartość dodana brutto na 1 pracującego (ceny bieżące) [2009, 2010]	<i>Gross value added per 1 employed person (current prices) [2009, 2010].....</i>	2 (268)	383
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2005, 2009, 2010].....	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2005, 2009, 2010].....</i>	3 (269)	383
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2005, 2009, 2010)	<i>Nominal income in the households sector (2005, 2009, 2010)</i>	4 (270)	383

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	General notes	x 384
Prywatyzacja	Privatization	
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2011 r.	State owned enterprises by legal and organizational status in 2011	1 (271) 385
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem przekształceń własnościowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	State owned enterprises included in the process of ownership transformation from 1 VIII 1990 to 31 XII 2011	2 (272) 385
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane bezpośrednio oraz zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	State owned enterprises privatized directly and liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2011	3 (273) 386
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2011	4 (274) 386
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	Companies established on the basis of the directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2011	5 (275) 386
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy	
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (2000, 2005, 2010, 2011)	Entities of the national economy registered in the REGON register (2000, 2005, 2010, 2011)	6 (276) 387
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011)	Entities of the national economy registered in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2011)	7 (277) 388
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011)	Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2011)	8 (278) 390
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji (2010, 2011)	Natural persons conducting economic activity by sections (2010, 2011)	9 (279) 391

SPIS MAP I WYKRESOW**LIST OF MAPS AND GRAPHS**

	Strona Page
Podział terytorialny województwa podkarpackiego	194-195
Województwo podkarpackie na tle kraju w 2011 r.	194-195
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według województw w 2010 r.	194-195
Przyrost naturalny na 1000 ludności według województw 2011 r.	194-195
Stopa bezrobocia rejestrowanego według województw w 2011 r.	194-195

SPIS MAP I WYKRESÓW (dok.)

LIST OF MAPS AND GRAPHS (cont.)

	Strona Page
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności według województw w 2011 r.	194-195
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności według województw w 2011 r.	194-195
Struktura powierzchni województwa w 2012 r.	194-195
Struktura ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania w 2011 r.	194-195
Emisja zanieczyszczeń	194-195
Ludność według płci i wieku w 2011 r.	194-195
Ruch naturalny ludności	194-195
Struktura pracujących w 2011 r.	194-195
Bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy w 2011 r.	194-195
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i wykształcenia w 2011 r.	194-195
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych.....	194-195
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw	194-195
Odsetek szkół posiadających komputery przeznaczone do użytku uczniów.....	194-195
Liczba uczniów przypadających na 1 komputer ..	194-195
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2011/12	194-195
Struktura powierzchni zasiewów w 2011 r.	194-195
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2011 r.	194-195
Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych w 2011 r.	194-195
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w 2011 r.	194-195
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w 2011 r.	194-195
Juniorzy i juniorki ćwiczący w sekcjach sportowych w 2010 r.	194-195
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2011 r.....	194-195
Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca	194-195
Podmioty gospodarki narodowej w 2011 r.	194-195
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	194-195
Schemat procesu prywatyzacji	194-195
Kapitał zagraniczny przedsiębiorstw według kraju pochodzenia w 2011 r.	357

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 30. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 30.</i>
Znak *	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	–	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc <i>= thousand</i>	t	= tona <i>tonne</i>
mln	= milion <i>million</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
zł <i>zl</i>	= złoty <i>= zloty</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka <i>= piece</i>	m	= metr <i>metre</i>
egz	= egzemplarz	km	= kilometr <i>kilometre</i>
kpl	= komplet	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin <i>= volume</i>	ha	= hektar <i>hectare</i>
μg	= mikrogram <i>microgram</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	= gram <i>gram</i>	l	= litr <i>litre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>

m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	poz.	= pozycja
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	pkt	= punkt
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt·hour</i>	ust.	= ustęp
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt·hour</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt·hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
TJ	= teradżul <i>terajoule</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>inter alia</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
d 24h	= doba = <i>24 hours</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
r.	= rok	tzw.	= tak zwany
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building ma- terials</i>	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/r t/y	= ton rocznie = <i>tonnes per year</i>	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
cd. cont.	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
dok. cont.	= dokończenie = <i>continued</i>	EKG ECE	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
Lp. No.	= liczba porządkowa = <i>number</i>	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich <i>Statistical Office of the European Communities</i>
Kk	= Kodeks karny	ONZ UN	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych = <i>United Nations</i>
kl.	= klasa	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scien- tific and Cultural Organization</i>
nr (Nr) No.	= numer = <i>number</i>		

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w Roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym województwa**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „**wieś**” – pozostałe terytorium województwa.

2. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi; zmiany te spowodowały brak porównywalności danych również przy niezmiennych nazwach niektórych poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 dokonano grupowania według następujących grup rodzajów działalności:

- **rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo** – sekcja: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo”,

- **przemysł** – sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”,

- **budownictwo** – sekcja „Budownictwo”,

- **handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komuni-**

GENERAL NOTES

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to the **administrative division of the voivodship in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas and rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as area located within the administrative borders of these units, while the term “**rural areas**” is understood as the remaining territory of the voivodship.

2. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

4. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities - PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the previously used PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the introduction of changes in scope, i.e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in the lack of comparability of data, also if the names of classification levels remain unchanged.

Data in this publication are presented according to the following kind-of-activity groups, covering a few sections of the PKD 2007:

- **agriculture, forestry and fishing** – section: “Agriculture, forestry and fishing”,

- **industry** – sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply, sewerage, waste management and remediation activities”,

- **construction** – section “Construction”,

- **trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication** – sections: “Wholesale and retail trade; repair of motor

kacja – sekcje: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”,

- **działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości** – sekcje: „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”,

- **pozostałe usługi** – sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa”, „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”.

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności:**

— **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

5. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane w podziale według sekcji, PKD, działów opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

vehicles and motorcycles”, “Transportation and storage”, “Accommodation and food service activities”, “Information and communication”,

- **financial and insurance activities; real estate activities** – sections: *“Financial and insurance activities”, “Real estate activities”,*

- **other services** – sections: *“Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities”, “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”.*

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of national accounts;

3) according to **ownership sectors:**

— **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

— **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

5. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

6. Data according to NACE Rev. 2 sections and division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537), w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług — PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dnia 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto kategorię **cen bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług — VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od pro-

8. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 V II 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537) replacing the classification valid until 30 VI 2010;

2) the **Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008;

3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;

5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.

9. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and

duktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

Cena producenta definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o należny podatek od towarów i usług i powiększona o podatek akcyzowy w przypadku płatnika tych podatków oraz pomniejszona o ewentualne rabaty i opusty.

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu — ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) — według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną — jeśli nie zaznaczono inaczej — dla 2005 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2010 r. — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Dane za 2010 r. zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in busses with foreign registration).

Producer's price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the value added tax (VAT) due and increased by the excise tax when applicable as well as decreased by applicable rebates and deductions.

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output — current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry — 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006.

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of a year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) — as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated — unless otherwise indicated — for 2005 on the basis of the Population and Housing Census 2002, since 2010 on the basis of Population and Housing Census 2011.

Data for 2010 have been changed in comparison with those published in previous edition of the Yearbook.

13. Data, unless otherwise noted, do not include budget entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can slightly differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate notes.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych <i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane <i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE Rev. 2

sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz , parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE Rev. 2 (cont.)

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R.
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII

AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	17846	5,7	Area in km ²
Powiaty	314	21	6,7	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	4	6,2	Cities with powiat status
Gminy	2479	160	6,5	Gminas
Miasta	908	50	5,5	Towns
Miejscowości wiejskie	52744	1661	3,1	Rural localities
Sołectwa	40540	1552	3,8	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych	57,5	2,0	3,5	particulates
gazowych	220928,0	3701,7	1,7	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3143	226	7,2	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2261	184	8,1	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	827	38	4,6	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	123524,1	2093,7	1,7	Waste (excluding municipal waste) generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	9827,6	376,7	3,8	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe służące (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices) in:
ochronie środowiska:				environmental protection:
w mln zł	12158,2	521,4	4,3	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,0	3,9	x	in % of total investment outlays
gospodarce wodnej:				water management:
w mln zł	3136,2	128,4	4,1	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,3	1,0	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1159554	38790	3,3	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	301	182	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ...	68,7	73,8	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

LUDNOŚĆ
POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38538,4	2128,7	5,5	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta.....	23385,8	880,7	3,8	urban areas
wieś	15152,6	1248,0	8,2	rural areas
w tym kobiety	19883,9	1086,6	5,5	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	119	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55,8	56,5	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,3	1,4	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,1	-1,0	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13911,2	794,7	5,7	Employed persons ^a (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3403,51	2887,87	84,8	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1982,7	146,2	7,4	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	12,5	15,5	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Distribution network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (bez magistralnej) ..	278300,4	13460,9	4,8	water-line (excluding main)
kanalizacyjnej ^b	117745,6	13780,0	11,7	sewerage ^b
gazowej	135121,3	18560,6	13,7	gas-line
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^c (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13495,4	620,9	4,6	dwellings: in thousands
na 1000 ludności.....	350	292	x	per 1000 population
przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,76	4,00	x	average number of rooms in a dwelling
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	70,2	77,8	x	average usable floor space of dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach	131,0	5,7	4,4	Dwellings completed: in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	3,4	2,7	x	dwellings
izby	14,8	13,4	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	364,0	315,3	x	usable floor space of dwellings in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy. ^b Sieć rozdzielcza i kolektory. ^c Na podstawie bilansu.

^a By actual workplace. ^b Distribution network and collectors. ^c Based on balance.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie szkół ^b w tys.:				<i>Pupils and students of schools^b in thous.:</i>
podstawowych.....	2187,2	128,6	5,9	<i>primary</i>
gimnazjów	1210,0	73,5	6,1	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	221,3	13,1	5,9	<i>basic vocational^c</i>
liceów ogólnokształcących.....	606,1	38,3	6,3	<i>general secondary</i>
uzupełniających liceów ogólnokształcących	2,4	0,3	12,5	<i>supplementary general secondary</i>
liceów profilowanych	26,6	1,4	5,3	<i>specialized secondary</i>
techników	528,8	36,0	6,8	<i>technical secondary</i>
techników uzupełniających	3,2	0,3	9,4	<i>supplementary technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^d	12,7	0,9	7,1	<i>general art^d</i>
policealnych	330,6	13,5	4,1	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e				<i>Children attending pre-primary education establishments^e:</i>
w tysiącach.....	1160,5	60,1	5,2	<i>in thousand</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	708	656	x	<i>per 1000 children aged 3–6</i>

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^f :				<i>Medical personnel^f:</i>
lekarze ^g	80358	4002	5,0	<i>doctors^g</i>
dentyści	12797	993	7,8	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	186566	11110	6,0	<i>nurses^h</i>
Szpitala ogólne.....	814	32	3,9	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych ⁱ w tys.	180606	9555	5,3	<i>Beds in general hospitalsⁱ in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^k i punkty apteczne.....	12898	713	5,5	<i>Generally available pharmacies^k and pharmaceutical outlets</i>

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8290	679	8,2	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	132534,2	8700,2	6,6	<i>Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
Muzea (stan w dniu 31 XII)	777	41	5,3	<i>Museums (as of 31 XII)</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^d Dające uprawnienia zawodowe. ^e W przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. ^f Według podstawowego miejsca pracy. ^g Łącznie z lekarzami odbywającymi staż. ^h W tym osoby z tytułem magistra pielęgniarstwa. Bez indywidualnych praktyk pielęgniarskich. ⁱ Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^k Bez aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. ^b Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. ^c Including special job-training schools. ^d Leading to professional certification. ^e In nursery schools and pre-primary sections of primary schools. ^f By main workplace. ^g Including interns. ^h Of which persons with a Master’s degree in nursing. Excluding individual nursing practices. ⁱ Including beds and incubators for newborns. ^k Excluding pharmacies in in-patient health care facilities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem	Polska = 100		
	total	Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA (dok.)				
CULTURE. TOURISM (cont.)				
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	24917,9	952,0	3,8	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII).....	448	30	6,7	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	39616,3	1085,2	2,7	Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty noclegowe				Collective tourist accommodation
zbiorowego zakwaterowania w tys.:				establishments in thous.:
miejsca noclegowe (stan w dniu				
31 VII).....	606246	21591	3,6	number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	21476616	718911	3,3	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO				
AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej				Agricultural land in good condition
w tys. ha	14780,2	603,6	4,1	in thous. ha
pod zasiewami ^a	10576,0	326,8	3,1	sown area ^a
grunty ugorowane	468,4	48,2	10,3	fallow land
uprawy trwałe	390,4	16,3	4,2	permanent crops
w tym sady	362,1	13,3	3,7	oh which orchards
łąki i pastwiska	3291,0	203,5	6,2	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów ^a w tys. ha				Sown area ^a in thous. ha:
zboża podstawowe (bez miesza-				basic cereals (excluding cereal
nek zbożowych)	6177,5	174,7	2,8	mixed)
ziemniaki ^b	393,0	31,6	8,0	potatoes ^b
warzywa gruntowe ^c	155,8	4,8	3,1	field vegetables ^c
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
ziarno zbóż podstawowych (bez				grain of basic cereals (excluding
mieszanek zbożowych)	20882,7	534,4	2,6	cereal mixed)
ziemniaki ^d	9361,8	682,3	7,3	potatoes ^d
warzywa gruntowe ^e	4803,2	174,3	3,6	field vegetables ^e
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
ziarno zbóż podstawowych (bez				grain of basic cereals (excluding
mieszanek zbożowych)	33,8	30,6	90,5	cereal mixed)
ziemniaki ^d	230	198	86,1	potatoes ^d
Powierzchnia lasów (stan w dniu				Forest areas (as of 31 XII)
31 XII) w tys. ha	9143,3	671,6	7,3	in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO				
INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu				Sold production of industry
(ceny bieżące):				(current prices):
w mln zł	1137372,8	35391,6	3,1	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	29522	16633	56,3	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-				Sales of construction and assembly
-montażowej ^g (ceny bieżące):				production ^g (current prices):
w mln zł	182194,2	8188,7	4,5	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	4729	3848	81,4	per capita in zł

^a Bez powierzchni upraw trwałych innych niż sady, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone).
^b Bez powierzchni ziemniaków w ogrodach przydomowych. ^c Bez upraw warzyw w ogrodach przydomowych. ^d Łącznie z powierzchnią ziemniaków w ogrodach przydomowych. ^e Łącznie z uprawami warzyw w ogrodach przydomowych. ^g Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót.

^a Excluding permanent crops area other than orchards, kitchen gardens and crops intended for ploughing (green fertilizers). ^b Excluding potato area in kitchen gardens. ^c Excluding vegetable area in kitchen gardens. ^d Including potato area in kitchen gardens. ^e Including vegetable area in kitchen gardens. ^f Preliminary data; including vegetable area in kitchen gardens. ^g Made by construction units — by place of works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII
 TRANSPORT. COMMUNICATIONS — as of 31 XII

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km...	280400,5	15148,6	5,4	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	94,3	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane w tys. szt:				Registered cars in thous. units:
osobowe	18125,5	888,5	4,9	passenger cars
ciężarowe ^a i ciągniki siodłowe	3130,7	142,1	4,5	lorries ^a and road tractors
Placówki pocztowe	8383	481	5,7	Post offices
Telefoniczne łącza główne ^b :				Fixed main line ^b :
w tysiącach	6915,3	303,0	4,4	in thousands
na 1000 ludności	179	142	x	per 1000 population
w tym standardowe łącza główne ..	5861,1	272,9	4,7	of which standard main line

HANDEL — stan w dniu 31 XII
 TRADE — as of 31 XII

Sklepy	344982	17084	5,0	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	112	125	x	Population per shop

FINANSE PUBLICZNE
 PUBLIC FINANCE

Budżety gmin ^c				Budgets of gminas ^c
dochody:				revenue:
w mln zł	75830,7	5111,8	6,7	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	2926	2860	97,7	per capita in zł
wydatki:				expenditure:
w mln zł	79686,9	5352,5	6,7	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	3075	2995	97,4	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
dochody:				revenue:
w mln zł	56859,8	1632,6	2,9	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	4509	4791	106,3	per capita in zł
wydatki:				expenditure:
w mln zł	61510,5	1801,4	2,9	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	4877	5287	108,4	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
dochody:				revenue:
w mln zł	23551,6	1671,8	7,1	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	909	936	103,0	per capita in zł
wydatki:				expenditure:
w mln zł	24058,8	1707,1	7,1	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	928	955	102,9	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
dochody:				revenue:
w mln zł	15067,1	929,8	6,2	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	391	437	111,8	per capita in zł
wydatki:				expenditure:
w mln zł	16338,6	962,5	5,9	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	424	452	106,6	per capita in zł

^a Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.
^c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including vans. ^b Data concern operators of the public telecommunication network. ^c Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (dok.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
		total	Poland = 100	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE				
INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w mln zł	243346,2	13417,7	5,5	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	6316	6306	99,8	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w mln zł	2701110,7	116625,3	4,3	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	70089	54787	78,2	per capita in zł
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ				
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5897	275	4,7	State owned enterprises included in the privatization process ^a
skomercjalizowane.....	1761	87	4,9	commercialized
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2195	104	4,7	included in direct privatization
w tym sprywatyzowane	2117	104	4,9	of which privatized
poddane likwidacji.....	1941	84	4,3	subject to liquidation
w tym zlikwidowane	1122	47	4,2	of which liquidated
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII).....	3869897	151091	3,9	Entities of the national economy recorded in the REGON register ^b (as of 31 XII)
na 1000 ludności.....				per 1000 population
sektor publiczny	121871	6068	5,0	public sector
sektor prywatny	3748026	145023	3,9	private sector
RACHUNKI REGIONALNE W 2010 R.				
REGIONAL ACCOUNTS IN 2010				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w mln zł	1416585	52512	3,7	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	37096	24973	67,3	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w mln zł	1247651	46250	3,7	in mln zł
na 1 pracującego w zł.....	90193	63727	70,7	per 1 employed person in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w mln zł	885184	36190	4,1	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	23180	17211	74,2	per capita in zł

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2011; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. ^b Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwaga

Do przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000-2009 przyjęto liczbę ludności opracowaną Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane za 2010 r. zostały zmienione w stosunku do uprzednio publikowanych.

Note

For calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000-2009 it was assumed to use the number Population and Housing Census 2011. Data for 2010 published in the previous editions were changed.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
POWIERZCHNIA							
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	17926	17926	17926	17844	17844	17844
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA							
Pobór wody – w % poboru na potrzeby gospodarki narodowej i ludności – na cele:							
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	57,6	46,2	49,6	50,4	48,8	58,4
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	29,8	31,3	29,1	28,8	29,2	23,8
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	14,6	13,5	14,4	14,5	13,8	17,3
5	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane ^c w % wymagających oczyszczania	90,9	91,2	90,9	91,8	92,5	92,8
6	Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane ^c na 1 km ² w dam ³	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
7	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	40,9	43,1	44,8	47,5	49,6	52,1
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t:							
8	pyłowych	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
9	gazowych (bez dwutlenku węgla)	1,6	1,4	1,4	1,6	1,4	1,5
Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:							
10	pyłowych	98,0	97,9	98,5	98,7	98,6	98,6
11	gazowych (bez dwutlenku węgla)	23,2	25,4	11,6	10,9	14,5	13,8
12	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	75,3	59,7	59,6	62,8	65,5	69,3
13	Odpady komunalne zebrane przez zakłady oczyszczania ^f na 1 mieszkańca w kg	240	202	209	200	181	165

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Odprowadzone do wód lub do ziemi; w 2010 r. porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich latach. ^d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (w 2000 r. – działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. ^e Dane szacunkowe; do 2001 r. określane jako odpady stałe wywiezione.

^a From own intakes. ^b Water withdrawal by intakes before entering the water system. ^c Discharged into waters or into published in previous years. ^d Population using waste water treatment plants (in 2000 defined as served population) – ^e Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed.

na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2010 r. na bazie Narodowego Spisu
of population calculated on basis of the Population and Housing Census 2002, since 2010 on the basis of the

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
<i>AREA</i>							
17846	17845	17845	17845	17846	17846	<i>Area in km² (as of 31 XII)</i>	1
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>							
						<i>Water withdrawal – in % of total withdrawal for needs of the national economy and population – for purposes of:</i>	
54,5	53,4	51,5	53,1	53,2	56,6	<i>production^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)</i>	2
26,3	27,3	28,3	27,2	27,4	27,2	<i>exploitation water-line system^b</i>	3
						<i>Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km² in dam³</i>	4
15,8	15,2	14,4	15,3	15,2	15,5		
93,1	93,1	95,2	97,6	98,7	98,2	<i>Industrial and municipal waste water treated^c in % of requiring treatment</i>	5
0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	<i>Industrial and municipal waste water untreated^c per 1 km² in dam³</i>	6
54,3	55,1	59,8	61,1	63,4	66,2	<i>Population using waste water treatment plants in % of total population^d</i>	7
						<i>Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per km² in t:</i>	
0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>particulates</i>	8
1,4	1,3	1,2	1,0	1,2	1,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>	9
						<i>Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:</i>	
98,8	98,5	98,7	98,7	99,4	99,5	<i>particulates</i>	10
16,9	24,5	29,6	35,6	32,4	38,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>	11
74,9	71,5	60,8	54,4	58,8	117,3	<i>Waste (excluding municipal waste)^e generated (during the year) per 1 km² in t</i>	12
171	167	173	171	171	177	<i>Municipal waste collected by purification plants^f per capita in kg</i>	13

zmieniono metodologię badania ścieków komunalnych odprowadzonych siecią kanalizacyjną; dane nie są w pełni jako ludność obsługiwana) – na podstawie szacunków; ludność ogółem – na podstawie bilansów. ^e Patrz uwagi ogólne do

the ground; in 2010 the methodology of municipal waste water was changed; data are not fully comparable with data estimated data; total population - based on balances. ^e See general notes to the chapter "Environmental protection", item 7.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)							
	Nakłady na środki trwałe ^a (ceny bieżące) – w % nakładów ogółem – na:						
1	ochronę środowiska	8,2	8,0	5,7	7,8	5,9	5,4
2	gospodarkę wodną	1,8	1,6	1,8	2,1	1,9	1,2
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^b (stan w dniu 31 XII):						
3	w % powierzchni ogólnej	47,9	47,8	47,8	47,4	47,5	47,7
4	na 1 mieszkańca w m ²	4084	4072	4070	4037	4044	4058
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE							
	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:						
5	w liczbach bezwzględnych	34695	44802	49881	50324	48360	43909
6	na 10 tys. ludności	165,2	213,1	237,0	240,0	230,6	209,3
7	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	60,1	68,5	73,4	73,0	71,9	69,7
LUDNOŚĆ							
8	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2101375	2104138	2105050	2097248	2097975	2098263
9	miasta	854767	853881	851644	849217	848719	846826
10	wieś	1246608	1250257	1253406	1248031	1249256	1251437
11	z liczby ogółem kobiety	1072759	1074370	1075002	1071142	1071727	1071981
12	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	104	104	104	104	104	104
13	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	117	117	117	118	118	118
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):						
14	produkcyjnym	1222021	1240945	1259784	1273011	1288202	1301539
15	poprodukcyjnym	300933	303991	305845	306227	309159	312197
16	Małżeństwa na 1000 ludności	5,6	5,4	5,3	5,5	5,3	5,6
17	Rozwody na 1000 ludności	0,7	0,7	0,8	0,8	1,1	1,3
18	Urodzenia żywe na 1000 ludności	11,2	10,5	10,1	9,7	9,7	9,7
19	Zgony ^d na 1000 ludności	8,6	8,5	8,5	8,5	8,5	8,7
20	Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,6	1,9	1,6	1,2	1,2	1,1
21	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych ...	7,2	6,8	6,9	7,7	7,2	7,3
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:						
22	mężczyźni	71,2	71,4	71,6	71,9	71,8	72,0
23	kobiety	79,0	79,7	79,9	79,7	80,2	80,3
24	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,9	-1,1	-1,4	-1,2	-1,0	-1,1

^a Do 2001 r. określane jako nakłady inwestycyjne, a w latach 2002 – 2005 jako wydatki inwestycyjne. ^b Łącznie z tą częścią w stosunku do wcześniej publikowanych. ^d Łącznie ze zgonami niemowląt.

^a Until 2001 defined as investment outlays, and in 2002-2005 as investment expenditure. ^b Including the part of Natura 2000 ^d Including infant deaths.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</i>							
5,4	4,9	3,8	4,0	6,0	3,9	Outlays on fixed assets ^a (current prices) – in % of total outlays – for:	1
1,1	1,6	2,4	1,4	1,5	1,0	environmental protection	2
						water management	
44,5	44,5	44,5	44,5	44,7	44,7	Legally protected areas possessing unique environmental value ^b (as of 31 XII):	3
3786	3787	3783	3781	3748	3747	in % of total area	4
						per capita in m ²	
<i>PUBLIC SAFETY</i>							
41356	37864	38043	38702	36885	38790	Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:	5
197,2	180,5	181,4	184,3	173,4	182,3	in absolute numbers	6
						per 10 thous. population	7
71,4	72,1	72,6	72,2	73,3	73,8	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	
<i>POPULATION</i>							
2097564	2097338	2099495	2101732	2127948 ^c	2128687	Population (as of 31 XII)	8
849937	850665	859465	863096	882262 ^c	880736	urban areas	9
1247627	1246673	1240030	1238636	1245686 ^c	1247951	rural areas	10
1071966	1072228	1073378	1074154	1086326 ^c	1086587	of total females	11
105	105	105	105	104 ^c	104	Females per 100 males (as of 31 XII)	12
118	118	118	118	119	119	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	13
1312640	1323015	1333169	1341630	1358887 ^c	1360176	Population at age (as of 31 XII):	14
316241	320234	325045	330688	338054 ^c	346354	working	15
6,0	6,5	6,6	6,6	6,2	5,8	post-working	16
1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,1	Marriages per 1000 population	17
9,6	10,0	10,6	10,6	10,3	9,9	Divorces per 1000 population	18
8,3	8,5	8,7	8,9	8,6	8,6	Live births per 1000 population	19
1,3	1,5	1,9	1,8	1,7	1,4	Deaths ^d per 1000 population	20
7,0	6,0	5,4	5,5	5,2	5,3	Natural increase per 1000 population	21
						Infant deaths per 1000 live births	
72,6	72,9	73,1	73,2	73,7	74,1	Life expectancy at the moment of birth:	22
80,8	80,9	81,3	81,1	81,8	82,0	males	23
						females	24
-1,9	-1,5	-1,1	-0,9	-0,9	-1,0	Internal and international net migration for per-manent residence per 1000 population	

obszarów Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. c Dane za 2010 r. zostały zmienione

areas which is located in the legally protected areas. c Data for 2010 published in the previous editions were changed.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
RYNEK PRACY							
	Pracujący ^a :						
1	ogółem: w tys.	945,6	926,4	<u>923,9</u> _b 637,4	635,8	635,6	639,1
2	w tym kobiety	465,2	458,6	<u>458,6</u> _b 297,5	294,7	293,1	295,8
3	1999 = 100	96,6	94,6	<u>94,4</u> _b 65,1	64,9	64,9	65,3
4	na 1000 ludności	450,1	440,3	<u>438,9</u> _b 302,8	303,2	302,9	304,6
	z liczby ogółem w %:						
5	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	.	.	.	24,9
6	przemysł i budownictwo	.	.	.	.	.	27,9
7	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ ; transport i gospodarka ma- gazynowa; zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ ; informacja i komunikacja	.	.	.	.	.	20,0
8	działalność finansowa i ubezpieczenio- wa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	.	.	.	.	.	2,5
9	pozostałe usługi	.	.	.	.	.	24,8
10	pracujący w sektorze prywatnym	77,3	78,6	<u>79,4</u> _b 70,1	71,0	72,5	72,5
	Przeciętne zatrudnienie:						
	w przemyśle:						
11	w tysiącach	.	.	.	.	.	129,3
12	na 1000 ludności	.	.	.	.	.	61,6
	w budownictwie:						
13	w tysiącach	.	.	.	.	.	21,3
14	na 1000 ludności	.	.	.	.	.	10,2
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):						
15	ogółem: w tys.	182,2	195,2	187,5	182,5	170,3	164,0
16	1999 = 100	110,6	118,5	113,9	110,8	103,4	99,6
	z liczby ogółem w %:						
17	kobiety	53,4	51,5	50,0	50,7	52,1	53,4
18	w wieku poniżej 25 lat	32,8	31,5	29,5	28,0	26,3	25,0
19	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	50,4	54,3	55,1	55,5	55,3	52,4
20	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	16,2	17,4	<u>16,9</u> _b 20,6	20,2	19,1	18,5

^a Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. ^b Dane podaje się w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem pracu oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (mianownik), patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy”.

^a As of 31 XII; by actual workplace. ^b Data were given in two formulations, i.e. considering the number of persons employed Census 2002 (denominator), see general notes to the chapter „Labour market”.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
LABOUR MARKET							
						<i>Employed persons^a:</i>	
654,3	677,6	690,8	667,3	781,8	794,7	<i>total: in thous.</i>	1
301,9	309,4	314,3	308,1	371,0	375,6	<i>of which women</i>	2
66,8	69,2	70,6	68,2	79,9	81,2	<i>1999 = 100</i>	3
311,9	323,1	329,0	317,5	367,4	373,3	<i>per 1000 population</i>	4
						<i>of total number in %:</i>	
24,3	23,5	23,0	23,8	33,2	32,7	<i>agriculture, forestry and fishing</i>	5
28,5	29,3	28,7	27,7	24,5	24,8	<i>industry and construction</i>	6
						<i>trade; repair of motor vehicles^Δ; transportation and storage; accommodation and catering^Δ information and communication</i>	7
20,0	20,4	21,5	20,6	18,0	18,3	<i>real estate activities; financial and insurance activities</i>	8
2,4	2,3	2,4	2,3	2,0	2,0	<i>other services</i>	9
24,7	24,5	24,3	25,6	22,3	22,3	<i>employed persons in private sector</i>	10
73,6	74,8	75,7	75,0	78,8	79,5	<i>Average paid employment:</i>	
						<i>in industry:</i>	
131,1	138,3	142,6	129,1	128,1	129,8	<i>in thousands</i>	11
62,5	65,9	67,9	61,5	60,2	61,0	<i>per 1000 population</i>	12
						<i>in construction:</i>	
22,4	24,7	27,7	28,6	28,7	31,3	<i>in thousands</i>	13
10,7	11,8	13,2	13,6	13,5	14,7	<i>per 1000 population</i>	14
						<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII):</i>	
145,2	126,4	115,6	141,9	142,3	146,2	<i>total: in thous.</i>	15
88,2	76,7	70,2	86,2	86,4	88,8	<i>1999 = 100</i>	16
						<i>of total number in %:</i>	
56,1	57,9	55,5	50,1	51,6	52,9	<i>women</i>	17
23,0	21,5	22,7	25,3	24,5	23,8	<i>below the age of 25</i>	18
52,8	49,4	39,9	33,6	37,4	41,6	<i>remaining unemployed more than 1 year</i>	19
16,4	14,2	13,0	15,9	15,4	15,5	<i>Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %</i>	20

jących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996 (licznik)

on private farms in agriculture with the use of results of Agricultural Census 1996 (numerator) as well as Population and Housing

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH							
1	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1639,28	1755,11	1788,08	1876,93	1940,50	2001,53
2	1999 = 100	112,5	120,5	122,8	128,9	133,2	137,4
3	w tym: przemysł	.	.	.	.	.	2017,80
4	budownictwo	.	.	.	.	.	1703,23
5	Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^a w tys.	510,9	500,4	496,4	493,8	492,6	487,0
6	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	377,6	370,8	370,6	371,6	374,2	374,3
7	rolników indywidualnych	133,3	129,6	125,8	122,3	118,4	112,7
8	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^b w zł:						
	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	719,64	796,37	850,58	890,58	928,85	955,13
9	rolników indywidualnych ^c	562,19	637,43	661,74	689,93	710,76	722,98
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA							
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:							
10	wodociągowej (bez magistralnej)	11252,2	11551,9	11938,7	12011,1	12213,1	12492,7
11	kanalizacyjnej ^d	4096,4	4812,4	5960,6	7066,8	8017,6	8786,4
12	gazowej ^e	15636,3	17695,1	17892,4	17971,8	17960,2	18063,4
Zużycie w gospodarstwach domowych:							
wody z wodociągów:							
13	w hm ³	49,5	47,2	48,9	47,8	47,3	47,3
14	na 1 mieszkańca w m ³	23,6	22,4	23,2	22,8	22,6	22,5
energii elektrycznej ^f :							
15	w GW·h	704,5	721,8	729,4	744,9	786,9	1091,4
16	na 1 mieszkańca w kW·h	335,4	343,3	346,7	355,3	375,2	520,3
gazu z sieci:							
17	w hm ³	253,1	271,7	258,2	257,2	251,7	254,5
18	na 1 odbiorcę ^g w m ³	607,0	691,0	647,6	592,6	575,0	573,9
Zasoby mieszkaniowe ^h (do 2001 r. – zamieszkałe; stan w dniu 31 XII):							
mieszkania:							
19	w tys.	563,2	565,9	586,3	594,9	598,4	601,6
20	na 1000 ludności	268,0	268,9	278,5	283,7	285,2	286,7

^a Bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo na mocy umów międzynarodowych. ^b Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo narodowych; bez zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy Rentowego; w 2001 r. łącznie z jednorazowym wyrównaniem waloryzacji za 2000 r. ^d Sieć rozdzielcza i kolektory. ^e W 2003 r. równywalne. ^f Do 2004 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego zasobów mieszkaniowych. ^g Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r.

^a Excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior national agreements. ^b Excluding retirement pay and pension paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior excluding family and nursing benefits. ^c Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right ^d Distribution network and collectors. ^e Due to changes in the classification of networks made in 2003 in connection with the introduction is income from a private farm in agriculture. ^g Calculations are based on the average number of consumers in a year.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS							
2088,85	2259,70	2489,98	2617,50	2753,12	2887,87	Average monthly gross wages and salaries in zł	1
143,4	155,1	170,9	179,6	189,0	198,3	1999 = 100	2
2125,52	2300,14	2506,58	2603,20	2742,92	2879,12	of which: industry	3
1813,04	1967,58	2170,64	2266,43	2295,34	2406,67	construction	4
483,5	482,5	481,8	481,2	472,2	472,2	Average number of retirees and pensioners ^a in thous.	5
375,3	378,9	382,5	385,8	380,8	379,1	from non-agricultural social security system	6
108,2	103,6	99,3	95,4	91,4	87,4	farmers	7
1028,42	1060,11	1166,82	1266,60	1351,01	1423,74	Average monthly gross retirement pay and pension ^b in zł:	8
767,03	780,25	827,28	880,67	925,13	958,23	from non-agricultural social security system farmers ^c	9
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS							
12676,9	12880,7	12857,1	13139,6	13181,2	13460,9	Network (as of 31 XII) in km:	
9283,3	9748,0	10477,5	11182,0	12414,9	13780,0	water-line (excluding main)	10
18097,2	18165,3	18260,7	18463,1	18524,7	18560,6	sewerage ^d	11
						gas-line ^e	12
						Consumption in households:	
46,6	47,2	46,7	46,6	46,9	47,3	water from water-line systems:	
22,2	22,5	22,3	22,2	22,0	22,2	in hm ³	13
						per capita in m ³	14
1109,1	1133,3	1163,4	1179,5	1196,4	1219,4	electricity ^f :	
528,9	540,4	554,7	561,6	562,4	573,1	in GW·h	15
						per capita in kW·h	16
258,4	240,6	237,2	233,1	249,8	244,6	gas from gas-line system:	
582,0	536,6	528,4	515,5	548,9	533,6	in hm ³	17
						per consumer ^g in m ³	18
605,5	609,7	614,7	619,8	623,3	620,9 ⁱ	Dwelling stocks ^h (until 2001 – inhabited; as of 31 XII):	
288,6	290,7	292,8	294,9	292,9	283,7 ⁱ	dwellings:	
						in thous.	19
						per 1000 population	20

Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości, bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów między-
 padku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-
 uległa zmianie klasyfikacja sieci w związku z wprowadzeniem „Prawa energetycznego”, dlatego dane nie są w pełni po-
 gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. ^g Do przeliczeń przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku. ^h Na podstawie bilansów

and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of inter-
 and Administration and the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions executed under international agreements;
 to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund; in 2001 including a one-off valorization payment for 2000.
 duction of “Energy Law” data are not fully comparable. ^f Until 2004 excluding households, in which the main source of mainte-
^h Based on balances of net dwelling stocks. ⁱ Results of the National Population and Housing Census as of 31 III 2011.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)							
	Zasoby mieszkaniowe ^a (do 2001 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII) (dok.):						
1	izby na 1000 ludności	946,5	951,9	1084,7	1113,0	1121,7	1130,1
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
2	na 1000 ludności	17899,9	18027,1	21075,1	21705,7	21908,2	22102,7
3	przeciętna 1 mieszkania	66,8	67,0	75,7	76,5	76,8	77,1
	Mieszkania oddane do użytkowania:						
	mieszkania:						
4	w tys.	2,9	2,8	4,1	10,7	4,6	4,1
5	na 1000 ludności	1,4	1,3	1,9	5,1	2,2	1,9
6	izby na 1000 ludności	6,8	6,8	10,1	28,2	12,1	10,5
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
7	na 1000 ludności	151,2	154,3	232,1	644,3	275,4	243,6
8	przeciętna 1 mieszkania	109,7	114,8	120,3	126,8	126,3	125,3
EDUKACJA ^b I WYCHOWANIE							
	Uczniowie – w tys. – w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego):						
9	podstawowych	201,8	194,1	185,5	176,2	167,1	158,4
10	gimnazjach	72,7	107,7	106,0	104,3	102,4	99,4
11	specjalnych przysposabiających do pracy ..	x	x	x	x	0,1	0,3
12	zasadniczych zawodowych	26,1	16,5	13,4	11,5	14,2	14,2
13	liceach ogólnokształcących	50,1	38,9	41,3	43,1	43,9	44,2
14	uzupełniających liceach ogólnokształcących	x	x	x	x	-	0,1
15	liceach profilowanych	x	x	5,4	9,8	13,9	12,0
16	technikach	72,0	58,6	55,0	50,8	42,3	39,4
17	technikach uzupełniających	x	x	x	x	0,3	0,9
18	artystycznych ogólnokształcących ^d	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
19	policealnych	9,2	9,3	10,1	11,9	13,3	14,6
	Absolwenci – w tys. – szkół ^e :						
20	podstawowych	34,9	34,6	34,2	33,4	31,7	29,3
21	gimnazjów	x	35,8	35,1	34,5	33,9	33,6
22	specjalnych przysposabiających do pracy ..	x	x	x	x	0,0	0,0
23	zasadniczych zawodowych	9,5	7,9	7,1	1,9	4,3	4,8
24	liceów ogólnokształcących ^e	10,6	12,0	12,6	13,3	14,3	14,5
25	uzupełniających liceów ogólnokształcących	x	x	x	x	x	x
26	liceów profilowanych	x	x	x	x	4,6	4,2
27	techników ^f	13,9	14,0	13,8	16,9	12,2	9,4
28	techników uzupełniających	x	x	x	x	x	x
29	artystycznych ogólnokształcących ^d	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
30	policealnych	3,5	3,3	3,4	3,6	4,4	4,6

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^c Bez ponadpodstawowych liceów ogólnokształcących. ^d Do roku szkolnego 2004/05 absolwenci ponadpodstawowych szkół średnich

^a Based on balances of net dwelling stocks. ^b See general notes to the chapter „Education”, items 1 and 2. ^c Exclud year graduates of upper secondary (post-primary) general schools. ^f Until the 2004/05 school year graduates of upper secon

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)</i>							
1140,0	1151,1	1162,6	1173,2	1167,0	.	Dwellings stocks a (until 2001 –inhabited; as of 31 XII) (cont): rooms per 1000 population	1
22326,8	22578,9	22852,5	23102,0	23009,6	.	usable floor space of dwellings in m ² : per 1000 population	2
77,3	77,7	78,0	78,3	78,6	77,8	average per dwelling	3
						Dwellings completed: dwellings:	
4,7	5,3	5,6	5,5	5,0	5,7	in thous.	4
2,2	2,5	2,7	2,6	2,3	2,7	per 1000 population	5
11,6	14,0	14,1	12,8	11,9	13,4	rooms per 1000 population	6
						usable floor space of dwellings in m ² : per 1000 population	7
264,4	320,8	330,2	296,9	276,7	315,3	average per dwelling	8
119,2	126,1	122,7	114,1	118,5	117,8		
<i>EDUCATION^b</i>							
						Pupils and students – in thous. – in schools ^c (as of the beginning of the school year):	
151,4	145,0	140,3	135,1	130,9	128,6	primary	9
94,5	89,1	83,4	79,6	76,2	73,5	lower secondary	10
0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	special job-training schools	11
14,3	15,0	15,7	15,3	14,0	12,5	basic vocational	12
43,7	43,1	42,2	41,0	39,8	38,3	general secondary	13
0,4	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	supplementary general secondary	14
9,5	6,5	4,1	2,7	1,9	1,4	specialized secondary	15
39,3	40,0	39,9	39,1	37,7	36,0	technical secondary	16
1,2	0,9	0,6	0,3	0,3	0,3	supplementary technical secondary	17
1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	general art ^d	18
15,8	14,0	16,5	13,5	12,5	13,5	post-secondary	19
						Graduates – in thous. – of schools ^c :	
28,3	26,7	25,4	24,3	23,1	.	primary	20
32,8	30,7	28,8	27,4	25,2	.	lower secondary	21
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	.	special job-training	22
4,5	4,1	4,8	5,2	5,0	.	basic vocational	23
14,0	14,1	14,2	13,5	13,8	.	general secondary ^e	24
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	.	supplementary general secondary	25
3,8	2,8	1,9	1,1	0,7	.	specialized secondary	26
8,0	8,6	8,6	9,1	0,3	.	technical secondary ^f	27
0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	.	supplementary technical secondary	28
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	.	general art ^d	29
4,3	4,3	4,5	4,6	4,0	.	post-secondary	30

szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^d Dające uprawnienia zawodowe. ^e Do roku szkolnego 2004/05 absolwenci zawodowych. ^g Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r.

ing schools for adults, excluding post-secondary schools. ^d Leading to professional certification. ^e Until the 2004/05 school dary (post-primary) vocational schools. ^g Results of the National Population and Housing Census as of 31 III 2011.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (dok.)							
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	61,0	67,6	74,4	77,2	78,3	78,0
2	Absolwenci szkół wyższych ^b w tys.	11,3	14,5	15,4	17,8	18,1	18,9
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na po- czątku roku szkolnego) w tys.	11,5	11,8	11,0	10,1	7,6	6,9
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	3,9	3,6	3,8	3,4	2,7	2,6
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):							
5	miejsca w przedszkolach w tys.	34,6	33,0	32,6	32,1	31,8	32,2
dzieci w tys.:							
6	w przedszkolach	33,9	32,1	31,8	31,4	30,9	31,1
7	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	305	300	305	314	324	337
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA							
Pracownicy medyczni ^c (stan w dniu 31 XII):							
8	lekarze ^d	3762	3826	3902	3951	3809	3872
9	lekarze dentyści	751	705	655	618	737	691
10	pielęgniarki ^e	10425	10114	10185	9997	9489	10198
11	Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	41,3	41,4	41,9	41,4	42,1	42,3
12	Leczeni w szpitalach ogólnych (bez między- oddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1360,6	1418,9	1498,9	1603,5	1689,4	1766,7
13	Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	714	616	586	721	696	738
14	Apteki ogólnodostępne ^f (stan w dniu 31 XII)	441	464	487	499	516	543
15	Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	4765	4535	4322	4203	4066	3864

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jedno narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. ^c Według podstawowego miejsca pracy. ^d praktyk pielęgniarskich. ^f Bez aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych

^a See general notes to the chapter „Education”, items 1 and 2. ^b Including branch departments, institutes, didactic centres and excluding foreigners. ^c By primary workplace. ^d Including interns. ^e Of which persons with a Master's health care facilities, operating for the needs of these facilities.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
<i>EDUCATION^a (cont.)</i>							
75,4	73,2	74,7	73,9	72,2	69,6	<i>Students of higher education institutions^b (as of 30 XI) in thous.</i>	1
19,2	19,1	19,5	20,6	21,6	.	<i>Graduates of higher education institutions^b in thous.</i>	2
6,3	7,4	10,0	11,0	12,1	12,3	<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	3
1,7	1,9	2,1	3,0	3,6	.	<i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	4
32,6	32,4	33,9	35,1	37,8	40,2	<i>Pre-primary education (as of the beginning of the school year): places in nursery schools in thous.</i>	5
31,6	32,2	34,0	35,5	37,3	39,8	<i>children in thous.: in nursery schools</i>	6
357	378	397	426	419	432	<i>Children in nursery schools (as of the beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6</i>	7
<i>HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE</i>							
3851	3746	3810	3888	3982	4002	<i>Medical personnel^c (as of 31 XII): doctors^d</i>	8
904	901	906	891	1000	993	<i>dentists</i>	9
10405	10575	10846	10926	11074	11110	<i>nurses^e</i>	10
42,7	43,0	46,4	46,2	44,9	44,9	<i>Beds in general hospitals (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>	11
1747,0	1776,3	1946,5	1841,9	1879,4	1897,1	<i>In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfers) per 10 thous population</i>	12
822	833	860	884	898	1039	<i>Health care institutions (as of 31 XII)</i>	13
557	561	569	567	570	590	<i>Generally available pharmacies^f (as of 31 XII)</i>	14
3766	3739	3690	3707	3733	3608	<i>Population per 1 generally available pharmacy</i>	15

stkami organizacyjnymi, zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi oraz punktami konsultacyjnymi, bez szkół resortu obrony d łącznie z lekarzami odbywającymi staż. e W tym osoby z tytułem magistra pielęgniarstwa. W 2004 r. bez indywidualnych zakładów.

consultative units, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; degree in nursing. In 2004 excluding individual nursing practices. f Excluding hospital's pharmacies in in-patient

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA (dok.)							
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^a na 1 mieszkańca:						
1	lekarskie	5,3	5,2	5,1	5,2	5,3	5,5
2	dentystyczne	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6
3	Dzieci w żłobkach ^b (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	16,1	15,7	15,0	16,0	16,6	18,2
KULTURA. TURYSTYKA							
4	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	715	713	709	704	701	700
5	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	4194	4138	4182	4191	4183	4214
6	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	199	194	201	204	201	197
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:						
7	na 1000 ludności	3814	3707	3874	4096	3898	3730
8	na 1 czytelnika	19,1	19,1	19,3	20,1	19,4	18,9
9	Miejsca na widowni w stałych salach, w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
10	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^c na 1000 ludności	120	131	124	106	102	91
11	Muzea (stan w dniu 31 XII)	29	31	31	33	33	34
12	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	245	226	241	371	375	371
13	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	44	46	46	42	38	39
14	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,7	5,9	6,2	5,7	5,5	5,5
15	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	268	430	332	291	485	316
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
16	radiowi	159	164	160	156	155	150
17	telewizyjni	154	158	154	151	150	144
18	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	354	319	326	312	294	312
19	w tym hotele	51	45	45	45	46	49
20	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	102,7	109,6	109,5	86,6	82,1	87,9
21	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	268,7	244,6	249,7	238,1	228,0	260,6

^a Bez prywatnej praktyki lekarskiej i stomatologicznej prowadzonej we własnych gabinetach w ramach działalności gospo^a Excluding private medical and dental practices conducted in private offices within the framework of economic activity.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
<i>HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE (cont.)</i>							
						<i>Consultations provided within the scope of out-patient health care^a per capita:</i>	
5,8	6,0	6,2	6,2	6,0	6,2	doctors	1
0,7	0,9	0,7	0,8	0,8	0,8	dentists	2
						<i>Children in nurseries^b (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3</i>	3
19,3	20,9	21,0	24,1	22,7	30,2		
<i>CULTURE. TOURISM</i>							
701	701	695	690	690	679	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>	4
4239	4268	4258	4210	4141	4087	<i>Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	5
187	178	174	173	168	164	<i>Public library borrowers per 1000 population</i>	6
						<i>Public library loans in vol.:</i>	
3529	3419	3362	3346	3246	3259	<i>per 1000 population</i>	7
18,8	19,2	19,4	19,3	19,3	19,8	<i>per borrower</i>	8
						<i>Seating places in fixed halls in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population</i>	9
0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6		
87	104	114	118	105	115	<i>Audience in theatres and music institutions^c per 1000 population</i>	10
35	35	36	40	44	41	<i>Museums (as of 31 XII)</i>	11
						<i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>	12
360	407	421	445	420	447		
37	35	32	30	30	30	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	13
						<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	14
5,4	5,2	5,0	5,0	4,9	5,4		
						<i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	15
460	393	380	445	424	510		
						<i>Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:</i>	
130	123	111	102	99	99	<i>radio</i>	16
125	119	106	98	95	95	<i>television</i>	17
						<i>Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)</i>	18
335	336	355	369	379	353		
54	58	68	74	84	88	<i>of which hotels</i>	19
						<i>Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population</i>	20
96,2	98,5	101,8	105,9	106,1	101,5		
269,1	282,6	295,3	311,8	327,7	337,9	<i>Tourists accommodated per 1000 population</i>	21

darczej. ^b Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ^c Łącznie z imprezami zorganizowanymi w plenerze.

^b Including nursery wards. ^c Including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ROLNICTWO I LEŚNICTWO							
1	Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	903,9	907,3	811,6 ^b	749,9	768,1	757,6
2	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	.	.	.	.	.
3	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	505,0	503,3	367,6 ^b	381,6	423,2	412,0
	w tym w % :						
4	zboża podstawowe (łącznie z mieszan- kami zbożowymi)	57,0	57,1	67,1	64,0	65,4	66,0
5	w tym: pszenica	27,0	27,1	32,8	29,1	29,5	31,1
6	żyto	9,9	9,6	8,2	8,0	7,3	6,0
7	ziemniaki ^d	17,7	17,7	17,5	16,2	14,2	13,0
8	buraki cukrowe	1,6	1,5	1,8	1,5	1,7	1,8
	Zbiory w tys. t:						
9	zboża podstawowe (łącznie z mieszan- kami zbożowymi)	730,3	756,9	742,7	685,6	858,1	783,5
10	w tym: pszenica	380,9	385,1	390,8	333,1	428,9	394,2
11	żyto	101,8	110,8	78,5	71,8	79,7	60,5
12	ziemniaki ^e	1681,4	1386,0	1304,1	1167,3	1091,3	875,9
13	buraki cukrowe	251,8	192,5	285,3	281,1	292,5	259,4
	Plony z 1 ha w dt:						
14	zboża podstawowe (łącznie z mieszan- kami zbożowymi)	25,4	26,4	30,1	28,1	31,0	28,8
15	w tym: pszenica	27,9	28,3	32,4	30,0	34,3	30,7
16	żyto	20,5	23,0	26,1	23,5	25,8	24,3
17	ziemniaki ^e	188	156	203	189	181	164
18	buraki cukrowe	307	256	434	485	414	348
	Zwierzęta gospodarskie:						
	bydło (stan w czerwcu):						
19	w tys. szt	289,0	243,2	199,7 ^b	195,1	177,0	177,6
20	na 100 ha użytków rolnych ^f w szt	31,9	27,0	24,7 ^b	26,2	23,3	23,6
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):						
21	w tys. szt	384,6	349,3	388,4 ^b	351,7	335,6	368,4
22	na 100 ha użytków rolnych ^f w szt	42,5	38,8	48,1 ^b	47,3	44,1	48,9
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^f :						
23	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	106,2	107,4	125,8	144,4	122,4	135,9
24	mleka krowiego w l	762,6	667,0	717,8	722,6	604,8	612,0

^a Według granic administracyjnych, bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych, w 2010 r. i 2011 r. według powierzchni upraw trwałych innych niż sady, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Od 2007 roku przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. wadze po ubojowej cieplej.

^a By administrative borders, excluding non-farm land, in 2010 and 2011 according to the residence of the land user. ^b Data of and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Since 2007 excluding potato area in kitchen gardens. excluding non-farm land. ^g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and venison; in post-

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
<i>AGRICULTURE AND FORESTRY</i>							
789,3	772,3	777,3	752,0	693,1 ^b	689,9	<i>Agricultural land^a (as of June) in thous. ha</i>	1
.	93,0	93,3	95,5	86,4 ^b	87,5	<i>of which arable land:</i>	2
432,2	410,3	417,5	425,0	309,6 ^{bc}	326,8 ^c	<i>Sown area (as of June) in thous. ha</i>	3
						<i>of which in %:</i>	
64,5	64,3	67,4	66,6	67,7	64,0	<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	4
28,6	27,1	31,2	32,0	30,2	31,4	<i>of which: wheat</i>	5
5,2	5,0	6,0	6,1	5,0	4,3	<i>rye</i>	6
12,7	12,4	11,2	10,4	11,1	9,7	<i>potatoes^d</i>	7
1,2	1,4	1,0	1,1	1,5	1,0	<i>sugar beets</i>	8
						<i>Crop production in thous. t:</i>	
684,7	795,7	898,1	859,9	646,5	632,8	<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	9
339,4	367,7	454,3	449,9	352,9	337,3	<i>of which: wheat</i>	10
43,5	50,7	65,1	63,6	38,8	34,3	<i>rye</i>	11
859,3	1076,5	918,2	853,1	690,1	682,3	<i>potatoes^e</i>	12
242,5	262,3	193,1	225,4	174,3	160,5	<i>sugar beets</i>	13
						<i>Yields per 1 ha in dt:</i>	
24,6	30,2	31,9	30,4	30,8	30,2	<i>basis cereals (including cereal mixed)</i>	14
27,4	33,0	34,9	33,1	37,7	32,9	<i>of which: wheat</i>	15
19,2	24,9	25,8	24,6	25,0	24,4	<i>rye</i>	16
157	199	182	178	188	198	<i>potatoes^e</i>	17
487	472	485	462	381	487	<i>sugar beets</i>	18
						<i>Livestock:</i>	
						<i>cattle (as of June):</i>	
175,6	174,4	163,2	146,0	116,7 ^b	104,3	<i>in thous. heads</i>	19
22,4	22,7	21,1	19,6	16,8 ^b	15,1	<i>per 100 ha of agricultural land^f in heads</i>	20
						<i>pigs (end of July):</i>	
327,9	331,5	320,1	270,0	300,3 ^b	192,0	<i>in thous. heads</i>	21
41,8	43,2	41,5	36,2	43,3 ^b	27,8	<i>per 100 ha of agricultural land^f in heads</i>	22
						<i>Production per 1 ha of agricultural land^f:</i>	
						<i>animals for slaughter in terms of meat</i>	23
137,8	151,8	120,9	131,3	129,2	118,0	<i>(including fats)^g in kg</i>	
516,0	540,1	528,3	450,0	392,3	367,7	<i>cows' milk in l</i>	24

siedziby użytkownika. ^b Dane powszechnych spisów rolnych według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 30 VI 2010 r. ^c Bez powierzchni ziemniaków w ogrodach przydomowych. ^e Łącznie z powierzchnią ziemniaków w ogrodach przydomowych. ^f Do g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w

agricultural censuses as of 20 V 2002 and 30 VI 2010. c Excluding permanent crops other than orchards, kitchen gardens
^e Including potato area in kitchen gardens. ^f Calculations are based on agricultural land by the residence of the land user, slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.)							
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^a :						
1	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	54	51	114	80	118	102
2	ziemniaki w kg	12	7	15	18	21	18
3	buraki cukrowe w kg	278	214	353	378	377	345
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w kg	62	58	75	91	85	90
5	mleko krowie w l	137	146	155	154	167	172
	Zużycie nawozów ^c w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{ad} w kg:						
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	49,5	52,1	55,1	59,4	65,3	66,1
7	wapniowych ^e	63,2	65,9	65,4	74,3	74,2	74,5
8	Ciągniki rolnicze (stan w dniu 31 XII) ^f na 100 ha użytków rolnych ^e w szt	10,3	10,3	12,6 ^h	13,8	13,4	14,6
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	660,7	661,3	662,1	660,9	662,3	664,8
	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):						
10	w tys. ha	650,0	650,8	651,7	649,8	650,9	653,6
11	na 1 mieszkańca w ha	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	36,3	36,3	36,4	36,4	36,5	36,6
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	293,7	271,5	267,0	287,7	287,7	279,3
PRZEMYSŁ							
	Produkcja sprzedana przemysłu:						
14	w mln zł (ceny bieżące)	.	.	.	.	.	24236,0
15	2005 = 100 (ceny stałe)	.	.	.	.	.	100,0
16	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	.	.	.	.	187376
17	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	.	.	.	.	11553

^a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospo-
jowej ciepłej. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^d W roku gospodarczym. ^e Prze-
podarstw prowadzących działalność rolniczą. ^h Dane powszechnych spisów rolnych według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 30 VI

^a Calculations are based on agricultural land by to the official residence of the land user excluding non-farm land. ^b Con-
Census as of 30 VI. ^d In farming year. ^e Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. ^f Since 2005 as

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
<i>AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)</i>							
						<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^a:</i>	
110	102	96	175	137	102	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	1
12	23	24	29	20	40	<i>potatoes in kg</i>	2
309	342	250	302	249	208	<i>sugar beets in kg</i>	3
88	90	75	80	94	78	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^b in kg</i>	4
159	153	154	148	146	141	<i>cows' milk in l</i>	5
						<i>Consumption of fertilizers^c in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{ad} in kg:</i>	
61,3	64,4	66,1	55,4	58,4	59,4	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	6
6,6	10,7	14,8	15,4	15,0	12,8	<i>lime^e</i>	7
.	16,0	15,2	15,8	15,8 ^h	.	<i>Agricultural tractors (as of 31 XII)^f per 100 ha of agricultural land^g in units</i>	8
667,3	668,8	671,7	674,8	677,8	682,7	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	9
						<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
656,2	657,5	660,8	663,8	666,8	671,6	<i>in thous. ha</i>	10
0,31	0,31	0,31	0,32	0,32	0,32	<i>per capita in ha</i>	11
36,8	36,8	37,0	37,2	37,4	37,6	<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	12
287,6	307,3	308,6	312,3	328,3	358,7	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	13
<i>INDUSTRY</i>							
						<i>Sold production of industry:</i>	
27178,9	29539,1	29924,5	27635,5	30753,7	35391,6	<i>in mln zł (current prices)</i>	14
112,5	121,7	124,4	113,0	131,8	150,0	<i>2005 = 100 (constant prices)</i>	15
207291	213609	209866	214073	240186	272722	<i>per employee in zł (current prices)</i>	16
12961	14084	14268	13157	14457	16633	<i>per capita in zł (current prices)</i>	17

darstw rolnych. *b* Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubo-
waźnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. *f* Od 2005 r. stan w czerwcu. *g* W 2010 r. dla gos-
2010 r.

*c*erns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry: in post-slaughter warm weight. *c* In 2010 data of the Agricultural
of June. *g* In 2010 for farms running agricultural activity. *h* Data of the Agricultural Censuses as of 20 V 2002 and 30 VI 2010.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
BUDOWNICTWO							
	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):						
1	w mln zł	.	.	.	.	.	2472,3
2	na 1 mieszkańca w zł	.	.	.	.	.	1179
3	w tym sektor prywatny w % ogółem	.	.	.	.	.	95,9
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII							
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^b :						
4	w kilometrach	992	969	945	953	938	929
5	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	5,5	5,4	5,3	5,3	5,3	5,2
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miej- skie i zamiejskie):						
6	w kilometrach	14511	14066,6	14092,6	13843,7	13810,9	14030,3
7	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	80,9	78,5	78,6	77,6	77,4	78,6
	Samochody osobowe zarejestrowane:						
8	w tys. szt	474,1	481,8	499,1	521,3	582,5	627,4
9	na 1000 ludności	225,6	229,0	237,1	248,6	277,7	299,0
	Placówki pocztowe ^c :						
10	w liczbach bezwzględnych	520	522	470	468	468	468
11	na 10 tys. ludności	2,5	2,5	2,2	2,2	2,2	2,2
	Abonenci telefonii przewodowej (standardo- we łącza główne) ^d :						
12	w tysiącach	468,5	472,6	452,6	480,2	476,6	486,6
13	na 1000 ludności	222,9	224,6	215,0	229,0	227,2	231,9
HANDEL							
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):						
14	w mln zł.....	14440,6	14313,5	14521,7	14974,9	16008,4	15344,7
15	na 1 mieszkańca w zł	6874	6807	6901	7143	7633	7315
16	Sklepy ^e (stan w dniu 31 XII) w tys.	22,4	22,7	22,3	18,3	17,8	19,9
17	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	94	93	95	115	118	105

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. ^b Łącznie z szerokotorowymi. ^c Do 2001 r. ^e Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji paliw dane od 2003 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za pop

^a Realized by construction units – by place of performing works. ^b Including broad gauge. ^c Until 2001 post offices and tele of shops and petrol stations methods data from 2003 are not strictly comparable with data for previous years; see general notes

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
CONSTRUCTION							
						<i>Sales of construction and assembly production^a (current prices):</i>	
3034,1	3222,2	4225,4	4988,2	5649,8	8188,7	<i>in mln zł</i>	1
1447	1536	2015	2375	2656	3848	<i>per capita in zł</i>	2
96,8	97,6	97,4	98,7	97,7	98,6	<i>of which private sector in % of total</i>	3
TRANSPORT. COMMUNICATION – as of 31 XII							
						<i>Railway lines operated – standard gauge^b:</i>	
929	929	953	972	981	978	<i>in kilometres</i>	4
5,2	5,2	5,3	5,4	5,5	5,5	<i>per 100 km² of total area in km</i>	5
						<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
14127,1	14315,4	14494,3	14737,6	15008,2	15148,6	<i>in kilometres</i>	6
78,8	79,9	80,9	82,2	84,1	84,5	<i>per 100 km² of total area in km</i>	7
						<i>Registered passenger cars:</i>	
671,0	719,5	781,0	803,9	841,2	888,5	<i>in thous. units</i>	8
319,9	343,1	372,0	382,5	395,3	417,4	<i>per 1000 population</i>	9
						<i>Post offices^c:</i>	
470	473	475	473	472	481	<i>in absolute numbers</i>	10
2,2	2,3	2,3	2,3	2,2	2,3	<i>per 10 thous. population</i>	11
						<i>Fixed line telephone subscribers (standard main line)^d:</i>	
476,4	458,1	385,2	347,3	325,3	272,9	<i>in thousands</i>	12
227,1	218,4	183,5	165,3	152,9	128,2	<i>per 1000 population</i>	13
TRADE							
						<i>Retail sales (current prices):</i>	
15727,9	16699,8	20704,2	18686,4	17610,4	19498,7	<i>in mln zł</i>	14
7500	7963	9872	8897	8279	9164	<i>per capita in zł</i>	15
20,7	18,8	20,2	20,9	17,0	17,1	<i>Shops^e (as of 31 XII) in thous.</i>	16
101	111	104	101	125	125	<i>Population (as of 31 XII) per 1 shop</i>	17

placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. rzennie lata; patrz uwagi ogólne do działu „Handel i gastronomia”, ust. 8.

communication service offices. ^d Data concern operators of the public telecommunication network. ^e Due to change in the survey to the chapter „Trade and catering”, item 8.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
FINANSE PUBLICZNE							
	Budżety gmin ^a						
	dochody:						
1	w mln zł	1988,0	2157,0	2344,5	2431,5	2657,6	3062,2
2	na 1 mieszkańca w zł	1122	1215	1319	1373	1499	1727
	wydatki:						
3	w mln zł	2057,9	2188,0	2343,7	2486,7	2731,9	3042,5
4	na 1 mieszkańca w zł	1161	1233	1319	1404	1541	1716
	Budżety miast na prawach powiatu						
	dochody:						
5	w mln zł	713,6	786,1	752,1	705,7	776,9	864,1
6	na 1 mieszkańca w zł	2172	2399	2299	2166	2394	2662
	wydatki:						
7	w mln zł	737,2	793,1	771,2	741,1	805,5	920,8
8	na 1 mieszkańca w zł	2243	2421	2358	2275	2482	2837
	Budżety powiatów						
	dochody:						
9	w mln zł	771,9	885,0	788,0	746,2	815,5	895,3
10	na 1 mieszkańca w zł	436	499	443	421	460	505
	wydatki:						
11	w mln zł	789,2	912,0	816,3	766,9	820,4	904,7
12	na 1 mieszkańca w zł	445	514	459	433	463	510
	Budżet województwa						
	dochody:						
13	w mln zł	198,7	275,4	235,6	271,8	344,5	307,9
14	na 1 mieszkańca w zł	95	131	112	130	164	147
	wydatki:						
15	w mln zł	201,0	277,1	242,0	285,7	319,9	314,2
16	na 1 mieszkańca w zł	96	132	115	136	153	150
INWESTYCJE I ŚRODKI TRWAŁE ^b							
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):						
17	w mln zł	3927,4	3685,6	4099,2	4546,2	4918,2	5118,9
18	na 1 mieszkańca w zł	1869	1752	1947	2168	2345	2440
	Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:						
19	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa	.	.	.	.	.	.
20	przemysłu	.	.	.	.	.	.
21	budownictwa	.	.	.	.	.	.
22	handlu; naprawy pojazdów samochodowych ^Δ	.	.	.	.	.	.
23	transportu i gospodarki magazynowej	.	.	.	.	.	.
24	obsługi rynku nieruchomości ^Δ	.	.	.	.	.	.

^a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Od 2002 r. dane nieporównywalne

^a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Since 2002 data are not comparable

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
<i>PUBLIC FINANCE</i>							
						<i>Budgets of gminas^a</i>	
						revenue:	
3458,1	3808,9	4111,6	4413,5	5157,1	5111,8	in mln zł	1
1954	2157	2334	2502	2887	2860	per capita in zł	2
						expenditure:	
3535,9	3742,2	4109,5	4672,0	5659,7	5352,5	in mln zł	3
1998	2119	2332	2648	3168	2995	per capita in zł	4
						<i>Budgets of cities with powiat status</i>	
						revenue:	
1017,8	1106,2	1265,7	1208,2	1471,7	1632,6	in mln zł	5
3107	3339	3775	3593	4320	4791	per capita in zł	6
						expenditure	
1042,0	1116,7	1251,7	1334,1	1571,8	1801,4	in mln zł	7
3181	3371	3733	3967	4614	5287	per capita in zł	8
						<i>Budgets of powiats</i>	
						revenue:	
988,8	1105,3	1224,1	1475,2	1602,4	1671,8	in mln zł	9
559	626	695	836	897	935	per capita in zł	10
						expenditure:	
1040,4	1084,8	1203,4	1544,5	1654,7	1707,1	in mln zł	11
588	614	683	876	926	955	per capita in zł	12
						<i>Budget of voivodship</i>	
						revenue:	
480,9	543,7	698,6	1048,1	887,0	929,8	in mln zł	13
229	259	333	499	417	437	per capita in zł	14
						expenditure:	
548,5	513,5	646,0	1150,1	979,7	962,5	in mln zł	15
262	245	308	548	461	452	per capita in zł	16
<i>INVESTMENTS AND FIXED ASSETS^b</i>							
						<i>Investment outlays (current prices):</i>	
5906,8	7028,7	7883,1	8535,0	10288,7	13417,7	in mln zł	17
2817	3351	3759	4064	4837	6306	per capita in zł	18
						<i>Share in investment outlays (current prices)</i>	
						in %:	
.	.	2,1	1,8	1,8	2,1	agriculture, forestry and fishing	19
.	.	38,5	31,6	29,8	27,2	industry	20
.	.	3,1	3,1	2,1	2,1	construction	21
.	.	8,0	10,0	7,0	5,5	trade; repair of motor vehicles ^Δ	22
.	.	12,4	21,7	26,8	37,0	transport and storage	23
.	.	17,0	14,5	12,1	9,2	real estate activities	24

z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 3 i „Środki trwałe”, ust. 5.
with data for previous years; see general notes to the chapter „Investments”, item 3 and „Fixed assets”, item 5.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005
INWESTYCJE I ŚRODKI TRWAŁE ^a (dok.)							
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):						
1	w mln zł	58332,9	61694,2	65981,5	68944,5	74035,9	77038,3
2	na 1 mieszkańca w zł	27759	29320	31344	32874	35289	36715
	Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:						
3	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa ..	.	.	.	.	.	.
4	przemysłu	.	.	.	.	.	.
5	budownictwa	.	.	.	.	.	.
6	handlu; naprawy pojazdów samochodowych ^Δ	.	.	.	.	.	.
7	transportu i gospodarki magazynowej	.	.	.	.	.	.
8	obsługi rynku nieruchomości ^Δ	.	.	.	.	.	.
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^b W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII							
9	Ogółem	128399	133838	138713	142682	139545	139059
10	na 1000 ludności	61,1	63,6	65,9	68,0	66,5	66,3
11	osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	25590	26916	27933	29159	29973	30629
12	1999 = 100	108,9	114,6	118,9	124,1	127,6	129,7
	w tym:						
13	przedsiębiorstwa państwowe	59	44	31	24	13	10
14	spółdzielnie	843	828	809	794	789	779
15	spółki handlowe	3561	4219	4902	5298	5567	5822
16	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	560	584	605	632	678	739
17	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	102809	106922	110780	113523	109572	108430
18	1999 = 100	102,4	106,5	110,4	113,1	109,2	108,0
19	na 1000 ludności	48,9	50,8	52,6	54,1	52,2	51,7
RACHUNKI REGIONALNE ^c							
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):						
20	w mln zł	28635	.	.	.	.	37564
21	na 1 mieszkańca w zł	13636	.	.	.	.	17906
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):						
22	w mln zł	25474	.	.	.	.	33095
23	na 1 mieszkańca w zł	12127	.	.	.	.	15776
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:						
24	w mln zł	22612	.	.	.	.	27086
25	na 1 mieszkańca w zł	10765	.	.	.	.	12912

^a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 3 i „Środki zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.”

^a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter „Investments”, item 3 adjusted compared to those published previously.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	SPECIFICATION	No.
<i>INVESTMENTS AND FIXED ASSETS^a (cont.)</i>							
81563,7	89866,1	97132,8	102677,9	109173,1	116625,3	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	1
38885	42848	46265	48854	51304	54787	in mln zł	2
						per capita in zł	
						Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:	
.	.	6,4	6,1	5,8	5,6	agriculture, forestry and fishing	3
.	.	34,7	34,4	33,1	33,3	industry	4
.	.	1,5	1,4	1,7	1,7	construction	5
.	.	4,9	4,5	4,6	4,9	trade; repair of motor vehicles ^Δ	6
.	.	15,8	16,9	17,4	17,6	transport and storage	7
.	.	21,6	21,0	21,1	20,4	real estate activities	8
<i>ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^b IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII</i>							
140656	142056	144263	144999	152618	151091	Total	9
67,1	67,7	68,7	69,0	71,7	71,0	per 1000 population	10
						legal persons and organizational entities without legal personality	11
31718	32553	32547	32736	34000	34945		
135,0	138,5	138,5	139,3	144,7	148,7	1999 = 100	12
						of which:	
9	6	5	3	2	2	state owned enterprises	13
781	779	742	730	731	738	co-operatives	14
6062	6413	6629	7004	7452	7996	commercial companies	15
						of which with foreign capital participation	16
766	824	865	913	974	1042		
						natural persons conducting economic activity	17
108938	109503	111716	112263	118618	116146		
108,6	109,1	111,3	111,9	118,2	115,7	1999 = 100	18
51,9	52,2	53,2	53,4	55,7	54,6	per 1000 population	19
<i>REGIONAL ACCOUNTS^c</i>							
						Gross domestic product (current prices):	
40006	43823	48404	50740	52512	.	in mln zł	20
19078	20895	23079	24157	24973	.	per capita in zł	21
						Gross value added (current prices):	
35143	38337	42372	45091	46250	.	in mln zł	22
16759	18279	20203	21468	21995	.	per capita in zł	23
						Gross nominal disposable income of household sector:	
28913	30961	33498	35154	36190	.	in mln zł	24
13788	14762	15972	16737	17211	.	per capita in zł	25

twale", ust. 5. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^c Dane za lata 2007 – 2009 zostały and „Fixed assets”, item 5. ^b Excluding persons tending private farms in agriculture. ^c Data for 2007 – 2009 have been

III. PODKARPACKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. PODKARPACKIE COMPARED TO OTHER VOIVODSHIPS IN 2011

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Powierzchnia ogólna ^a w km ² <i>Total area^a in km²</i>	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania ^b w hm ³ <i>Industrial and municipal waste requiring treatment^b in hm³</i>	Ludność korzystająca z oczyszczalni ście- ków w % ludności ogółem ^c <i>Population using waste water treatment plants in % of total population^c</i>	Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych ^d <i>Reduction of industrial air pollutants in % of pollutants produced^d</i>		Odpady wytworzone w ciągu roku ^e na 1 km ² powierzchni ogólnej w t <i>Waste generated during the year^e per 1 km² of total area in t</i>	Powierz- chnia o szczegól- nych walo- rach przyro- dniczych prawnie chroniona ^f w % po- wierzchni ogólnej <i>Legally protected areas pos- sessing unique en- vironmental value^f in % of total area</i>
				pyłowych <i>particulates</i>	gazowych ^g <i>gases^g</i>		
POLSKA <i>POLAND</i>	312679	2271,9	65,7	99,7	60,2	395	32,5
Dolnośląskie.....	19947	174,6	76,8	99,9	92,3	1758	18,6
Kujawsko-pomorskie.....	17972	120,7	70,2	99,2	42,4	138	31,8
Lubelskie.....	25122	69,5	53,3	98,5	84,2	207	22,7
Lubuskie.....	13988	35,6	68,0	99,0	19,0	81	38,9
Łódzkie.....	18219	127,0	67,3	99,9	68,2	434	19,7
Małopolskie.....	15183	306,9	56,9	99,5	47,8	438	52,1
Mazowieckie	35558	246,9	52,6	99,7	42,5	213	29,7
Opolskie	9412	101,9	68,1	99,9	69,5	103	27,2
Podkarpackie.....	17846	75,5	66,2	99,5	38,2	117	44,7
Podlaskie.....	20187	40,2	63,6	99,0	13,7	35	32,0
Pomorskie	18310	124,4	80,8	99,1	73,0	131	32,7
Śląskie.....	12333	382,6	72,8	99,7	30,5	2853	22,1
Świętokrzyskie	11711	76,5	51,1	99,8	42,5	160	64,5
Warmińsko-mazurskie	24173	48,6	72,1	97,5	2,8	37	46,7
Wielkopolskie.....	29826	223,9	63,3	99,7	59,8	196	31,8
Zachodniopomorskie	22892	117,1	80,3	99,6	47,9	330	21,1

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Odprowadzone do wód lub do ziemi. Od 2010 r. zmieniono metodologię badania ścieków komunalnych; dane nie są w pełni porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich latach. ^c Ludność korzystająca – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów. ^d Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. ^e Z wyłączeniem odpadów komunalnych; badaniem objęto zakłady wytwarzające w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub posiadające 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych. ^f Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska” ust. 8, łącznie z tą częścią obszarów Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. ^g Bez dwutlenku węgla.

^a As of 31 December. ^b Discharged into waters or into the ground. Since 2010 the methodology of municipal waste water was changed; data are not fully comparable with data published in previous years. ^c Population using – estimated data, the total population – based on balances. ^d Plants generating substantial air pollution. ^e Excluding municipal waste; plants generating over 1 thous. t of waste during the year or possessing at least 1 mln t of accumulated waste were included in the survey. ^f See general notes to the chapter „Environmental protection”, item 8; including the part of Natura 2000 areas which is located within the legally protected areas. ^g Excluding carbon dioxide.

III. PODKARPACKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (cd.)
PODKARPACKIE COMPARED TO OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ludność ^a Population ^a				Przyrost naturalny na 1000 ludności <i>Natural increase per 1000 population</i>	Saldo migracji wewnętrz- nych i za- granicznych na pobyt stały na 1000 ludności <i>Internal and international net migration for perma- nent residen- ce per 1000 population</i>	Bezrobotni zarejestro- wani ^a w tys. <i>Registered unemployed persons ^a in thous.</i>
	w tys. <i>in thous.</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	w miastach w % ludności ogółem <i>in urban areas in % of total population</i>	na 1 km ² powierzchni ogólnej <i>per 1 km² of total area</i>			
POLSKA <i>POLAND</i>	38538	100,0	60,7	123	0,3	-0,1	1982,7
Dolnośląskie	2917	7,6	69,8	146	-0,6	0,4	143,6
Kujawsko-pomorskie	2098	5,4	60,4	117	0,6	-0,8	139,6
Lubelskie	2172	5,6	46,5	87	-0,7	-2,4	122,4
Lubuskie	1023	2,7	63,4	73	0,8	-0,8	59,1
Łódzkie	2534	6,6	63,8	139	-2,7	-0,7	138,7
Małopolskie	3347	8,7	49,1	220	1,7	1,3	145,1
Mazowieckie	5286	13,7	64,2	149	0,8	2,7	246,7
Opolskie	1014	2,6	52,3	108	-1,0	-2,2	48,0
Podkarpackie	2129	5,5	41,4	119	1,4	-1,0	146,2
Podlaskie	1201	3,1	60,3	59	-0,4	-1,6	65,9
Pomorskie	2284	5,9	65,6	125	2,5	1,0	106,7
Śląskie	4626	12,0	77,7	375	-0,6	-1,2	186,2
Świętokrzyskie	1278	3,3	45,0	109	-1,7	-1,8	83,2
Warmińsko-mazurskie	1453	3,8	59,4	60	1,2	-2,1	107,3
Wielkopolskie	3456	9,0	55,7	116	2,1	0,4	135,0
Zachodniopomorskie	1723	4,5	68,8	75	-0,1	-0,5	108,9

^a Stan w dniu 31 XII.

^a As of 31 XII.

III. PODKARPACKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZT W 2011 R. (cd.)

PODKARPACKIE COMPARED TO OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stopa bezrobocia rejestr- owanego ^a w % <i>Registered unemployment rate^a in %</i>	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^b w zł <i>Average monthly gross wages and salaries^b in zł</i>	Zasoby mieszkaniowe ^c <i>Dwelling stocks^c</i>		Mieszkania oddane do użytkowania <i>Dwellings completed</i>	
			mieszkania w tys. <i>dwellings in thous.</i>	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average usable floor space per dwelling in m²</i>	w tys. <i>in thous.</i>	na 1000 ludności per 1000 population
POLSKA POLAND	12,5	3625	13495	70,2	131,0	3,4
Dolnośląskie	12,4	3587	1075	66,9	10,6	3,6
Kujawsko-pomorskie	17,0	3062	705	66,9	6,4	3,1
Lubelskie	13,2	3257	734	74,5	6,4	2,9
Lubuskie	15,4	3074	351	69,9	3,3	3,2
Łódzkie	12,9	3246	977	65,7	6,0	2,4
Małopolskie	10,5	3333	1080	74,4	12,6	3,8
Mazowieckie	9,8	4505	2067	68,2	25,1	4,8
Opolskie	13,3	3250	344	78,2	1,7	1,7
Podkarpackie	15,5	3023	621	77,8	5,7	2,7
Podlaskie	14,1	3178	421	73,4	4,4	3,7
Pomorskie	12,5	3567	783	68,5	11,9	5,2
Śląskie	10,2	3795	1698	66,7	9,5	2,1
Świętokrzyskie	15,2	3138	426	71,6	3,0	2,3
Warmińsko-mazurskie	20,2	3019	484	65,6	4,6	3,1
Wielkopolskie	9,1	3284	1115	77,4	13,8	4,0
Zachodniopomorskie	17,6	3290	614	66,4	6,0	3,5

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^c Zamieszkane i niezamieszkane; stan w dniu 31 III; dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

^a As of 31 December. ^b Excluding budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^c Inhabited and uninhabited; as of 31 III; data of the Population and Housing Census 2011.

III. PODKARPACKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (cd.)
PODKARPACKIE COMPARED TO OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Uczniowie – w tys. – w szkołach ^a Pupils and students – in thous. – in schools ^a					
	podstawo- wych ^b primary ^b	gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^c basic vocatio- nal schools ^c	liceach ogóln- kształcących ^d general secondary schools ^d	liceach profilowanych specialized secondary schools	technikach ^e technical secondary schools ^e
POLSKA POLAND	2187,2	1210,0	221,3	608,5	26,6	532,1
Dolnośląskie	148,2	83,6	15,7	39,3	2,5	36,3
Kujawsko-pomorskie	121,6	68,8	16,1	28,6	1,4	31,7
Lubelskie	125,4	72,3	10,9	43,9	2,3	30,3
Lubuskie	57,3	32,5	6,7	13,6	0,4	16,3
Łódzkie	134,4	75,5	11,7	41,0	2,2	30,4
Małopolskie	202,9	110,3	22,2	56,7	1,8	49,8
Mazowieckie	311,5	160,5	21,0	93,9	6,0	58,2
Opolskie	51,2	30,0	6,7	12,6	0,6	14,2
Podkarpackie	128,6	73,5	13,1	38,6	1,4	36,4
Podlaskie	66,0	39,0	5,1	22,5	0,8	19,2
Pomorskie	140,1	74,4	15,6	33,0	0,7	31,4
Śląskie	240,4	132,4	24,1	63,5	2,2	64,5
Świętokrzyskie	70,0	41,3	7,1	22,0	0,5	21,2
Warmińsko-mazurskie	86,2	48,7	9,7	22,4	0,9	21,5
Wielkopolskie	209,6	114,8	26,2	50,9	2,6	48,9
Zachodniopomorskie	93,8	52,4	9,5	26,1	0,3	21,9

^a Stan na początku roku szkolnego; bez szkół dla dorosłych. ^b Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach. ^c Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^{d,e} Łącznie z uzupełniającymi: ^d – liceami ogólnokształcącymi, ^e – technikami.

^a As of beginning of the school year; excluding schools for adults. ^b Excluding children aged 6 attending pre-primary sections of primary schools and nursery schools. ^c Including special upper secondary job-training schools. ^{d, e} Including supplementary schools: ^d – general secondary, ^e – technical secondary.

III. PODKARPACKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (cd.)

PODKARPACKIE COMPARED TO OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Uczniowie – w tys. – w szkołach ^a (dok.) <i>Pupils and students – in thous. – – in schools ^a (cont.)</i>		Łóżka w szpitalach ogólnych ^{bc} na 10 tys. ludności <i>Beds in general hospitals ^{bc} per 10 thous. population</i>	Widzowie w kinach na 1000 ludności <i>Audience in cinemas per 1000 population</i>	Miejsca noclegowe w turystycznych objektach zbiorowego zakwaterowania ^d <i>Number of beds in collective tourist accommodation establishments ^d</i>
	artystycznych ogólnokształ- cących ^e <i>general art schools ^e</i>	policealnych post- -secondary			
POLSKA <i>POLAND</i>	12,7	330,6	46,9	1030	606246
Dolnośląskie	0,6	23,9	48,4	1233	49551
Kujawsko-pomorskie	0,7	19,3	43,0	851	24274
Lubelskie	0,8	23,8	52,0	584	18232
Lubuskie	0,3	7,5	41,2	904	18944
Łódzkie	0,7	23,8	52,9	854	20245
Małopolskie	1,4	26,8	42,9	1065	73319
Mazowieckie	1,3	36,7	46,1	1645	42781
Opolskie	0,2	6,7	43,2	609	8213
Podkarpackie	0,9	13,5	44,9	510	21591
Podlaskie	0,4	16,2	47,5	690	11032
Pomorskie	0,8	21,5	37,4	1222	78115
Śląskie	2,4	48,8	55,3	1219	42053
Świętokrzyskie	0,2	9,8	50,4	480	12106
Warmińsko-mazurskie	0,4	11,9	43,2	692	37810
Wielkopolskie	0,9	26,6	45,2	1042	41304
Zachodniopomorskie	0,6	13,9	45,0	872	106676

^a Stan na początku roku szkolnego; bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^b Stan w dniu 31 XII.

^c Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków; bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych. Dane nie obejmują ochrony zdrowia: resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych (do 17 XI 2011 – resortu spraw wewnętrznych i administracji), Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz w zakładach karnych. ^d Stan w dniu 31 VII. ^e Dające uprawnienia zawodowe.

^a As of beginning of the school year; excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. ^b As of 31 December.

^c Including beds and incubators for newborns; excluding day places in hospital wards. Excluding health care of: the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior (until 17 XI 2011 – Ministry of the Interior and Administration), the Internal Security Agency as well as in prisons. ^d As of 31 July. ^e Leading to professional certification.

III. PODKARPACKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (cd.)
PODKARPACKIE COMPARED TO OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Użytki rolne ^{ab} Agricultural land ^{ab}		Powierzchnia zasiewów ^a Sown area ^a		Bydło ^a Cattle ^a	Trzoda chlewna ^c Pigs ^c
	ogółem w tys. ha total in thous. ha	w tym grunty orne w % of which arable land in %	ogółem w tys. ha total in thous. ha	w tym zboża podstawowe (bez miesza- nek zbożo- wych) w % of which basic cereals (excluding cereal mixed) in %	na 100 ha użytków rolnych w szt per 100 ha of agricultural land in heads	
POLSKA <i>POLAND</i>	15442,4	71,5	10576,0	58,4	37,3	87,5
Dolnośląskie	951,6	78,0	714,4	57,9	10,3	27,2
Kujawsko-pomorskie	1056,3	86,3	898,0	55,6	43,6	152,0
Lubelskie	1452,5	75,7	1062,8	64,0	25,2	54,0
Lubuskie	491,9	71,5	324,6	61,3	12,8	37,5
Łódzkie	997,9	77,7	750,1	62,3	47,2	114,3
Małopolskie	683,1	51,9	326,4	56,6	26,7	39,9
Mazowieckie	2071,0	60,3	1189,7	55,0	49,1	62,8
Opolskie	536,2	87,5	462,7	56,5	22,9	120,0
Podkarpackie	689,9	54,4	326,8	53,4	15,1	27,8
Podlaskie	1063,2	58,7	605,4	43,3	88,0	44,7
Pomorskie	746,0	80,0	570,4	60,8	26,1	107,0
Śląskie	446,3	68,1	279,7	65,2	26,9	65,9
Świętokrzyskie	534,8	65,7	327,6	61,5	32,8	59,7
Warmińsko-mazurskie	1052,3	66,9	659,1	55,1	47,5	57,9
Wielkopolskie	1790,1	83,7	1469,6	59,0	47,8	237,7
Zachodniopomorskie	879,4	72,7	608,7	69,0	10,9	42,8

a Stan w czerwcu. *b* Bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. *c* Stan w końcu lipca.

a As of June. *b* Excluding non-farm land. *c* As of end of July.

III. PODKARPACKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (cd.)

PODKARPACKIE COMPARED TO OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Skup na 1 ha użytków rolnych ^a <i>Procurement per 1 ha of agricultural land^a</i>		Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik ^{ab} na 1 ha użyt- ków rolnych w kg <i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient^{ab} per 1 ha of agricultural land in kg</i>		Powierz- chnia użytków rolnych na 1 ciągnik w 2010 r. ^c w ha <i>Agricultural land area per tractor in 2010 ^c in ha</i>	Powierz- chnia gruntów leśnych ^d w tys. ha <i>Forest land ^d in thous. ha</i>	Produkcja sprzedana (ceny bieżące) <i>Sold production (current prices)</i>	
	żywcza rzeźnego ^e (łącznie z tłuszczami) w kg <i>animals for slaughter ^e (including fats) in kg</i>	mleka kro- wiego w l <i>cows' milk in l</i>	mineral- nych lub chemicz- nych ^g <i>mineral or chemical ^g</i>	wapnio- wych lime			przemysł <i>industry</i>	budowlano- monta- żowa ^f <i>constru- ction and assembly^f</i>
							w mln zł <i>in mln zł</i>	
POLSKA <i>POLAND</i>	212	586	127	36,8	10,6	9350,7	1137373	182194
Dolnośląskie.....	80	160	160	54,7	16,6	606,1	100429	16153
Kujawsko-pomorskie.....	244	662	169	60,3	12,2	430,1	49566	8902
Lubelskie	127	357	115	40,3	8,2	587,9	28666	6031
Lubuskie	230	187	116	32,0	22,3	707,1	25680	3924
Łódzkie	280	730	135	28,9	7,9	391,3	65166	9595
Małopolskie	117	187	72	12,6	5,7	439,8	74489	17039
Mazowieckie	223	892	100	23,8	9,5	822,3	229107	34637
Opolskie	214	409	222	99,5	13,4	256,5	20727	3184
Podkarpackie.....	78	141	59	12,8	6,3	682,7	35392	8189
Podlaskie.....	135	1667	95	14,5	10,5	627,2	19207	3685
Pomorskie	287	324	138	48,7	17,2	681,1	77902	12652
Śląskie.....	275	406	119	29,3	8,8	402,0	207013	24595
Świętokrzyskie	140	303	90	4,2	6,6	334,3	24124	4654
Warmińsko-mazurskie	232	714	120	36,3	20,5	764,1	26983	4929
Wielkopolskie	390	731	172	40,8	11,7	785,9	120214	16187
Zachodniopomorskie	174	164	125	58,2	30,1	832,4	32708	7838

^a Bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b W roku gospodarczym 2010/11. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Stan w dniu 31 XII. ^e W przeliczeniu na mięso: wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. ^f Zrealizowane systemem zleceńowym przez podmioty budowlane, według miejsca wykonywania robót. ^g Łącznie z wieloskładnikowymi.

^a Excluding non-farm land. ^b In the 2010/11 farming year. ^c Data of the Agricultural Census. ^d As of 31 XII. ^e Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^f In terms of meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. ^g Including mixed fertilizers.

III. PODKARPACKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW W 2011 R. (dok.)
PODKARPACKIE COMPARED TO OTHER VOIVODSHIPS IN 2011 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^{ab} w km <i>Railway lines operated (standard gauge) ^{ab} in km</i>		Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) ^a w km <i>Hard surface public roads (urban and non-urban) ^a in km</i>		Telefoniczne łącza główne ^{ac} na 1000 ludności <i>Telephone main line ^{ac} per 1000 population</i>	Produkt krajowy brutto ^d (ceny bieżące) w 2010 r. <i>Gross domestic product ^d (current prices) in 2010</i>	
	ogółem <i>total</i>	na 100 km ² powierzchni ogólnej <i>per 100 km² of total area</i>	ogółem <i>total</i>	na 100 km ² powierzchni ogólnej <i>per 100 km² of total area</i>		w mln zł <i>in mln zł</i>	na 1 miesz- kańca ^e w zł <i>per capita ^e in zł</i>
POLSKA <i>POLAND</i>	20113	6,4	280401	89,7	179	1416585	37096
Dolnośląskie	1779	8,9	18825	94,4	202	120120	41750
Kujawsko-pomorskie	1258	7,0	16104	89,6	155	64379	31107
Lubelskie	1041	4,1	21325	84,9	153	54042	25079
Lubuskie	967	6,9	8285	59,2	180	31684	31348
Łódzkie	1059	5,8	19776	108,5	175	86765	34180
Małopolskie	1131	7,4	23962	158,2	178	104089	31501
Mazowieckie	1709	4,8	34588	97,2	245	315826	60359
Opolskie	867	9,2	8475	90,0	163	30380	29498
Podkarpackie	978	5,5	15149	84,5	142	52512	24973
Podlaskie	763	3,8	12319	61,0	166	32090	26985
Pomorskie	1238	6,8	12391	67,7	180	79577	35597
Śląskie	2140	17,4	22147	180,1	165	184038	39677
Świętokrzyskie	721	6,2	13435	114,9	145	35681	28134
Warmińsko-mazurskie	1238	5,1	12876	53,2	149	38871	27228
Wielkopolskie	2022	6,8	27193	91,2	173	131885	38629
Zachodniopomorskie	1202	5,3	13551	59,2	177	54647	32268

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Łącznie z szerokotorowymi. ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.
^d Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności. ^e Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”,
ust. 14.

^a As of 31 December. ^b Including broad gauge. ^c Data concern operators of the public telecommunication network.
^d Grouping by local kind-of-activity unit method. ^e See general notes to the chapter „Regional accounts”, item 14.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Zaklików	50°49'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Lutowiska	49°00'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
za zachód (długość geograficzna wschodnia)	Czarna	21°08'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Horyniec Zdrój	23°33'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°49'	202	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°25'	171	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego w Rzeszowie.
S o u r c e: data of The Inspector of Geodesic and Cartographic Supervision of Podkarpackie Voivodship in Rzeszów.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE
AREA AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	17846	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	961	100,0	<i>Length of borders in km</i>
ze Słowacją	134	13,9	<i>with Slovakia</i>
z Ukrainą	239	24,9	<i>with Ukraine</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
lubelskim	320	33,3	<i>Lubelskie</i>
małopolskim	186	19,4	<i>Małopolskie</i>
świętokrzyskim	82	8,5	<i>Świętokrzyskie</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie.
S o u r c e: data of the Centre of Geodesic and Cartographical Documentation of Podkarpackie Voivodship in Rzeszów.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyższy położony punkt — Tarnica (Bieszczady)	Lutowiska	1346	<i>Highest point — Tarnica (the Bieszczady Mountains)</i>
Najniższy położony punkt — poziom wody Wisły w Chwałowicach	Radomyśl nad Sanem	ok. 138	<i>Lowest point — the water level of Wisła in Chwałowice</i>
Najwyższa położona miejscowość — Wołosate	Lutowiska	ok. 750	<i>Highest located town — Wołosate</i>
Najniższa położona miejscowość — Chwałowice	Radomyśl nad Sanem	ok. 140	<i>Lowest located town — Chwałowice</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie.

Source: data of the Centre of Geodesic and Cartographical Documentation of Podkarpackie Voivodship in Rzeszów.

TABL. 4. **WIEKSZE RZEKI**
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI <i>RIVERS</i>	Recypient ^a <i>Recipient ^a</i>	Długość w km <i>Length in km</i>	
		ogółem <i>total</i>	w tym na terenie województwa podkarpackiego <i>of which within Podkarpackie voivodship</i>
Wisła	Morze Bałtyckie <i>Baltic Sea</i>	1047	78
San	Wisła	443	443
Wisłok	San	205	205
Wisłoka	Wisła	153	153
Tanew	San	109	44
Lubaczówka	San	88	67
Łęg	Wisła	82	82
Ropa	Wisłoka	78	18
Jasiołka	Wisłoka	76	76
Wiar	San	68	60
Oslawa	San	62	62
Trześniówka-Jamnica	Wisła	57	57
Solinka	San	47	47
Stobnica	Wisłok	47	47

^a Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

Źródło: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie.

^a River or reservoir into which the water flows.

Source: Regional Board of Water Management in Kraków, Drainage and Water Equipment Board of Podkarpacie in Rzeszów.

TABL. 5. **WYŻSZE SZCZYT Y GÓRSKIE**
HIGHEST MOUNTAIN PEAKS

PASMO SZCZYT Y MOUNTAIN RANGE PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	PASMO SZCZYT Y MOUNTAIN RANGE PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>
KARPAT Y – Bieszczady		KARPAT Y – Bieszczady (dok.) (cont.)	
Tarnica	1346	Szeroki Wierch	1315
Krzemień	1335	Bukowe Berdo	1311
Halicz	1333	Wielka Rawka	1307
Kopa Bukowska	1320	Polonina Caryńska	1297

Ź r ó d ł o : „Bieszczady” Mapa turystyczna, skala 1:50 000, Wyd. Kartograficzne „Compass”, Kraków 2001.

S o u r c e : „Bieszczady” Tourist map, scale 1:50 000, Cartographic Publisher „Compass”, Kraków 2001.

TABL. 6. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI WODNE RESERVOIRS	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchomienia <i>Year opened</i>	Pojemność całkowita (przy maksymalnym piętrzeniu) w hm ³ <i>Total capacity (at maximum accumu- lation) in hm³</i>	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² <i>Area at maximum accumulation in km²</i>	Maksymalna wysokość pię- trzenia w m <i>Maximum height of accumulation in m</i>
Solina	San	1968	472,0	21,1	60,0
Besko	Wisłok	1978	15,5	1,5	28,0
Myczkowce	San	1960	10,9	2,0	15,0

Ź r ó d ł o : Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie.

S o u r c e : Regional Board of Water Management in Kraków, Drainage and Water Equipment Board of Podkarpacie in Rzeszów.

TABL. 7. **DANE METEOROLOGICZNE**
METEOROLOGICAL DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Średnia temperatura powietrza w °C <i>Average air temperature in °C</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>	Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Ustłonecznienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a <i>Average cloudiness in octants ^a</i>
Stacja Meteorologiczna 2005 Rzeszów-Jasionka	8,3	774	3,7	2106	5,1
Rzeszów-Jasionka Me- 2010 teorological Station	8,1	966	3,4	1855	5,4
2011	9,0	604	3,5	2051	5,0

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Ź r ó d ł o : dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

S o u r c e : data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 8. ŚREDNIE MIESIĘCZNE TEMPERATURY POWIETRZA
(Stacja Meteorologiczna Rzeszów-Jasionka)
AVERAGE MONTHLY AIR TEMPERATURES
(Rzeszów-Jasionka Meteorological Station)

LATA ^a YEARS ^a	W °C In °C											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1981-1990	-2,8	-2,1	2,7	8,2	13,9	16,2	17,9	17,4	13,7	8,8	2,7	-0,3
1991-1995	-0,9	-1,0	3,4	7,9	12,8	16,6	19,2	18,4	13,7	8,1	1,8	-1,4
1996-2000	-2,7	-0,2	2,0	8,9	14,3	17,4	18,0	17,5	12,6	8,6	3,8	-1,4
2001	-0,5	-0,7	3,6	8,7	14,4	15,3	20,1	19,3	12,5	11,0	1,8	-5,8
2002	-1,6	3,8	5,4	8,3	16,8	17,5	20,9	19,5	12,8	7,9	5,5	-6,0
2003	-3,5	-6,6	1,8	7,4	16,5	18,1	19,5	19,7	13,8	6,0	5,9	0,7
2004	-4,9	-0,5	3,4	8,8	12,3	16,5	18,5	18,4	13,3	10,7	4,0	1,3
2005	-0,6	-4,1	0,3	9,1	14,0	16,8	19,8	17,5	14,8	8,9	3,1	-0,4
2006	-7,5	-3,3	0,3	9,4	13,5	17,0	21,3	18,3	15,5	11,0	5,9	3,0
2007	3,0	0,4	6,4	9,0	15,6	18,9	20,0	19,1	12,5	7,9	1,6	-1,4
2008	0,7	2,5	4,0	9,3	13,6	18,0	18,7	18,9	13,0	10,6	5,0	1,2
2009	-2,2	-1,0	2,4	11,1	13,3	16,6	20,0	18,8	15,2	8,2	6,1	-0,4
2010	-6,7	-2,0	3,4	9,1	14,2	17,8	20,6	19,3	12,4	5,7	7,4	-4,1
2011	-0,1	-3,5	3,1	10,3	13,9	18,1	18,2	19,2	15,7	7,9	2,3	2,3

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include monthly averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 9. MIESIĘCZNE SUMY OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH
(Stacja Meteorologiczna Rzeszów-Jasionka)
MONTHLY ATMOSPHERIC PRECIPITATION
(Rzeszów-Jasionka Meteorological Station)

LATA ^a YEARS ^a	W mm In mm											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1981-1990	26	21	30	38	76	72	81	59	57	28	33	45
1991-1995	29	24	37	51	72	70	50	64	85	53	35	36
1996-2000	27	40	33	65	83	83	126	71	73	57	36	35
2001	52	18	66	72	49	109	96	88	130	23	48	19
2002	26	26	23	44	91	112	83	71	61	86	27	19
2003	34	27	15	51	94	75	63	17	43	51	21	31
2004	20	74	30	62	41	64	180	99	22	57	84	9
2005	50	30	47	48	107	110	109	124	62	7	18	63
2006	26	28	70	38	106	91	16	104	25	24	62	22
2007	75	41	37	27	40	71	74	88	142	40	46	11
2008	35	11	47	46	105	87	118	55	103	56	25	48
2009	25	39	88	4	103	146	98	45	32	88	59	46
2010	39	49	22	50	177	126	200	99	98	18	38	51
2011	39	28	19	50	49	89	234	29	9	30	0	28

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include monthly averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266, z późniejszymi zmianami), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych. Do 2008 r. zgodnie z art. 12 ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IVa, IVb wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne — RZ; pastwiska — PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **geodetic status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a land register as a result of the decree of the Minister of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item "built-up and urbanised land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees collected, based on to the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266, with later amendments), which protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. Until 2008, in accordance with Art. 12, item 15 of the Law, a gmina council could have also resolved to protect agricultural land of IV, IVa, IVb quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina. Since 2009 the provisions of the Law have not been applied to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ — for arable land and PsZ — for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdezastrowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów oraz o jakości wody pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późniejszymi zmianami); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonywanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne.

Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń — dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi (od 1998 r.) przez

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and building constructions which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” — all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).

4. Information concerning the sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of the water drawn from these facilities are compiled in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29 III 2007 regarding the quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417, with later amendments); data were compiled on the basis of field and laboratory test results conducted by sanitary-epidemiological stations.

Waterworks are divided into groups according to their capacity. On the basis of physical-chemical analyses and bacteriological tests two following categories of facilities of water withdrawal are distinguished: supplying good quality water (i.e. meeting sanitary requirements) and bad quality water (i.e. not meeting sanitary requirements).

5. Data regarding waste water concern waste water discharged into waters or into the ground

jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

U w a g a. Począwszy od danych za 2010 r. zmieniła się metodologia badania ilości ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i zanieczyszczonymi wodami wykorzystanymi w przemyśle do celów chłodniczych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych (po procesie produkcyjnym) nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura określona w pozwoleniu wodnoprawnym dla wód chłodniczych odprowadzanych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$ albo naturalnej temperatury wody w przypadku gdy jest ona wyższa niż $+26^{\circ}\text{C}$, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza $+35^{\circ}\text{C}$.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzaniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoelektywnych technologiach oczyszczania (głównie

(since 1998) by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with waste water treatment plants** concerns the same entities.

N o t e. Starting with data for 2010, new methodology of examining the quantity of waste water discharged through sewerage system has been used.

Waste water requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines as well as contaminated water used in industry for cooling purposes), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewerage system,
- the amount of pollutants in cooling water (after the production process) is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature defined in the water-legal certificate for cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C or natural temperature of water if it exceeds $+26^{\circ}\text{C}$ as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C .

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treat-

biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych (przysagrodoowych) lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. W 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym usuwaniu biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m. in. zachowanie ciągłości i porównywalności wyników badania; może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu (wrażone w dwutlenku azotu – NO₂), węglodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 XII 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176 z późniejszymi zmianami).

ment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Multi-stage treatment (mechanical and biological or mechanical-chemical-biological) of discharged waste water was classified as a higher rank sewage treatment (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household (farmstead) sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Note. In 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning urban and rural population using waste treatment plants is given on the basis of estimates of the number of population using waste water treatment plants which operate on a sewage system.

6. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emissions as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established by the Minister of the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually, what assures, among other things, continuity and comparability of survey results, may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emissions** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides (given in nitrogen dioxide – NO₂), hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants defined in the decree of the Council of Ministers, dated 20 XII 2005, regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 260, item 2176) with later amendments.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględnymi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia wielkości emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity, Dz. U. 2010 Nr 185, poz. 1243), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowane zostały od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r., a za lata 2000 i 2001 – na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Opadów.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów na składowiskach.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Data regarding particulate and gas emissions include organized emission (i.e. technological and heating devices, through emitters – chimneys, exhausts etc.) as well as non-organized emission (heaps, storage yards, in the course of reloading of loose and volatile materials, production halls etc.).

Due to the high absolute values which characterise the emission of carbon dioxide the indicator of reduction of gas pollutants was calculated and presented with exclusion of carbon dioxide emission.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Law of 27 IV 2001 on Waste (uniform text, Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste was compiled since 2002 on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002 and for the years 2000 and 2001 — on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue.

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste is also a method of rendering waste harmless on landfill areas.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding landfilled up to now (accumulated) waste concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt, krajobrazu, zieleni w miastach i wsiach, zadrzewień); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody. W ramach wyżej wymienionych form ochrony przyrody znajduje się ta część obszarów objętych od 2005 r. programem „Natura 2000”, która mieści się w ich granicach.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (jednolity tekst, Dz. U. 2009 Nr 151, poz. 1220, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics and regulating waterways were carried out.

8. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats, formations of animate and inanimate nature as well as fossil remains of plants and animals, greenery landscape in urban and rural areas, woody lands); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature. The above mentioned forms of nature protection include since 2005 the part of the areas within the "Natura 2000" programme, which is located within their borders.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2009 No. 151, item 1220, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected. National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals and fungi as well as formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape

krajobraz o różnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych; jak również miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, sędziwe i okazałe rozmiary drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

9. Fundusze ekologiczne to Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych, który został zlikwidowany z dniem 31 grudnia 2010 r., a którego środki pieniężne stały się dochodami budżetów odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego. Są one tworzone z opłat m.in. za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, w tym za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych wynikających z ustawy prawo geologiczne i górnicze, z kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, wydobywanie kopalin bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków – zg. z prawem geologicznym i górniczym oraz innych wpływów (m.in. za żeglugę i spław oraz wydobywanie kruszywa i piasku z wód, zwroty niewykorzystanych w ustalonym

characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

***Documentation sites** are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings; as well as sites of fossil plants or animals.*

***Landscape-nature complexes** are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.*

***Ecological arable lands** are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected plant, animal and fungi species, their refuges as well as places of reproduction or places of seasonal stay.*

***Monuments of nature** are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as venerable trees and trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.*

9. Ecological funds are Environmental Protection and Water Management Funds as well as Agricultural Land Protection Fund, which was liquidated on 31 December 2010, and whose cash became the revenues of the budgets of appropriate self-government entities. They are created from fees, among other things, for the use of the natural environment and for introducing changes to it, including abstraction and use of waters and entry of waste water to waters and earth, operational and licence fees resulting from the act on geology and mining law as well as from fines for infringement of requirements on environmental protection, extraction of useful minerals without required licences or with severe breach of the terms and conditions of a license – according to the geology and mining laws and other revenues (including revenues from navigation and rafting and extraction of gravels and sands from waters, revenues from financial oper-

czasie, z prowadzonych operacji finansowych, oprocentowania pożyczek, rachunków bankowych, uzyskane pożyczki). Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

10. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

ations, credit interest, bank accounts, loans). These funds are used to finance, in part or in full, activity connected with environmental protection and water management.

10. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

TABL. 1 (10). **STAN GEODEZYJNY^a I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS^a AND USE OF VOIVODSHIP LAND

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011		2012			SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>	na 1 miesz- kańca ^b w ha <i>per capita^b in ha</i>	w ha <i>in ha</i>	na 1 miesz- kańca ^b w ha <i>per capita^b in ha</i>	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do roku 2011 <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2011</i>	
Powierzchnia ogólna^c	1784576	0,84	1784576	0,84	x	Total area^c
w tym:						<i>of which:</i>
Użytki rolne	954163	0,45	948295	0,45	-5868	<i>Agricultural land</i>
w tym:						<i>of which:</i>
grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwale	902985	0,42	897549	0,42	-5436	<i>arable land, orchards, permanent meadows and pastures</i>
grunty rolne zabudowane	41815	0,02	41326	0,02	-489	<i>agricultural built-up areas</i>
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	717484	0,34	722205	0,34	4721	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane	77477	0,04	78689	0,04	1212	<i>Built-up and urbanized areas</i>
w tym:						<i>of which:</i>
tereny mieszkaniowe	11678	0,01	12415	0,01	737	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	4785	0,00	4897	0,00	112	<i>industrial areas</i>
tereny rekreacji i wypo- czynku	3022	0,00	3072	0,00	50	<i>recreational areas</i>
tereny komunikacyjne	48867	0,02	49085	0,02	218	<i>transport areas</i>
użytki kopalne	1431	0,00	1315	0,00	-116	<i>minerals</i>
Grunty pod wodami po- wierzchniowymi	20319	0,01	20382	0,01	63	<i>Lands under surface waters</i>
płynącymi	19048	0,01	19219	0,01	171	<i>flowing</i>
stojącymi	1271	0,00	1163	0,00	-108	<i>standing</i>
Użytki ekologiczne	1735	0,00	1714	0,00	-21	<i>Ecological arable lands</i>
Nieuzyski	10938	0,01	10921	0,01	-17	<i>Wasteland</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 1. ^b Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2010 i 2011. ^c Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a See general notes to the chapter „Environmental protection”, item 1. ^b Population as of 31 XII, respectively for 2010 and 2011. ^c Land area (including inland waters).

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (11).

GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST^a PURPOSES

LAND AND FOREST DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w ha in ha			
OGÓŁEM.....	96	140	197	GRAND TOTAL

WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW
 BY TYPE OF LAND

Użytki rolne	78	112	179	<i>Agricultural land</i>
klasy bonitacyjne:				<i>quality classes:</i>
I—III	77	108	162	<i>I—III</i>
IV ^b	1	3	17	<i>IV^b</i>
V i VI oraz VI RZ i PsZ	-	1	-	<i>V and VI as well as VI RZ and PsZ</i>
Inne grunty rolne	-	4	1	<i>Other agricultural land</i>
Grunty leśne	18	24	17	<i>Forest land</i>

WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA
 BY DIRECTIONS OF DESIGNATION

wyłączone:				<i>designated for:</i>
Na tereny osiedlowe	50	69	68	<i>Residential areas</i>
Na tereny przemysłowe	3	11	12	<i>Industrial areas</i>
Pod drogi i szlaki komunikacyjne ..	2	1	1	<i>Roads and communication trails</i>
Pod użytki kopalne	18	34	92	<i>Minerals</i>
Na inne cele	23	25	25	<i>Other purposes</i>

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych; patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 1. ^b Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land; see general notes to the chapter “Environmental protection”, item 1. ^b Agricultural land of mineral and organic origin.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (12). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w ha in ha			
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2573	1809	1762	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	2513	1732	1665	devastated
zdegradowane.....	60	77	97	degraded
Grunty (w ciągu roku):				Land (during the year):
zrekultywowane.....	171	61	251	reclaimed
w tym na cele:				of which for purposes:
rolnicze	103	56	237	agricultural
leśne	29	5	10	forest
zagospodarowane.....	152	44	216	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (13). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	338,2	305,3	306,8	100,0	T O T A L
na cele:					for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem, i rybactwem) — z ujęć własnych	197,6	162,4	173,6	56,6	Production (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing) — from own intakes
w tym wody:					of which waters:
powierzchniowe	186,3	150,9	165,9	54,1	surface
podziemne	8,3	7,4	6,7	2,2	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	60,2	59,4	49,7	16,2	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	80,4	83,6	83,5	27,2	Exploitation water-line system ^a
wody: powierzchniowe	43,1	42,7	42,6	13,9	waters: surface
podziemne	37,2	40,9	40,9	13,3	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (14). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³		w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	309,4	271,7	277,2	100,0	T O T A L
Przemysł ^a	188,2	152,4	166,8	60,2	Industry ^a
Rolnictwo i leśnictwo ^b	60,2	59,4	49,7	17,9	Agriculture and forestry ^b
Eksploatacja sieci wodociągowej ^c	61,0	59,9	60,6	21,9	Exploitation water-line system ^c

^a Dane dotyczą jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków; obejmują sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, a także sekcje nieprzemysłowe – dla 2011 r. udział sekcji nieprzemysłowych w ogólnym zużyciu wody wyniósł 3,5%. ^b Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^c Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Data concern organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own intakes, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually; include sections "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", and also non-industrial sections – for 2011 the share of non-industrial sections in total water consumption was 3,5%. ^b Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. ^c Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (15). **POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ DO**
NAPEŁNIANIA I UZUPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH
WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY
AS WELL AS WATER FOR FILLING UP AND COMPLETING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	1826	1193	1648	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych i uzupełnianych stawów rybnych ^b w ha	2809	2664	2600	Area of filled and completed fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	60204	59351	49698	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	6011	3602	3862	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	3,3	3,0	2,3	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	54193	55749	45836	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	19,3	20,9	17,6	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including water withdrawal for waste waters irrigation.

TABL. 7 (16). **JAKOŚĆ WODY Z WODOCIAGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA^a**
QUALITY OF WATER FROM WATERWORKS SUPPLIED TO THE POPULATION
FOR CONSUMPTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^{bc} zaopatrywana w wodę — w % ludności korzystającej z urządzeń <i>Population^{bc} supplied with water — in % of population using facilities</i>	
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>non meeting sanitary requirements</i>
Wodociągi o wydajności w m ³ /d: <i>Waterworks with a capacity of m³/24h:</i>		
poniżej 100 2010 <i>below</i>	86,5	13,5
2011	93,2	6,8
100 — 1000 2010	87,1	12,9
2011	93,0	7,0
1001 — 10000 2010	94,7	5,3
2011	95,0	5,0
powyżej 10000 2010 <i>over</i>	100,0	-
2011	100,0	-

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 4. ^b Na podstawie szacunków. ^c Łącznie dla miasta i gminy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a See general notes to the chapter „Environmental protection”, item 4. ^b Based on estimated data. ^c Including the city and gmina.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (17). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL^a WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010	2011		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach		
				in percent		
OGÓŁEM	189,2	216,3	227,6	100,0	TOTAL	
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	139,4	162,7	171,8	75,5	discharged directly by plants ^b	
w tym wody chłodnicze	115,7	141,4	152,1	66,8	of which cooling water	
odprowadzone siecią kanalizacyjną	49,7	53,6	55,8	24,5	discharged through sewerage system	
W tym ścieki wymagające oczyszczania	73,4	74,9	75,5	33,2	Of which waste water requiring treatment	
oczyszczane	68,2	73,9	74,2	32,6	treated	
mechanicznie	10,2	10,7	9,8	4,3	mechanically	
chemicznie ^c	8,9	6,6	6,0	2,6	chemically ^c	
biologicznie	16,3	18,0	18,0	7,9	biologically	
z podwyższonym usuwaniem biogenów	32,8	38,6	40,4	17,8	with increased biogene removal (disposal)	
nieoczyszczane	5,3	1,0	1,3	0,6	untreated	
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	1,1	0,9	1,3	0,6	discharged directly by plants	
odprowadzone siecią kanalizacyjną	4,1	0,0	0,0	0,0	discharged through sewerage system	

^a Od 2010 r. zmieniono metodologię badania ścieków komunalnych; dane nie są w pełni porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich latach. ^b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^c Od 2005 r. dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a Since 2010 the methodology of examining municipal waste water was changed; data are not fully comparable with data published in previous years. ^b Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions, and waste water. ^c Since 2005 refers only to industrial waste water.

TABL. 9 (18). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
 As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2011	ENTITIES
OGÓŁEM	106	104	100	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	75	71	65	Discharging waste water requiring treatment directly into waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	60	61	55	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	51	55	50	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	9	6	5	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	15	10	10	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	31	33	35	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste waters treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 10 (19). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chem- ical</i>	Biolo- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial waste water treatment plants
Liczba	2005	86	37	11	33	5	<i>Number</i>
	2010	74	28	10	34	2	
	2011	66	25	9	31	1	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	1083,2	370,1	311,3	397,6	4,2	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2010	714,2	385,0	303,6	24,8	0,8	
	2011	711,4	382,8	303,5	24,6	0,5	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal^a waste water treatment plants
Liczba	2005	200	5	x	160	35	<i>Number</i>
	2010	222	2	x	181	39	
	2011	226	4	x	184	38	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	378,6	0,5	x	85,9 ^b	292,1	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2010	415,2	0,2	x	84,2 ^b	330,8	
	2011	418,3	0,5	x	84,3^b	333,6	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	2005	52,1	0,3	x	19,1	32,8	<i>Population using^c waste water treatment plants in % of total population</i>
	2010	64,1	0,1	x	22,0	42,0	
	2011	66,2	0,2	x	23,1	42,9	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej, patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 5. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków; ludność ogółem – na podstawie bilansów.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system, see general notes to the chapter “Environmental protection”, item 5. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Population using waste water treatment plants – estimated data; total population – based on balances.

TABL. 11 (20). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII).....	85	88	84	<i>Plants generating substantial air pollution ^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:				<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	66	66	64	<i>particulates</i>
gazowych	19	23	21	<i>gases</i>
nieposiadające wyników pomiarów:				<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:				<i>emission:</i>
pyłów	15	23	24	<i>particulates</i>
gazów	16	18	16	<i>gases</i>
imisji	74	78	77	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń:				<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:				<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	3,9	2,0	2,0	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw.....	3,3	1,6	1,6	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	26,7	21,1	20,5	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	14,6	10,3	9,8	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	4,6	3,9	4,0	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	6,5	6,3	6,1	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 mieszkańca w tonach:				<i>per capita in tonnes:</i>
pyłowych	0,0	0,0	0,0	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	0,0	0,0	0,0	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
na 1 km ² w tonach:				<i>per km² in tonnes:</i>
pyłowych	0,2	0,1	0,1	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	1,5	1,2	1,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym dwutlenek siarki	0,8	0,6	0,5	<i>of which sulphur dioxide</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:				<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:				<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	279,1	358,2	362,3	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	4,3	10,1	12,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:				<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,6	99,4	99,5	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	13,8	32,4	38,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 12 (21). **WYPOSAŻENIE ZAKŁADÓW W URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
-----------------------------------	---------------------	------------------------------------	---------------------------------------	--------------------------------------	--	----------------

URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII

EQUIPMENT — as of 31 XII

OGÓŁEM	2005	204	64	284	11	74	126
TOTAL	2010	177	95	334	17	75	120
	2011	172	92	332	16	70	122
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	44	4	41	-	10	x
low	2010	30	7	63	-	10	x
	2011	28	3	61	-	10	x
średnia	2005	63	19	88	-	11	x
moderate	2010	19	12	71	5	5	x
	2011	20	18	72	5	5	x
wysoka	2005	97	41	155	11	53	x
high	2010	128	76	200	12	60	x
	2011	124	71	199	11	55	x

PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam³/h

WASTE GAS FLOW in dam³/h

OGÓŁEM	2005	4403	1649	3935	2394	1086	804
TOTAL	2010	4356	2435	3976	1916	1352	572
	2011	4296	2044	4018	1744	1267	622
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	520	14	203	-	108	x
low	2010	300	174	504	-	195	x
	2011	189	69	401	-	179	x
średnia	2005	759	347	1006	-	54	x
moderate	2010	399	180	897	42	10	x
	2011	584	708	962	42	10	x
wysoka	2005	3124	1288	2726	2394	924	x
high	2010	3657	2081	2575	1874	1147	x
	2011	3523	1267	2655	1702	1078	x

TABL. 13 (22). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	96	98	111	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t.....	1236,3	1049,5	2093,7	<i>Waste generated (during the year) in thous. T</i>
poddane odzyskowi	1090,9	845,0	1983,8	<i>recovered</i>
unieszkodliwione.....	103,9	131,8	64,9	<i>Treated</i>
w tym składowane ^b	54,2	88,7	37,2	<i>of which landfilled^b</i>
magazynowane czasowo.....	41,5	72,7	45,0	<i>temporarily stored</i>
W % wytworzonych:				<i>In % generated:</i>
poddane odzyskowi	88,2	80,5	94,8	<i>recovered</i>
unieszkodliwione.....	8,4	12,6	3,1	<i>treated</i>
w tym składowane ^b	4,4	8,5	1,8	<i>of which landfilled^b</i>
magazynowane czasowo.....	3,4	6,9	2,1	<i>temporarily stored</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t.....	690,4	312,6	98,7	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^c; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi z dotychczas składowanych (nagromadzonych ^c) do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t.....	47,2	52,9	51,4	<i>Waste recovered from landfilled up to now (accumulated^c) by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:				<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	76,5	39,4	34,0	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku)	0,9	4,1	1,3	<i>reclaimed (during the year)</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. ^b Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter „Environmental protection”, item 7. ^b On own plant grounds and other land. ^c On own plant grounds.

TABL. 14 (23). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW**
WASTE^a BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE		Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotych- czas składowa- ne (nagroma- dzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year)	SPECIFICATION
		ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
		w tys. t in thous. t			
O G O Ł E M 2005		1236,3	1090,9	690,4	T O T A L of which:
2010		1049,5	845,0	312,6	
2011		2093,7	1983,8	98,7	
w tym:					
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych		128,6	126,5	-	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Popioły lotne z węgla		40,3	40,1	-	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów		64,0	61,4	-	Slag, furnace ash and particu- lates from boilers

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. ^b W ciągu roku. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter „Environmental protection”, item 7. ^b During the year. ^c On own plant grounds.

TABL. 15 (24). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE
CHRONIONA**

Stan w dniu 31 XII

LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011			SPECIFICATION
	w ha in ha			w % po- wierzchni ogólnej woje- wództwa in % of total area of the voivodship	na 1 miesz- kańca w m ² per capita in m ²	
O G Ó Ł E M ^a	851455,9	797643,7	797648,3	44,7	3747	T O T A L ^a
w tym:						of which:
Parki narodowe ^b	46636,2	46734,1	46734,1	2,6	220	National parks ^b
Rezerваты przyrody ^b	10733,1	10989,5	10989,5	0,6	52	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{bc}	272819,2	272818,9	272818,9	15,3	1282	Scenic parks ^{bc}
Obszary chronionego krajobrazu ^c	520215,7 ^d	463019,4	463019,1	25,9	2175	Areas of protected landscape ^c
Stanowiska dokumen- tacyjne	2,9	24,6	26,6	0,0	0,125	Documentation sites

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8; łącznie z tą częścią obszarów Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. ^b Bez otuliny. ^c Bez powierzchni rezerwatów przyrody i indywidualnych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. ^d Łącznie z 4 obszarami chronionego krajobrazu (56006,6 ha), tj. Przecławskim, Jastrzębsko-Żdżarskim, Pogórzem Ciężkowickim i Pogórzem Strzyżowskim, dla których utraciło moc rozporządzenie Wojewody Tarnowskiego w sprawie utworzenia obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 8; including the part of Natura 2000 areas which is located within the legally protected areas. ^b Excluding buffer zones. ^c Excluding nature reserves and individual forms of nature protection within scenic parks and areas of protected landscape. ^d Including four areas of protected landscape (56006,6 ha), i.e. Przecławski, Jastrzębsko-Żdżarski, Pogórze Ciężkowickie and Pogórze Strzyżowskie, for which the decree of the Voivode of Tarnów on establishment of areas of protected landscape ceased to have effect.

TABL. 16 (25). **PARKI NARODOWE**

Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a	Powierzchnia w ha Area in ha				
	parków narodowych national parks				otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the pro- tected areas)
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^b of grand total number — strictly protected ^b		
			razem total	w tym lasów of which forests	
OGÓŁEM..... 2005	46636,2	41371,9	20840,1	19153,9	73592,1
TOTAL..... 2010	46734,1	41201,3	20836,3	19153,9	73592,1
2011	46734,1	41201,3	20836,3	19153,9	73592,1
Bieszczadzki Park Narodowy	29195,1	24434,1	18553,6	16871,2	55783,0
Magurski Park Narodowy ^c	17539,0	16767,2	2282,7	2282,7	17809,1

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. ^c Powierzchnia parku w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area. ^b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. ^c The park area within the voivodship borders.

TABL. 17 (26). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
			w ha	in ha	
OGÓŁEM	2005	279652,7	193279,8	60334,5	3671,3
TOTAL	2010	279652,7	193279,8	60334,5	3671,3
	2011	279652,7	193279,8	60334,5	3671,3
Pogórze Przemyskiego		61862,0	37255,0	20048,0	895,0
Gór Słonnych		55976,0	35490,0	15557,0	503,0
Ciśniańsko-Wetliński		50971,5	45129,0	1049,0	330,0
Dolina Sanu		28718,0	23562,4	3039,0	331,0
Czarnorzecko-Strzyżowski		25784,0	12320,0	10846,0	222,0
Jaśliński		25288,0	19129,0	1766,0	136,0
Południoworoztoczański ^c		16237,0	10882,0	4853,0	42,0
Puszczy Solskiej ^c		7675,0	5921,0	898,0	146,0
Lasy Janowskie ^c		4055,0	2605,0	320,0	1060,0
Pasma Brzanki ^c		3086,2	986,4	1958,5	6,3

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i indywidualnych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych; bez otuliny. ^c Powierzchnia parku krajobrazowego w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area. ^b Including area of nature reserves and individual forms of nature protection located within landscape parks; excluding buffer zones. ^c The landscape park area within the voivodship borders.

TABL. 18 (27). **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Obiekty <i>Number</i>	Powierzchnia ^a <i>Area^a</i>			SPECIFICATION
			ogółem <i>total</i>	rezerwatów <i>reserves</i>		
				ścisłych ^b <i>strictly protected^b</i>	częściowych ^c <i>partially protected^c</i>	
OGÓŁEM	2005	93	10733,1	15,6	10717,5	TOTAL
	2010	94	10989,5	15,6	10973,9	
	2011	94	10989,5	15,6	10973,9	
Faunistyczne		4	825,6	-	825,6	Fauna
Krajobrazowe		12	4093,2	-	4093,2	Scenic
Leśne		40	5325,3	-	5325,3	Forest
Torfowiskowe		6	148,4	9,0	139,4	Peat-bog
Florystyczne		26	391,6	4,4	387,2	Flora
Przyrody nieożywionej		6	205,4	2,2	203,2	Inanimate nature

^a Bez otuliny. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. ^c Powierzchnia, na której chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

^a Excluding buffer zones. ^b Area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. ^c Area in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 19 (28). **POMNIKI PRZYRODY^a**

Stan w dniu 31 XII

NATURE MONUMENTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poje- dyncze drzewa <i>Individual trees</i>	Grupy drzew <i>Tree clusters</i>	Głazy narzu- towe <i>Erratic boulders</i>	Skalki, groty, jaskinie i inne <i>Stones, grottos, caves and others</i>	Aleje <i>Alleys</i>
OGÓŁEM 2005	1528	1154	282	13	27	52
TOTAL 2010	1375	1153	167	10	24	21
2011	1411	1179	172	10	25	25

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8.

^a See general notes to the chapter „Environmental protection”, item 8.

TABL. 20 (29). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono Administred		Wpłynęło Income		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND					
Opłaty ^a za korzystanie ze środowiska	2005	.	29752,6		Payments ^a for use of natural environment
	2010	.	51408,9		
	2011	.	54639,9		
Gospodarka ściekowa i ochrona wód		.	12343,5		Waste water management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu		.	18421,3		Protection of air and climate
Gospodarka odpadami		.	23875,1		Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	2005	1018,7	247,2		Fines for not meeting environmental protection norms
	2010	1397,3	228,5		
	2011	1159,4	159,7		
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		860,5	52,6		Norms of discharging waste water into water and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza		6,2	24,5		Permissible emissions of air pollutants
FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND					
Ogółem — opłaty za wyłączenie gruntów rolnych z produkcji (na cele nierolnicze)	2005	7518,2	5389,9		Total — payments for designating agricultural land from production (non-agricultural purposes) ^b
	2010	6507,4	4773,9		
	2011 ^b	9185,8	7577,6		
w tym:					of which:
Roczne		8126,7	6817,8		Annual
Jednorazowe należności		1059,0	595,5		One-time payments

^a Bez opłat za wydobywanie kopalin. ^b Z dniem 31.12.2010 r. zlikwidowany został Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych. Środki pieniężne zlikwidowanego funduszu stały się dochodami budżetów odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego.

Źródło: w zakresie funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi — w zakresie kar za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska — dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

^a Excluding fees for mining. ^b On 31 December 2010 the Agricultural Land Protection Fund was liquidated and its cash became the revenues of the budgets of appropriate self-government entities.

Source: in regard to the funds for environmental protection and water management — data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund; in regard to the Agricultural Land Protection Fund — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development — in regard to fines for not complying with environmental protection regulations — data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 21 (30). **DZIEDZINY FINANSOWANIA WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DOMAINS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	PROTECTION AND WASTE MANAGEMENT				SPECIFICATION
	2005	2010	2011		
	w tys. zł in thous. zł		w odsetkach In percent		
O G Ó Ł E M	61290,3	48242,3	56994,5	100,0	T O T A L
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	48048,5	35133,2	50057,5	87,8	Waste water management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	3153,2	6873,9	5097,7	8,9	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	2745,8	1974,5	1839,3	3,2	Waste management
Pozostałe dziedziny	7342,9	4260,7	-	-	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund.

TABL. 22 (31). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł			
Ochrona środowiska	277916,6	621020,0	521397,9	Environmental protection
w tym:				of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	29754,1	64341,7	89738,1	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	11127,8	13245,7	65050,2	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	226572,4	507123,5	345843,7	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:				of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	69456,3	115966,8	69850,7	municipal waste water treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	153827,2	387432,9	266806,5	sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	15185,4	27264,8	65883,2	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:				of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	1716,0	6956,4	28610,3	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	737,6	3114,8	27651,5	of which selective waste collection
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów ^{bc}	852,7	6206,9	10206,3	treatment and removal of waste ^{bc}
rekultywacja hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	201,5	124,3	3812,5	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Zmniejszanie hałasu i wibracji	6223,9	7472,0	2939,4	Noise and vibration reduction
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	-	-	-	Protection of nature, biodiversity and landscape
Gospodarka wodna	61113,6	157927,1	128407,3	Water management
nakłady na:				outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	22404,9	65481,4	42835,3	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	9375,3	22502,9	25544,6	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	1236,0	3043,5	3162,6	Reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	14141,2	18852,7	7547,4	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	13956,2	48046,6	49317,4	Flood embankments and pump stations

^a W 2005 r. określone jako wydatki inwestycyjne; według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych. ^c Niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne.

^a In 2005 defined as investments expenditures; by localization of investment; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal. ^c Hazardous and other than hazardous.

TABL. 23 (32). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu				Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:				Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	2	-	-	particulates
gazowych	32	56	-	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód				Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:				Sewerage system in km for the transport of:
ścieki	636,4	1449,0	1552,1	waste water
wody opadowe	21,0	21,2	15,1	waste water basins
Oczyszczalnie ścieków:				Waste water treatment plants:
obiekty	11	8	6	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	10	7	6	of which municipal
mechaniczne	2	5	1	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	8	1	5	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	2	-	with increased biogene removal (disposal) ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	8356	10313	2864	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	8326	9763	2864	of which municipal
mechanicznych	850	5800	939	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	2164	3163	1925	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	5342	1350	-	with increased biogene removal (disposal) ^a
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:				Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	-	-	1	facilities
przepustowość w m ³ /d	-	9 ^b	350	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami				Waste management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:				Treatment systems of waste:
obiekty	-	-	1	facilities
wydajność w t/r	-	-	2384	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:				Landfills of municipal waste:
obiekty	1	-	-	facilities
powierzchnia w ha	1,7	1,7	-	area in ha
wydajność w t/r	25000	140000	-	capacity in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT				
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	1716	2965	3854	Capacity of water intake ^c in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	1476	4878	293	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	217,7	349,2	183,5	Water-line system in km
Zbiorniki wodne:				Water reservoirs:
obiekty	-	1	-	facilities
pojemność w m ³	-	32900	-	capacity in m ³

^a W tym chemiczne. ^b Dotyczy modernizacji istniejących obiektów. ^c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

^a Of which chemical. ^b Concerns modernization of existing facilities. ^c Excluding water intakes in the power industry.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2011, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

1). Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:

- instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby i urzędy skarbowe

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2011 updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the Classification of Professions and Specialities for needs of labour market introduced by a Decree of the Ministry of Economy and Labour dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1). **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:

- principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
- territorial organs of non-combined govern-

- i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- b) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

2). Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

3). **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Uwaga.

Z dniem 1 I 2002 r. w województwie podkarpackim powstał nowy powiat – leski, który został wydzielony z powiatu bieszczadzkiego (Dz. U. z 2001 r., Nr 62, poz. 631). Równocześnie z gminy Olszanica do gminy Ustrzyki Dolne przeszło 8 wsi (Dz. U. z 2001 r., Nr 116, poz. 1241).

Od dnia 1 I 2003 r. gmina wiejska Szerzyny, należąca do 31 XII 2002 r. administracyjnie do powiatu jasielskiego w woj. podkarpackim, przynależy do woj. małopolskiego.

ment administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);

- b) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
- c) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

2). **Local self-government administration** comprises:

- a) gminas and cities with powiat status:
- gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
 - offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
- b) powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);
- c) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).

3). **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

5. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.

Note.

On 1 I 2002 a new powiat – Leski powiat – was created in Podkarpackie Voivodship (2001, Journal of Laws No. 62, item 631). It was separated from Bieszczadzki powiat. At the same time 8 villages from Olszanica gmina became a part of Ustrzyki Dolne gmina (2001, Journal of Laws No. 116, item 1241).

Since 1 I 2003 the rural gmina Szerzyny, which until 31 XII 2002 was within the administrative borders of Jasielski powiat in Podkarpackie Voivodship, has been included in Małopolskie Voivodship.

Od dnia 1 I 2010 r. została utworzona gmina wiejska Jaślicka w powiecie krośnieńskim.

Z dniem 1 I 2009 r. nadano status miasta miejscowości wiejskiej Brzostek (powiat dębicki).

Z dniem 1 I 2010 r. nadano status miasta miejscowości wiejskiej Kołaczyce (powiat jasielski) oraz miejscowości wiejskiej Przecław (powiat mielecki).

Z dniem 1 I 2011 r. nadano status miasta miejscowości wiejskiej Pruchnik (powiat jarosławski).

Do Rzeszowa zostały przyłączone:

- z dniem 1 I 2006 r. – miejscowości Słocina i Załęże z gminy Krasne (powierzchnia – 1435 ha, ludność – 4529),
- z dniem 1 I 2007 r. – część Przybyszówki z gminy Świlcza (powierzchnia – 925 ha, ludność – 2068),
- z dniem 1 I 2008 r. – pozostała część Przybyszówki z gminy Świlcza i Zwiężczyca z gminy Boguchwała (powierzchnia – 1423 ha, ludność – 4785),
- z dniem 1 I 2010 r. – części z gmin Tyczyn i Głogów Małopolski (powierzchnia – 1874 ha).

On 1 I 2010, Jaślicka rural gmina was established in Krośnieński powiat.

On 1 I 2009, Brzostek village (Dębicki powiat) was granted city status.

On 1 I 2010, Kołaczyce village (Jasielski powiat) and Przecław village (Mielecki powiat) were granted city status.

On 1 I 2011, Pruchnik village (Jarosławski powiat) was granted city status.

The following were incorporated into Rzeszów:

- *on 1 I 2006 – Słocina and Załęże from Krasne gmina (area – 1435 ha, population – 4529),*
- *on 1 I 2007 – part of Przybyszówka from Świlcza gmina (area – 925 ha, population – 2068),*
- *on 1 I 2008 – the rest of the part of Przybyszówka from Świlcza gmina and Zwiężczyca from Boguchwała gmina (area – 1423 ha, population – 4785),*
- *on 1 I 2010 – parts of Tyczyn and Głogów Małopolski gminas (area – 1874 ha).*

TABL. 1 (33). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF THE VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Powiaty.....	21	21	21	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy ^a	159	160	160	<i>Gminas^a</i>
miejskie	16	16	16	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	29	33	34	<i>urban-rural</i>
wiejskie.....	114	111	110	<i>rural</i>
Miasta.....	45	49	50	<i>Towns</i>

^a Łącznie z miastami na prawach powiatu.
^a Including cities with powiat status.

TABL. 2 (34). **GMINY^a W 2011 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS^a IN 2011
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							
		5,0— — 19,9 km ²	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
O GÓŁEM..... TOTAL	160	3	20	62	42	19	9	2	3
Poniżej 2500	6	-	-	2	-	1	1	1	1
<i>Below</i>									
2500— 4999	14	-	3	5	3	2	1	-	-
5000— 7499	43	2	4	22	7	5	1	1	1
7500— 9999	30	-	2	14	8	3	3	-	-
10000— 14999	33	-	3	13	12	3	2	-	-
15000— 19999	15	1	1	4	4	3	1	-	1
20000— 39999	12	-	3	-	7	2	-	-	-
40000— 99999	6	-	4	2	-	-	-	-	-
100000—199999	1	-	-	-	1	-	-	-	-

^a Łącznie z miastami na prawach powiatu.
^a Including cities with powiat status.

TABL. 3 (35). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2011 R.**

Stan w dniu 31 XII

*POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2011**As of 31 XII*

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>					
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0 — —1499,9 km ²
OGÓŁEM TOTAL	25	2	1	1	1	14	6
Poniżej 50000 <i>Below</i>	4	1	1	-	-	1	1
50000— 74999.....	10	1	-	-	-	7	2
75000— 99999.....	3	-	-	-	1	1	1
100000—149999.....	6	-	-	-	-	5	1
150000—199999.....	2	-	-	1	-	-	1

TABL. 4 (36). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2011 R.**

Stan w dniu 31 XII

*COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2011**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils</i> ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	2435	90	431	33	TOTAL
W tym kobiety.....	452	13	61	4	<i>Of which women</i>

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

29 lat i mniej.....	74	1	6	-	<i>29 and less</i>
30—39.....	317	18	41	2	<i>30—39</i>
40—59.....	1617	51	308	23	<i>40—59</i>
60 lat i więcej.....	427	20	76	8	<i>60 and more</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a *Excluding city council councillors in cities with powiat status.*

TABL. 4 (36).

RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**W 2011 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES**IN 2011 (cont.)****As of 31 XII**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils ^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe.....	766	71	331	30	Tertiary
Policealne	66	8	6	1	Post-secondary
Średnie	975	10	80	1	Secondary
Zasadnicze (zawodowe).....	565	1	14	1	Basic vocational
Gimnazjalne	-	-	-	-	Lower secondary
Podstawowe.....	63	-	-	-	Primary

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
BY OCCUPATIONAL GROUPS⁵

Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierow- nicy	180	19	165	21	Public government repre- sentatives, senior officials and managers
Specjaliści	504	44	148	11	Professionals
Technicy i inny średni personel	399	7	34	-	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	197	4	24	-	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	228	8	28	-	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	388	2	15	1	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieśnicy	228	2	6	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.....	155	1	1	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	58	-	2	-	Elementary occupations
Sily zbrojne	19	-	-	-	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani	79	3	8	-	Others unclassified

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 5 (37). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE EMPLOYMENT				
O G Ó Ł E M	18336	22003	21306	T O T A L
w tym:				of which:
Administracja państwowa	7249	7281	7244	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	11042	14670	14010	Local self-government administration
w tym:				of which:
gminy i miasta na prawach powiatu	7670	9712	8944	gminas and cities with powiat status
powiaty	2927	3625	3672	powiats
województwo	445	1333	1394	voivodship
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a in zł				
O G Ó Ł E M	2683,43	3539,34	3762,26	T O T A L
w tym:				of which:
Administracja państwowa	2992,59	4015,65	4150,47	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	2469,81	3291,15	3551,00	Local self-government administration
w tym:				of which:
gminy i miasta na prawach powiatu	2564,51	3208,29	3491,35	gminas and cities with powiat status
powiaty	2158,24	3179,82	3403,69	powiats
województwo	2886,97	4197,61	4324,25	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia”, ust. 3.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries”, item 3.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania Policji i sądownictwa.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami; jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Dorośli skazani** są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the Police and the courts of law.

2. Data concerning ascertained crimes are given according to the classification of the Criminal Code of 1997 and the Treasury Penal Code (the law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930, with later amendments; uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, coming into force on 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by public prosecutor, moreover every revenue-related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the public prosecutor's offices and family on juvenile proceeding in courts.

4. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Adult convicts** are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

TABL. 1 (38). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	43909	36885	38790	TOTAL
miasta	27559	22861	23063	urban areas
wieś	16350	14024	15727	rural areas
Przestępstwa o charakterze:				Crimes:
kryminalnym	27790	23139	24138	criminal
gospodarczym	4038	3640	3820	commercial
Według wybranych rodzajów przestępstw:				By selected type of crime:
przeciwko życiu i zdrowiu	1311	1206	1228	against life and health
w tym:				of which:
zabójstwo	21	14	14	homicide
uszczerbek na zdrowiu ...	598	551	589	damage to health
udział w bóje lub pobiciu	620	549	528	participation in violence or assault
przestępstwa drogowe	10221	7905	8699	road crimes
przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	1529	1226	1143	against freedom, freedom of conscience and religion
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	147	160	275	against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie	68	48	56	of which rape
przeciwko rodzinie i opiece	1477	1384	1337	against the family and custody
przeciwko mieniu	20938	16827	18406	against property
w tym:				of which:
kradzież rzeczy	7776	5805	6347	property theft
kradzież z włamaniem	5954	3880	4198	burglary
rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze	764	497	620	violence, theft with assault, criminal coercion

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Bezpieczeństwo publiczne”, ust. 2 i 3.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a See general notes to the chapter „Public safety”, item 2 and 3.

Source: data of the General Police Headquarters.

TABL. 2 (39). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH^a**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	69,7	73,3	73,8	TOTAL
Przestępstwa o charakterze:				<i>Crimes:</i>
kryminalnym	53,6	59,3	59,6	<i>criminal</i>
gospodarczym	94,1	92,8	93,6	<i>commercial</i>
Według wybranych rodzajów przestępstw:				<i>By selected type of crime:</i>
przeciwko życiu i zdrowiu	83,4	83,7	85,3	<i>against life and health</i>
w tym:				<i>of which:</i>
zabójstwo	90,5	100,0	87,5	<i>homicide</i>
uszczerbek na zdrowiu ...	90,2	89,0	90,2	<i>damage to health</i>
udział w bójce lub pobicie	76,2	77,0	78,8	<i>participation in violence or assault</i>
przestępstwa drogowe	99,6	99,4	99,6	<i>road crimes</i>
przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	93,9	96,2	94,9	<i>against freedom, freedom of conscience and religion</i>
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	95,2	94,4	92,4	<i>against sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie	91,2	91,7	70,2	<i>of which rape</i>
przeciwko rodzinie i opiece	99,7	100,0	100,0	<i>against the family and custody</i>
przeciwko mieniu	42,0	47,9	50,3	<i>against property</i>
w tym:				<i>of which:</i>
kradzież cudzej rzeczy ...	27,7	30,6	37,0	<i>property theft</i>
kradzież z włamaniem	28,5	35,0	35,9	<i>burglary</i>
rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze	62,4	79,7	83,9	<i>violence, theft with assault, criminal coercion</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Bezpieczeństwo publiczne”, ust. 2 i 3.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a See general notes to the chapter „Public safety”, item 2 and 3.
 Source: data of the General Police Headquarters.

TABL. 3 (40). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
*ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF AN INDICTMENT*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	22907	19458	19062	T O T A L
W tym mężczyźni	21438	17846	17668	<i>Of which men</i>
W tym rodzaje przestępstw:				<i>Of which type of crime:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	1828	1516	1384	<i>Against life and health</i>
w tym:				<i>of which:</i>
zabójstwo — art. 148 Kk	8	18	8	<i>homicide — Art. 148 Criminal Code</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bój- ce lub pobiciu — art. 156, 157, 158 i 159 Kk	1154	1001	879	<i>damage to health, participation in violence or assault — Art. 156, 157, 158 and 159 Criminal Code</i>
Przeciwko wolności, wolności sumie- nia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	630	536	411	<i>Against freedom, freedom of con- science and religion, sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	39	28	24	<i>of which rape — Art. 197 Criminal Code</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	1180	1185	1141	<i>Against the family and custody</i>
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	874	748	756	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code</i>
Przeciwko mieniu	5454	4413	4615	<i>Against property</i>
w tym:				<i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 Kk	1575	1225	1431	<i>property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk	861	664	625	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 Kk	302	193	186	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V

LUДНОŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:
 - dla lat 2000-2009 - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000-2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat - każdorazowy podział administracyjny),
 - od 2010 r. - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

CHAPTER V

POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the results of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were prepared assuming the number of population balanced on:
 - for 2000-2009 – the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000-2002 the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002 was applied; for remaining years – on the administrative division in force at a given moment),
 - since 2010 - the basis of the results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010-2011 the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011 was applied).

3. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet — 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45-64 lata, kobiety — 45-59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. **Stan cywilny faktyczny** został określony wtórnie na podstawie: stanu cywilnego prawnego, charakteru związku, w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z reprezentantem gospodarstwa domowego, oraz wzajemnych powiązań między osobami spisanymi. Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- kawaler/panna,
- żonaty/zamężna - w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- partner/partnerka (prowadzący wspólne gospodarstwo domowe - bez względu na ich stan cywilny prawny),
- wdowiec/wdowa,
- rozwiedziony/rozwiedziona,
- separowany/separowana - dotyczy osób:
 - pozostających w separacji prawnej i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami,
 - o stanie cywilnym prawnym żonaty/zamężna - niepozostających w związku małżeńskim i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami.

6. **Poziom wykształcenia** ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły.

Badaniem poziomu wykształcenia objęto osoby w wieku 13 lat i więcej.

W 2011 roku zastosowano następującą klasyfikację poziomów wykształcenia: wyższe, policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące), zasadnicze zawodowe, gimnazjalne, podstawowe ukończone, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.

3. The working age population refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. **Median age** of population is a parameter determining age limit which has already been exceeded by half of population and not yet reached by the second half.

5. **De facto marital status** of persons has been defined as derivative, based on the: legal marital status, relationships character a given person lives in, i.e. based on information on the relations with the head of the household and mutual connection between the surveyed persons.

The following categories of de facto marital status has been defined:

- single,
- married - in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,
- cohabitant (living in the same household - irrespective of their legal marital status),
- widowed,
- divorced,
- separated - it is related to persons:
 - remaining in a legal separation and not creating relationships (cohabitations) with other persons,
 - legally married but not creating a marriage and not creating relationships (cohabitations) with other persons.

6. **Educational level** of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the education system in force. The basis for recognizing education level was a certificate (diploma) obtained upon graduation of the appropriate school.

The survey of educational level encompassed persons at the age of 13 and more.

In 2011 the following classification of educational level has been used: higher, post-secondary, secondary (vocational and general), basic vocational, lower secondary, completed primary, incomplete primary and without school education.

7. Kraj urodzenia (miejsce urodzenia) — zgodnie z międzynarodowymi zaleceniami kraj urodzenia należało podać biorąc pod uwagę granice państw aktualne w momencie spisu, a nie w momencie urodzenia osoby. Rozstrzygnięcie takie zostało przyjęte w związku z koniecznością zabezpieczenia porównywalności, a przede wszystkim niedublowania danych w skali międzynarodowej.

8. Obywatelstwo oznacza prawną więź pomiędzy osobą a państwem. Nie wskazuje ono na pochodzenie etniczne tej osoby i jest niezależne od jej narodowości. Osoba może mieć jedno, dwa lub kilka obywatelstw. Możliwa jest również sytuacja, że osoba nie ma żadnego obywatelstwa.

Osoba mająca obywatelstwo polskie i inne jest w Polsce traktowana zawsze jako obywatel polski - nie jest cudzoziemcem.

Cudzoziemcem jest każda osoba, która nie posiada polskiego obywatelstwa, bez względu na fakt posiadania lub nie obywatelstwa (obywatelstw) innych krajów.

Bezpaństwowiec to osoba nieposiadająca obywatelstwa żadnego kraju (bezpaństwowcy są zaliczani do cudzoziemców).

9. Narodowość – przynależność narodowa lub etniczna – jest deklaratywną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. W spisie ludności w 2011 r. umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych.

10. Podziału ludności według głównego źródła utrzymania dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów - uzyskiwanego w ciągu roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu (tj. dla 2002 r. - 20 V, a dla 2011 r. - 31 III) i było ono ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób w momencie spisów.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

- **posiadających własne źródła utrzymania**, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych z pracy osobiście wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, a także z własności lub wynajmu oraz pozostałych źródeł dochodów osobno nie wymienionych,
- **utrzymywanych**, tj. osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło dochodów.

Do **ludności utrzymującej się z dochodów z pracy** zaliczono pracujących najemnie i pracujących na własny rachunek.

7. Country of birth (place of birth) — in accordance with international recommendations the country of birth should be given taking into consideration the state borders that are actual at the moment of Census and not those at the moment of a person's birth. Such solution was adopted in relation to the necessity to ensure comparability, and first of all in order to avoid doubling of data on the international scale.

8. Citizenship is defined as a particular connection (legal bond) between a person and the State. It does not show the ethnic origin and is not depended on nationality. A person may have one, two or more additional citizenships. It is possible that a person has not any citizenship, i.e. stateless.

A person having Polish and other additional citizenship is always a person with Polish citizenship in Poland, not an alien.

An alien is every person which does not possess Polish citizenship, regardless of the fact of having or not the citizenship(s) of other country.

A stateless person is a person not having any citizenship(s) (a stateless person is counting as an alien).

9. Nationality – national or ethnic identity – is a declared (based on a subjective impression) individual feature of each person expressing his/her emotional or cultural relationship, or the one following from his/her parents' origin, to a specific nation or ethnic community.

10. Division of population according to the main source of maintenance was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes — obtained within one year (12 months) before the moment of census (i.e. for 2002 — 20 V and for 2011 — 31 III) and was settled irrespective of economic activity of these people at the moment of the national censuses.

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- **persons having own sources of maintenance**, i.e. people earning their living from incomes obtained from work performed personally, from non-earned sources, and also from property or from rent and other sources of income not elsewhere specified,
- **persons maintained (dependents)**, i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.

Population having incomes from work includes employees in paid employment and own-account workers.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej zaliczono zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, umowy-zlecenia, o dzieło, powołania, wyboru lub mianowania), osoby wykonujące pracę nakładczą oraz duchownych.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy na rachunek własny zaliczono osoby (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz osoby wykonujące wolne zawody (np. twórcy, adwokaci, lekarze), a także osoby utrzymujące się z dochodów z wynajmu.

Do **ludności utrzymującej się z dochodu z wynajmu** zalicza się osoby uzyskujące dochody z wynajmu mieszkania, pokoi, budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (np. garażu).

Do **ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł** zaliczono osoby otrzymujące: emeryturę łącznie z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych w 2011 r., rentę (z tytułu niezdolności do pracy, rodzinną i socjalną) łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie i zasiłek przedemerytalny, zasiłek pomocy społecznej dla osób, które nie mają żadnych dochodów lub mają dochody niewystarczające.

Do ludności utrzymującej się z dochodów z własności zaliczono osoby utrzymujące się z dochodów z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek od oszczędności, z udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidendy).

Do **ludności utrzymującej się z pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych** w 2011 r. zaliczono osoby otrzymujące m.in. świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny), alimenty oraz stypendia.

11. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony w Polsce przed ślubem);
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);

Employees hired on the basis of an employment contract (a labour contract, commission contracts, postings, appointments), outworkers, clergy were considered as persons maintained incomes from paid employment.

Own-account workers (together with contributing family members) including persons managing private agriculture holdings and plots as well as professionals are considered as persons maintained from self-employed incomes; including rent incomes.

Population which earns its living from rent income includes persons, who receive their income from rent of an apartment, rooms, residential and non-residential buildings (e.g. a garage).

Population which earns its living from non-earned sources of maintenance includes persons who receive: retirement pay including structural pension for farmers in 2011, pension (resulting from inability to work, family and social pensions) including rehabilitation benefit, unemployment benefit, pre-retirement benefits, social assistance benefits for people who do not have any incomes or have insufficient incomes.

Population which earns its living from incomes from property includes persons who live from the following incomes: leased agricultural lands, capital investments (on trade of shares, bonds, capital gains etc.), interest rate on savings, share in profits of a company (dividends).

Population which earns its living from other sources of income not elsewhere specified in 2011 includes persons who receive: i.a. family allowances (including family benefit and supplements to the family benefit, nursing benefit), alimonies and scholarships.

11. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence in Poland before the marriage is used);
- separations — according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the place of residence of a spouse has been taken; in cases of unanimous petition of both of persons — residence of husband is used);

- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia — według miejsca zameldowania matki noworodka;
- zgony — według miejsca zameldowania osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące

- *divorces — according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the place of residence of a spouse has been taken);*
- *births — according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths — according to the place of permanent residence of the deceased.*

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonical laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45-49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving

w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),

- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

12. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

13. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

14. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

15. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. - zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. - faktycznie zamieszkałej.

births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),

- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

12. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

13. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

14. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

15. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 - registered for permanent residence,
- since 2010 - de facto population (population actually residing).

TABL. 1 (41). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI				
OGÓŁEM	2097798	2127185	2127845	TOTAL
mężczyźni	1026072	1041160	1041588	males
kobiety	1071726	1086025	1086257	females
Miasta	847958	882758	881491	Urban areas
Wieś	1249840	1244427	1246354	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII				
OGÓŁEM	2098263	2127948	2128687	TOTAL
mężczyźni	1026282	1041622	1042100	males
kobiety	1071981	1086326	1086587	females
miasta	846826	882262	880736	urban areas
wieś	1251437	1245686	1247951	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn	104,4	104,3	104,3	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności	40,4	41,5	41,4	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej	118	119	119	Population per 1 km ² of total area

TABL. 2 (42). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2011					
			ogółem grand total	w tym mężczyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
					razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	2098263	2127948	2128687	1042100	880736	421501	1247951	620599
0— 2 lata	61144	69681	67179	34421	26183	13382	40996	21039
3— 6	89551	86209	88887	45655	34766	17831	54121	27824
7—12	161994	137126	133632	68545	48072	24602	85560	43943
13—15	101203	79197	76905	39561	26578	13681	50327	25880
16—18	106741	91063	85532	43535	30569	15444	54963	28091
19—24	222364	202526	199255	102083	78612	39711	120643	62372

TABL. 2 (42). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE (cont.)

As of 31 XII

W I E K A G E	2005	2010	2011					
			ogółem <i>grand total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>	miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>	
					razem <i>total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>	razem <i>total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>
25—29	167817	182338	181599	92883	79157	40047	102442	52836
30—34	149773	169297	170058	87011	74979	38046	95079	48965
35—39	134389	151871	155874	79370	63557	31964	92317	47406
40—44	140388	134996	136492	69161	52437	25750	84055	43411
45—49	153685	139837	137493	69822	55688	26480	81805	43342
50—54	145026	151864	149933	75111	67551	31477	82382	43634
55—59	117461	141365	143508	69815	70392	32329	73116	37486
60—64	75794	112458	119264	55986	56781	25904	62483	30082
65—69	82488	70543	73758	32532	33110	14527	40648	18005
70—74	75422	73707	72042	29802	29819	12111	42223	17691
75—79	58903	62908	62931	23678	25112	9350	37819	14328
80 lat i więcej... <i>and more</i>	54120	70962	74345	23129	27373	8865	46972	14264

TABL. 3 (43). **MEDIANA WIEKU (WIEK ŚRODKOWY) LUDNOŚCI**

Stan w dniu 31 XII

MEDIAN AGE OF POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005	2010	2011
O G Ó Ł E M w latach T O T A L in years	34,6	36,5	36,9
mężczyźni	33,1	35,0	35,4
<i>males</i>			
kobiety	36,4	38,0	38,4
<i>females</i>			
Miasta	35,8	37,7	38,1
<i>Urban areas</i>			
Wieś	33,9	35,6	36,0
<i>Rural areas</i>			

TABL. 4 (44). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2098263	2127948	2128687	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	484527	431007	422157	Pre-working age
mężczyźni	248097	220906	216388	males
kobiety	236430	210101	205769	females
Miasta	174085	158362	155291	Urban areas
mężczyźni	88920	81022	79419	males
kobiety	85165	77340	75872	females
Wieś	310442	272645	266866	Rural areas
mężczyźni	159177	139884	136969	males
kobiety	151265	132761	129897	females
W wieku produkcyjnym	1301539	1358887	1360176	Working age
mężczyźni	673441	713831	716571	males
kobiety	628098	645056	643605	females
Miasta	556276	583327	579154	Urban areas
mężczyźni	278044	298071	297229	males
kobiety	278232	285256	281925	females
Wieś	745263	775560	781022	Rural areas
mężczyźni	395397	415760	419342	males
kobiety	349866	359800	361680	females
W wieku poprodukcyjnym	312197	338054	346354	Post-working age
mężczyźni	104744	106885	109141	males
kobiety	207453	231169	237213	females
Miasta	116465	140573	146291	Urban areas
mężczyźni	38065	43160	44853	males
kobiety	78400	97413	101438	females
Wieś	195732	197481	200063	Rural areas
mężczyźni	66679	63725	64288	males
kobiety	129053	133756	135775	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM	61,2	56,6	56,5	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	52,4	45,9	45,4	Males
Kobiety	70,7	68,4	68,8	Females

TABL. 5 (45). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION*As of 31 XII*

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta <i>Towns</i>	Ludność w miastach <i>Urban population</i>	
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM 2005 TOTAL	45	846826	40,4
2010	49	882262	41,5
2011	50	880736	41,4
Poniżej 2000 <i>Below</i>	6	10010	0,5
2000— 4999.....	13	40410	1,9
5000— 9999.....	14	96231	4,5
10000—19999.....	7	103946	4,9
20000—49999.....	6	259145	12,2
50000—99999.....	3	190963	9,0
100000 i więcej <i>and more</i>	1	180031	8,5

TABL. 6 (46). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION*As of 31 XII*

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Ludność na wsi <i>Rural population</i>	
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM 2005 TOTAL	143	1251437	59,6
2010	144	1245686	58,5
2011	144	1247951	58,6
Poniżej 2000 <i>Below</i>	2	3712	0,2
2000—4999.....	20	75359	3,5
5000—6999.....	33	198095	9,3
7000—9999.....	46	383486	18,0
10000 i więcej <i>and more</i>	43	587299	27,6

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 7 (47). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a**
POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a

STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002		2011		DE FACTO MARITAL STATUS
	w tysiącach <i>in thousands</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	w tysiącach <i>in thousands</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	
Mężczyźni	806,7	100,0	865,1	100	Males
Kawalerowie	281,3	34,9	303,1	35,0	Single
Żonaci	479,5	59,4	496,2	57,4	Married
Partnerzy	3,6	0,4	8,1	0,9	Cohabitant
Wdowcy	21,3	2,6	23,5	2,7	Widowed
Rozwiedzeni	11,2	1,4	18,2	2,1	Divorced
Separowani	5,8	0,7	3,2	0,4	Separated
Nieustalony	3,9	0,5	12,6	1,5	Unknown
Kobiety	861,4	100,0	918,9	100	Females
Panny	222,2	25,8	227,8	24,8	Single
Zamężne	484,8	56,3	505,8	55,0	Married
Partnerki	3,6	0,4	7,8	0,8	Cohabitant
Wdowy	122,0	14,2	130,0	14,2	Widowed
Rozwiedzione	17,5	2,0	27,5	3,0	Divorced
Separowane	7,3	0,8	4,9	0,5	Separated
Nieustalony	4,1	0,5	15,2	1,7	Unknown

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 8 (48). **LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ^a WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
POPULATION AGED 13 AND MORE^a BY EDUCATION LEVEL

WYSZCZEGÓL- NIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poziom wykształcenia Education level						Nieusta- lony poziom wykształ- cenia Unknown educa- tion level
		wyższe higher	policealne ^b i średnie zawodowe post secondary ^b and secondary	średnie ogólno- kształcące general secondary	zasad- nicze zawodowe basic vocational	podsta- wowe ukończone i gimnazjal- ne completed primary and lower secondary	podsta- wowe nieukoń- czone i bez wykształ- cenia szkolnego income- pleted primary and without school education	
		W tysiącach In thousands						
OGÓŁEM 2002	1740,4	147,2	406,9	126,5	413,5	556,7 ^c	68,7	21,0
TOTAL 2011	1835,8	265,9	360,5	195,1	398,8	450,5	23,9	141,2
		W odsetkach In percent						
OGÓŁEM 2002	100	8,5	23,4	7,3	23,8	32,0	3,9	1,2
TOTAL 2011	100	14,5	19,6	10,6	21,7	24,5	1,3	7,7
Mężczyźni Males	100	12,3	20,0	7,8	28,0	23,3	1,0	7,6
Kobiety Females	100	16,6	19,3	13,3	15,8	25,7	1,6	7,8

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. ^b Łącznie z kolegiami. ^c Bez gimnazjalnego.

^a Results of the National Population and Housing Censuses. ^b Including colleges. ^c Excluding lower secondary.

TABL. 8 (48). **LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ^a WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (dok.)**
POPULATION AGED 13 AND MORE^a BY EDUCATION LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poziom wykształcenia Education level						Nieustalony poziom wykształcenia Unknown education level
		wyższe higher	policealne ^b i średnie zawodowe post secondary ^b and secondary	średnie ogólnokształcące general secondary	zasadnicze zawodowe basic vocational	podstawowe ukończone i gimnazjalne completed primary and lower secondary	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego incomplete primary and without school education	
		W odsetkach (dok.) In percent (cont.)						
Miasta	100	21,7	22,8	13,4	16,3	16,0	0,7	9,1
Urban areas								
Meżczyźni	100	19,8	23,6	10,3	21,3	15,1	0,6	9,3
Males								
Kobiety	100	23,4	22,0	16,1	11,8	16,8	0,8	9,1
Females								
Wieś	100	9,3	17,3	8,6	25,6	30,7	1,7	6,6
Rural areas								
Meżczyźni	100	7,1	17,5	6,1	32,6	29,0	1,2	6,5
Males								
Kobiety	100	11,4	17,1	11,1	18,8	32,5	2,2	6,9
Females								

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. ^b Łącznie z kolegiami.

^a Results of the National Population and Housing Censuses. ^b Including colleges.

TABL. 9 (49). **LUDNOŚĆ^a WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA**
POPULATION^a BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2002	2011				
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
	w tys. in thous.	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM	2103,8	2127,3	100,0	100,0	100,0	100,0
TOTAL						
Posiadający własne źródło utrzymania^b	1201,2	1273,6	61,3	58,5	62,0	58,4
Owners own source of maintenance^b						
Dochody z pracy	616,2	708,3	38,7	28,1	35,1	32,0
Incomes from work						
najemnej	485,5	586,4	31,4	23,9	30,9	25,2
hired						
na własny rachunek ^c	130,7	121,9	7,3	4,2	4,2	6,8
own-account workers^c						

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. ^b Łącznie z dochodami z własności. ^c Łącznie z dochodami z wynajmu.

^a Results of the National Population and Housing Censuses. ^b Data include incomes from owning. ^c Data include incomes from rent.

TABL. 9 (49). **LUDNOŚĆ ^a WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA (dok.)**
POPULATION ^a BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE (cont.)

POPULATION BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE (cont.)						
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2002	2011				
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
	w tys. in thous.	w odsetkach in percent				
Posiadający własne źródło utrzymania ^b (dok.) Owners own source of maintenance ^b (cont.)						
Niezarobkowe źródło Non-earned sources	522,8	524,2	20,6	28,5	24,6	24,7
emerytura retirement pay	294,5	360,8	13,2	20,6	17,6	16,5
renta pension	195,9	119,4	5,5	5,8	5,0	6,1
zasiłki i świadczenia benefit	32,4	44,0	2,0	2,2	2,0	2,1
Pozostałe źródła dochodów osobno nie wymienione ... Other sources of income not elsewhere specified	61,1	39,9	1,9	1,9	2,3	1,6
Na utrzymaniu Maintained persons	871,9	714,1	32,3	34,8	30,1	36,0
O nieustalonym źródle utrzymania Unknown source of maintenance	30,7	139,6	6,4	6,7	7,9	5,6

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. ^b Łącznie z dochodami z własności.

^a Results of the National Population and Housing Censuses. ^b Data include incomes from owning.

TABL. 10 (50). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I KRAJU URODZENIA ^a W 2011 R.**
POPULATION BY SEX AND COUNTRY OF BIRTH ^a IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females
	w tys. in thous.		
O G Ó Ł E M	2127,3	1041,3	1086,0
TOTAL			
Urodzeni w Polsce	2097,7	1028,2	1069,5
Born in Poland			
Urodzeni za granicą	28,8	12,7	16,1
Born abroad			
w tym: of which:			
Ukraina	9,9	3,6	6,3
Wielka Brytania	3,1	1,6	1,5
Francja	2,8	1,3	1,6
Stany Zjednoczone	2,4	1,1	1,2
Włochy	1,8	0,9	0,9
Hiszpania	1,6	0,8	0,8
Nieustalone miejsce urodzenia	0,8	0,5	0,3
Place of birth unknown			

^a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 11 (51). **LUDNOŚĆ WEDŁUG MIEJSCA URODZENIA I OBYWATELSTWA^a W 2011 R.**
POPULATION BY PLACE OF BIRTH AND CITIZENSHIP^a IN 2011

OBYWATELSTWO CITIZENSHIP	Ogółem Total	Urodzeni w Polsce Born in Poland	Urodzeni za granicą Born abroad	Nieustalone miejsce urodzenia Place of birth unknown
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M TOTAL	2127,3	2097,7	28,8	0,8
Obywatelstwo polskie Polish citizenship	2125,0	2097,4	27,0	0,5
Obywatelstwo niepolskie Non-Polish citizenship	2,0	0,2	1,7	0,0
Bezpaństwowcy Stateless	0,0	0,0	0,0	-
Obywatelstwo nieustalone Citizenship unknown	0,3	0,0	-	0,2

^a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 12 (52). **LUDNOŚĆ WEDŁUG STRUKTURY IDENTYFIKACJI NARODOWO-ETNICZNYCH^a W 2011 R.**
POPULATION BY STRUCTURE OF NATIONAL-ETHNIC IDENTITY^a IN 2011

Identyfikacja narodowo-etniczna	Ogółem Total		National-ethnic identity
	w tysiącach in thousands	w odsetkach in percent	
Ludność ogółem	2127,3	100,0	Total population
Wyłącznie polska	2045,7	96,2	Polish only
Polska i niepoliska	6,7	0,3	Polish and Non-Polish
Wyłącznie niepoliska	4,3	0,2	Non-Polish only
Nieustalona	70,6	3,3	Unknown

^a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 13 (53). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separa- tions	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
		ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM..... TOTAL	2000	11719	9397	88	1495	23584	18129	169	5455
	2005	11782	9183	823	2686	20525	18289	149	2236
	2010	13213	10214	149	2087	21990	18288	115	3702
	2011	12323	9242	189	2371	21130	18214	112	2916
Miasta..... Urban areas	2000	4736	3462	71	1085	8105	6351	62	1754
	2005	4760	3444	397	1691	7604	6505	60	1099
	2010	5585	4020	88	1343	8576	6825	42	1751
	2011	4976	3431	95	1468	8232	6812	33	1420
Wieś..... Rural areas	2000	6983	5935	17	410	15479	11778	107	3701
	2005	7022	5739	426	995	12921	11784	89	1137
	2010	7628	6194	61	744	13414	11463	73	1951
	2011	7347	5811	94	903	12898	11402	79	1496
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM..... TOTAL	2000	5,6	4,4	4,2 ^b	0,7	11,2	8,6	7,2 ^c	2,6
	2005	5,6	4,4	39,0 ^b	1,3	9,7	8,7	7,3 ^c	1,1
	2010	6,2	4,9	7,0 ^b	1,0	10,3	8,6	5,2 ^c	1,7
	2011	5,8	5,2	8,9 ^b	1,1	9,9	8,6	5,3 ^c	1,4
Miasta..... Urban areas	2000	5,5	4,0	8,3 ^b	1,3	9,5	7,4	7,7 ^c	2,1
	2005	5,6	4,1	46,9 ^b	2,0	9,0	7,7	7,9 ^c	1,3
	2010	6,3	4,6	10,0 ^b	1,5	9,7	7,7	4,9 ^c	2,0
	2011	5,6	4,6	10,8 ^b	1,7	9,3	7,7	4,0 ^c	1,6
Wieś..... Rural areas	2000	5,6	4,7	1,4 ^b	0,3	12,3	9,4	6,9 ^c	3,0
	2005	5,6	4,6	33,8 ^b	0,8	10,2	9,3	6,9 ^c	0,9
	2010	6,1	5,0	4,9 ^b	0,6	10,8	9,2	5,4 ^c	1,6
	2011	5,9	5,6	7,5 ^b	0,7	10,3	9,2	6,1 ^c	1,2

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b Na 100 tys. ludności. ^c Na 1000 urodzeń żywych.^a With civil law consequences. ^b Per 100 thous. population. ^c Per 1000 live births.

MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED								
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte <i>Marriages contracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
		ogółem <i>total</i>		przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>		
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	
OGÓŁEM 2005	11782	11016	22,5	6250	2080	2686	5,5	259
TOTAL 2010	13213	9917	19,7	5808	2022	2087	4,2	2626
2011	12323	10340	20,4	5910	2059	2371	4,7	1239
Miasta..... 2005	4760	4742	23,9	2255	796	1691	8,5	-838
<i>Urban areas</i> 2010	5585	4439	22,3	2295	801	1343	6,7	240
2011	4976	4498	21,3	2191	839	1468	7,0	-436
Wieś 2005	7022	6274	21,5	3995	1284	995	3,4	1096
<i>Rural areas</i> 2010	7628	5478	18,1	3513	1221	744	2,5	2386
2011	7347	5842	19,8	3719	1220	903	3,1	1675

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej 19 and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej 60 and more
OGÓŁEM GRAND TOTAL	12323	590	5052	4631	1250	363	232	139	66
19 lat i mniej and less	74	51	22	-	1	-	-	-	-
20—24	2786	386	2030	345	21	4	-	-	-
25—29	5931	130	2555	2928	278	36	3	1	-
30—34	2191	15	381	1124	584	76	11	-	-
35—39	713	7	53	190	278	138	44	3	-
40—49	344	1	9	40	79	93	102	19	1
50—59	150	-	1	4	8	13	59	59	6
60 lat i więcej and more	134	-	1	-	1	3	13	57	59

TABL. 15 (55). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2011 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2011 (cont.)

IV 2017 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej 19 and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej 60 and more
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	4976	121	1640	2180	637	159	115	82	42
19 lat i mniej..... and less	21	11	9	-	1	-	-	-	-
20—24.....	808	77	599	122	10	-	-	-	-
25—29.....	2433	25	854	1394	144	15	1	-	-
30—34.....	1051	4	152	551	312	26	6	-	-
35—39.....	325	4	20	89	126	62	23	1	-
40—49.....	168	-	5	22	39	50	45	6	1
50—59.....	84	-	-	2	4	4	32	38	4
60 lat i więcej and more	86	-	1	-	1	2	8	37	37
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	7347	469	3412	2451	613	204	117	57	24
19 lat i mniej..... and less	53	40	13	-	-	-	-	-	-
20—24.....	1978	309	1431	223	11	4	-	-	-
25—29.....	3498	105	1701	1534	134	21	2	1	-
30—34.....	1140	11	229	573	272	50	5	-	-
35—39.....	388	3	33	101	152	76	21	2	-
40—49.....	176	1	4	18	40	43	57	13	-
50—59.....	66	-	1	2	4	9	27	21	2
60 lat i więcej and more	48	-	-	-	-	1	5	20	22

TABL. 16 (56). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2011 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2011

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	12323	11589	142	592
Kawalerowie Single	11590	11219	52	319
Wdowcy Widowers	120	26	63	31
Rozwiedzeni Divorced	613	344	27	242
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	4916	4523	63	330
Kawalerowie Single	4469	4292	16	161
Wdowcy Widowers	69	18	31	20
Rozwiedzeni Divorced	378	213	16	149
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	7282	6950	79	253
Kawalerowie Single	7005	6818	36	151
Wdowcy Widowers	50	8	32	10
Rozwiedzeni Divorced	227	124	11	92

TABL. 17 (57). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a ZAWARTE**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
OGÓŁEM 2005	9183	3444	5739
TOTAL 2010	10214	4020	6194
..... 2011	9242	3431	5811
Kościół Katolicki.....	9224	3426	5798
Kościół Polskokatolicki.....	3	-	3
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny.....	10	3	7
Kościół Ewangelicko-Augsburski.....	1	1	-
Kościół Zielonoświątkowy.....	1	-	1
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny.....	1	1	-

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 18 (58). **ROZWODY W 2011 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
 WNIESIENIA POWÓDZTWA**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
 FOR DIVORCE IN 2011**

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej 19 and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej 60 and more
OGÓŁEM	2371	6	224	475	475	365	511	253	62
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej..... <i>and less</i>	2	2	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	80	2	62	16	-	-	-	-	-
25—29.....	378	2	126	214	31	5	-	-	-
30—34.....	479	-	34	191	221	32	1	-	-
35—39.....	405	-	2	38	182	158	24	1	-
40—49.....	598	-	-	12	39	157	365	23	2
50—59.....	329	-	-	3	2	13	114	186	11
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	100	-	-	1	-	-	7	43	49

TABL. 18 (58). **ROZWOZY W 2011 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
FOR DIVORCE IN 2011 (cont.)**

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej 19 and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej 60 and more

MIASTA
URBAN AREAS

RAZEM..... TOTAL	1468	2	121	277	294	226	329	169	50
19 lat i mniej..... and less	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	36	-	29	7	-	-	-	-	-
25—29.....	227	2	72	129	20	4	-	-	-
30—34.....	290	-	19	112	133	25	1	-	-
35—39.....	246	-	1	20	115	93	16	1	-
40—49.....	375	-	-	6	24	97	234	12	2
50—59.....	218	-	-	3	2	7	72	124	10
60 lat i więcej..... and more	76	-	-	-	-	-	6	32	38

WIEŚ
RURAL AREAS

RAZEM..... TOTAL	903	4	103	198	181	139	182	84	12
19 lat i mniej..... and less	2	2	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	44	2	33	9	-	-	-	-	-
25—29.....	151	-	54	85	11	1	-	-	-
30—34.....	189	-	15	79	88	7	-	-	-
35—39.....	159	-	1	18	67	65	8	-	-
40—49.....	223	-	-	6	15	60	131	11	-
50—59.....	111	-	-	-	-	6	42	62	1
60 lat i więcej..... and more	24	-	-	1	-	-	1	11	11

TABL. 19 (59). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2686	2087	2371	T O T A L
Rozwody małżeństw:				Divorces:
bez dzieci	736	781	913	marriages without children
z dziećmi	1950	1306	1458	marriages with children
o liczbie dzieci:				by number of children:
1	1057	819	935	1
2	607	387	406	2
3	196	75	90	3
4 i więcej	90	25	27	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABL. 20 (60). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	20525	21990	21130	8232	12898	Live births
Małżeńskie	18635	19578	18716	7053	11663	Legitimate
chłopcy	9705	10043	9569	3588	5981	males
dziewczęta	8930	9535	9147	3465	5682	females
Pozamałżeńskie	1890	2412	2414	1179	1235	Illegitimate
chłopcy	947	1267	1252	613	639	males
dziewczęta	943	1145	1162	566	596	females
Urodzenia martwe	97	94	94	35	59	Stillbirths

TABL. 21 (61). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze 6 and over

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	20525	9594	6601	2610	887	443	390
TOTAL							
2010	21990	10543	7611	2602	765	260	208
2011	21130	10049	7456	2476	719	231	199
19 lat i mniej..... <i>and less</i>	833	760	71	2	-	-	-
20—24.....	4164	3017	969	148	25	5	-
25—29.....	7785	4337	2738	572	108	22	8
30—34.....	5641	1546	2759	987	239	69	41
35—39.....	2226	336	831	631	262	83	83
40—44.....	453	51	85	128	81	46	62
45 lat i więcej..... <i>and more</i>	28	2	3	8	4	6	4

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM 2005	100,0	46,7	32,2	12,7	4,3	2,2	1,9
TOTAL							
2010	100,0	47,9	34,6	11,8	3,5	1,2	1,0
2011	100,0	47,6	35,3	11,7	3,4	1,1	0,9
19 lat i mniej..... <i>and less</i>	100,0	91,2	8,5	0,2	-	-	-
20—24.....	100,0	72,5	23,3	3,6	0,6	0,1	-
25—29.....	100,0	55,7	35,2	7,3	1,4	0,3	0,1
30—34.....	100,0	27,4	48,9	17,5	4,2	1,2	0,8
35—39.....	100,0	15,1	37,3	28,3	11,8	3,7	3,7
40—44.....	100,0	11,3	18,8	28,3	17,9	10,2	13,5
45 lat i więcej..... <i>and more</i>	100,0	7,1	10,7	28,6	14,3	21,4	17,9

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 22 (62). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:					
15—49.....	37,3	40,7	39,4	36,8	41,2
15—19.....	11,1	12,3	11,5	9,6	12,6
20—24.....	57,3	53,1	50,8	36,2	61,0
25—29.....	91,5	90,5	87,5	78,3	94,8
30—34.....	60,8	71,5	68,0	70,1	66,4
35—39.....	26,8	29,8	29,5	28,6	30,1
40—44.....	6,3	6,9	6,8	6,9	6,6
45—49.....	0,3	0,3	0,4	0,3	0,5
Współczynniki: Rates:					
Dzietności ogólnej..... <i>Total fertility</i>	1,271	1,315	1,265	1,140	1,355
Reprodukcji brutto..... <i>Gross reproduction</i>	0,611	0,638	0,617	0,558	0,659
Dynamiki demograficznej..... <i>Demographic dynamics</i>	1,122	1,202	1,160	1,209	1,131

TABL. 23 (63). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH W 2011 R.
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED IN 2011

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM..... TOTAL	18214	9563	8651	6812	3489	3323	11402	6074	5328
0— 4 lata.....	121	60	61	36	17	19	85	43	42
5— 9	7	4	3	2	1	1	5	3	2
10—14.....	20	12	8	8	4	4	12	8	4
15—19.....	53	41	12	23	15	8	30	26	4
20—24.....	107	90	17	39	30	9	68	60	8
25—29.....	95	82	13	34	28	6	61	54	7
30—34.....	121	90	31	58	43	15	63	47	16
35—39.....	181	137	44	63	43	20	118	94	24
40—44.....	253	190	63	85	58	27	168	132	36
45—49.....	406	308	98	148	107	41	258	201	57
50—54.....	805	605	200	337	233	104	468	372	96
55—59.....	1134	871	263	509	360	149	625	511	114
60—64.....	1368	958	410	633	426	207	735	532	203
65—69.....	1272	859	413	533	338	195	739	521	218
70—74.....	1841	1107	734	711	407	304	1130	700	430
75—79.....	2699	1375	1324	972	476	496	1727	899	828
80—84.....	3311	1436	1875	1179	497	682	2132	939	1193
85 lat i więcej..... <i>and more</i>	4420	1338	3082	1442	406	1036	2978	932	2046

TABL. 24 (64). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2010 R.**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	18288	859,7	9686	8602	6825	11463
Choroby zakaźne i pasożytnicze	161	7,6	92	69	72	89
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						
w tym gruźlica układu oddechowego	18	0,8	15	3	11	7
<i>of which tuberculosis of the respira-</i> <i>tory system</i>						
Nowotwory	4244	199,5	2480	1764	1812	2432
<i>Neoplasms</i>						
w tym nowotwory złośliwe	3933	184,9	2326	1607	1695	2238
<i>of which malignant neoplasms</i>						
Choroby krwi i narządów krwiotwór- czych ^Δ	28	1,3	10	18	12	16
<i>Diseases of blood and blood-forming</i> <i>organs^Δ</i>						
Zaburzenia wydzielania wewnętr- znego, stanu odżywienia i przemiany metabolicznej	133	6,3	57	76	50	83
<i>Endocrine, nutritional and metabolic</i> <i>diseases</i>						
w tym cukrzyca	119	5,6	51	68	43	76
<i>of which diabetes mellitus</i>						
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	7	0,3	6	1	4	3
<i>Mental and behavioural disorders</i>						
Choroby układu nerwowego i narzą- dów zmysłów	230	10,8	118	112	93	137
<i>Diseases of the nervous system and</i> <i>sense organs</i>						
Choroby układu krążenia	9569	449,8	4417	5152	3341	6228
<i>Diseases of the circulatory system</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
choroba nadciśnieniowa	153	7,2	77	76	42	111
<i>hypertensive disease</i>						
choroba niedokrwienna serca	1961	92,2	1041	920	687	1274
<i>ischaemic heart disease</i>						
choroby naczyń mózgowych	1594	74,9	706	888	567	1027
<i>cerebrovascular disease</i>						
miażdżycy	2775	130,5	1041	1734	924	1851
<i>atherosclerosis</i>						

^a Z orzeczoną przyczyną zgonu. Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a With stated cause of death. In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10th Revision)".

TABL. 24 (64). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2010 R. (dok.)**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	1037	48,7	621	416	357	680
Choroby układu trawiennego <i>Diseases of the digestive system</i>	623	29,3	378	245	268	355
w tym choroby wątroby <i>of which liver diseases</i>	238	11,2	191	47	115	123
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	28	1,3	6	22	14	14
Choroby układu moczowo-płciowego ... <i>Diseases of the genitourinary system</i>	249	11,7	128	121	96	153
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	64	3,0	34	30	25	39
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	60	2,8	33	27	18	42
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	728	34,2	422	306	260	468
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu <i>External causes of disease and death</i>	1127	53,0	884	243	403	724
w tym zamierzone samookaleczenie <i>of which self-inflicted injury</i>	424	19,9	371	53	154	270

^a Z orzeczoną przyczyną zgonu. Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a With stated cause of death. In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10th Revision)".

TABL. 25 (65). **ZGONY NIEMOWŁAT WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2011 R.**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE IN 2011

L A T A Y E A R S WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Total</i>	Na 1000 urodzeń żywych <i>Per 1000 live births</i>	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>			
			chłopcy <i>males</i>	dziewczęta <i>females</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>
O G Ó Ł E M	112	5,3	58	54	33	79
T O T A L						
0 dni.....	46	2,2	22	24	13	33
days						
1— 6	25	1,2	20	5	-	25
7—29 dni.....	20	0,9	4	16	8	12
days						
1 miesiąc	2	0,1	1	1	2	-
month						
2	2	0,1	1	1	1	1
3—11 miesięcy.....	17	0,8	10	7	9	8
months						

TABL. 26 (66). **ZGONY NIEMOWŁAT WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2010 R.**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Na 1000 urodzeń żywych <i>Per 1000 live births</i>	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>			
			chłopcy <i>males</i>	dziewczęta <i>females</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>
O G Ó Ł E M	115	5,2	63	52	42	73
T O T A L						
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	64	2,9	34	30	25	39
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>						
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	42	1,9	22	20	13	29
<i>Congenital anomalies^Δ</i>						
w tym wrodzone wady serca.....	12	0,5	7	5	3	9
<i>of which congenital anomalies of heart</i>						
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu	3	0,1	2	1	3	-
<i>External causes of disease and death</i>						
Pozostałe przyczyny zgonu	6	0,2	5	1	1	5
<i>Other causes of deaths</i>						

^a Z orzeczoną przyczyną zgonu. Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a With stated cause of death. In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10th Revision)".

TABL. 27 (67). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
O G Ó Ł E M	270	251	197	167	T O T A L
w tym dokonane.....	223	190	152	129	of which committed
Miasta.....	127	98	77	62	Urban areas
Wieś.....	143	153	119	104	Rural areas
Wiek samobójców:					Age of suicidal persons:
14 lat i mniej.....	7	2	2	1	14 and less
15—19.....	20	15	10	8	15—19
20—29.....	50	43	37	32	20—29
30—49.....	108	90	64	52	30—49
50—69.....	66	87	73	63	50—69
70 lat i więcej	19	13	11	11	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójstw o nieustalonym wieku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

^a Attempted and committed; by age exclude suicides of which the age is unknown.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Rzeszów.

TABL. 28 (68). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified				
		0	15	30	45	60
MĘŻCZYŹNI MALES						
O G Ó Ł E M	2005	72,04	57,69	43,38	29,59	17,89
T O T A L	2010	73,73	59,27	44,89	31,02	19,01
	2011	74,08	59,57	45,19	31,21	19,19
Miasta.....		75,39	60,76	46,31	32,21	20,02
Urban areas						
Wieś.....		73,22	58,79	44,45	30,54	18,64
Rural areas						
KOBIETY FEMALES						
O G Ó Ł E M	2005	80,26	66,04	51,23	36,67	22,98
T O T A L	2010	81,75	67,26	52,45	37,80	24,04
	2011	81,96	67,51	52,66	38,07	24,23
Miasta.....		81,86	67,33	52,55	37,97	24,21
Urban areas						
Wieś.....		82,03	67,62	52,74	38,13	24,21
Rural areas						

TABL. 29 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM..... 2005	20317	9568	10011	738	22702	9970	11610	1122	-2385
TOTAL 2010	19486	9202	9377	907	21415	9723	10829	863	-1929
2011	19648	9205	9457	986	21825	9954	10920	951	-2177
Miasta..... 2005	7865	2810	4655	400	11245	4246	6245	754	-3380
Urban areas 2010	7886	2977	4448	461	10698	4332	5790	576	-2812
2011	7999	2925	4560	514	10945	4410	5915	620	-2946
Wieś..... 2005	12452	6758	5356	338	11457	5724	5365	368	995
Rural areas 2010	11600	6225	4929	446	10717	5391	5039	287	883
2011	11649	6280	4897	472	10880	5544	5005	331	769
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM..... 2005	9,6	4,5	4,7	0,4	10,8	4,7	5,5	0,5	-1,2
TOTAL 2010	9,2	4,3	4,4	0,4	10,1	4,6	5,1	0,4	-0,9
2011	9,2	4,3	4,4	0,5	10,3	4,7	5,1	0,4	-1,0
Miasta..... 2005	9,3	3,3	5,5	0,5	13,3	5,0	7,4	0,9	-4,0
Urban areas 2010	8,9	3,4	5,0	0,5	12,1	4,9	6,6	0,7	-3,2
2011	9,1	3,3	5,2	0,6	12,4	5,0	6,7	0,7	3,3
Wieś..... 2005	9,9	5,4	4,2	0,3	9,1	4,5	4,3	0,3	0,8
Rural areas 2010	9,3	5,0	4,0	0,4	8,6	4,3	4,0	0,2	0,7
2011	9,3	5,0	3,9	0,4	8,7	4,4	4,0	0,3	0,6

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 30 (70). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2005	19579	16020	3559	21580	16020	5560
TOTAL 2010	18579	15044	3535	20552	15044	5508
2011	18662	15272	3390	20874	15272	5602
Miasta..... 2005	7465	5664	1801	10491	7165	3326
Urban areas 2010	7425	5588	1837	10122	6861	3261
2011	7485	5753	1732	10325	7034	3291
Wieś..... 2005	12114	10356	1758	11089	8855	2234
Rural areas 2010	11154	9456	1698	10430	8183	2247
2011	11177	9519	1658	10549	8238	2311

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 30 (70). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
		ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION							
OGÓŁEM.....	2005	9,3	7,6	1,7	10,2	7,6	2,6
TOTAL	2010	8,7	7,0	1,7	9,7	7,1	2,6
	2011	8,8	7,2	1,6	9,8	7,2	2,6
Miasta.....	2005	8,8	6,7	2,1	12,4	8,5	3,9
Urban areas	2010	8,4	6,3	2,1	11,5	7,8	3,7
	2011	8,5	6,5	2,0	11,7	8,0	3,7
Wieś.....	2005	9,6	8,2	1,4	8,8	7,0	1,8
Rural areas	2010	9,0	7,6	1,4	8,4	6,6	1,8
	2011	9,0	7,6	1,3	8,5	6,6	1,9

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 31 (71). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS		Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2005	19579	9240	10339	21580	10065	11515	-2001	-825	-1176
TOTAL	2010	18579	8679	9900	20552	9450	11102	-1973	-771	-1202
	2011	18662	8561	10101	20874	9456	11418	-2212	-895	-1317
0— 4 lata.....		2278	1176	1102	2357	1230	1127	-79	-54	-25
5— 9.....		1290	645	645	1294	647	647	-4	-2	-2
10—14.....		766	372	394	813	397	416	-47	-25	-22
15—19.....		842	359	483	881	364	517	-39	-5	-34
20—24.....		2041	560	1481	2335	640	1695	-294	-80	214
25—29.....		3790	1613	2177	4904	2035	2869	-1114	-422	-692
30—34.....		2583	1245	1338	3073	1496	1577	-490	-251	-239
35—39.....		1518	790	728	1694	903	791	-176	-113	-63
40—44.....		835	457	378	863	469	394	-28	-12	-16
45—49.....		574	315	259	587	311	276	-13	4	-17
50—54.....		563	307	256	540	274	266	23	33	-10
55—59.....		561	279	282	538	266	272	23	13	10
60—64.....		389	205	184	369	187	182	20	18	2
65 lat i więcej and more		632	238	394	626	237	389	6	1	5

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 32 (72). **NIKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2011 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2011
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Jednostki kościelne ^a <i>Church units^a</i>
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	1321372	1936	626
Kościół Greckokatolicki ^c	.	.	34
Starokatolickie Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki	1034	5	5
Prawosławne Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^d	20200	25	17
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	194	1	1
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	283	2	12
Kościół Chrześcijan Baptystów	64	-	3
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	18	2	2
Kościół Zielonoświątkowy	695	19	11
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	456	54	4
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	115	20	5
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	244	66	13
Kościół Chrystusowy	45	-	1
Nowoapostolski Kościół w Polsce	22	-	1
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	24	2	2
Islamskie^e Muslim^e			
Liga Muzułmańska w RP	50	-	1
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions			
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagy	164	-	5
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	60	-	1
Inne Other			
Świadków Jehowy	3662	-	61
Kościół Jezusa Chrystusa „Syjon” w Rzeszowie	27	3	1

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji przemyskiej i rzeszowskiej.

^c Dane dotyczą dekanatów: przemyskiego i sanockiego. ^d Dane dotyczą diecezji przemysko-nowosądeckiej. ^e Dane dla 2010 r.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^b Data concern dioceses of Przemyśl and Rzeszów. ^c Data concern decanates of Przemyśl and Sanok. ^d Data concern diocese of Przemyśl-Nowy Sącz. ^e Data for 2010.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 przeprowadzonego w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2011 r. według stanu w dniu 31 marca 2011 r. Podstawę prawną NSP 2011 stanowiły Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. (Dz. U. z 26 marca 2010 r. Nr 47, poz. 277) wraz z aktami wykonawczymi do ustawy oraz rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań (Dz. U. UE L 218 z dnia 13.08.2008 r.).

Spis ludności 2011 obejmował osoby stale zamieszkałe na obszarze Polski, bez względu na fakt, czy te osoby przebywały w kraju w czasie spisu czy też były za granicą oraz osoby przebywające czasowo.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywne zawodowo (pracujących i bezrobotnych) oraz biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące. Ponadto pomagający członkowie rodziny, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu według NSP 2011 nie byli zaliczani do osób pracujących;
- 2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the Population and Housing Census 2011 carried out in the period between 1 April and 30 June 2011 according to the state on March 31, 2011. The legal bases for the Population and Housing Census 2011 constituted the Act of 4 March 2010 on Population and Housing Census in 2011 (Journal of Laws of 26 March 2010 No. 47, item 277) with its executive legislative provisions and the Regulation (EC) of the European Parliament and Council No. 763/2008 of 9 July 2008 on the censuses of population and housing (Official Journal of the European Union L 218 of 13 August 2008).

The Census 2011 included persons permanently residing in the Polish territory, regardless whether they stayed in the country during the census or were abroad, and temporary residents.

2. The main criterion for dividing the population into economically active (employed and unemployed) and the inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or a family-owned business outside agriculture,
 - formally had a job, but did not perform it (e.g. due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months. Moreover, according to the Census 2011, contributing family members who did not perform work during the reference week were not counted among the employed;
- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfilled three conditions:
 - within the reference week were not employed,
 - within a 4-week period (the last week be-

tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,

- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań wczułości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami w latach 2002-2009; patrz ust. 5 na str.141,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);

ing the reference week) actively sought work,

- were available for work within a 2-week period following the reference week.*

The unemployed also include persons who found work and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed

The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land, with some exceptions in 2002-2009, see item 5 on page 141,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practicing learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);

- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełno-

- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as in 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2002-2009 the following employed persons are not included:
 - a) on farms with the area of more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;
 - b) on farms with the area of up to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 the whole number of employed persons on those farms are included independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including those producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2010 are not strictly comparable to those for previous year.

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employ-

zatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;

- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby zarządu jednostki.

11. Informacje zawarte w tabl. 4-9 obejmują podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane nie obejmują podmiotów sporządzających sprawozdania z działalności: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

12. Informacje o ruchu zatrudnionych (od 2009 r.) dotyczą pełnozatrudnionych łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. bezpłatnych (lub liczby zwolnień po-

ees in the main job without converting them into full-time paid employees;

- 2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. **Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

9. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**.

In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person, however in other tables – by seat of management of unit.

11. Information included in tables 4-9 covers economic entities employing over 9 persons. Data do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

12. Information regarding labour turnover (since 2009) concerns full-time paid employees including seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid leaves and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care vacations and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of per-

mniejszej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu.

13. Dane o absolwentach podejmujących pierwszą pracę dotyczą pełnozatrudnionych (do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

14. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

15. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstających.

sons granted child-care unpaid vacations and until 2008 unpaid leaves) during a survey period to the number of full-time paid employees on a given day as of 31 XII the previous year.

Persons taking child-care leave include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom a workplace has granted a leave.

13. Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees (until 2008 excluding seasonal and temporary employees).

14. Job vacancy comprise jobs created due to labour turnover or newly established ones, for which the following three criteria were simultaneously met:

- 1) they were actually free to take on the reporting day,
- 2) the employer made attempts to find persons willing to take a job,
- 3) in case of finding adequate persons, the employer would be ready to employ them immediately.

15. Newly created jobs are jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Bezrobocie

1. Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne. Do 31 V 2004 r. obowiązywała ustawa z 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami).

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeżeli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyła 18 lat;

Unemployment

1. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20th of April 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments) are classified as unemployed. Until 31st of May 2004 the obligatory was the Law dated 14th of December 1994 on Employment and Combating Unemployment (uniform text Journal of Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments).

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled, among others, the following conditions:

- 1) is aged 18 or more;

- 2) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;
- 3) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobiera: zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przed-emerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub wychowawczego;
- 4) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samodzielnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych;
- 5) nie podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- 6) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 7) nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
- 8) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 9) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego;
- 10) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego;
- 11) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia rejestrowanego podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych dla 2000 r. – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, dla lat 2005 i 2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pra-

- 2) *is aged less than 60 (for women) or less than 65 (for men);*
- 3) *did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, dss not receive: a pre-retirement benefit, a pre-retirement allowance, a rehabilitation benefit, an sick, maternity or child-care benefit;*
- 4) *is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;*
- 5) *is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;*
- 6) *is not entered in the register rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or retirement provision, excluding social insurance of farmers;*
- 7) *is not temporarily under arrest or is not serving a prison sentence;*
- 8) *does not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work, excluding income generated from interest or other income generated from money gathered on bank accounts;*
- 9) *does not receive, on the basis of the regulations concerning social welfare, a permanent social benefit;*
- 10) *does not receive on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance;*
- 11) *does not receive, training allowance after the termination of employment.*

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The registered unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated for 2000 – on the basis of the results of the Agricultural Census 1996, for 2005, and 2009 – Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002 and since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010. Data since 2010 are not strictly comparable to those for previous years.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20th of June 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st of June 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001,

cy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy** uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć,

with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1st of July 2004 are financed from Social Insurance Fund state budget (on the basis on the Law dated 30th of April 2004 on pre-retirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31st of July 2004 were financed from the Labour Fund means.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defense;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which

które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m. in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika).

happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;*
- 2 performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;*
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;*
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
- 7) performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) serving supplementary forms of military service;*
- 11) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.e., according to the **events** which cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, or-

Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

5. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwió-

ganization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact — mode of injury 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the reference year and from the reference year, without converting part-time paid employees into full-time paid employees.

5. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);
- 2) exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous

niające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

6. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

7. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

8. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

6. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

7. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

8. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" — "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (73). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU W 2011 R.**
*ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE ON THE
BASIS OF CENSUS IN 2011*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Economi- cally inactive persons</i>	Nieusta- lony sta- tus na ryнку pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnie- nia <i>Em- ployment rate</i>	Stopa bezrobo- cia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>employed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed ^a</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>		
OGÓŁEM..... TOTAL	1784,0	830,0	681,2	148,8	815,5	138,6	50,4	41,4	17,9
miasta..... <i>urban areas</i>	754,5	362,7	303,4	59,4	322,4	69,4	52,9	44,3	16,4
wieś..... <i>rural areas</i>	1029,5	467,2	377,8	89,4	493,0	69,2	48,7	39,3	19,1
w tym w wieku pro- dukcyjnym ^b <i>of which of working age ^b</i>	1358,9	816,7	668,3	148,4	415,8	126,4	66,3	54,2	18,2
15–24 lata.....	318,1	94,1	56,5	37,6	202,3	21,6	24,1	19,1	40,0
25–34.....	351,6	243,2	198,3	44,9	55,5	52,9	81,4	66,4	18,5
35–44.....	288,3	212,7	181,8	30,9	47,0	28,6	81,9	70,0	14,5
45–54.....	290,0	197,4	170,7	26,7	75,0	17,6	72,5	62,7	13,5
55–64.....	256,4	75,1	66,6	8,5	170,1	11,2	30,6	27,2	11,3
65 lat i więcej..... <i>and more</i>	279,7	7,5	7,4	0,1	265,6	6,6	2,7	2,7	1,9
Mężczyźni..... Men	865,1	464,9	387,5	77,4	333,9	66,2	58,2	48,5	16,6
w tym w wieku pro- dukcyjnym ^b <i>of which of working age ^b</i>	714,5	459,8	382,5	77,3	192,4	62,3	70,5	58,7	16,8
15–24 lata.....	162,6	55,6	35,0	20,6	96,9	10,1	36,5	23,0	37,1
25–34.....	179,7	136,0	113,6	22,5	18,4	25,2	88,1	73,5	16,5
35–44.....	146,6	114,5	99,7	14,8	18,0	14,1	86,5	75,3	12,9
45–54.....	146,0	105,7	92,1	13,6	31,4	9,0	77,1	67,2	12,9
55–64.....	122,5	48,4	42,6	5,8	68,6	5,6	41,4	36,4	12,1
65 lat i więcej..... <i>and more</i>	107,7	4,6	4,5	0,1	100,7	2,3	4,4	4,3	1,7
Kobiety..... Women	918,9	365,1	293,7	71,4	481,5	72,3	43,1	34,7	19,6
w tym w wieku pro- dukcyjnym ^b <i>of which of working age ^b</i>	644,5	356,9	285,8	71,1	223,4	64,1	61,5	49,2	19,9
15–24 lata.....	155,5	38,5	21,5	17,0	105,4	11,6	26,7	14,9	44,2
25–34.....	171,9	107,1	84,7	22,4	37,0	27,7	74,3	58,8	20,9
35–44.....	141,7	98,2	82,0	16,1	29,0	14,5	77,2	64,5	16,4
45–54.....	143,9	91,7	78,6	13,1	43,6	8,6	67,8	58,1	14,3
55–64.....	133,9	26,7	24,0	2,7	101,6	5,6	20,8	18,7	10,0
65 lat i więcej..... <i>and more</i>	172,0	2,9	2,8	0,1	164,8	4,3	1,7	1,7	2,2

^a Osoby w wieku 15–74 lata. ^b mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

^a Persons aged 15–74. ^b Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 2 (74). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU W 2011 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF CENSUS IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Economi- cally inactive persons</i>	Nieusta- lony sta- tus na rynku pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnie- nia <i>Em- ployment rate</i>	Stopa bezrobo- cia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed ^a</i>					
		w tys.	<i>in thous.</i>				w %	<i>in %</i>	
OGÓŁEM	1784,0	830,0	681,2	148,8	815,5	138,6	50,4	41,4	17,9
TOTAL									
wykształcenie: <i>education:</i>									
Wyższe	265,9	207,8	187,1	20,7	58,0	0,0	78,2	70,4	10,0
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawo- dowe	360,5	232,4	193,2	39,2	128,1	0,0	64,5	53,6	16,9
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące <i>General vocational</i>	195,1	91,1	70,8	20,4	103,9	0,0	46,7	36,3	22,4
Zasadnicze zawodowe	398,8	239,3	189,0	50,3	159,4	0,0	60,0	47,4	21,0
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawo- we ukończone ^b	424,9	59,2	41,0	18,1	365,7	0,0	13,9	9,7	30,6
<i>Lower secondary and completed primary ^b</i>									
Nieustalony poziom wy- kształcenia	138,9	0,2	0,1	0,1	0,3	138,5	37,3	23,0	38,4
<i>Unknown education level</i>									
Mężczyźni	865,1	464,9	387,5	77,4	333,9	66,2	58,2	48,5	16,6
Men									
Wyższe	109,6	87,7	80,4	7,3	21,9	0,0	80,1	73,4	8,3
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawo- dowe	178,7	130,1	110,8	19,2	48,7	0,0	72,8	62,0	14,8
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące <i>General vocational</i>	69,9	39,7	32,0	7,7	30,2	0,0	56,8	45,8	19,5
Zasadnicze zawodowe	249,4	167,8	136,6	31,2	81,6	0,0	67,3	54,7	18,6
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawo- we ukończone ^b	191,0	39,6	27,7	11,9	151,5	0,0	20,7	14,5	30
<i>Lower secondary and completed primary ^b</i>									
Nieustalony poziom wy- kształcenia	66,4	0,1	0,0	0,0	0,1	66,2	36,2	26,3	27,4
<i>Unknown education level</i>									
Kobiety	918,9	365,1	293,7	71,4	481,5	72,3	43,1	34,7	19,6
Women									
Wyższe	156,3	120,1	106,6	13,5	36,2	0,0	76,8	68,2	11,2
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawo- dowe	181,8	102,3	82,4	19,9	79,4	0,0	56,3	45,3	19,5
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące <i>General vocational</i>	125,1	51,4	38,8	12,6	73,7	0,0	41,1	31,0	24,6
Zasadnicze zawodowe	149,3	71,5	52,5	19,1	77,8	0,0	47,9	35,1	26,6
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawo- we ukończone ^b	233,8	19,6	13,4	6,2	214,2	-	8,4	5,7	31,8
<i>Lower secondary and completed primary ^b</i>									
Nieustalony poziom wy- kształcenia	72,5	0,1	0,1	0,0	0,2	72,3	38,1	20,6	46,0
<i>Unknown education level</i>									

^a Osoby w wieku 15—74 lata. ^b Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

^a Persons aged 15—74. ^b Including persons without school education.

Pracujący Employment

TABL. 3 (75). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011			
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women
O G Ó Ł E M TOTAL	781765	794727	163018	631709	375646
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	259524	259764	2065	257699	136851
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	152750	152274	17386	134888	40436
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	4308	4237	2604	1633	573
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	135501	135059	6027	129032	37419
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	6230	6146	3379	2767	1020
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6711	6832	5376	1456	1424
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	38985	44470	1999	42471	4065
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	96589	99751	291	99460	52291
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	28414	29437	12056	17381	6085
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	8091	8867	790	8077	5936
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	7589	7381	206	7175	2396
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9611	9691	1167	8524	6866
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5938	6063	1384	4679	2991
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13028	14284	2648	11636	6706
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	15045	15246	754	14492	5832
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	31446	31008	30914	94	18431
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja	57511	57260	53473	3787	43725
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	42391	43237	32382	10855	34374
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6509	7114	5494	1620	4184
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	8344	8880	9	8871	4477
<i>Other service activities</i>					

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 2 i 5; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

^a See general notes to chapter „Labour market. Employment”, items 2 and 5; by actual workplace and kind of activity.

TABL. 4 (76). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		zatrudnieni na podsta- wie sto- sunku pracy <i>employees hired on the basis of an employment contract</i>	osoby wykonujące pracę na- kładczą <i>outworkers</i>	agenci <i>agents</i>	właściciele, współwłaści- ciele i bezpłat- nie pomaga- jący członko- wie rodzin <i>owners, co- owners in- cluding con- tributing family workers</i>
OGÓŁEM 2005	353797	349476	202	466	3255
TOTAL 2010	376854	372486	152	340	3501
..... 2011	378022	373527	128	390	3575
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	145922	145922	-	-	-
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	232100	227605	128	390	3575
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. ... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	3809	3326	-	-	130
Przemysł..... <i>Industry</i>	124139	122855	122	-	1162
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	1836	1823	-	-	13
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	112345	111093	121	-	1131
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3701	3698	-	-	3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>	6257	6241	1	-	15
Budownictwo <i>Construction</i>	23701	23164	-	-	494
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	51902	50794	4	13	1085
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	9397	9206	-	-	191

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 11; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter „Labour market. Employment”, item 11; by seat of management of unit.

TABL. 4 (76). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		zatrudnieni na podsta- wie sto- sunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę na- kładczą outworkers	agenci agents	właściciele, współwłaści- ciele i bezpłat- nie pomaga- jący członko- wie rodzin owners, co- -owners in- cluding con- tributing family workers
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4040	3891	-	-	149
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	6735	6718	-	-	17
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5199	4808	-	377	14
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4627	4619	-	-	8
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5257	5195	2	-	60
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ...	10118	10069	-	-	49
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	30364	30362	-	-	2
<i>Public administration and defence; compulso- ry social security</i>					
Edukacja	55478	55460	-	-	18
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	36852	36678	-	-	174
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5846	5844	-	-	2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	542	522	-	-	20
<i>Other service activities</i>					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 11; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter „Labour market. Employment”, item 11; by seat of management of unit.

TABL. 5 (77). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	342057	364630	368675	T O T A L
sektor publiczny	162491	147650	144693	public sector
sektor prywatny	179566	216980	223982	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3426	2989	2981	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	121819	120372	121658	Industry
górnictwo i wydobywanie	1133	1721	1807	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	109285	108340	109818	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	6190	4185	3823	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	5211	6127	6210	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	15813	21199	23071	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	40693	51578	50096	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	12157	8721	9079	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..	2584	3895	3647	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1888	4619	6485	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	5807	4658	4736	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3712	4132	4406	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	4154	4714	5029	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	9053	9926	10106	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	27336	31449	30619	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	55109	54690	54787	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	34088	36265	36125	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4246	4979	5325	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa ...	172	444	526	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 11.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad, see general notes to the chapter „Labour market. Employment”, item 11.

TABL. 6 (78). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	327810	148936	21666	12839
TOTAL 2010	349857	160518	22629	13901
2011	350176	160370	23351	14396
sektor publiczny..... public sector	132125	85784	13797	9494
sektor prywatny..... private sector	218051	74586	9554	4902
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	2786	611	540	116
Przemysł..... Industry	119921	31669	2934	1316
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	1805	222	18	11
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	108417	28684	2676	1183
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	3657	1513	41	19
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	6042	1250	199	103
Budownictwo..... Construction	22196	1939	968	359
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	48545	24888	2249	1439
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	8944	1035	262	111

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 11; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter „Labour market. Employment”, item 11; by seat of management of unit. ^b Until 2008 excluding seasonal and temporary paid employees.

TABL. 6 (78). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3393	2381	498	354
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	6205	1982	513	144
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	4670	3667	138	103
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4283	2219	336	140
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4936	2299	259	170
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..	9029	2948	1040	549
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ...	29203	17399	1159	675
<i>Public administration and defence; compulso- ry social security</i>				
Edukacja.....	46022	35956	9438	6690
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	34928	28471	1750	1271
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4676	2656	1168	886
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	439	250	83	65
<i>Other service activities</i>				

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 11; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter „Labour market. Employment”, item 11; by seat of management of unit. ^b Until 2008 excluding seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (79). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
			kobiety women	podejmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmieniający pracę changing work	powracający z urlopów wychowawczych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b	
OGÓŁEM	2005	68377	23765	11912	35196	1675	20,7
TOTAL							
	2010	62628	22066	9553	32945	1334	17,9
	2011	73527	25626	10879	47615	1120	20,8
sektor publiczny..... public sector		12044	6653	2128	7613	223	8,8
sektor prywatny..... private sector		61483	18973	8751	40002	897	28,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing		357	113	89	220	4	12,4
Przemysł..... Industry		27091	6944	3982	18099	432	22,5
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying		305	36	47	219	1	17,4
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing		25864	6667	3780	17350	424	23,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		157	47	28	94	3	4,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		765	194	127	436	4	12,7
Budownictwo..... Construction		8863	444	1222	5381	56	38,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		13223	6321	2104	8496	307	27,1
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage		1972	199	258	1267	8	22,1

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 11; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2008 r. dane z osobami na urlopach bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees; until 2008 excluding seasonal and temporary paid employees, excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter „Labour market. Employment”, item 11; by seat of management of unit. ^b Until 2008 including persons on unpaid leaves.

TABL. 7 (79). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)**
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę changing work	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons re- turning from child-care leaves ^b	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	902	597	198	472	25	26,2
Informacja i komunikacja Information and communication	1580	582	233	1299	9	26,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	489	319	125	228	12	10,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	935	585	160	723	6	22,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	962	365	222	530	12	20,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .. Administrative and support service activities	6185	2164	214	4180	16	65,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulso- ry social security	3899	1875	738	2508	61	12,9
Edukacja..... Education	3353	2584	451	1996	60	7,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	2710	2107	749	1469	101	7,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	889	356	124	664	11	20,4
Pozostała działalność usługowa Other service activities	117	71	10	83	-	23,2

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 11; według siedziby zarządu jednostki. ^b Do 2008 r. dane z osobami na urlopach bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees, until 2008 excluding seasonal and temporary paid employees, excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter „Labour market. Employment”, item 11; by seat of management of unit. ^b Until 2008 including persons on unpaid leaves.

TABL. 8 (80). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		prze- niesieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdo- łości do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an in- ability to work or due to rehabi- litation	korzysta- jący z ur- lopow wy- chowaw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM	2005	63791	22632	10091	5083	3990	2881	18,9
TOTAL	2010	57473	20266	8786	4340	2288	1330	16,4
	2011	70053	24492	8443	4836	3062	1135	19,8
sektor publiczny		13204	7012	1320	347	1692	225	9,7
public sector								
sektor prywatny		56849	17480	7123	4489	1370	910	26,0
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.		378	131	35	8	22	3	13,2
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		24868	6884	3530	1808	982	357	20,7
Industry								
górnictwo i wydobywanie		249	16	29	9	24	1	14,2
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe.....		23648	6522	3366	1731	797	346	21,8
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		292	179	77	11	69	6	7,5
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		679	167	58	57	92	4	11,3
water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities								
Budownictwo		9352	422	803	482	185	43	40,8
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		11930	5776	1990	1436	192	375	24,2
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		1914	177	319	163	119	22	21,2
Transportation and storage								

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 11; według siedziby
zarządu jednostki. ^b Do 2008 r. dane z osobami na urlopach bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees, until 2008 excluding seasonal and temporary paid employees, excluding
economic entities employing up to 9 persons; see general notes to the chapter „Labour market. Employment”, item 11; by
seat of management of unit. ^b Until 2008 including persons on unpaid leaves.

TABL. 8 (80). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		prze- niesieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z ur- lopow wy- chowaw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	831	568	158	129	8	31	23,9
Informacja i komunikacja Information and communication	1305	471	123	105	6	9	21,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	408	263	82	43	36	14	8,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	850	446	129	66	73	10	20,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	718	270	115	103	62	11	15,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .. Administrative and support service activities	6267	2092	244	119	65	15	66,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulso- ry social security	4501	2179	153	67	477	58	14,9
Edukacja..... Education	3427	2497	466	65	484	70	7,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	2638	1983	241	230	304	104	7,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	487	226	40	8	44	11	11,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	179	107	15	4	3	2	35,1

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo, bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 11; według siedziby
zarządu jednostki. ^b Do 2008 r. dane z osobami na urloпах bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees, until 2008 excluding seasonal and temporary paid employees, excluding
economic entities employing up to 9 persons; see general notes to the chapter „Labour market. Employment”, item 11; by
seat of management of unit. ^b Until 2008 including persons on unpaid leaves.

TABL. 9 (81). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
				wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post- secondary and secondary vocational	liceów ogólnokształcących general secondary	zasadniczych (zawodowych) basic vocational
OGÓŁEM	2005	10420	4315	2918	3603	1231	2668
TOTAL	2010	7608	3023	2652	2321	955	1680
	2011	8559	3304	3080	2651	945	1883
sektor publiczny		1748	1137	1193	336	129	90
public sector							
sektor prywatny		6811	2167	1887	2315	816	1793
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.		76	26	41	29	1	5
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		3169	689	829	1127	320	893
Industry							
górnictwo i wydobywanie		24	4	3	13	1	7
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		3010	652	782	1077	306	845
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		27	7	11	8	2	6
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		108	26	33	29	11	35
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		859	70	168	234	60	397
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1622	867	399	686	272	265
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		234	54	47	69	23	95
Transportation and storage							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 11; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; until 2008 excluding seasonal and temporary paid employees, excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter „Labour market. Employment”, item 11; by seat of management of unit.

TABL. 9 (81). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a (dok.)**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych (zawodo- wych) basic vocational
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	130	82	40	57	12	21
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja	195	68	109	37	34	15
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	115	79	84	14	13	4
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	91	39	38	18	20	15
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	195	88	128	32	7	28
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..	205	53	26	50	58	71
<i>Administrative and support service activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ...	559	340	348	123	59	29
<i>Public administration and defence; compulso- ry social security</i>						
Edukacja.....	363	281	293	28	24	18
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	647	515	467	137	28	15
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	89	50	63	9	13	4
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa	10	3	-	1	1	8
<i>Other service activities</i>						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Pracujący”, ust. 11; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees; until 2008 excluding seasonal and temporary paid employees, excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter „Labour market. Employment”, item 11; by seat of management of unit.

TABL. 10 (82). **MIEJSCA PRACY WOLNE I NOWO UTWORZONE**
JOB VACANCIES AND NEWLY CREATED JOBS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Miejsca pracy Jobs				
		wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a	
		ogółem total	w tym nowo utworzone of which va- cancies – newly created jobs	z liczby ogół- em w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total num- ber in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w je- dnostkach o liczbie pra- cujących powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons
OGÓŁEM	2010	1560	317	1056	23673	15258
TOTAL	2011	2124	529	1571	23094	15166
sektor publiczny		353	23	.	3128	.
public sector						
sektor prywatny		1771	506	.	19966	.
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.		2	-	2	228	52
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		520	237	474	7447	5440
Industry						
górnictwo i wydobywanie		1	-	1	87	51
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe		503	234	461	7103	5189
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		3	2	1	59	47
electricity, gas, steam and air conditioning supply						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		13	1	11	198	153
water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities						
Budownictwo		530	-	492	3186	1953
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		436	199	79	5173	3279
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		57	-	34	804	282
Transportation and storage						

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 10 (82). **MIEJSCA PRACY WOLNE I NOWO UTWORZONE (dok.)**
JOB VACANCIES AND NEWLY CREATED JOBS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs				
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which va- cancies – newly created jobs	z liczby ogół- em w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total num- ber in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w je- dnostkach o liczbie pra- cujących powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 per- sons
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4	-	4	780	257
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	46	1	46	216	107
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	30	18	18	203	133
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	57	-	47	256	172
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	16	-	16	852	380
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..	26	10	18	610	528
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ...	201	16	196	786	754
<i>Public administration and defence; compulso- ry social security</i>					
Edukacja.....	34	6	28	1213	1027
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	103	15	91	805	547
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	24	1	24	316	175
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	38	26	2	219	80
<i>Other service activities</i>					

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS				
Bezrobotni zarejestrowani	163956	142263	146208	Registered unemployed persons
mężczyźni	76330	68904	68805	men
kobiety	87626	73359	77403	women
Oferty pracy ^a	41016	57481	42554	Job offers ^a
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	436	148	152	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS				
Dotychczas niepracujący	28,7	26,8	26,1	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3,3	2,6	2,3	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	11,0	14,5	14,1	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	52,4	37,4	41,6	Remaining unemployed more than 12 months
W % IN %				
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b	18,5	15,4	15,5	Registered unemployment rate ^b

^a W ciągu roku. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy. Bezrobocie”, ust. 2.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year. ^b See general notes to the chapter „Labour market. Unemployment”, item 2.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 12 (84). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	151774	174505	155543	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:				of number of unemployed persons:
Kobiety	69415	80784	72417	Women
Dotychczas niepracujący	54378	54878	44798	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2751	2786	2727	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	158111	174186	151598	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:				of number of unemployed persons:
Kobiety	70512	78583	68373	Women
Z tytułu podjęcia pracy	69648	71738	71161	Received jobs

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011	
	ogółem <i>total</i>	w tym ko- biety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym ko- biety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym ko- biety <i>of which women</i>
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM TOTAL	163956	87626	142263	73359	146208	77403
WEDŁUG WIEKU BY AGE						
24 lata i mniej <i>and less</i>	41050	21876	34837	17613	34775	18146
25—34	51899	29955	43916	24800	45578	26699
35—44	37187	21086	27860	15510	28740	16358
45—54	29053	13511	25959	12689	25699	12752
55 lat i więcej <i>and more</i>	4767	1198	9691	2747	11416	3448
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL						
Wyższe <i>Tertiary</i>	10224	6968	16608	11271	18781	13149
Policealne oraz średnie zawodo- we <i>Post-secondary as well as voca- tional secondary</i>	40571	25313	35979	20815	37325	22204
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	12601	9340	14737	9774	15388	10430
Zasadnicze (zawodowe) <i>Basic vocational</i>	57652	27021	43892	18961	44223	19292
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	42908	18984	31047	12538	30491	12328

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011	
	ogółem <i>total</i>	w tym ko- biety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym ko- biety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym ko- biety <i>of which women</i>

WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab}
BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}

3 miesiące i mniej	33837	14316	41715	18389	36513	15477
<i>months and less</i>						
3— 6.....	22388	11619	23438	12338	23553	12350
6—12.....	21882	11124	23916	12146	25256	13536
12—24.....	22858	12135	26250	13798	28583	16181
Powyżej 24 miesięcy	62991	38432	26944	16688	32303	19859
<i>More than 24 months</i>						

WEDŁUG STAŻU PRACY^b
BY WORK SENIORITY^b

Bez stażu pracy	47117	27819	38115	21906	38168	22617
<i>No work seniority</i>						
Ze stażem pracy:						
<i>With work seniority:</i>						
1 rok i mniej.....	22516	13326	20908	11866	22276	12711
<i>and less</i>						
1— 5.....	32947	16155	31173	15299	32204	16717
5—10.....	22106	11596	17757	8969	18571	9554
10—20.....	25341	13870	19591	10049	19921	10315
20—30.....	12450	4628	11736	4471	11722	4578
powyżej 30 lat	1479	232	2983	799	3346	911
<i>more than 30 years</i>						

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych.....	5768	4064	2843	<i>Persons undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety.....	2954	2270	1651	<i>of which women</i>
Podejmujący zatrudnienie przy robotach publicznych	3212	4745	1339	<i>Persons undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety.....	1443	1691	510	<i>of which women</i>
Rozpoczynający szkolenie.....	6123	10181	3087	<i>Persons starting training</i>
w tym kobiety.....	2460	4040	1020	<i>of which women</i>

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (87). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**
LABOUR FUND EXPENDITURES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł		w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	258,5	615,7	371,8	100,0	TOTAL
w tym:					of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	129,0	197,6	184,3	49,6	Unemployment benefits
Szkolenia.....	6,2	17,7	5,6	1,5	Training
Prace interwencyjne.....	16,6	22,6	18,2	4,9	Intervention works
Roboty publiczne.....	15,1	35,1	9,2	2,5	Public works
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	13,2	79,1	29,0	7,8	Means for undertaking economic activity
Stypendia za okres szkolenia i stażu u pracodawcy	38,2	152,9	72,1	19,4	Scholarships for a training and an internship period with the employer

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in				Z liczby ogółem – w wypad- kach cięż- kich Of total number – in seri- ous acci- dents
		śmier- telnych fatal acci- dents	powodujących niezdolność do pracy accidents resulting in an inability to work			
			1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM 2005 TOTAL	3384	19	20	895	2234	36
2010	3539	9	47	1016	2197	29
2011	3838	19	43	1158	571	25
sektor publiczny public sector	1347	7	.	.	.	3
sektor prywatny private sector	2491	12	.	.	.	22
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Agriculture, forestry and fishing	64	-	-	15	8	1
Przemysł Industry	1477	5	12	468	234	15
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	30	-	-	6	5	-
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	1296	5	11	410	205	14
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	61	-	-	20	12	-
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities	90	-	1	32	12	1
Budownictwo Construction	473	6	13	142	69	6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	404	1	5	123	56	-
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	180	4	-	49	26	2

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in				Z liczby ogółem – w wypad- kach cięż- kich Of total number – in seri- ous acci- dents
		śmier- telnych fatal acci- dents	powodujących niezdolność do pracy accidents resulting in an inability to work			
			1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	29	-	-	11	5	-
Informacja i komunikacja Information and communication	16	-	-	3	1	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	28	-	2	14	1	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	52	-	1	15	11	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	31	-	-	6	5	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .. Administrative and support service activities	106	-	2	28	19	-
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulso- ry social security	202	2	-	65	33	-
Edukacja..... Education	215	1	3	68	20	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	497	-	3	135	75	-
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	37	-	1	11	2	-
Pozostała działalność usługowa Other service activities	27	-	1	5	6	-

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agricul- ture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; napra- wa po- jazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowot- na i po- moc społecz- na human health and social work activi- ties	
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemy- słowe of which manu- facturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY EVENTS CAUSING INJURY									
OGÓŁEM 2005	3384	52	1549	1411	280	277	185	443	
TOTAL 2010	3539	59	1333	1176	385	436	113	460	
2011	3838	64	1477	1296	473	404	180	497	
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi	121	2	64	58	15	7	4	12	
Persons contacting with electrical current, temperature, hazardous substances and chemical prepara- tions									
Zderzenie z/uderzenie w nierucho- my obiekt	914	12	306	247	102	79	61	128	
Persons colliding with/struck by a stationary object									
Uderzenie przez obiekt w ruchu	846	16	371	325	152	104	37	55	
Persons struck by a moving object									
w tym przez spadający obiekt	370	8	173	158	66	46	13	18	
of which by a falling object									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	625	7	325	302	59	95	9	42	
Persons contacting with a sharp, rough, coarse object									
Uwięzienie, zmiżdżenie	248	4	152	143	32	25	4	18	
Persons trapped, crushed									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne Persons under physical or mental stress	430	1	118	104	47	54	20	60	
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	90	7	14	7	2	4	22	25	
Persons suffering aggression from person or animal									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; napra- wa po- jazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transpo- ration and storage	opieka zdrowot- na i po- moc społecz- na human health and social work activi- ties
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				
OGÓŁEM 2005	6274	78	3134	2878	611	492	293	663
TOTAL								
2010	6945	127	2932	2636	844	822	221	759
2011	7440	114	3072	2720	1098	780	321	781
w tym: of which:								
Niewłaściwy stan czynnika material- nego Inappropriate condition of material objects/agents	761	10	380	317	121	81	16	58
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organization of:								
pracy..... work	374	4	191	177	77	49	10	19
stanowiska pracy..... work post	362	2	139	122	71	38	17	58
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym Absence or inappropriate use of material objects/agents	542	2	253	219	110	65	24	34
Nie używanie sprzętu ochronnego..... Not using protective equipment	92	1	43	36	25	8	5	2
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika..... Inappropriate wilful employee action	494	5	268	237	57	58	20	23
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b Inappropriate mental-physical condi- tion of employee ^b	163	1	54	53	27	12	9	6
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika Incorrect employee action	3960	68	1603	1460	563	409	162	397

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (90). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1272	1235	1195	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne.....	8	1	4	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:				Events causing injury:
upadek osób	630	685	664	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	88	81	98	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	22	15	13	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	175	165	167	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	106	67	64	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:				influence of:
skrajnych temperatur	19	15	9	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	3	1	3	hazardous materials
inne wydarzenia	229	206	177	other events

TABL. 19 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
				ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery	
		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	118	82	77	50	26	19	15	13
TOTAL	2010	99	77	60	46	25	21	14	10
	2011	94	73	60	46	21	18	13	10
sektor publiczny		68	56	36	27	27	26	4	4
public sector									
sektor prywatny		101	78	67	51	19	15	15	11
private sector									
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		91	69	22	13	35	35	34	21
Agriculture, forestry and fishing									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 19 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi particularly dan- gerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Przemysł..... Industry	147	114	100	77	27	22	20	15
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	73	72	34	33	38	38	1	1
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	157	119	109	83	26	20	22	16
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air con- ditioning supply	68	62	28	25	33	31	7	7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	89	79	37	29	37	36	15	14
Budownictwo Construction	55	43	25	17	20	18	11	8
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	19	18	12	11	3	2	5	4
Transport i gospodarka magazy- nowa Transportation and storage	95	81	23	12	72	68	-	-
Informacja i komunikacja Information and communication	-	-	-	-	-	-	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	16	13	16	13	-	-	-	-
Edukacja..... Education	7	7	7	7	-	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społecz- na..... Human health and social work ac- tivities	37	24	25	14	12	10	-	-

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 20 (92). **CHOROBY ZAWODOWE^a**
OCCUPATIONAL DISEASES^a

CHOROBY	Liczba przy- padków <i>Number of cas- es</i>	DISEASES
OGÓŁEM 2005	90	TOTAL
..... 2010	51	
2011	53	
Pylce płuc	2	<i>Pneumoconioses</i>
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli z trwa- łym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc	-	<i>Chronic obstructive bronchitis which causes air- flow limitation</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	2	<i>Chronic diseases of vocal organ related to exces- sive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie dzia- łania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	2	<i>Malignant neoplasms induced by human carcino- gens present in work environment</i>
Choroby skóry	4	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane spo- sobem wykonywania pracy	3	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwo- wego wywołane sposobem wykonywania pracy	6	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	8	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Zespół wibracyjny	-	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	1	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich na- stępstwa	25	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

^a Choroby zawodowe podano zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869); nowa lista chorób obowiązuje od 3 VII 2009 r.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

^a Occupational diseases are given in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105) item 869; the new list of the diseases has been operative since 3 VII 2009.

S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 21 (93). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preven- tive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżyw- cze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnie- nia wynika- jące z pra- cy w szcze- gólnych warunkach lub w szcze- gólnym charak- terze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
OGÓŁEM	2005	21622	71518	4058	31191	2270	3612	38719
TOTAL	2010	23429	56977	1881	18436	1606	3304	284
	2011	20372	51093	2184	17229	2042	2054	312
sektor publiczny		5730	13834	1102	6083	1464	1597	130
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		14642	37259	1082	11146	578	457	182
<i>private sector</i>								
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1248	1222	-	60	-	-	-
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		13011	34626	2037	14792	936	475	191
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		660	3504	-	574	-	1	5
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		9218	27576	1020	11343	919	368	119
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1646	1361	830	2000	12	102	17
<i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ		1487	2185	187	875	5	4	50
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		4504	6901	108	359	4	9	20
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		527	3698	19	563	27	26	-
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		960	1011	20	1344	10	1032	21
Informacja i komunikacja		35	164	-	26	-	35	1
<i>Information and communication Real estate activities</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activi- ties</i>		73	3372	-	85	1065	469	72

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 22 (94). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^aOCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba świadczeń Number of benefits		Koszt świadczeń ^b The cost of benefits ^b		Średni koszt świadczeń ^c Average cost of benefits ^c	
		razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional accidents compen- sations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional acci- dents com- pensations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional acci- dents com- pensations
OGÓŁEM	2005	965	937	2099	1953	2175	2084
TOTAL	2010	1282	1237	3162	2979	2466	2408
	2011	1297	1265	3456	3238	2665	2560
sektor publiczny		401	392	958	905	2390	2307
public sector							
sektor prywatny		896	873	2498	2334	2788	2673
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		28	28	71	71	2543	2543
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		643	632	1730	1581	2690	2502
Industry							
górnictwo i wydobywanie		9	9	17	17	1833	1833
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		566	555	1550	1402	2739	2526
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		22	22	48	48	2196	2196
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		46	46	115	115	2491	2491
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		171	170	675	672	3946	3954
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		134	125	264	254	1972	2029
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		37	35	123	120	3314	3437
Transportation and storage							
Informacja i komunikacja		10	9	19	13	1930	1422
Information and communication							
Edukacja		16	16	32	32	2013	2013
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		256	248	537	490	2097	1974
Human health and social work activities							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W tysiącach złotych. ^c W złotych na 1 świadczenie.

^a Data concern entities employing more than 9 persons. ^b In thousands of PLN. ^c In PLN per 1 benefit.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEN SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 2 i 4 nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieżki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in tables 2 and 4 do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.e.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887) z późniejszymi zmianami.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. *Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887) with later amendments.*

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa – w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE;
- 2) Ministerstwo Obrony Narodowej w zakresie świadczeń wypłacanych byłym żołnierzom zawodowym i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej;
- 3) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (do 17 XI 2011 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji) w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom służby bezpieczeństwa publicznego oraz członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;
- 4) Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom Służby Więziennej i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.

Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;

Social security benefits

1. *Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the:*

- 1) *Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund and the state budget – within the scope of separate division of the state budget expenditures and within the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation); and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds — OFE;*
- 2) *Ministry of National Defence, in regard to benefits for former professional soldiers and members of their families – from the source of the Ministry of National Defence;*
- 3) *Ministry of the Interior (until 17 XI 2011 the Ministry of the Interior and Administration), in regard to benefits for former public safety and members of their families – from the source of the Ministry of the Interior;*
- 4) *Ministry of Justice, in regard to benefits for former Penitentiary Staff and members of their families – from the source of the Ministry of Justice.*

Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) *employed persons;*
- 2) *outworkers;*
- 3) *members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives;*
- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;*

- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze służby bezpieczeństwa publicznego tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, osoby represjonowane (od 1991 r.) oraz kombatan ci.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wyplacane także na podstawie ustawy o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 10).

Informacje o świadczeniach **emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wyplacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wyplacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2008 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

3. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej wysokości emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

4. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*
- 6) *clergy;*
- 7) *professional soldiers;*
- 8) *the public safety functionaries, i.e.: the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Central Anticorruption Bureau, Border Guard, Office of Government Protection, State Fire Department, Penitentiary Staff as well as the former Office of State Protection;*
- 9) *farmers;*
- 10) *war and military invalids, repressed persons (since 1991) as well as combatants.*

Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions (also paid on the basis of the Law on Benefits from Work-related Accidents and Illnesses) concern the persons mentioned in items 1) to 10).

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2008 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work.

3. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

4. Data concerning average retirement pay and pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (95). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. zł	in thous. zł	
O G Ó Ł E M	13685859,0	14581935,2	T O T A L
sektor publiczny	5834920,1	6047754,7	public sector
sektor prywatny	7850938,9	8534180,5	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	154515,7	178733,7	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	4202530,8	4466897,6	Industry
górnictwo i wydobywanie	96428,4	107287,2	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	3660680,9	3919477,3	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	227214,6	209277,7	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	218206,9	230855,4	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	771857,5	883119,0	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	1714071,1	1785655,1	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	314057,8	334026,0	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..	113240,4	115687,9	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	408233,6	472802,5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	245657,5	257770,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	164038,1	178429,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	271442,0	296015,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	193758,3	211910,2	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	1425279,5	1457391,3	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2187369,9	2350769,3	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	1271117,5	1319023,1	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	170458,0	184756,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa...	78231,3	88947,7	Other service activities

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 1 uwag ogólnych do działu „Wynagrodzenia”.

^a Data includes only components of wages and salaries mentioned in item 1 of general notes to the chapter “Wages and salaries”.

TABL. 2 (96).

WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SKŁADNIKÓW
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY COMPONENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach Payments from profit and balance surplus in co-operatives	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices	
				w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2005	8830978,5	8390837,0	10921,3	169328,0	257000,3	2891,9	
TOTAL	2010	13057956,3	12347449,1	3908,1	259507,3	442672,8	4419,0	
	2011	13870534,1	13133819,8	2876,9	260487,7	469387,7	3962,0	
sektor publiczny		6198872,9	5755681,6	256,7	260487,7	182073,6	373,3	
public sector								
sektor prywatny		7671661,2	7378138,2	2620,2	-	287314,1	3588,7	
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. ...		167590,3	162843,8	2,3	-	4737,0	7,2	
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		4449250,9	4323473,1	1295,7	3599,5	119019,0	1863,6	
Industry								
górnictwo i wydobywanie		105859,0	103569,4	-	-	2289,6	-	
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		3899128,8	3790087,0	1132,1	48,8	106044,6	1816,3	
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		211660,7	207480,0	-	-	4174,1	6,6	
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		232602,4	222336,7	163,6	3550,7	6510,7	40,7	
water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
Budownictwo		774118,2	745147,3	675,2	60,9	27738,5	496,3	
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1419528,0	1366937,6	348,8	-	51293,4	948,2	
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		259135,2	250266,7	450,4	412,6	7811,1	194,4	
Transportation and storage								

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 (96). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SKŁADNIKÓW (dok.)**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY COMPONENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyż- ce bilanso- wej w spół- dzielniach Payments from profit and balance surplus in co-ope- ratives	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jedno- stek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for em- ployees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
	w tys. zł in thous. zł					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	82059,4	76789,5	-	1038,8	4038,7	192,4
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja	452079,2	445844,7	-	66,0	6168,5	-
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	251782,0	244068,3	-	-	7713,7	-
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	163210,5	153956,9	76,9	870,7	8284,1	21,9
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	224971,1	205570,5	-	3135,7	16264,9	-
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ...	207319,0	195209,9	-	81,6	12017,7	9,8
Administrative and support service activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1505453,2	1365917,9	-	91463,7	48071,6	-
Public administration and defence; compulso- ry social security						
Edukacja	2403581,7	2165841,4	27,6	139090,0	98531,5	91,2
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1314610,5	1256893,3	-	17235,5	40358,0	123,7
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	183925,4	163523,1	-	3415,0	16987,3	-
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa	11919,5	11535,8	-	17,7	352,7	13,3
Other service activities						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 3 (97). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	2001,53	2753,12	2887,87	T O T A L
sektor publiczny	2336,28	3293,21	3483,10	public sector
sektor prywatny	1759,99	2454,01	2575,91	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2593,03	3440,84	3897,75	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	2017,80	2742,92	2879,19	Industry
górnictwo i wydobywanie	2636,21	4301,77	4509,76	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1951,52	2646,62	2790,84	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3045,32	4487,71	4521,13	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2126,22	2873,34	2999,84	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1703,23	2295,34	2406,67	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1489,53	2042,42	2158,73	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1872,05	2092,06	2131,71	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..	1231,51	1667,23	1704,38	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2937,02	6297,80	5457,32	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3178,95	3799,10	4066,88	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2191,98	2795,75	2894,40	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2222,43	2971,88	2999,33	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1138,04	1523,79	1638,43	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2809,77	3775,35	3965,03	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	2298,40	3310,81	3547,48	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1859,65	2797,91	2913,70	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1907,66	2548,36	2581,85	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa ...	2120,08	2274,14	2268,36	Other service activities

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 4 (98). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	486990	472174	466521	T O T A L
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	374283	380787	379104	Covered by the non-agricultural social security system
pobierający:				persons receiving:
emerytury	197706	242893	244751	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	113128	73229	69512	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	63449	64665	64841	family pensions
Rolnicy indywidualni	112707	91387	87417	Farmers
w tym pobierający emerytury	88058	73628	70274	of which receiving retirement pay

^a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 5 (99). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO ^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL				
Świadczenia w mln zł	5267,7	7187,9	7482,2	Benefits in mln zł
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM				
Razem Total				
Świadczenia w mln zł	4289,9	6173,4	6477,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	955,13	1351,01	1423,74	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay				
Świadczenia w mln zł	2558,3	4291,1	4551,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1078,33	1472,22	1549,66	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work				
Świadczenia w mln zł	1037,3	914,8	910,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	764,13	1041,04	1091,58	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions				
Świadczenia w mln zł	694,2	967,5	1015,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	911,79	1246,74	1304,53	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS				
Razem ^b Total ^b				
Świadczenia w mln zł	977,8	1014,5	1005,2	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	722,98	925,13	958,23	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay				
Świadczenia w mln zł	795,0	846,6	836,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	752,31	958,17	992,15	Average monthly retirement pay in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.
^b Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. ^b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie grupy gospodarstw domowych, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstwa członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych za lata 2005-2011 przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 r.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposaże-

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one - or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2005-2011 were weighted with data on the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental,

nia gospodarstw domowych w przedmioty trwałe-go użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

Począwszy od 2005 r. nie wyodrębnia się grupy społeczno-ekonomicznej pracowników użytkujących gospodarstwo rolne.

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:

- a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również pracowników zatrudnionych w spółdzielniach produkcji rolniczej,
- b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
- c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;

2) osoby utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i świadczeń pozostałych (do roku 2005 – „Świadczenia pomocy społecznej”), których głównym źródłem utrzymania jest m.in. emerytura, renta rodzinna, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;

etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

Since 2005, social-economic group of employee-farmers has not been distinguished.

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

1) employed persons include:

- a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.); employees of agricultural production co-operatives were also included in this group of employees,
- b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
- c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), of which rental of buildings connected with conducting economic activity as well as persons practising a learned profession, and since 2005 also members of agricultural production co-operatives.

2) persons maintained from social security benefits and other benefits (until 2005 – “Social assistance benefits”), for whom the main source of maintenance is among others: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, disability welfare pension, monetary and non-

- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów: z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, świadczeń pozostałych (do roku 2005 — „Świadczenia pomocy społecznej”) oraz podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek, jak również bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie), w tym dochód z wynajmu nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznac-

monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;

- 3) *dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid: with income from hired labour, social security benefits, other benefits (until 2005 — “Social assistance benefits”), as well as taxes paid by self-employed persons, excluding obligatory social security contributions paid by the insured employee.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture), of which income from rental of buildings connected with conducting economic activity and income from*

czona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na pot rzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

- 4) dochód z tytułu własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń: z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury (w tym od 2005 r. renty strukturalne za przekazane gospodarstwo rolne), świadczenia o charakterze rent inwalidzkich (renty z tytułu niezdolności do pracy, szkoleniowe, renty przyznane rolnikom indywidualnym), renty rodzinne, świadczenia rehabilitacyjne oraz zasiłki, w tym macierzyńskie, pogrzebowe i chorobowe (po ustaniu stosunku pracy) i świadczeń pozostałych, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, renty socjalne, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, łódki, telewizory).

practicing a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

- 4) *income from property (interest, shares in company profits including dividends) and income from rental of buildings (net income i.e. revenues minus expenditures and possible taxes, coming from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity as well as land);*
- 5) *income from benefits: from social security, which includes retirement pay (of which, since 2005, early retirement pays for transferred farm), disability types of benefits (pension for inability to work, training or granted to individual farmers), family pensions, rehabilitation benefits, maternity, funeral and sick leave benefits (after expiration of the employment contract) and other benefits, which includes among others: unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, disability welfare pensions, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.e. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z obowiązującą na lata 2009-2012 Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS) adopted for the period 2009-2012.

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, also with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (100). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem.....	1773	1956	1984	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,50	3,31	3,27	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:				<i>of which:</i>
pracujących	1,11	1,19	1,17	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne.....	1,05	1,04	1,00	<i>receiving social security benefits and social assistance benefits</i>
w tym emerytury i renty	0,85	0,88	0,84	<i>of which retirement pays and pensions</i>
pozostających na utrzymaniu.....	1,30	1,03	1,04	<i>dependents</i>

TABL. 2 (101). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
Dochód rozporządzalny	619,02	907,28	937,85	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	590,71	866,05	901,38	<i>of which disposable income</i>
w tym dochody:				<i>of which income:</i>
z pracy najemnej	269,93	473,49	488,99	<i>from hired work</i>
z pracy na własny rachunek	41,65	57,86	57,45	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	211,91	277,49	286,56	<i>from social security benefits</i>
z pozostałych świadczeń społecznych	44,83	45,61	45,92	<i>from other social benefits</i>

TABL. 3 (102). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł	in zł		
Wydatki ogółem	589,25	820,00	843,00	<i>Total expenditures</i>
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	560,94	778,76	806,53	<i>of which consumer goods and services^a</i>
w tym:				<i>of which:</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	179,88	228,29	234,79	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	12,31	18,12	19,41	<i>alcoholic beverages and tobacco</i>
odzież i obuwie	32,10	44,00	41,51	<i>clothing and footwear</i>
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	109,62	143,29	157,49	<i>housing, water, electricity, gas and other fuels</i>
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	29,49	46,00	41,99	<i>furnishings, household equipment and routine maintenance of the house</i>
zdrowie	31,87	41,78	40,10	<i>health</i>
w tym artykuły farmaceutyczne	21,54	28,51	28,07	<i>of which pharmaceutical products</i>
transport	49,50	85,68	92,54	<i>transport</i>
łączość	29,53	32,33	32,67	<i>communication</i>
rekreacja i kultura	34,44	54,87	56,40	<i>recreation and culture</i>
edukacja	5,73 ^b	8,51	10,48	<i>education</i>
restauracje i hotele	8,85	11,95	17,36	<i>restaurants and hotels</i>
inne towary i usługi	29,19	43,54	45,72	<i>miscellaneous goods and services</i>
w tym higiena osobista	14,95	22,64	22,19	<i>of which personal care</i>

^a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 13,89%.

^a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^b Relative error of estimates exceeds 10% and is 13,89 %.

TABL. 4 (103). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,97	7,70	7,43	<i>Bread and cereals in kg</i>
w tym pieczywo	5,93	4,89	4,78	<i>of which bread</i>
Mięso w kg	4,52	4,83	4,77	<i>Meat in kg</i>
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne	1,97	2,15	2,15	<i>of which processed meat and other meat preparations</i>
Ryby ^a w kg	0,30	0,35	0,33	<i>Fish^a in kg</i>
Mleko ^b w l	5,75	4,45	4,22	<i>Milk^b in l</i>
Napoje mleczne i jogurty w kg	0,50	0,76	0,71	<i>Milk based beverages and yoghurt in kg</i>

^a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. ^b Bez zagęszczonego i w proszku.

^a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products.

^b Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 4 (103). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Sery w kg.....	0,96	0,97	0,94	<i>Cheese in kg</i>
Jaja w szt.....	16,47	14,04	13,81	<i>Eggs in units</i>
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg.....	1,49	1,41	1,34	<i>Oils and fats in kg</i>
w tym masło.....	0,40	0,31	0,28	<i>of which butter</i>
Owoce w kg.....	3,39	3,28	3,07	<i>Fruit in kg</i>
Warzywa w kg.....	13,45	10,73	10,58	<i>Vegetables in kg</i>
w tym ziemniaki.....	7,54	5,33	5,14	<i>of which potatoes</i>
Cukier w kg.....	1,64	1,60	1,45	<i>Sugar in kg</i>
Napoje bezalkoholowe w l.....	4,42	7,02	7,63	<i>Non-alcoholic beverages in l</i>

TABL. 5 (104). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych			
	in % of total households			
Chłodziarka	97,4	99,0	99,2	Refrigerator
Zamrażarka	43,2	39,7	33,8	Freezer
Automat pralniczy.....	73,1	84,0	86,4	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	2,6	8,7	9,4	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	31,6	47,6	50,5	Microwave oven
Samochód osobowy	52,6	66,6	66,1	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	38,4	40,0	36,4	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	97,9	98,2	98,3	Television set
Telefon komórkowy	59,2	85,1	86,7	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz	43,1	23,9	11,5	Videorecorder
Zestaw kina domowego	x	11,2	9,2	Home cinema system
Odtwarzacz płyt kompaktowych	7,6	8,8	4,6	Compact disc player
Odtwarzacz DVD	15,9	47,8	47,7	DVD player
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	44,0	61,9	67,8	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty	37,4	65,3	67,0	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu ...	22,0	59,5	62,2	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szeroko- pasmowym	x	57,1	59,8	of which broadband access
Drukarka	25,9	42,3	40,5	Printer
Aparat fotograficzny cyfrowy.....	x	48,1	49,8	Digital camera

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Roczника ust. 6.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. — gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

U w a g a . Od 2007 r. połączenia gazowe prowadzące również do budynków niemieszkalnych.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne, a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 6.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e., conduits providing water to the distribution network and since 2003 — gas.

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line, sewerage and gas-line connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

N o t e . Since 2007 gas-line connections also leading to non-residential buildings.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet, and in the case of sewerage — sewerage inlets.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Do 2004 r. dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** nie obejmują gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej** dotyczą **komunikacji autobusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pośpieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.*

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

*5. Until 2004 data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** do not include households, in which the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.*

*The **consumption of electricity and gas from the gas-line network** in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.*

*6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-ops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

*7. Information regarding **urban transport** concerns **bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.*

***Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.*

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, placów), po których kursują autobusy.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową i izolacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami

*The **length of routes** is the length of the sections of streets (roads, squares) over which buses travel.*

***8. Data on municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.*

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

***9. Data on liquid waste** concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewerage system.*

***10. Strolling and recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches etc.*

***Lawns** are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.*

***Estate green belts** are located in residential areas and are used for the purposes of recreation and isolation.*

Dwellings

***1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

***A dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.*

***A room** is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of*

mi, o powierzchni co najmniej 4 m^2 , z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.

3. W Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2002 i 2011 do zasobów mieszkaniowych zaliczono mieszkania zamieszkane i niezamieszkane, które w przyszłości mogą stać się mieszkaniem zamieszkanym, tj. mieszkania przeznaczone do stałego, czasowego lub sezonowego zamieszkania (tzw. drugie mieszkanie) oraz mieszkania wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej i o nieustalonym przeznaczeniu.

4. W Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2011 mieszkania sklasyfikowano według następujących **form własności**:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** — mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) — mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** — mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;

at least 4 m^2 , with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

*Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.*

*The **usable floor space** of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.*

2. *Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the results of censuses as well as the Population and Housing Census as of 20 V 2002 and 31 III 2011.*

3. *In the Population and Housing Census 2002 and 2011 dwelling stocks include inhabited and uninhabited dwellings, which in the future can become inhabited dwellings, i.e., dwellings for permanent, temporary or seasonal residence (so called second dwelling) as well as dwellings used for conducting economic activity and without established purpose.*

4. *In the Population and Housing Census 2011 dwellings were classified according to the following **forms of ownership**:*

- 1) **housing cooperatives** — *member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise) and tenant's dwellings (occupied on the basis of a contract of tenancy);*
- 2) **gminas** (municipal) — *dwellings owned by a gmina or powiat (local self-government community) and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;*
- 3) **companies** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** — *dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;*

5) **towarzystw budownictwa społecznego;**

6) **osób fizycznych** — mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:

— może być właścicielem całej nieruchomości, np. indywidualny dom jednorodzinny,

— może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową.

Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej. Pojęcie wspólnoty mieszkaniowej odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

7) **innych podmiotów** — mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku — przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

5. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości ze środków gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);

5) **public building societies;**

6) **natural persons** — dwellings, which are owned by a natural person (one or more) while this person:

— can be owner of whole real estate, for example individual detached house,

— can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium.

This form also includes dwellings in building of housing cooperatives for which by the law of 15 XII 2000 on housing cooperatives a separate ownership right for the benefit of a natural person (natural persons), exposed in a real-estate register, was established.

The notion of condominium refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

7) **other entities** — dwellings owned by institutions constructing for profit — for sale (but not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

5. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

The division of dwellings into buildings of housing co-operatives, private buildings (i.e., realized by natural persons, churches and religious associations) as well as dwellings realized for sale or rent was made on the basis of the way of construction financing or dwellings designing.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina funds (primarily with a public assistance or intervention character);

- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
 - **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
 - **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego;
 - **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.
- ***company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*
 - ***construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*
 - ***public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund;*
 - ***private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.*

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (105). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:				Distribution network in km:
Wodociągowa	12492,7	13181,2	13460,9	Water-line
Kanalizacyjna ^a	8786,4	12414,9	13780,0	Sewerage ^a
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych:				Connections leading to residential buildings:
Wodociągowe	267264	294351	299677	Water-line system
miasta.....	72060	88897	90536	urban areas
wieś	195204	205454	209141	rural areas
Kanalizacyjne.....	148800	209470	231423	Sewerage system
miasta.....	54656	75714	80165	urban areas
wieś	94144	133756	151258	rural areas
Zdroje uliczne.....	162	152	158	Street outlets
miasta.....	107	111	109	urban areas
wieś	55	41	49	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³.....	47,3	46,9	47,3	Consumption of water from water-line system in households (during the year) in hm³
miasta.....	27,4	26,8	26,8	urban areas
wieś	19,9	20,1	20,5	rural areas
Na 1 mieszkańca w miastach w m ³	32,3	30,5	30,4	Per capita in cities in m ³

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (106). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	655,4	678,7	686,7	Consumers (as of 31 XII) in thous.
miasta	302,5	325,3	325,8	urban areas
wieś	352,8	353,4	360,9	rural areas
Zużycie (w ciągu roku) w GW·h	1091,4	1196,4	1219,4	Consumption (during the year) in GW·h
miasta	478,8	532,1	537,4	urban areas
wieś	612,6	664,3	682,0	rural areas
Na 1 odbiorcę ^a w kW·h:				Per consumer ^a in kW·h
miasta	1582,6	1635,9	1649,5	urban areas
wieś	1736,3	1879,7	1889,6	rural areas
Na 1 mieszkańca w miastach w kW·h	564,6	602,8	609,6	Per capita in cities in kW·h

^a Do przeliczeń przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The average number of consumers during the year was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (107). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć gazowa w km	18063,4	18524,7	18560,6	3752,9	14807,7	Gas-line system network in km
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych ^a	327637	340406	342554	108333	234221	Connections leading to residential buildings ^a
Odbiorcy gazu z sieci ^b w tys.	443,4	455,1	458,4	262,9	195,5	Consumers of gas from gas-line system ^b in thous.
Zużycie gazu z sieci ^c (w ciągu roku) w hm ³	254,5	249,8	244,6	145,7	98,9	Consumption of gas from gas-line system ^c (during the year) in hm ³
na 1 mieszkańca ^d w m ³	121,3	117,4	114,9	165,3	79,3	per capita ^d in m ³

^a Od 2007 r. łącznie z połączeniami prowadzącymi do budynków niemieszkalnych. ^b Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^c W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. ^d Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem bez wyodrębniania jej w tych miastach i wsiach, w których ta sieć istniała.

^a Since 2007 including connections leading to non-residential buildings. ^b Including consumers using collective gas-meters. ^c Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. ^d Calculations are based on the total population not separated in those urban and rural areas in which this system existed.

TABL. 4 (108). **OGRZEWNICTWO**

Stan w dniu 31 XII

HOUSE-HEATING

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła przesyłowa w km	875,9	783,9	638,4	557,5	80,9	Heating network transmission in km
Kotłownie	627	931	1087	617	470	Boiler rooms (houses)
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	5407,2	8250,6	5871,4	5765,4	106,1	Sale of heating energy (during a year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	63396	72269	74849	73443	1406	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych.....	36988	45057	47241	46379	862	of which residential buildings

TABL. 5 (109). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ****POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:						Population – in thous. – using ^a :
wodociągu	1552,5	1610,8	1616,5	808,3	808,1	water-line system
kanalizacji	1056,6	1210,1	1291,8	753,5	538,3	sewerage system
gazu	1463,0	1530,3	1528,7	782,2	746,5	gas-line system
Ludność – w % ogółu ludności – – korzystająca ^a z:						Population – in % of total population- using ^a :
wodociągu	74,0	75,7	75,9	91,8	64,8	water-line system
kanalizacji	50,4	56,9	60,7	85,6	43,1	sewerage system
gazu	69,7	71,9	71,8	88,8	59,8	gas-line system

^a Dane szacunkowe.^a Estimated data.

TABL. 6 (110). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej.....	16	18	18	Towns served by urban transport companies
Ludność ^b w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	666	714*	733	Population ^b in urban areas served by urban transport companies in thous.
Sieć komunikacyjna:				Transportation network:
linie w km.....	3101	2793	3221	lines in km
Tabor autobusowy.....	525	484	491	Bus fleet

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^b Dane szacunkowe.^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.TABL. 7 (111). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a****MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w t.....	346289,8	359812,8	376716,2	Municipal waste collected ^b (during the year) in t
w tym z gospodarstw domowych	251926,5	244827,8	255529,1	of which from households
w tym wyselekcjonowane:				of which selected:
papier i tektura	3082,8	7279,0	7746,7	paper and paperboard
szkło	4966,1	15064,4	16955,1	glass
tworzywa sztuczne	1801,1	9615,1	9855,6	plastic
metale.....	478,4	1721,0	3538,7	metals
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):				Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	47	26	26	number
powierzchnia w ha.....	111,5	71,1	67,3	area in ha
Nieczystości ciekłe ^c wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	245,9	298,5	317,2	Liquid waste remove ^c (during the year) in dam ³
w tym z gospodarstw domowych ...	138,7	146,5	181,1	of which from households

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna”, ust. 8 i 9. ^b Dane szacunkowe. ^c Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.^a See general notes „Municipal infrastructure”, item 8 and 9. ^b Estimated data. ^c Collected temporarily in cesspools.

TABL. 8 (112). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M: w ha.....	1433,9	1469,9	1531,3	T O T A L: in ha
w % powierzchni miast	1,4	1,3	1,3	in % of urban area space
na 1 mieszkańca miast w m ²	16,9	16,9	17,4	per capita in urban areas in m ²
Tereny zielni miejskiej ogólnodostępnej w ha	657,2	720,8	699,8	Generally accessible urban area green belts in ha
parki spacerowo-wypoczynkowe	441,6	470,2	472,9	strolling-recreational parks
zieleńce	215,6	250,6	226,9	lawns
Tereny zielni osiedlowej w ha	776,7	749,1	831,5	Estate green belts in ha

Mieszkania

Dwellings

TABL. 9 (113). **ZASOBY MIESZKANIOWE NA PODSTAWIE SPISÓW**
DWELLING STOCKS BASED ON CENSUS DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Mieszkania w tys. Dwellings in thous.	595,6	268,2	327,4	620,9	296,0	324,9
Przeciętna : Average:						
liczba izb w mieszkaniu	3,86	3,70	3,99	4,00	3,80	4,19
number of rooms per dwelling						
powierzchnia użytkowa w m ² : useful floor area in m ² :						
1 mieszkania	74,99	64,31	83,73	77,80	66,75	87,80
per dwelling						
1 izbę	19,43	17,39	20,98	19,45	17,58	20,98
per room						

TABL. 10 (114). **STRUKTURA MIESZKAŃ WEDŁUG POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ ^a NA PODSTAWIE SPISÓW**
STRUCTURE OF DWELLINGS BY USEFUL FLOOR AREA ^a BASED ON CENSUS DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Mieszkania o powierzchni użytkowej - w % ogółu: <i>Dwellings with useful floor area</i> - in % of total:						
do 39 m ²	12,9	19,0	7,9	12,1	18,3	6,5
below						
od 40 do 79 m ²	48,9	59,6	40,1	47,5	58,2	37,8
80 m ² i powyżej	38,2	21,4	52,0	40,4	23,6	55,7
and more						

^a Dane nie obejmują mieszkań o nieustalonej powierzchni użytkowej.

^a Data do not include dwellings with unknown useful floor area.

TABL. 11 (115). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE NA PODSTAWIE SPISÓW**
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS BASED ON CENSUS DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
	w % ogółu mieszkań			in % of total dwellings		
Mieszkania wyposażone w: <i>Dwellings fitted with:</i>						
wodociąg	90,8	97,4	85,4	93,7	98,4	89,4
water-line system						
ustęp spłukiwany	82,0	94,6	71,6	92,8	98,3	87,6
lavatory rinsed off						
łazienkę	83,0	93,9	74,1	90,5	97,7	83,8
bathroom						
ciepłą wodę	81,7	93,7	71,8	86,1	94,8	78,0
hot water						
gaz z sieci	69,8	87,4	55,3	73,6	90,1	58,5
gas from gas-line system						
centralne ogrzewanie	70,1	86,3	56,9	74,6	88,2	62,0
central heating						

TABL. 12 (116). **STRUKTURA MIESZKAŃ WEDŁUG STOSUNKÓW WŁASNOŚCIOWYCH^a W 2011 R.**

Stan w dniu 31 III

STRUCTURE OF DWELLINGS BY TYPE OF OWNERSHIP^a IN 2011

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings		
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0
stanowiące własność: with ownership of:			
spółdzielni mieszkaniowych: housing cooperatives:			
własnościowe	12,4	25,2	0,9
member owned			
lokatorskie	2,0	4,0	0,1
tenant's dwellings			
gmin (komunalne)	2,8	5,3	0,6
Gminas (municipal)			
zakładów pracy	0,3	0,3	0,4
companies			
Skarbu Państwa	0,1	0,2	0,1
State Treasury			
osób fizycznych	78,5	60,7	94,4
natural persons			
towarzystw budownictwa społecznego	0,2	0,4	0,0
public building societies			
pozostałych podmiotów	0,1	0,0	0,0
other entities			
nieustalonych podmiotów	3,6	3,9	3,5
not set entities			

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.ª Data of the National Population and Housing Census 2011.TABL. 13 (117). **STRUKTURA MIESZKAŃ WEDŁUG LICZBY IZB^a NA PODSTAWIE SPISÓW**
STRUCTURE OF DWELLINGS BY NUMBER OF ROOMS^a BASED ON CENSUS DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Mieszkania o liczbie izb - w % ogółu: Dwellings with specified number of rooms - in % of total:						
1	2,1	3,1	1,4	1,9	2,8	1,0
2	12,5	12,2	12,8	11,1	11,4	10,8
3	30,4	33,5	27,8	29,2	32,7	26,0
4	28,4	30,1	26,9	28,5	29,9	27,2
5 i więcej	26,6	21,1	31,1	29,3	23,2	35,0
and more						

^a Dane nie obejmują mieszkań o nieustalonej liczbie izb.^a Data do not include dwellings with unknown number of rooms.

TABL. 14 (118). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Mieszkania	4080	4965	5697	Dwellings
miasta	1804	2296	2712	urban areas
wieś	2276	2669	2985	rural areas
Spółdzielcze	351	365	331	Co-operative
Komunalne (gminne)	41	102	68	Municipal (gmina)
Zakładowe	9	2	59	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	182	673	1055	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	110	63	-	Public building society
Indywidualne	3387	3760	4184	Private
miasta	1118	1265	1281	urban areas
wieś	2269	2495	2903	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	346	376	462	Dwellings per 1000 marriages contracted
miasta	379	411	545	urban areas
wieś	324	350	406	rural areas
Izby	22046	25213	28534	Rooms
miasta	8616	10170	11452	urban areas
wieś	13430	15043	17082	rural areas
Spółdzielcze	972	1190	1000	Co-operative
Komunalne (gminne)	62	219	114	Municipal (gmina)
Zakładowe	28	17	218	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	506	2014	3096	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	314	158	-	Public building society
Indywidualne	20164	21615	24106	Private
miasta	6775	7129	7343	urban areas
wieś	13389	14486	16763	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	511082	588569	671153	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	201520	231310	260791	urban areas
wieś	309562	357259	410362	rural areas
Spółdzielcze	18953	20995	18310	Co-operative
Komunalne (gminne)	1252	4200	2705	Municipal (gmina)
Zakładowe	795	550	3527	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	11200	40009	60371	For sale or rent

TABL. 14 (118). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² (dok.)				Usable floor space of dwellings in m² (cont.)
Spółeczne czynszowe	5358	3183	-	Public building society
Indywidualne	473524	519632	586240	Private
miasta.....	165146	172437	182905	urban areas
wieś	308378	347195	403335	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m².....	125,3	118,5	117,8	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta.....	111,7	100,7	96,2	urban areas
wieś	136,0	133,9	137,5	rural areas
Spółdzielcze.....	54,0	57,5	55,3	Co-operative
Komunalne (gminne)	30,5	41,2	39,8	Municipal (gmina)
Zakładowe.....	88,3	275,0	59,8	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	61,5	59,4	57,2	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	48,7	50,5	-	Public building society
Indywidualne	139,8	138,2	140,1	Private
miasta.....	147,7	136,3	142,8	urban areas
wieś	135,9	139,2	138,9	rural areas

TABL. 15 (119). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS												
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings						W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM.... 2005	4080	3387	0,2	0,8	1,6	97,4	693	6,6	34,1	45,2	14,1	
TOTAL 2010	4965	3760	0,3	1,8	3,9	94,0	1205	4,0	29,0	40,6	26,5	
2011	5697	4184	0,1	1,0	2,7	96,2	1513	2,8	30,3	45,9	21,0	
Miasta..... 2005	1804	1118	0,4	1,1	1,4	97,1	686	6,7	34,4	45,6	13,3	
Urban areas 2010	2296	1265	0,6	3,8	7,5	88,1	1031	3,9	30,6	41,5	24,1	
2011	2712	1281	0,2	2,3	3,5	93,9	1431	2,9	32,0	45,9	19,2	
Wieś..... 2005	2276	2269	0,1	0,8	1,6	97,5	7	-	-	-	100,0	
Rural areas 2010	2669	2495	0,1	0,8	2,1	97,0	174	4,6	19,5	35,1	40,8	
2011	2985	2903	0,1	0,4	2,3	97,2	82	-	-	46,3	53,7	

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2—3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne; ponadto szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) działające do zakończenia cyklu kształcenia ujmowano odpowiednio w szkołach ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkołach zawodowych, liceach ogólnokształcących i technikach).

Ponadto od 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

3. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłą-

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since the 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,

- since the 2002/03 school year, upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools; moreover upper secondary (post-primary) schools (for graduates from 8-year primary schools) operating until the end of the education cycle were included respectively in the structure of upper secondary schools (basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools).

Moreover since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points until the 2003/04 school year children had a right to receive 1 year pre-primary education.

3. Information regarding art schools leading to professional certification — unless otherwise

zeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół: dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. **Szkoły dla dzieci i młodzieży** (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, spośród których wyróżnia się szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, spośród których wyróżnia się szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podstawie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 6) licea profilowane;
- 7) technika;

*indicated – refers exclusively to **general art schools**, excluding schools providing art education only.*

4. Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) administration entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. **Schools for children and youth** (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 5) supplementary general secondary schools based on the programme of basic vocational school;
- 6) specialized secondary schools;
- 7) technical secondary schools;

- 8) technika uzupełniające na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);
- 10) specjalne szkoły przysposabiające do pracy.

8. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz od roku 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) policealne szkoły (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

10. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/2009 również w formie stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;
- 2) gimnazja dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 6) licea profilowane dla dorosłych;
- 7) technika dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 – średnie studium zawodowe;
- 8) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształ-

8) *supplementary technical secondary schools based on the programme of basic vocational school;*

9) *general art schools leading to professional certification (excluding special schools);*

10) *special job-training schools.*

8. Post-secondary schools – educating in day, evening and weekend form since the 2008/09 school year also full-time and distance form – include:

- 1) *post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;*
- 2) *foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year) in which graduates do not receive the title of licentiate;*
- 3) *colleges of social work (3-year) –since the 2005/06 school year.*

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education:

- 1) *include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;*
- 2) *include foreigners studying in Poland;*
- 3) *do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).*

10. Schools for adults educating in weekend form since the 2008/09 school year also full-time and distance form – include:

- 1) *primary schools for adults as well as until the 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;*
- 2) *lower secondary schools for adults as well as until the 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;*
- 3) *basic vocational schools for adults;*
- 4) *general secondary schools for adults;*
- 5) *supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school;*
- 6) *specialized secondary schools for adults;*
- 7) *technical secondary schools for adults and until 2000/01 school year – secondary vocational extramural studies;*
- 8) *supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school.*

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the

cenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w zakładach opieki zdrowotnej (włącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

15. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach do roku szkolnego 2000/01 dotyczą pełnozatrudnionych, a od roku szkolnego 2001/02 — pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

16. Dane dotyczące:

1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 — specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,

school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or health care institutions (including health resorts).

12. Special educational centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

15. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers until the 2000/01 school year concern full-time employees and since the 2001/02 school year full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

16. Data regarding:

1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year — special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centre, extracurricular education as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;

wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;

2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2011/12 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2010—30 IX 2011).

17. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

18. Współczynnik skolaryzacji:

1) **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;

2) **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

19. **Internat** to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania.

Bursa to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

20. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

21. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów — od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

2) *tertiary education* are presented as of 30 XI, data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for the 2011/12 academic year, graduates from 1 X 2010—30 IX 2011 academic year).

17. *Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.*

18. *Enrolment rate:*

1) **gross** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;

2) **net** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

19. A **boarding school** is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence.

A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

20. **Extracurricular education** offers young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

21. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates — since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (120). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	1181	1144	1123	primary
gimnazja	541	568	567	lower secondary
specjalne przysposabiające do pra- cy	17	24	24	special job-training
zasadnicze zawodowe	98	98	95	basic vocational
licea ogólnokształcące	135	126	128	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	4	13	14	supplementary general
licea profilowane	86	24	21	specialized
technika	149	114	113	technical
technika uzupełniające	19	10	8	supplementary technical
artystyczne ogólnokształcące ^a	8	9	9	general art ^a
policealne	151	116	119	post-secondary
wyższe	17	15	16	tertiary
dla dorosłych	111	155	150	for adults
gimnazja	4	6	6	lower secondary
zasadnicze zawodowe	2	3	3	basic vocational
licea ogólnokształcące	28	48	44	general
uzupełniające licea ogólnokształ- cące	15	61	62	supplementary general
licea profilowane	2	-	-	specialized
technika	28	7	6	technical
technika uzupełniające	32	30	29	supplementary technical
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^b CLASSROOMS ^b				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	10737	12099	11984	primary
gimnazja	4261	4889	4831	lower secondary
ponadgimnazjalne ^c	4790	5365	5499	upper secondary ^c
w tym licea ogólnokształcące	1787	2080	2110	of which general
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS				
Wychowanie przedszkolne ^d	22926	17851	16636	Pre-primary education ^d
Szkoły:				Schools:
podstawowe	158388	130939	128636	primary
gimnazja	99416	76180	73499	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	307	646	667	special upper secondary job-training
zasadnicze zawodowe	14157	14018	12480	basic vocational

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Bez pomieszczeń w szkołach specjalnych i dla dorosłych. ^c Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz policealnymi. ^d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach.

^a Leading to professional certification. ^b Excluding classrooms in special schools and schools for adults. ^c Including general art schools leading to professional certification and post-secondary schools. ^d Concerns children aged 6 attending pre-school sections of primary and nursery schools.

TABL. 1 (120). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)				
Szkoły: (dok.)				Schools: (cont.)
licea ogólnokształcące	44154	39813	38286	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	135	334	270	supplementary general
licea profilowane	12049	1878	1407	specialized
technika	39368	37685	36038	technical
technika uzupełniające	856	330	326	supplementary technical
artystyczne ogólnokształcące ^a	1107	998	945	general art ^a
policealne	14619	12452	13490	post-secondary
wyższe	78394	73336	70933	tertiary
dla dorosłych	6931	12053	12257	for adults
gimnazja	429	650	568	lower secondary
zasadnicze zawodowe	123	174	174	basic vocational
licea ogólnokształcące	2130	4150	4224	general
uzupełniające licea ogólnokształ- cące	850	5081	5543	supplementary general
licea profilowane	178	-	-	specialized
technika	1907	307	145	technical
technika uzupełniające	1314	1691	1603	supplementary technical
ABSOLWENCI GRADUATES				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	29250	23127	.	primary
gimnazja	33564	25169	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	13	101	.	special upper secondary job-training
zasadnicze zawodowe	4763	4971	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	14514	13835	.	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	132	.	supplementary general secondary
licea profilowane	4234	737	.	specialized
technika	9368	9344	.	technical
technika uzupełniające	x	98	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	210	217	.	general art ^a
policealne	4629	4030	.	post-secondary
wyższe	18946	21790	.	tertiary
dla dorosłych	2584	3621	.	for adults
gimnazja	117	219	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	46	35	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	939	1002	.	general
uzupełniające licea ogólnokształ- cące	117	1855	.	supplementary general
licea profilowane	29	-	.	specialized
technika	1336	36	.	technical
technika uzupełniające	x	474	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe.

^a Leading to professional certification.

TABL. 2 (121). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools			Uczniowie i studenci Pupils and students			Absolwenci Graduates	
	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2010/11
Szkoły podstawowe Primary schools	1181	1144	1123	158388	130939	128636	29250	23127
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	3	2	2	277	254	283	53	26
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	1157	1113	1082	156956	129162	126363	29016	22820
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	18	23	32	844	899	1340	142	155
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	2	3	3	268	515	477	22	102
Pozostałe Other	1	3	4	43	109	173	17	24
Gimnazja Lower secondary schools	541	568	567	99416	76180	73499	33564	25169
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	1	-	1	17	-	15	3	8
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	522	542	533	97955	73994	71006	33167	24432
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	13	16	22	684	968	1140	163	353
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	4	7	8	685	1038	1113	196	328
Pozostałe Others	1	3	3	75	180	225	35	48
Zasadnicze szkoły zawodowe^a Basic vocational schools^a	115	122	119	14464	14664	13147	4776	5072
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	1	1	2	9	41	75	-	-
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	111	116	111	14148	14075	12458	4690	4933
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	1	2	3	247	340	347	72	102

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Including special job-training schools.

TABL. 2 (121). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools			Uczniowie i studenci Pupils and students			Absolwenci Graduates	
	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2010/11
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a Basic vocational schools ^a (cont.)								
Organizacje wyznaniowe	2	1	1	60	42	24	14	17
Religious organizations								
Pozostałe	-	2	2	-	166	243	-	20
Others								
Licea ogólnokształcące ^b 139	139	139	142	44289	40147	38556	14514	13967
General secondary schools ^b								
Jednostki samorządu terytorialnego	126	123	125	43301	38732	36998	14189	13555
Local self-government entities								
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	6	7	7	314	347	360	103	119
Social organizations and associations								
Organizacje wyznaniowe	4	6	6	558	923	1008	202	244
Religious organizations								
Pozostałe	3	3	4	116	145	190	20	49
Others								
Licea profilowane 86	86	24	21	12049	1878	1407	4234	737
Specialized secondary schools								
Jednostki samorządu terytorialnego	85	24	21	12027	1878	1407	4234	737
Local self-government entities								
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1	-	-	22	-	-	-	-
Social organizations and associations								
Technika ^c 186	186	133	130	42200	39013	37309	9663	9659
Technical secondary schools ^c								
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	9	8	8	986	1068	994	129	232
Central (government) administration entities								
Jednostki samorządu terytorialnego	169	118	114	40354	37262	35662	9310	9243
Local self-government entities								
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	1	1	341	368	335	93	97
Social organizations and associations								

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^c Łącznie z technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a Including special job-training schools. ^b Including supplementary general schools. ^c Including supplementary technical and general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (121). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools			Uczniowie i studenci Pupils and students			Absolwenci Graduates	
	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2010/11
Technika ^a (dok.) Technical secondary schools ^a (cont.)								
Organizacje wyznaniowe	3	3	4	360	232	227	101	67
Religious organizations								
Pozostałe	3	3	3	159	83	91	30	20
Others								
Szkoły policealne Post-secondary schools	151	116	119	14619	12452	13490	4629	4030
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	3	3	111	131	109	43	32
Central (government) administration entities								
Jednostki samorządu terytorialnego	68	36	35	7797	4554	4697	2303	1628
Local self-government entities								
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	21	5	6	1140	233	403	490	72
Social organizations and associations								
Pozostałe	61	72	75	5571	7534	8281	1793	2298
Others								
Szkoły wyższe Tertiary education	17	15	16	78394	73336	70933	18946	21790
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	7	7	7	51797	48805	49219	12857	10793
Central (government) administration entities								
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	2555	1276	1852	805	611
Religious organizations								
Pozostałe	10	8	9	24042	23255	19862	5284	10386
Others								
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	111	155	150	6931	12053	12257	2584	3621
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	3	2	78	103	74	27	12
Central (government) administration entities								
Jednostki samorządu terytorialnego	89	61	57	5514	4977	4477	2146	1297
Local self-government entities								
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	4	16	17	265	765	874	100	372
Social organizations and associations								
Pozostałe	16	75	74	1074	6208	6832	311	1940
Others								

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a Including supplementary technical and general art schools leading to professional certification.

TABL. 3 (122). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku <i>Age groups</i>	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
BRUTTO GROSS				
Szkoły:				<i>Schools:</i>
podstawowe	7-12	95,5	96,3	<i>primary</i>
gimnazja	13-15	97,0	96,3	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	16-18	15,6	14,8	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	16-18	54,2	56,5	<i>general secondary</i>
szkoły zawodowe i ogólnozawodowe	16-18	47,1	47,3	<i>vocational and general vocational</i>
policealne	19-21	12,5	13,7	<i>post-secondary</i>
NETTO NET				
Wychowanie przedszkolne ^a	6	93,7	77,9	<i>Pre-primary education ^a</i>
Szkoły:				<i>Schools:</i>
podstawowe	7-12	93,9	93,4	<i>primary</i>
gimnazja	13-15	94,4	93,4	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	16-18	14,0	13,3	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	16-18	44,0	45,3	<i>general secondary</i>
szkoły zawodowe i ogólnozawodowe	16-18	33,3	33,1	<i>vocational and general vocational</i>
policealne	19-21	6,2	6,3	<i>post-secondary</i>

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach.

^a Concerns children aged 6 attending pre-primary sections of primary and nursery schools.

TABL. 4 (123). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2011/12**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2011/12 SCHOOL YEAR

SZKOŁY <i>SCHOOLS</i>	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie komputerowe <i>Computer laboratory</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Personal computers ^a in schools</i>			
			ogółem <i>grand total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>	z liczby ogółem — przeznaczone do użytku uczniów <i>of grand total — used by pupils and youth</i>	
					razem <i>total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>
Podstawowe	97,0	1224	21504	19616	17440	16334
<i>Primary</i>						
Gimnazja	82,2	554	10362	9953	8338	8161
<i>Lower secondary</i>						

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół — wykazane tylko raz.

^a In case of commonly used computers by a few schools — presented only once.

TABL. 4 (123). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2011/12 (dok.)**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2011/12 SCHOOL YEAR (cont.)

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie komputerowe <i>Computer laboratory</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Personal computers ^a in schools</i>			
			ogółem <i>grand total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>	z liczby ogółem — przeznaczone do użytku uczniów <i>of grand total — used by pupils and youth</i>	
					razem <i>total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>
Zasadnicze zawodowe..... <i>Basic vocational</i>	33,7	39	952	922	771	749
Licea ogólnokształcące ^b <i>General ^b</i>	70,4	174	4938	4638	3724	3625
Licea profilowane <i>Specialized</i>	28,6	7	114	114	100	100
Technika ^c <i>Technical ^c</i>	75,4	278	7481	7304	5998	5922
Policealne <i>Post-secondary</i>	57,1	59	1730	1691	1340	1329

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół — wykazane tylko raz. ^b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^c Łącznie z technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a In case of commonly used computers by a few schools — presented only once. ^b Including supplementary general schools. ^c Including supplementary technical and general art schools leading to professional certification.

TABL. 5 (124). **UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH ^a W ROKU SZKOLNYM 2011/12**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS ^a IN THE 2011/12 SCHOOL YEAR

2011/12 SCHOOL YEAR							
L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of all school students</i>					
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	ponadgimnazjalnych <i>upper secondary</i>	policealnych <i>post-secondary</i>
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>			
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION							
Angielski..... <i>English</i>	283944	97,0	96,6	97,2	96,9	92,1	39,8
Francuski..... <i>French</i>	8348	0,1	0,3	-	2,6	7,1	-

^a Stan w dniu 30 IX.

^a As of 30 IX.

TABL. 5 (124). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a W ROKU SZKOLNYM 2011/12 (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a IN THE 2011/12 SCHOOL YEAR (cont.)

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach			<i>In % of all school students</i>		
		podstawowych <i>primary</i>		gimnazjach <i>lower secondary</i>	ponad- gimna- zjalnych <i>upper secondary</i>	policeal- nych (dziennych) <i>post-se- condary (day)</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>				wieś <i>rural areas</i>
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE (dok.) OBLIGATORY EDUCATION (cont.)							
Niemiecki..... <i>German</i>	117602	3,9	5,0	3,1	76,4	62,7	2,4
Rosyjski..... <i>Russian</i>	8405	0,1	-	0,2	2,8	6,8	0,4
Inne ^b <i>Others ^b</i>	4220	0,0	-	0,0	1,2	3,5	0,7
NAUCZANIE DODATKOWE ^c ADDITIONAL EDUCATION ^c							
Angielski..... <i>English</i>	4449	1,6	2,1	1,4	1,9	0,7	2,3
Francuski..... <i>French</i>	1738	0,2	0,3	0,1	0,7	1,0	0,5
Niemiecki..... <i>German</i>	26029	9,0	9,3	8,8	10,7	6,8	3,1
Rosyjski..... <i>Russian</i>	2085	0,7	0,0	1,1	0,6	0,9	-
Inne..... <i>Others</i>	3030	0,0	0,1	-	1,1	2,1	1,8

^a Stan w dniu 30 IX. ^b W tym: hiszpański, łaciński i włoski. ^c Dane obejmują wyłącznie nauczanie w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

^a As of 30 IX. ^b Of which: spanish, latin and italian. ^c Onwards data include only education during the hours, which are at the disposal of headpersons.

TABL. 6 (125). **UCZĄCY SIĘ OBOWIĄZKOWO JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DO-
ROŚLYCH^a W ROKU SZKOLNYM 2011/12**
PUPILS AND STUDENTS OBLIGATORY STUDYING FOREIGN LANGUAGES
IN SCHOOLS FOR ADULTS^a IN THE 2011/12 SCHOOL YEAR

JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all students of schools		
		gimnazjach lower secondary	ponadgim- nazjalnych ^b upper secondary ^b	policealnych post- -secondary
Angielski..... English	15914	81,0	87,3	48,9
Niemiecki..... German	1562	18,5	9,7	3,0
Rosyjski..... Russian	361	-	2,6	0,5

^a Stan w dniu 30 IX. ^b Łącznie z ponadpodstawowymi.

^a As of 30 IX. ^b Including upper secondary (post-primary).

TABL. 7 (126). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students		absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe	2778	2711	585	606	Primary schools
w tym specjalne.....	955	873	180	209	of which special
Gimnazja	2362	2460	795	717	Lower secondary schools
w tym specjalne.....	1076	1099	346	295	of which special
Specjalne szkoły przysposabiają- ce do pracy	648	667	109	101	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	852	773	257	264	Basic vocational schools
w tym specjalne.....	693	617	217	237	of which special
Licea ogólnokształcące ^a	331	372	89	135	General schools ^a
w tym specjalne.....	226	243	44	98	of which special
Licea profilowane	41	31	15	18	Specialized schools
w tym specjalne.....	16	17	8	9	of which special
Technika ^b	81	88	7	14	Technical schools ^b
w tym specjalne.....	-	-	-	-	of which special
Szkoły policealne	34	45	33	9	Post-secondary schools
w tym specjalne.....	33	41	33	9	of which special

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^b Łącznie z technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

U w a g a. Kształcenie odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy m.in. integracyjne lub ogólnodostępne) oraz w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych.

^a Including supplementary general schools. ^b Including supplementary technical and general art schools leading to professional certification.

N o t e. Education occurs in mainstream schools (in which special sections or classes integration or mainstream are established among others) as well as in special schools operating independently.

TABL. 8 (127). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
Stan w dniu 30 IX
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES
As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE ^a SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES ^a				
Ośrodki	24	23	23	Centres
Miejsca	1691	1419	1371	Places
Wychowankowie	1493	1055	1017	Residents
w tym:				of which:
niewidomi i słabo widzący	13	-	1	blind and sight impaired
nieusłyszący i słabo słyszący	106	67	76	deaf and hearing impaired
przewlekłe chorzy	18	4	1	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową	60	37	35	motor-skill impaired
z upośledzeniem umysłowym	1094	835	784	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	39	9	10	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES				
Ośrodki	1	1	1	Centres
Miejsca	60	80	84	Places
Wychowankowie	61	80	71	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE REHABILITATION-EDUCATION CENTRES				
Ośrodki	9	11	11	Centres
Miejsca	552	652	681	Places
Wychowankowie	520	597	601	Residents
w tym:				of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	283	342	357	mental retardation-profound
z zaburzeniami sprzężonymi	223	255	244	associated with defects

^a Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2005 r. 4 ośrodki z 170 wychowankami, w 2010 r. 3 ośrodki z 113 wychowankami i w 2011 r. 3 ośrodki z 99 wychowankami).

^a Including special educational centres (in 2005 were 4 centres with 170 residents, 2010 were 3 centres with 113 residents and 2011 were 3 centres with 99 residents).

TABL. 9 (128). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
Stan w dniu 30 IX
EXTRACURRICULAR EDUCATION
As of 30 IX

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a					
		ogółem total	w tym of which				
			artysty- cznych arts	technicz- nych technical	przedmio- towych subject	sporto- wych sports	turystycz- no- krajow- czych tourist
OGÓŁEM 2005 ^b TOTAL	19	10730	6514	324	x	2308	x
2010	15	22868	14748	209	934	2594	187
2011	29	21885	12686	285	2266	1423	724
w tym: of which:							
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	4	16128	10069	266	309	1095	644
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups	6	2676	1659	15	508	316	60
Inne placówki niepubliczne Other non-public institutions	18	3081	958	4	1449	12	20

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół. ^b Stan w dniu 31 X.

^a Systematic participation in extracurricular activities. ^b As of 31 X.

TABL. 10 (129). **INTERNATY I BURSZY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) ^a**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools) ^a

SZKOŁY SCHOOLS	Placówki Establishments			Miejsca Beds			Korzystający Boarders			
							ogółem total		na 100 miejsc per 100 beds	
	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2010/11	2011/12	
OGÓŁEM TOTAL	46	40	42	5359	4450	4514	4189	3201	3286	72,8
Internaty Boarding-schools	36	26	29	3592	2647	2820	2631	1943	2113	74,9
liceów ogólnokształ- cących of general second- ary schools	3	7	8	162	427	436	113	332	325	74,5
zasadniczych szkół zawodowych ^b of basic vocational ^b schools	33	19	21	3430	2220	2384	2518	1611	1788	75,0
Bursy Dormitories	10	14	13	1767	1803	1694	1558	1258	1173	69,2

^a Do roku szkolnego 2006/07 – stan w dniu 10 XI. Od roku szkolnego 2007/08 – stan w dniu 30 IX. ^b Zasadniczych zawodowych, techników, liceów profilowanych, artystycznych dających uprawnienia zawodowe.

^a Until 2006/07 school year – as of 10 XI. From the 2007/08 school year – as of 30 IX. ^b Basic vocational, technical, specialized secondary schools, art schools leading to professional certification.

TABL. 11 (130). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE ^a STUDENT DORMITORIES ^a				
Domy	20	22	23	Dormitories
Miejsca	5780	5547	5805	Beds
Studenci korzystający	5093	5291	5136	Students
w % ogółu studentów ^b	12,6	13,2	12,4	in % of total students ^b
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS				
Stołówki	3	1	1	Canteens
Miejsca konsumenckie	585	50	50	Seating

^a Dla studentów studiów stacjonarnych. ^b - w % studentów studiów dziennych.

^a For students in the full-time study system. ^b - in % students in the day study system.

TABL. 12 (131). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA (łącznie z cudzoziemcami)**
Stan w dniu 30 XI
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS (including foreigners)
As of 30 XI

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2011/12			SCHOOLS
			ogółem total	w tym stypendia socjalne of which social scholar- ships	otrzymu- jący stypendia w % ogółu studentów scholar- ship recipients in % of total students	
OGÓŁEM	29285	23014	20490	13254	28,9	TOTAL
Uniwersytety	7576	7534	5976	3797	26,0	Universities
Wyższe szkoły techniczne	4997	5377	5744	4070	33,6	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	5982	282	195	127	13,8	Academies of economics
Pozostałe szkoły ^a	10730	9821	8575	5260	29,1	Other schools ^a

^a Niepaństwowe, o profilu uniwersyteckim oraz wyższe szkoły zawodowe tworzone na podstawie ustawy z dnia 26 VI 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590) z późniejszymi zmianami.

^a Non-state, with a university profile and higher vocational schools established on the basis of the Law on higher vocational schools dated 26 VI 1997 (Journal of Laws No. 96, item 590) with later amendments.

TABL. 13 (132). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06		2010/11		2011/12	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
Szkoły	1152	164	1115	176	1095	178
<i>Schools</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
sportowe i mistrzostwa spor- towe.....	2	2	3	3	2	2
<i>sports and athletic</i>						
filialne	95	1	71	1	65	1
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	4	4	4	4	4	4
<i>arts ^a</i>						
Pomieszczenia szkolne	10737	2851	12099	3312	11984	3281
<i>Classrooms</i>						
Oddziały	8634	2578	7980	2406	7801	2405
<i>Sections</i>						
Uczniowie	157183	58363	129984	51795	127763	51930
<i>Pupils</i>						
w tym I klasa	23563	8688	20337	8457	21092	8792
<i>of which 1st grade</i>						
w tym kobiety	76668	28484	63421	25312	62473	25402
<i>of which females</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa spor- towe.....	434	434	1022	1022	569	569
<i>sports and athletic</i>						
filialne	2034	42	1232	22	1029	13
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	487	487	501	501	534	534
<i>arts ^a</i>						
Absolwenci	29012	11058	22918	9003	.	.
<i>Graduates</i>						
w tym kobiety	14159	5399	11214	4431	.	.
<i>of which females</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa spor- towe.....	101	101	120	120	.	.
<i>sports and athletic</i>						
filialne	17	-	54	-	.	.
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	91	91	63	63	.	.
<i>arts ^a</i>						
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>						
1 szkołę	136,4	355,9	116,6	294,3	116,7	291,7
<i>school</i>						
1 pomieszczenie szkolne	14,6	20,5	10,7	15,6	10,7	15,8
<i>classroom</i>						
1 oddział	18,2	22,6	16,3	21,5	16,4	21,6
<i>section</i>						

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 14 (133). **GINNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06		2010/11		2011/12	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
Gimnazja <i>Lower secondary</i>	511	111	536	122	537	123
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa spor- towego <i>sports and athletic</i>	5	3	2	2	2	2
Pomieszczenia szkolne <i>Classrooms</i>	4261	1785	4889	2132	4831	2089
Oddziały <i>Sections</i>	4049	1664	3465	1388	3382	1347
Uczniowie <i>Pupils</i>	98112	43547	75104	33343	72400	32254
w tym I klasa <i>of which 1st grade</i>	31628	13889	24538	10939	23300	10468
w tym kobiety <i>of which females</i>	48103	21487	36433	16217	35085	15620
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa spor- towego <i>sports and athletic</i>	530	441	240	240	256	256
Absolwenci <i>Graduates</i>	33100	14881	24874	10933	.	.
w tym kobiety <i>of which females</i>	16336	7434	12293	5487	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa spor- towego <i>sports and athletic</i>	160	124	76	76	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>						
1 szkołę <i>school</i>	192,0	392,3	140,1	273,3	134,8	262,2
1 pomieszczenie szkolne <i>classroom</i>	23,0	24,4	15,4	15,6	15,0	15,4
1 oddział <i>section</i>	24,2	26,2	21,7	24,0	21,4	23,9

TABL. 15 (134). **SZKOŁY ZASADNICZE ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	
			ogółem total	w tym miasta of which urban areas
Szkoły	78	81	79	66
<i>Schools</i>				
Oddziały	459	460	450	419
<i>Sections</i>				
Uczniowie	13244	13325	11863	11253
<i>Students</i>				
w tym I klasa	5102	4867	4162	3958
<i>of which 1st grade</i>				
w tym kobiety	3163	3266	2836	2733
<i>of which females</i>				
Absolwenci	4490	4730 ^a	.	.
<i>Graduates</i>				
w tym kobiety	1236	1267 ^b	.	.
<i>of which females</i>				

^a—^b W tym absolwentów w miastach: ^a — 4518 ^b — 1236.

^a—^b Of which graduates in urban areas: ^a — 4518 ^b — 1236.

TABL. 16 (135). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ ZASADNICZYCH ZAWODOWYCH
DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (bez szkół
specjalnych)**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
BY FIELDS OF EDUCATION (excluding special schools)**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2009/10	2010/11
	uczniowie students			absolwenci graduates		
OGÓŁEM	13244	13325	11863	4490	4975	4730
TOTAL						
w tym: <i>of which:</i>						
Ekonomiczne i administracyjne.....	850	609	535	339	385	281
<i>Business and administration</i>						
Inżynieryjno-techniczne.....	5727	5853	5082	1720	2019	2018
<i>Engineering and engineering trades</i>						
Produkcji i przetwórstwa	1988	1173	1010	702	470	402
<i>Manufacturing and processing</i>						
Architektury i budownictwa	2128	2689	2582	702	791	860
<i>Architecture and building</i>						
Rolnicze, leśne i rybactwa.....	154	42	38	60	30	16
<i>Agriculture, forestry and fishery</i>						
Usług dla ludności	2394	2954	2614	966	1278	1149
<i>Personal services</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 17 (136). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
	ogółem total		w tym miasta of which urban areas		
Szkoły	135	129	131	110	Schools
Oddziały	1434	1359	1315	1237	Sections
Uczniowie	44205	39921	38313	36515	Students
w tym I klasa	15128	13296	12181	11616	of which 1st grade
w tym kobiety	27452	25840	24868	23856	of which females
Absolwenci	14499	13869 ^b	.	.	Graduates
w tym kobiety	9093	8977 ^c	.	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^b, ^c W tym absolwentów w miastach: ^b — 13317, ^c — 8686.

^a Including supplementary general schools. ^b, ^c Of which graduates in urban areas: ^b — 13317, ^c — 8686.

TABL. 18 (137). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION				
Szkoły	29	36	36	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów ar- tystycznych	29	36	36	of which educating only in the art subjects
Uczniowie	3493	2932	2999	Pupils
w tym kobiety	2049	1834	1881	of which females
Absolwenci	563	392	.	Graduates
w tym kobiety	291	245	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION				
Szkoły	18	24	25	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów ar- tystycznych	10	15	16	of which educating only in the art subjects
Uczniowie	1976	1868	1848	Students
w tym kobiety	1219	1177	1186	of which females
Absolwenci	295	336	.	Graduates
w tym kobiety	171	230	.	of which females

TABL. 19 (138). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Szkoły	85	23	20	19	1	Schools
Oddziały	405	68	52	51	1	Sections
Uczniowie	12021	1862	1390	1375	15	Students
w tym klasa I	3444	491	321	306	15	of which 1 st grade
w tym kobiety	6890	1299	958	943	15	of which females
Absolwenci ^a	4226	728	.	728	-	Graduates ^a
w tym kobiety	2389	528	.	528	-	of which females

^a W podziale miasto-wieś – z roku szkolnego 2010/11.

^a In the urban-rural area division – for the 2010/11 school year.

TABL. 20 (139). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW PROFILOWANYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
STUDENTS AND GRADUATES OF SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

PROFILE KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2010/11 absol- wenci <i>graduates</i>	EDUCATIONAL PROFILE ^a
	uczniowie <i>students</i>				
O G Ó Ł E M	12021	1862	1390	728	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Ekonomiczno-administracyjny	3996	567	363	263	<i>Business and administration</i>
Kreowanie ubiorów	179	29	19	5	<i>Fashion design</i>
Kształtowanie środowiska	1001	180	157	61	<i>Shaping the environment</i>
Mechatroniczny	495	-	-	-	<i>Mechatronics</i>
Socjalny	759	461	352	169	<i>Social</i>
Transportowo-spedycyjny	486	-	-	-	<i>Transport and dispatching</i>
Usługowo-gospodarczy	1527	189	258	18	<i>Services and economics</i>
Zarządzanie informacją	2503	436	241	212	<i>Information management</i>

^a Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Sportu z dnia 26 II 2002 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 451) z późniejszymi zmianami.

^a According to the Decree of the Ministry of National Education and Sport, dated 26 II 2002 (Journal of Laws No. 50, item 451) with later amendments.

TABL. 21 (140). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY ^a (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SCHOOLS FOR YOUTH ^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
	ogółem total			w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	165	124	121	100	Schools
Oddziały	1390	1456	1407	1260	Sections
Uczniowie	40171	38015	36364	33235	Students
w tym i klasa	11243	9884	9593	8891	of which 1st grade
w tym kobiety	14669	14342	13680	12235	of which females
Absolwenci	9339	9442 ^b	.	.	Graduates
w tym kobiety	3358	3658 ^c	.	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b, ^c W tym absolwentów w miastach: ^b — 8431, ^c — 3180.

^a Including supplementary technical schools. ^b, ^c Of which graduates in urban areas: ^b — 8431, ^c — 3180.

TABL. 22 (141). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2009/10	2010/11	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students			absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	40171	38015	36364	9339	9186	9442	T O T A L
w tym:							<i>of which:</i>
Społeczne.....	6211	3671	3185	1656	1199	1054	<i>Social and behavioural science</i>
Ekonomiczne i administracyjne	2898	1900	2048	770	432	401	<i>Business and administration</i>
Fizyczne ^c	151	174	213	20	22	52	<i>Physical sciences ^c</i>
Informatyczne	702	5163	5134	-	977	1101	<i>Computing</i>
Inżynieryjno-techniczne	13417	9612	8915	3361	2576	2505	<i>Engineering and engineering trades</i>
Produkcji i przetwórstwa	2028	969	888	712	303	261	<i>Manufacturing and processing</i>
Architektury i budownictwa	3816	4499	4503	968	861	1118	<i>Architecture and building</i>
Rolnicze, leśne i rybactwa	1044	720	720	210	272	237	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>
Weterynaryjne	117	96	97	14	20	21	<i>Veterinary</i>
Usług dla ludności	8678	9855	9487	1420	2304	2337	<i>Personal services</i>
Usług transportowych	313	786	725	54	58	184	<i>Transport services</i>
Ochrony środowiska.....	583	496	386	91	127	150	<i>Environmental protection</i>

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).
^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a Including supplementary technical schools. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 23 (142). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
Szkoły.....	151	114	117	Schools
Oddziały	596	551	608	Sections
Uczniowie	14608	12419	13449	Students
w tym kobiety.....	7742	8543	9134	of which females
Absolwenci	4629	4021	.	Graduates
w tym kobiety.....	2676	2980	.	of which females

TABL. 24 (143). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding
special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2009/10	2010/11	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	14608	12419	13449	4629	4589	4021	T O T A L
w tym:							of which:
Artystyczne	153	25	44	96	8	12	Arts
Spoleczne	1168	468	356	324	153	119	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	1583	2097	2790	436	549	463	Business and administration
Informatyczne	2283	610	675	747	312	146	Computing
Inżynieryjno-techniczne	142	159	234	72	112	56	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	-	102	142	20	32	27	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	55	95	57	29	15	57	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	54	61	115	-	23	11	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne.....	2067	2347	2413	784	1028	968	Health
Opieki społecznej.....	886	428	383	282	203	124	Social services
Usług dla ludności.....	1491	3034	2865	491	1097	1020	Personal services
Ochrony środowiska	120	-	19	24	33	-	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa.....	2052	1348	1682	652	379	331	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 25 (144). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2005/06	17	3288	78394	18946	T O T A L
2010/11	15	2969	73336	21790	
2011/12	16	3004	70933	.	
Uniwersytety	1	1244	22957	7553	Universities
Wyższe szkoły techniczne	1	723	17086	3886	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	2	21	1412	1061	Academies of economics
Pozostałe szkoły ^c	12	1016	29478	9290	Other ^c

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. ^b W podziale według typów szkół — z roku szkolnego 2010/11. ^c Niepaństwowe, o profilu uniwersyteckim oraz wyższe szkoły zawodowe tworzone na podstawie ustawy z dnia 26 VI 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590) z późniejszymi zmianami.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. ^b According to type of school — for 2010/11 school year. ^c Non-state, with a university profile and higher vocational schools established on the basis of the Law on higher vocational schools dated 26 VI 1997 (Journal of Laws No. 96, item 590) with later amendments.

TABL. 26 (145). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne <i>full-time</i>	niestacjonarne <i>part-time</i>	
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM 2005/06	78394	40567	37827	GRAND TOTAL
2010/11	73336	39946	33390	
2011/12	70933	41270	29663	
Uniwersytety	22957	16292	6665	Universities
Wyższe szkoły techniczne	17086	12757	4329	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1412	171	1241	Academies of economics
Pozostałe szkoły ^a	29478	12050	17428	Other ^a
W tym KOBIETY Of which FEMALES				
RAZEM..... 2005/06	44004	23319	20685	TOTAL
2010/11	42147	23065	19082	
2011/12	40787	24013	16774	
Uniwersytety	16220	11332	4888	Universities
Wyższe szkoły techniczne	6547	5363	1184	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	893	137	756	Academies of economics
Pozostałe szkoły ^a	17127	7181	9946	Other ^a

^a Niepaństwowe, o profilu uniwersyteckim oraz wyższe szkoły zawodowe tworzone na podstawie ustawy z dnia 26 VI 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590) z późniejszymi zmianami.

^a Non-state, with a university profile and higher vocational schools established on the basis of the Law on higher vocational schools dated 26 VI 1997 (Journal of Laws No. 96, item 590) with later amendments.

TABL. 27 (146). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne <i>full-time</i>	niestacjonarne <i>part-time</i>	
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM 2005/06	18946	8733	10213	GRAND TOTAL
2009/10	20791	9978	10813	
2010/11	21790	10699	11091	
Uniwersytety.....	7553	4746	2807	Universities
Wyższe szkoły techniczne	3886	2946	940	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1061	55	1006	Academies of economics
Pozostałe szkoły ^a	9290	2952	6338	Other ^a
W tym KOBIETY Of which FEMALES				
RAZEM..... 2005/06	12197	5602	6595	TOTAL
2009/10	13537	6424	7113	
2010/11	13919	6597	7322	
Uniwersytety.....	5537	3393	2144	Universities
Wyższe szkoły techniczne	1676	1305	371	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	680	32	648	Academies of economics
Pozostałe szkoły ^a	6026	1867	4159	Other ^a

^a Niepaństwowe, o profilu uniwersyteckim oraz wyższe szkoły zawodowe tworzone na podstawie ustawy z dnia 26 VI 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590) z późniejszymi zmianami.

^a Non-state, with a university profile and higher vocational schools established on the basis of the Law on higher vocational schools dated 26 VI 1997 (Journal of Laws No. 96, item 590) with later amendments.

TABL. 28 (147). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM 2005/06	358	198	46	39	TOTAL
2010/11	971	534	204	134	
2011/12	1140	598	.	.	
studia: stacjonarne	1062	544	184	119	<i>studies: full-time</i>
niestacjonarne	78	54	20	15	<i>part-time</i>
Uniwersytety	56	34	12	7	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	49	15	6	4	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	1013	532	181	120	<i>Academies of economics</i>
Pozostałe szkoły ^c	21	17	5	3	<i>Other^c</i>

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według systemów studiów i typów szkół — z roku szkolnego 2010/11. ^c Niepaństwowe, o profilu uniwersyteckim oraz wyższe szkoły zawodowe tworzone na podstawie ustawy z dnia 26 VI 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590) z późniejszymi zmianami.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study system and type of school — for 2010/11 school year. ^c Non-state, with a university profile and higher vocational schools established on the basis of the Law on higher vocational schools dated 26 VI 1997 (Journal of Laws No. 96, item 590) with later amendments.

TABL. 29 (148). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Szkoły <i>Schools</i>	Oddziały <i>Sections</i>	Uczniowie <i>Students</i>		Absolwenci <i>Graduates</i>	
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>
Gimnazja 2005/06	4	15	429	81	117	27
<i>Lower secondary schools</i> 2010/11	6	27	650	126	219	47
2011/12	6	25	568	119	.	.
Licea ogólnokształcące ^a 2005/06	43	112	2980	1256	1056	551
<i>General secondary schools^a</i> 2010/11	109	334	9231	4158	2857	1366
2011/12	106	361	9767	4326	.	.
Szkoły zasadnicze 2005/06	2	5	123	17	46	4
(zawodowe) 2010/11	3	11	174	21	35	8
<i>Basic vocational schools</i> 2011/12	3	13	174	25	.	.
Technika ^b , licea 2005/06	62	132	3399	817	1365	346
profilowane 2010/11	37	90	1998	358	510	65
<i>Technical schools^b, specialized secondary schools</i> 2011/12	35	82	1748	291	.	.

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^b Łącznie z technikami uzupełniającymi.

^a Including supplementary general schools. ^b Including supplementary technical schools.

TABL. 30 (149). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Placówki	1304	1364	1410	Establishments
miasta	287	336	360	urban areas
wieś	1017	1028	1050	rural areas
Przedszkola	412	445	479	Nursery schools
w tym specjalne	1	3	5	of which special
miasta	211	239	255	urban areas
wieś	201	206	224	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	892	837	845	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	8	8	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	74	78	Pre-primary
Miejsca w przedszkolach	32186	37806	40161	Places in nursery schools
w tym specjalnych	16	22	40	of which special
Miasta	21885	25863	26970	Urban areas
Wieś	10301	11943	13191	Rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	178	175	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1555	1661	Pre-primary
Dzieci	45290	54630	60117	Children
miasta	23771	28398	30537	urban areas
wieś	21519	26232	29580	rural areas
w tym w wieku 6 lat	22926	17851	16651	of which aged 6
Przedszkola	31082	37289	39761	Nursery schools
w tym specjalne	4	15	30	of which special
miasta	21662	25696	26908	urban areas
wieś	9420	11593	12853	rural areas
w tym w wieku 6 lat	10698	8453	7938	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	14208	15847	18907	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	12228	9398	8713	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	136	110	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1358	1339	Pre-primary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:				Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	494	617	656	3—6
3—5	324	543	617	3—5
6 lat	964	845	779	6
Dzieci w przedszkolach na:				Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:				1000 children aged:
3—6 lat	337	419	432	3—6
6 lat	449	400	371	6
1 przedszkole	75	84	83	Nursery school
100 miejsc	97	99	99	100 places

U w a g a. W latach szkolnych 2010/11 i 2011/12 bez wychowania przedszkolnego przy zakładach opieki zdrowotnej, które w roku szkolnym 2005/06 nie było uwzględniane wyłącznie w pozycji dotyczącej dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. In the 2010/11 and 2011/12 school years — excluding pre-primary education in health care institutions, in 2005/06 school years excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Dane zawarte w roczniku uwzględniają strukturę opieki zdrowotnej obowiązującą przed wejściem w życie ustawy o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 r., Dz. U. Nr 112, poz. 654.

3. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 r., Dz. U. Nr 112, poz. 654;
- 2) ustawa z dnia 30 V III 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 14, poz. 89, z późniejszymi zmianami), na mocy której mogą być tworzone **publiczne i niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 3) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 151, poz. 1217, z późniejszymi zmianami), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 4) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe** będące nową formą organizacyjną ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;

- 5) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. Data presented in the yearbook include the structure of the health care, which was in force before the entry of the Law on Health Care Activities of 15 April 2011, Journal of Laws No. 112, item. 654.

3. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Activities of 15 April 2011, Journal of Laws No. 112, item. 654.
- 2) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (uniform text, Journal of Laws 2007 No. 14, item 89, with later amendments), with later amendments, on the basis of which **public and non-public** health care facilities can be established;
- 3) the Law on the Nursing and Obstetrical Professions, dated 5 VII 1996 (uniform text:., Journal of Laws 2009 No. 151, item 1217, with later amendments), on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and obstetricians;
- 4) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws 2008 No. 136, item 857, with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices**, being a new organizational form of out-patient health care, are created. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

- 5) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uni-

164, poz. 1027, z późniejszymi zmianami) z mocą obowiązującą od 1 X 2004 r., która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 23 I 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, utworzonym z dniem 1 IV 2003 r., który zastąpił działające od 1 I 1999 r. kasy chorych.

Na mocy obowiązujących przepisów pacjent ma prawo wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej, jak również - na podstawie skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej - świadczeniodawcy ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych oraz szpitala. Skierowanie nie jest wymagane w przypadku świadczeń w zakresie m.in.: dermatologii, ginekologii, leczenia odwykowego, okulistyki, onkologii, psychiatrii, stomatologii czy gruźlicy.

4. Dane o **pracownikach medycznych** obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Od 2005 r. dane o pracownikach medycznych obejmują osoby pracujące bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

5. Dane o **zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia, ambulatoria i od 2001 r. poradnie. Porad z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również **praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów**, które podpisały kontrakty z NFZ lub z zakładami opieki zdrowotnej. Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy. Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

6. Informacje o **szpitalach** podano łącznie z filiami szpitali (do 2004 r. określane jako zamiejscowe oddziały szpitalne); oznacza to, że filie te nie są wykazane jako odrębne zakłady, a dane o ich działalności zaliczono do macierzystego szpitala.

form text Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027, with later amendments) with the effect from 1 X 2004, with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund. The law replaced the Law of 23 I 2003 on the Common Insurance in the National Health Fund. The National Health Fund, created on 1 I V 2003, replaced health funds, working since 1 I 1999.

According to regulations in power the patient has the right to choose basic health care doctor, nurse and midwife, as well as - on the basis of a referral from the basic health care doctor - provider of out-patient specialized health care services and hospital. The referral is not required for services in the scope of, among other, dermatology, gynaecology, addiction recovery, ophthalmology, oncology, psychiatry, dentistry, tuberculosis.

4. Data regarding medical personnel of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists were listed together with persons undergoing training.

Since 2005 data regarding medical personnel include persons working directly with patients, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social assistance, units of state or local self-government administration and the National Health Fund.

5. Data concerning facilities of the out-patient health care include out-patient departments, health centres, ambulatory departments and since 2001 out-patient clinics. Consultations within the scope of out-patient health care are provided also by medical and dentists' practices, that have signed contracts with the National Health Fund or with health care facilities. Since 2009 out-patient health care consultations do not include occupation medical adjudications. Out-patient health care consultations include also those provided by doctors in admission rooms in general hospitals.

6. Information regarding hospitals is given together with hospital branches, located in other places; i.e., these branches are not listed as separate facilities, and data concerning their activity is included in those of the main hospital.

7. Dane o **łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

8. W szpitalach ogólnych (tabl. 4) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 170, poz. 1797, z późniejszymi zmianami). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardi-chirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne.

9. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

10. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

11. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami; do 2005 r. - ustawa z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207, z późniejszymi zmianami) obejmują jednostki zgłoszone do systemu ratownictwa medycznego (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze zespoły ratunkowe) oraz świadczenia zdrowotne w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia udzielone przez zespoły ratownictwa medycznego i lotnicze pogotowie ratunkowe w miejscu zdarzenia.

Szpitalne oddziały ratunkowe od 29 III 2007 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 III 2007 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 365); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

12. Działalność **aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych** unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

13. Dane o **zachorowaniach** podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

7. Data regarding **beds in in-patient health care facilities** concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

8. In general hospitals (table 4) types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 170, item 1797, with later amendments). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** — communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards.

9. **Chronic medical care home and nursing homes** provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

10. **Health resort treatment** includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

11. Data concerning **emergency medical services and first-aid** (Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments; until 2005 - law dated 25 VII 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments) include units reported to the medical rescue system (emergency medical services, hospital emergency wards, medical air rescue) and health-care services rendered by emergency medical services and medical air rescue in emergency situations with risk to life or health in the place of occurrence.

Since 29 III 2007 hospital emergency wards have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 15 III 2007 (Journal of Laws No. 55, item 365); earlier they operated on the basis of regulation of the health care facilities.

12. The activity of **public pharmacies and pharmaceutical outlets** is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).

13. Data regarding **incidence of illnesses** is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

14. Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. 2011 Nr. 45, poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy, żłobki działały na podstawie ustawy z 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. 2007 Nr. 14, poz. 89, z późniejszymi zmianami).

15. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

a) **socjalizacyjne** – zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,

b) **rodzinne** – tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiające całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,

c) **interwencyjne** – zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem,

d) **wielofunkcyjne** – zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łącząceienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka,

e) **wsparcia dziennego** – działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:

- opiekuńcze – prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,

14. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 February 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45, item 235) care can be organized in nurseries, kids clubs, provided by a day carer and a nanny. Before the entry into force of this law, nurseries were established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (uniform text, Journal of Laws 2007 No. 14, item 89, with later amendments).

15. Care and education centres for children and youth are presented in accordance with the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004 (Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362 with later amendments).

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental - including emotional, social and religious - needs of the child, and secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education.

There are the following centres:

a) **socialization centres** – providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialized activities for children with disabilities,

b) **family centres** – creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. numerous brothers and sisters, providing education, compensating for worse development and performance at school,

c) **intervention centres** – providing short-term care during a crisis situation, education adapted to the age and developmental capabilities, preparing diagnosis of a child and the child's family condition and establishing recommendations for the further course of working with the child,

d) **multi-functional centres** – providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: daytime assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family,

e) **day-support centres** – operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, of which:

- care – in the form of extracurricular activities, after-school clubs, clubs, childcare centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time,

- specjalistyczne – realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

16. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Rodziny zastępcze dzielą się na: spokrewnione i niespokrewnione z dzieckiem, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego.

17. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

18. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się do 30 IV 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 29 XI 1990 r. (jednolity tekst Dz. U. 1998 Nr 64, poz. 414, z późniejszymi zmianami), od 1 V 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Zasiłek stały wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

- specialized – implementing psychocorrective or psychoprofilactic programme, including pedagogical therapy, psychological therapy, rehabilitation, resocialization.

16. Foster family provides care and upbringing of a child deprived in part or in full of parental care.

Foster families are divided into related and not related to the child, professional families not related to the child: families with many children, specialized families, emergency foster families.

17. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare of 12 III 2004.

18. Data on social benefits are presented until 30 IV 2004 according to the Law on Social Welfare of 29 XI 1990 (uniform text in the Journal of Laws 1998 No. 64, item 414, with later amendments), since 1 V 2004 according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004, following which the division into monetary and non-monetary assistance was made.

Permanent benefit paid in respect of complete inability to work because of age or disability.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (150). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	
Lekarze	3872	3982	4002	2118	Doctors
Lekarze dentyści	691	1000	993	728	Dentists
Farmaceuci ^b	1051	1124	1102	899	Pharmacists ^b
Pielęgniarki ^c	10198	11074	11110	.	Nurses ^c
Położne ^c	1455	1520	1568	.	Midwives ^c

^a Pracujący bezpośrednio z pacjentem tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^b Magistrzy farmacji w aptekach ogólnodostępnych, punktach aptecznych i aptekach szpitalnych. ^c Z wykształceniem wyższym lub średnim.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia i Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state administration or local self-government or National Health Fund. ^b Masters of pharmacy in public pharmacies, pharmaceutical outlets and hospital's pharmacies. ^c With secondary or tertiary education.

Source: data of the Ministry of Health and the Central Statistical Office.

TABL. 2 (151). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a****OUT-PATIENT HEALTH CARE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	738	898	1039	Health care institutions (as of 31 XII)
miasta	426	499	602	urban areas
wieś	312	399	437	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	499	591	594	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	375	394	397	urban areas
wieś	124	197	197	rural areas
Porady udzielone w tys.	12814,1	14293,9	14973,9	Consultations provided in thous.
lekarskie	11475,0	12691,7	13271,5	doctors
w tym specjalistyczne	4411,7	4476,7	4674,9	of which specialized
dentystyczne ^c	1339,1	1602,2	1702,4	dental ^c

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 5. ^b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakty z NFZ lub z zakładami opieki zdrowotnej (patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 3, pkt 3 i 4); do 2008 r. łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy. ^c Od 2005 r. wszystkie porady stomatologiczne zaliczane są do specjalistyki.

^a See general notes to the chapter „Health care and social welfare”, item 5. ^b Data concern entities that have signed contracts with National Health Fund or health care facilities (see general notes to the chapter „Health care and social welfare” item 3, point 3 and 4); until 2008 including medical practices conducted within the framework of workplace medical service. ^c Since 2005 all dental consultations have been included into specialized ones.

TABL. 3 (152). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII				
Szpitala ogólne	29	35	32	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	11	20	21	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	11	14	14	Nursing homes
Hospicja	3	3	6	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	20	20	19	sanatoria
szpitale	3	3	3	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII				
Szpitala ogólne ^a	8870	9556	9555	General hospitals ^a
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	646	1116	1139	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	418	568	573	Nursing homes
Hospicja	73	62	104	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	2782	3066	3043	sanatoria
szpitale	815	784	784	hospitals
LECZENI IN-PATIENTS				
Szpitala ogólne ^b	370627	376244	403673	General hospitals ^b
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	1579	2346	2367	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	1045	1304	1205	Nursing homes
Hospicja	1304	966	1216	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kura-				
cjusze	53267	57558	57408	Health resort treatment patients
w sanatoriach	41612	46023	46159	in sanatoria
w szpitalach	11655	11535	11249	in hospitals

^a Od 2008 roku łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. ^b Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: od 2004 r. w zakresie szpitali ogólnych i zakładów opieki długoterminowej — dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Since 2008 including incubators and beds for newborns. ^b Excluding inter-ward patient transfers.

Source: since 2004 with regard to general hospitals and long-term facilities — data of the Ministry of Health.

TABL. 4 (153). **SZPITALA OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	29	35	32	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	27	26	26	Public
Niepubliczne	2	9	6	Non-public
Łóżka ^a (stan w dniu 31 XII)	8870	9556	9555	Beds ^a (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	8827	9094	9000	in: public hospitals
niepublicznych	43	462	555	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	42,3	44,9	44,9	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	1263	1224	1199	Internal diseases
w tym kardiologicznych	405	453	458	of which cardiological
chirurgicznych	2027	2117	1801	surgical
pediatrycznych	731	697	692	paediatric
ginekologiczno-położniczych	1155	1115	1119	gynaecological-obstetric
onkologicznych	184	226	226	oncological
intensywnej terapii	134	139	144	intensive therapy
zakaźnych	235	208	208	communicable
gruźlicy i chorób płuc	404	402	402	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	152	127	127	dermatology
neurologicznych	456	520	515	neurological
psychiatrycznych i odwykowych	482	507	507	psychiatric and detoxification

^a Od 2008 łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków.

^a Since 2008 including incubators as well as places for newborns.

TABL. 4 (153). **SZPITALA OGÓLNE (dok.)**
GENERAL HOSPITALS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Ruch chorych:				Patients:
Leczeni ^a w tys.	370,6	399,8	403,7	<i>In-patients^a in thous.</i>
w szpitalach: publicznych.....	366,6	376,2	374,1	<i>in: public hospitals</i>
niepublicznych.....	4,0	23,6	29,5	<i>non-public hospitals</i>
w tym na oddziałach ^b :				<i>of which in specified wards^b:</i>
chorób wewnętrznych.....	55,2	53,7	54,0	<i>internal diseases</i>
w tym kardiologicznych.....	22,9	27,4	28,5	<i>of which cardiological</i>
chirurgicznych.....	99,3	99,7	91,0	<i>surgical</i>
pediatrycznych.....	31,2	28,8	29,3	<i>paediatric</i>
ginekologiczno-położniczych.....	60,0	64,3	64,3	<i>gynaecological-obstetric</i>
onkologicznych.....	8,8	11,3	11,7	<i>oncological</i>
intensywnej terapii.....	3,9	3,3	3,3	<i>intensive therapy</i>
zakaźnych.....	8,5	8,8	8,8	<i>communicable</i>
gruźlicy i chorób płuc.....	9,2	9,2	9,6	<i>tubercular and pulmonary</i>
dermatologicznych.....	4,3	3,1	3,5	<i>dermatology</i>
neurologicznych.....	17,1	20,6	21,3	<i>neurological</i>
psychiatrycznych i odwykowych.....	7,3	6,9	7,2	<i>psychiatric and detoxification</i>
Wypisani w tys.	353,8	363,9	390,5	<i>Discharges in thous.</i>
Zmarli w tys.	8,1	8,0	8,5	<i>Deaths in thous.</i>
Leczeni ^a na: 10 tys. ludności.....	1766,7	1768,7	1897,1	<i>In-patients^a per: 10 thous. population</i>
1 łóżko.....	41,8	41,8	42,2	<i>bed</i>
Przeciętny pobyt chorego w dniach.....	6,7	5,9	5,7	<i>Average patient stay in days</i>
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach.....	280	247	244	<i>Average bed use in days</i>

^a Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^b Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Zdrowia.

^a *Excluding inter-ward patient transfers.* ^b *Including inter-ward patient transfers.*

S o u r c e : data of the Ministry of Health.

TABL. 5 (154). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa			
medycznego.....	84	92	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe.....	51	56	<i>basic</i>
specjalistyczne.....	33	36	<i>specialists</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe.....	11	12	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	10	8	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d			<i>Calls to the occurrence places^d</i>
(w ciągu roku).....	115402	131615	<i>(during the year)</i>
na 1000 ludności.....	54,3	61,9	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadcze- nia zdrowotnego ^d (w ciągu roku).....	125994	134378	<i>Persons who received health care benefits^d (during the year)</i>
na 1000 ludności.....	59,2	63,2	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 11. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. ^d W danych tych nie ujęto zachorowań u osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

^a See general notes to the chapter „Health care and social welfare”, item 11. ^b Organization cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d Excluding diseases of people who received health care benefits in ambulatory mode (in admission room or in hospital emergency ward).

TABL. 6 (155). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Apteki ogólnodostępne	543	570	590	Generally available pharmacies
w tym prywatne	543	565	585	of which private
w tym na wsi	148	131	137	of which in rural areas
Punkty apteczne	107	120	123	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	106	117	120	of which in rural areas
Liczba ludności na:				Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3228	3084	2986	pharmacy and pharmaceutical outlet
1 aptekę	3864	3733	3608	pharmacy
w tym na wsi	8456	9509	9109	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	965	1041	1102	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Bez aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów; łącznie z aptekami i punktami aptecznymi podległymi przedsiębiorstwu PKP.

^a Excluding hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, operated for the need of these; e.g., in hospitals and sanatoria; including pharmacies and pharmaceutical outlets subordinate to the enterprise PKP.

TABL. 7 (156). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	9	9	9	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	19317	21729	23652	Blood donors
w tym honorowi	19310	21722	23645	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	39343	43387	47693	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	38804	44396	50243	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

^a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. ^b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: Do 2009 r. dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii, a od 2010 r. Narodowego Centrum Krwi.

^a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. ^b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs.

S o u r c e: Until 2009 data of the Haematology and Transfusiology Institute and since 2010 National Blood Center.

TABL. 8 (157). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2011	2005	2010	2011	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			na 100 tys. ludności per 100 thous. population			
Tęžec.....	2	2	-	0,1	0,1	-	Tetanus
Krztusiec.....	23	28	41	1,1	1,3	1,9	Whooping cough
Odra	1	-	3	0,05	-	0,1	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby w tym typ B	115	113	133	5,5	5,3	6,3	Viral hepatitis of which type B
Różyczka	44	67	62	2,1	3,1	2,9	Rubella
Salmonellozy	298	201	610	14,2	9,4	28,7	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	1111	805	608	53,0	37,8	28,6	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe.....	4	2	-	0,2	0,1	-	Other bacterial food borne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^a ...	40	4	14	1,9	0,2	0,7	Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years) ^a
Szkarlatyna (płonica).....	1065	1989	2244	259,3	423,0	516,6	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu...	324	457	581	15,4	21,5	27,3	Meningitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	43	37	68	2,1	1,7	3,2	Encephalitis
Wirusowe zapalenie mózgu ..	126	99	156	6,0	4,7	7,3	
Świnka (zapalenie przyusz- nicy nagminne).....	48	26	29	2,3	1,2	1,4	Mumps
Toksoplazmoza	1922	107	102	91,6	5,0	4,8	Toxoplasmosis
Tasiemczyce	36	.	.	1,7	x	x	Cestode infestations
Świerzb	1	.	.	0,0	x	x	Scabies
Grypa.....	642	.	.	30,6	x	x	Influenza
Szczepieni przeciw wście- kliźnie.....	13406	15936	46991	638,3	759,2	2207,5	
	704	588	822	33,6	27,6	38,6	Rabies vaccinations

^a Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

U w a g a: Od 2009 roku nie ma obowiązku zgłaszania zachorowania na toksoplazmozę, tasiemczyce i świerzb.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH.

^a Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.

N o t e: Since 2009 reporting incidence of toxoplasmosis, cestode infestations and scabies is not compulsory.

S o u r c e: data of the National Institute of Hygiene - PZH.

TABL. 9 (158). **PLACÓWKI OPIEKI NAD DZIEĆMI DO LAT 3^a**

Stan w dniu 31 XII

FACILITIES FOR CHILDREN UP TO THE AGE OF 3^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^b	2011	SPECIFICATION
Placówki	24	35	<i>Facilities</i>
Miejsca	1571	2051	<i>Places</i>
Dzieci przebywające w placówkach (w ciągu roku).....	2715	3668	<i>Children staying in facilities (during the year)</i>
Miejsca na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	60,0	78,3	<i>Places per 1000 children up to age of 3 in urban areas</i>
Dzieci przebywające na 1000 dzieci w wieku do lat 3.....	22,7	30,8	<i>Children staying per 1000 children up to age of 3</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 14. ^b Bez klubów dziecięcych i innych jednostek.

^a See general notes to the chapter „Health care and social welfare”, item 14. ^b Excluding kids clubs and other units.

TABL. 10 (159). **CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**

Stan w dniu 31 XII

ROUND-THE-CLOCK CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUTH^a

As of 31 XII

AS OF 31XII										
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2005	2010	2011	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	placówki centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers			
OGÓŁEM	35	36	36	915	937	887	65	89	94	TOTAL
placówki:										centres:
Interwencyjne	2	1	1	27	12	10	-	-	-	Intervention
Rodzinne	8	7	7	65	54	50	2	3	4	Family
Socjalizacyjne	22	23	23	738	640	606	43	65	74	Socialization
Wielofunkcyjne	3	5	5	85	231	221	20	21	16	Multipurpose

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 15.

U w a g a. W 2011 r. w 63 placówkach wsparcia dziennego w ciągu roku przebywało 4453 wychowanków.

^a See general notes to the chapter „Health care and social welfare”, item 15.

N o t e. In 2011, 4453 residents were stayed in 63 daily assistance centres during the year.

TABL. 11 (160). **RODZINY ZASTĘPCZE**

Stan w dniu 31 XII

FOSTER FAMILIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1195	1287	1288	Foster families
Dzieci w rodzinach zastępczych ^a	1683	1806	1810	Children in foster families ^a
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	205	205	224	of which issued disability confirmation
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku	33	37	23	Children who gained independence during the year

^a W wieku poniżej 18 lat.^a Below the age of 18.

TABL. 12 (161). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES

As of 31 XII

A. OGÓŁEM
TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	65	67	76	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^a				Places ^a
ogółem	5472	5283	5559	total
na 10 tys. ludności	26,1	24,8	26,1	per 10 thous. population
Mieszkańcy				Residents
ogółem	5072	5266	5351	total
w tym do lat 18	159	115	155	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	886	885	1289	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	24,2	24,7	25,1	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	77	222	91	Persons awaiting a place

B. PLACÓWKI WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW
FACILITIES BY GROUP OF RESIDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać	67	76	Homes and facilities (excluding branches) in which may be
osoby w podeszłym wieku	20	20	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	15	15	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	7	7	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	6	6	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	13	13	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	5	6	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	2	2	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	10	16	homeless
inne osoby	5	8	other persons

^a W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

^a In further division facilities may be shown several times because one facility may be intended for several groups of residents.

TABL. 12 (161). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES (cont.)

As of 31 XII

B. PLACÓWKI WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)*FACILITIES BY GROUP RESIDENTS (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
Mieszkańcy domów i zakładów	5266	5351	Residents of homes and facilities
osoby w podeszłym wieku	1026	1001	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	732	683	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	545	549	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelek- tualnie	398	394	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	1722	1753	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	75	82	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	16	22	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	644	721	homeless
inne osoby	108	146	other persons

TABL. 13 (162). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a***SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b <i>Beneficiaries^b</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M			T O T A L
2005	203883	138318,4	
2010	142288	195409,7	
2011	135582	197003,3	
Pomoc pieniężna	88298	136482,8	Monetary assistance
w tym zasiłki:			of which benefits:
Stały	7740	26468,8	Permanent
Okresowy	24857	41509,0	Temporary
Celowe	52255	45188,9	Appropriated
Pomoc niepieniężna	75632	60520,6	Non-monetary care
w tym:			of which:
Schronienie	171	464,9	Shelter
Posiłek	68335	28810,5	Meals
Ubranie	359	74,0	Clothing
Sprawienie pogrzebu	107	253,4	Burial

^a Organizowanej i świadczonej przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej i Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie; bez pomocy GOPS w formie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej. ^b Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Organized and rendered by Gmina Social Assistance Centres and Powiat Centres for Family Support; excluding assistance of GSAC in form of payments for residence in social welfare homes. ^b Number of persons granted benefits by the decision, under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e : data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

4. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video).

6. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.*

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. *Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.*

3. *Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**,
- **entertainment activities.**

4. *Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

5. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape).*

6. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka — zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki — obejmuje ogół czynności osób podróżujących i przebywających w miejscach znajdujących się poza ich zwykłym otoczeniem przez okres nieprzekraczający 12 miesięcy, w celach wypoczynkowych, służbowych lub innych, z wyłączeniem podróży, których głównym celem jest podjęcie pracy zarobkowej.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

Wyodrębnia się następujące grupy obiektów zbiorowego zakwaterowania:

- hotel — obiekt zlokalizowany głównie w zabudowie miejskiej, dysponujący co najmniej 10 pokojami, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych, świadczący szeroki zakres usług związanych z pobytem gości. Każdy hotel musi zapewnić podawanie śniadań;
- motel — obiekt zlokalizowany przy trasach komunikacji drogowej, który poza usługami hotelarskimi przystosowany jest również do świadczenia usług motoryzacyjnych i dysponuje parkingiem. Motel musi posiadać co najmniej 10 pokoi, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych. Każdy motel musi zapewnić podawanie śniadań;
- pensjonat — obiekt, który świadczy usługi hotelarskie łącznie z całodziennym wyżywieniem i dysponuje co najmniej 7 pokojami. Musi świadczyć usługi gastronomiczne w formie podawania co najmniej dwóch posiłków dziennie;
- inny obiekt hotelowy — obiekt noclegowy, podzielony na pokoje, podlegający jednemu zarządowi, świadczący pewne usługi, w tym przy najmniej codzienne sprzątanie pokoi, ślanie łóżek i mycie urządzeń sanitarnych (np. obiekt spełniający zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria);
- dom wycieczkowy — obiekt położony na obszarze zabudowanym lub w pobliżu zabudowy, posiadający co najmniej 30 miejsc noclegowych,

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (WTO), includes activities of persons travelling to and staying in places outside their usual environment for a period not exceeding 12 months, for leisure, business and other purposes, which are not connected with earning income.

2. Tourist accommodation facilities include collective tourist accommodation establishments (i.e., do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

The groups of collective accommodation establishments are as follows:

- hotel — a hotel establishment located mainly within urban area, offering 10 rooms at least, of which most places in single and double rooms, providing wide range of services for clients. Each hotel must provide catering services;
- motel — a hotel establishment located on transport routes which besides hotel services is adapted to provide motor services and has a car park. The motel must offer 10 rooms at least of which most places in single and double rooms. Each motel must provide catering services;
- boarding house — a hotel establishment providing hotel services which include full board and offering 7 rooms at least. The boarding house must provide catering services;
- other hotel establishment — an accommodation establishment arranged in rooms, subordinated to one management, providing certain services of which at least daily bed-making and cleaning of the rooms and sanitary facilities (e.g. an establishment functioning as hotel, motel or boarding house which was not given any category);
- excursion hostel — an establishment located in the built-up area or in the vicinity of buildings, offering 30 bed places at least, adapted to

- dostosowany do samoobsługi klientów oraz świadczący minimalny zakres usług związanych z pobytem klientów. Każdy dom wycieczkowy musi posiadać przynajmniej jedną placówkę gastronomiczną;
- schronisko – obiekt położony poza obszarem zabudowanym, przy szlakach turystycznych, świadczący minimalny zakres usług związanych z pobytem klientów. Schronisko posiada przynajmniej jedną placówkę gastronomiczną. Pojęcie „schronisko” nie obejmuje schronisk młodzieżowych;
 - schronisko młodzieżowe – obiekt przeznaczony do indywidualnej i grupowej turystyki młodzieżowej, dostosowany do samodzielnej obsługi klientów. Schronisko młodzieżowe jest placówką zlokalizowaną w samodzielnym budynku lub w wydzielonej części budynku;
 - szkolne schronisko młodzieżowe – placówka oświatowo-wychowawcza umożliwiająca rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego;
 - ośrodek wczasowy – obiekt (lub zespół obiektów) noclegowy przeznaczony i przystosowany do świadczenia wyłącznie lub głównie usług związanych z wczasami;
 - ośrodek kolonijny – obiekt (lub zespół obiektów) noclegowy przeznaczony i przystosowany do świadczenia wyłącznie lub głównie usług związanych z koloniami;
 - ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy – obiekt (lub zespół obiektów) noclegowy przeznaczony i przystosowany do przeprowadzania kursów, konferencji, szkoleń, zjazdów itp. Może być także przystosowany do świadczenia usług wczasowych;
 - zespoły domków turystycznych – domek turystyczny – budynek niepodpiwniczony, posiadający nie więcej niż cztery pokoje, dostosowany do świadczenia usług typu hotelarskiego. Domki turystyczne mogą tworzyć zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych a także organizacyjnie wchodzić w skład innych obiektów noclegowych. W grupie *zespoły domków turystycznych* mogą znajdować się również miejsca kempingowe;
 - kemping – teren, zwykle zadrzewiony, strzeżony, oświetlony, mający stałą obsługę recepcyjną i wyposażony w urządzenia (sanitarne, gastronomiczne, rekreacyjne) umożliwiające turystom nocleg w namiotach, mieszkalnych przyczepach samochodowych, a także przyrządzanie posiłków oraz parkowanie pojazdów samochodowych;
- self-service of visitors and providing the minimum range of services required for the visitors' stay. Each excursion hostel must be provided with at least one catering establishment;*
 - shelter – an establishment located outside the built-up area, on tourist trails, providing the minimum range of services required for the visitors' stay. The shelter is provided with at least one catering establishment. The term "shelter" does not include youth hostels;*
 - youth hostel – an establishment for individual and youth group tourism, adapted to the self-service of visitors. The youth hotel is located in a separate building or in a sectioned off part of a building;*
 - school youth hostel – an educational establishment where interests and talents can be developed as well as different kinds of rest and free time can be organized;*
 - holiday centre – an accommodation establishment (or a set of establishments) designed and adapted to provide exclusively or mainly services connected with holidays;*
 - holiday camp establishment – an accommodation establishment (or a set of establishments) designed and adapted to provide exclusively or mainly services connected with holiday camps;*
 - training-recreational centre – an accommodation establishment (or a set of establishments) designed and permanently adapted to hold courses, conferences, trainings and conventions etc. It can also be adapted to provide holiday services;*
 - complexes of tourist cottages – a tourist cottage – a building without a cellar, with no more than four rooms, adapted to provide hotel services. Tourist cottages can form public tourist centres and be organizationally included in other accommodation establishments. The complexes of tourist cottages may also include camping places.*
 - camping site – an area, usually wooded, guarded, lighted, with 24-hour reception service, equipped with facilities (sanitary, catering, recreational) which enable the tourists to stay the night in tents, caravans as well as to prepare meals and park motor vehicles;*

- pole biwakowe – wydzielone miejsce niestrzeżone, umożliwiające turystom nocleg w namiotach. Na polu biwakowym znajdują się punkty poboru wody pitnej, podstawowe urządzenia sanitarne i tereny rekreacyjne;
- hostel – obiekt noclegowy o standardzie różniącym się od obiektów hotelowych głównie liczbą miejsc w pokojach, łózkami piętrowymi i współdzieleniem części wyposażenia oraz pomieszczeń przeznaczonych dla gości (np. wspólna kuchnia/lazienka). Charakterystyczne dla hostelu jest wynajmowanie łóżka a nie pokoju. Pokoje w hostelach to najczęściej dormy, czyli pokoje wieloosobowe, a także pokoje indywidualne: 1-, 2- i 3-osobowe.
- zakład uzdrowiskowy – zakład opieki zdrowotnej położony na terenie uzdrowiska, wykorzystujący przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych naturalne zasoby lecznicze uzdrowiska i świadczący usługi noclegowe;
- pozostałe niesklasyfikowane – obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania zgodnie z ich przeznaczeniem lub w części, pełnią funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m.in. internaty, domy studenckie, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.

3. Dane o **miejscach noclegowych** wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (tabl. 8, 10, 11) rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

5. **Placówki gastronomiczne** w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

6. Dane o **przekroczeniach granicy** (Tabl. 12) dotyczą przekroczeń granicy rejestrowanych przez Straż Graniczną.

W związku z włączeniem Polski do obszaru i Systemu Informacyjnego Schengen – Straż Graniczna z dniem 21 XII 2007 r. zaprzestała – z wyłączeniem przejść granicznych lotniczych – rejestracji ruchu osobowego i środków transportu

- *tent camp site* – a place sectioned off in wooded area, non-guarded, marked and provisionally fenced, which enable the tourists to stay the night in tents. There are drinking water drawing points, necessary sanitary equipment and recreational area in the tent camp site;
- *hostel* – an accommodation establishment, which varies in standard from hotel establishments mainly by the number of places in rooms, bunk beds and cooperative use of equipment and rooms for guests (e.g. common kitchen/bathroom). Hostels are characteristic of renting single beds, not whole rooms. Hostel rooms are usually dorms (multi-person rooms), as well as individual rooms: 1-, 2- and 3-person.
- *health establishment* – an establishment providing health care services, located in the area of health resort and using its natural resources when providing health care services;
- *other not classified establishments* – establishments which function, while being active part-time, in accordance with their purpose or in part as tourist accommodation establishments. These are among others dormitories, halls of residence for students, workers' hotels etc.

3. **Data on number of beds** are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Places in temporary inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. **Foreign tourists** using collective tourist accommodation establishments (tables 8, 10 and 11) are registered according to country of their permanent residence. Foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

5. **Catering establishments** in collective tourists accommodation establishments include catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

6. **Information on crossings of the border** (Table 12) concerns crossings of the border recorded by the Border Guard.

In connection with Poland's accession to the Schengen area and to the Schengen Information System – the Border Guard, as of 21 XII 2007, ceased to register – except at the air border crossing points – the cross-border flow of people

na granicach z krajami Unii Europejskiej; część wschodniej granicy Polski, tj. z Rosją, Białorusią i Ukrainą stała się jednocześnie zewnętrzną granicą Unii Europejskiej i strefy Schengen. Obowiązki zasad obszaru Schengen dotyczących granic powietrznych rozpoczęło się z dniem 30 III 2008 r.

Nowe zasady pełnej kontroli i rejestracji ruchu na granicach obszaru Schengen dotyczą tylko obywateli państw niebędących członkami UE lub które nie stosują przepisów dorobku Schengen bądź stosują je tylko częściowo; w przypadku obywateli państw – członków UE lub stosujących w pełni przepisy dorobku Schengen kontrola i rejestracja ruchu dotyczy tylko tych, którzy przyjeżdżają lub wyjeżdżają poza granice obszaru Schengen. Spowodowało to nieporównywalność zakresową danych od 2008 r. z danymi za lata poprzednie.

and means of transport at the border crossings with the European Union countries; part of the Polish eastern border, i.e. with Russia, Belarus and Ukraine, simultaneously became the external border of both the European Union and the Schengen zone. The Schengen zone regulations concerning air borders came into effect on 30 III 2008.

The new regulations on the total control and registration of traffic on borders of the Schengen area concern only the non-EU citizens, and the citizens of the countries which either do not apply or only partly apply the Schengen acquis; in the case of citizens of EU Member States or countries fully implementing the Schengen acquis, the control and registration of traffic concern only persons arriving in or leaving the Schengen area. This has resulted in the incomparability of the data since 2008, in terms of the scope, with the data for previous years.

Kultura Culture

TABL. 1 (163). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	700	690	679	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	583	565	556	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)....	46	59	56	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	38	42	43	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	8842,4	8812,3	8700,2	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	5268,4	5118,7	5036,3	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	413,6	357,6	349,5	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	177,7	150,0	144,9	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :				<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach woluminów	7825,2	6905,9	6935,5	<i>in thousands volumes</i>
w tym na wsi	3532,4	2995,7	2972,2	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19	19	20	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	20	20	21	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. *b* Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. *b* Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (164). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^b own ^b	obce ^c exterior ^c	ogółem total	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
OGÓŁEM 2005	34	550,1	174	97	778,2	345,9	TOTAL
2010	44	850,6	190	96	894,2	288,4	
2011	41	861,1	166	99	952,0	302,2	
Archeologiczne	1	-	-	-	46,8	11,9	<i>Archaeological</i>
Artystyczne	4	43,3	23	1	64,0	10,1	<i>Art</i>
Etnograficzne	2	1,8	-	-	16,5	3,1	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	7	35,5	18	8	43,0	14,8	<i>Historical</i>
Interdyscyplinarne.....	3	264,7	23	17	42,7	18,7	<i>Interdisciplinary</i>
Literackie.....	1	2,9	1	5	14,0	5,5	<i>Literary</i>
Przyrodnicze	4	90,4	8	14	89,9	29,2	<i>Natural history</i>
Regionalne	10	340,5	67	27	64,1	34,0	
Skansenowskie	3	48,6	4	-	182,3	47,0	<i>Open-air ethnographic</i>
Techniki i nauki	1	5,0	2	2	1,9	-	<i>Technology and science</i>
Wnętrz.....	2	18,6	9	8	344,7	118,6	<i>Interior</i>
Inne	3	9,6	11	17	42,1	9,3	<i>Others</i>

a Stan w dniu 31 XII. *b* W kraju. *c* Krajowe i z zagranicy. *d* Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. *b* In Poland. *c* Domestic and foreign. *d* Visiting museums in organized groups.

a In Poland.

a As of 31 XII. *b* According to the seat.

TABL. 5 (167). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS, COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2011			SPECIFICATION
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas		
Instytucje.....	333	310	72	238	Institutions
domy kultury	56	75	29	46	cultural establishments
ośrodki kultury.....	142	131	30	101	cultural centres
kluby.....	28	17	9	8	clubs
światlice	107	87	4	83	community centres
Pracownie specjalistyczne.....	258	392	174	218	Specialised workshops
Imprezy (w ciągu roku)	15540	12118	5195	6923	Events (during the year)
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2226,4	2102,4	1386,6	715,9	Event participants (during the year) in thous.
Kursy (w ciągu roku).....	311	359	176	183	Courses (during the year)
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	7469	7002	4390	2612	Course graduates (during the year)
Zespoły artystyczne	1281	1308	621	687	Artistic ensembles
Członkowie zespołów artystycznych	23803	23037	11446	11591	Members of artistic ensembles
Koła (kluby).....	441	1057	498	559	Groups (clubs)
Członkowie kół (klubów).....	10397	26647	15726	10921	Members of groups (clubs)

TABL. 6 (168). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII).....	39	30	30	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	35	30	30	<i>of which in urban areas</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII) ...	42	34	42	<i>Audience (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	38	34	42	<i>of which in urban areas</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	11,6	10,4	11,5	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	11,2	10,4	11,5	<i>of which in urban areas</i>
Seanse:				<i>Screenings:</i>
w tysiącach	20,7	20,0	24,5	<i>in thousands</i>
w tym miasta	20,6	20,0	24,5	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino.....	531	668	816	<i>per cinema</i>
Widzowie:				<i>Audience:</i>
w tysiącach	663,0	901,5	1085,2	<i>in thousands</i>
w tym miasta	662,0	901,5	1085,2	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino.....	17001	30050	36172	<i>per cinema</i>
na 1 seans.....	32	45	44	<i>per screening</i>

TABL. 7 (169). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands			na 1000 ludności per 1000 population			
Abonenci radiowi.....	313,7	211,6	210,3	149,5	99,4	98,8	Radio subscribers
miasta.....	165,4	119,6	119,0	195,3	136,2	135,1	urban areas
wieś.....	148,3	91,9	91,3	118,5	73,6	73,2	rural areas
Abonenci telewizyjni	302,4	202,9	201,6	144,1	95,4	94,7	Television subscribers
miasta.....	159,4	114,5	113,7	188,2	130,3	129,1	urban areas
wieś.....	143,0	88,4	87,9	114,3	70,8	70,4	rural areas

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post Headquarters.

Turystyka

Tourism

TABL. 8 (170). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII).....	312	379	353	Facilities (as of 31 VII)
Obiekty hotelowe	116	171	164	Hotels and similar facilities
hotele.....	49	84	88	hotels
motele.....	3	6	4	motels
pensjonaty.....	10	10	10	boarding houses
inne obiekty hotelowe	54	71	62	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	196	208	189	Other facilities
domy wycieczkowe	8	6	7	excursion hostels
schroniska	2	3	3	shelters
schroniska młodzieżowe ^a	49	41	39	youth hostels ^a
kempingi.....	2	2	2	camping sites
pola biwakowe.....	11	14	13	tent camp sites
ośrodki wczasowe	20	22	20	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	24	20	20	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	19	29	23	public tourist cottages
inne obiekty	61	71	62	miscellaneous facilities

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including school youth hostels.

TABL. 8 (170). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (cd.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	18436	22577	21591	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	13660	17309	17644	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	5587	8021	7841	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	3281	4863	5119	<i>hotels</i>
motele	149	177	121	<i>motels</i>
pensjonaty.....	453	541	523	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	1704	2440	2078	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	12849	14556	13750	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	541	465	514	<i>excursion hostels</i>
schroniska.....	60	70	85	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe ^a	2175	2112	1912	<i>youth hostels^a</i>
kempingi.....	290	143	143	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	545	929	988	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	2195	2454	2409	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we.....	2188	2261	2221	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych	1091	1088	977	<i>public tourist cottages</i>
inne obiekty	3764	5034	4501	<i>miscellaneous facilities</i>
Korzystający z noclegów	546755	697000	718911	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	62178	68030	69946	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	297036	440151	470003	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	194659	294756	323200	<i>hotels</i>
motele	10753	11434	9995	<i>motels</i>
pensjonaty.....	22240	14910	18040	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	69384	119051	118768	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	249719	256849	248908	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	26916	17880	18438	<i>excursion hostels</i>
schroniska.....	2843	5537	4403	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe ^a	26176	30171	28771	<i>youth hostels^a</i>
kempingi.....	4240	3897	1989	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	5472	2279	1577	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	54750	39900	35949	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we.....	50445	54727	59820	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych	10319	12660	13374	<i>public tourist cottages</i>
inne obiekty	68558	89798	84587	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including school youth hostels.

TABL. 8 (170). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	1540609	2059123	2108452	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym.....	130093	153762	153253	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	515045	776926	834484	Hotels and similar facilities
hotele	321063	516413	563244	hotels
motele	12649	15580	12709	motels
pensjonaty	42537	42219	48162	boarding houses
inne obiekty hotelowe	138796	202714	210369	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	1025564	1282197	1273968	Other facilities
domy wycieczkowe	52053	37513	44318	excursion hostels
schroniska	4916	7850	5198	shelters
schroniska młodzieżowe ^a	76201	96255	84560	youth hostels ^a
kempingi	11710	6929	4798	camping sites
poła biwakowe.....	6249	7317	4662	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	211506	195970	184345	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	178010	198225	213906	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	39218	45854	46583	public tourist cottages
inne obiekty	445701	686284	685598	miscellaneous facilities

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including school youth hostels.

TABL. 9 (171). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH
ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
**CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS**
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restau- racje Restau- rants	Bary i kawiarnie Bars and coffee shops	Stołówki Canteens	Punkty gastro- nomiczne Food stands	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M					T O T A L
2005	108	94	70	19	
2010	154	100	56	29	
2011	147	87	56	24	
Obiekty hotelowe	129	55	3	6	Hotels and similar facilities
hotele.....	86	38	-	2	hotels
motele.....	3	1	-	-	motels
pensjonaty.....	5	3	2	-	boarding houses
inne obiekty hotelowe	35	13	1	4	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	18	32	53	18	Other facilities
domy wycieczkowe	1	-	4	-	excursion hostels
schroniska	-	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe ^a	-	-	10	-	youth hostels ^a
kempingi	-	1	1	-	camping sites
ośrodki wczasowe.....	2	5	7	-	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	5	9	10	9	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych .	2	1	2	4	public tourist cottages
inne obiekty	8	15	18	4	miscellaneous facilities

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including school youth hostels.

TABL. 10 (172). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	62178	68030	69946	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	46088	60524	62518	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	35892	49712	51528	<i>hotels</i>
motele	1503	1503	1898	<i>motels</i>
pensjonaty.....	394	341	554	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	8299	8968	8538	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	16090	7506	7428	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	2217	687	1269	<i>excursion hostels</i>
schroniska.....	64	153	166	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe ^a	2505	2168	1133	<i>youth hostels ^a</i>
kempingi.....	355	48	48	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	30	55	14	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	663	210	53	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	2477	1066	1479	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych	47	157	18	<i>public tourist cottages</i>
inne obiekty.....	7732	2962	3248	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	130093	153762	153253	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	87438	127422	127915	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	68532	97965	101886	<i>hotels</i>
motele	1668	1773	2266	<i>motels</i>
pensjonaty.....	807	826	1055	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	16431	26858	22708	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	42655	26340	25338	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	3271	934	2502	<i>excursion hostels</i>
schroniska.....	79	170	178	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe ^a	4996	3648	2811	<i>youth hostels ^a</i>
kempingi.....	647	92	101	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	60	103	24	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	2623	458	254	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	10328	5066	5218	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych	57	533	51	<i>public tourist cottages</i>
inne obiekty.....	20594	15336	14199	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including school youth hostels.

TABL. 11 (173). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW
ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA WEDŁUG OBYWATELSTWA**
**FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST
ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY NATIONALITY**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	62,2	68,0	69,9	TOTAL
Austria	1,1	1,5	1,0	Austria
Belgia	0,6	0,9	0,6	Belgium
Białoruś	0,6	0,7	0,7	Belarus
Dania	0,4	0,4	0,6	Denmark
Finlandia	0,3	0,4	0,3	Finland
Francja	2,2	3,3	2,9	France
Hiszpania	0,7	0,9	1,4	Spain
Irlandia	0,2	0,8	0,8	Ireland
Izrael	4,0	1,5	3,6	Israel
Kanada	0,7	1,8	1,6	Canada
Litwa	0,7	0,7	1,1	Lithuania
Niderlandy	1,0	1,3	1,2	Netherlands
Niemcy	8,0	11,1	10,8	Germany
Norwegia	0,3	0,5	0,4	Norway
Republika Czeska	1,6	1,7	2,4	Czech Republic
Rosja	0,8	1,2	2,1	Russian Federation
Słowacja	1,8	2,3	2,4	Slovakia
Stany Zjednoczone Ameryki	3,0	4,6	4,6	United States
Szwecja	0,4	0,7	1,1	Sweden
Ukraina	23,5	17,8	16,8	Ukraine
Węgry	1,1	1,2	1,3	Hungary
Wielka Brytania	2,2	4,1	3,8	United Kingdom
Włochy	2,2	2,1	2,1	Italy
Pozostałe kraje.....	4,8	6,6	6,3	Other countries

TABL. 12 (174). **PRZEKROCZENIA ZEWNĘTRZNEJ GRANICY UNII EUROPEJSKIEJ^a**
CROSSINGS OF THE EUROPEAN UNION'S EXTERNAL BORDER^a

CROSSINGS OF THE EUROPEAN UNION'S EXTERNAL BORDER				
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		SPECIFICATION
		przyjazdy cudzoziemców <i>arrivals of foreigners</i>	wyjazdy oby- wateli polskich za granicę <i>foreign depar- tures of Poles</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>			
OGÓŁEM2010	7574,2	2508,8	1333,1	TOTAL
2011	8487,6	3277,9	1060,8	
w tym:				of which:
Korczowa	2425,8	1049,7	181,4	Korczowa
Krościenko	1573,5	371,6	430,9	Krościenko
Medyka	4056,4	1786,4	295,1	Medyka
Rzeszów-Jasionka	320,1	22,5	139,5	Rzeszów-Jasionka
Z ogółem w ramach małego ruchu granicznego ^b	3260,2	1621,1	-	Of total in local border traffic ^b

^a Na podstawie Zintegrowanego Systemu Ewidencji; patrz uwagi ogólne do działu „Kultura. Turystyka. Sport” – Turystyka, ust. 6. ^b Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisana w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku, oraz Protokół, podpisany w Warszawie dnia 22 grudnia 2008 roku, między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zmianie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku (DzU nr 103 poz. 858, z dnia 1 lipca 2009 r.).

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Straży Granicznej.

^a On the basis of the Integrated Accounting System; see general notes to the chapter „Culture. Tourism. Sport” – Tourism, itm. 6. ^b Agreement between the Government of the Republic of Poland and the Cabinet of Ministers of Ukraine on rules on local border traffic, signed in Kiev on 28 March 2008, and the Protocol between the Government of the Republic of Poland and the Cabinet of Ministers of Ukraine signed in Warsaw 22 December 2008 amending the Agreement between the Government of the Republic of Poland and the Cabinet of Ministers of Ukraine on rules on local border traffic, signed in Kiev 28 march 2008 (Journal of Laws of 1 July 2009, no. 103, item 858).

S o u r c e: data of the Border Guard Headquarters.

Sport

Sport

TABL. 13 (175). **KLUBY SPORTOWE**

Stan w dniu 31 XII

SPORTS CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		2004	2008	2010	SPECIFICATION
a – ogółem					a – total
b – w tym uczniowskie i wyznaniowe kluby sportowe					b – of which pupil and religious sports clubs
Jednostki organizacyjne	a	863	1258	1270	Organizational entities
	b	404	645	607	
Członkowie.....	a	65077	76943	83006	Members
	b	29433	38729	35156	
Ćwiczący	a	57508	75282	74249	Persons practising sport
	b	27005	37676	33180	
w tym do 18 lat	a	43643	55248	51642	of which up to 18 years
	b	25314	33755	29330	
mężczyźni	a	44775	56812	57042	males
	b	17178	23262	20515	
kobiety	a	12733	18470	17207	females
	b	9827	14414	12665	
Zawodnicy zarejestrowani w polskich związkach sportowych	a	27773	31706	34762	Competitors registered in Polish sports associations
	b	4653	5985	5845	
w tym do 18 lat	a	17753	19433	20496	of which up to 18 years
	b	3873	4738	4470	
mężczyźni	a	25081	28457	31305	males
	b	3606	4482	4156	
kobiety	a	2694	3249	3457	females
	b	1047	1503	1689	
Sekcje sportowe.....	a	1836	2645	2510	Sports sections
	b	1173	1781	1538	
Trenerzy	a	528	572	723	Coaches
	b	217	234	265	
Instruktorzy sportowi	a	1284	1917	2014	Sport instructors
	b	638	1035	993	
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	a	973	1398	1139	Other persons running sports classes
	b	488	750	581	
Sędziowie ¹		2689	2591	2698	Judges ¹

¹ Zarejestrowani w polskich związkach sportowych.¹ Registered in Polish sports associations.

TABL. 14 (176). **WYBRANE RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2010
As of 31 XII

SPORTY	Sekcje Sections	Ćwiczący ^a Persons practising sport ^a			Trenerzy ^a Coaches ^a	Instruktorzy sportowi ^a Sports instructors ^a	SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka	7	308	258	297	7	9	Acrobatics
Badminton	57	1184	532	1077	3	55	Badminton
Biathlon	13	275	130	275	3	6	Biathlon
Bieg na orientację	2	33	14	32	-	1	Orientation race
Boks	7	178	14	129	5	7	Boxing
Brydż sportowy	6	38	8	-	-	5	Bridge
Gimnastyka artystyczna	5	59	38	59	-	3	Artistic gymnastics
Gimnastyka sportowa	18	276	180	274	1	10	Rhythmic gymnastics
Hokej na lodzie	3	178	1	148	5	6	Ice hockey
Jeździectwo	20	353	204	149	6	54	Equestrian sports
Judo	9	348	140	279	4	15	Judo
Kajakarstwo	6	89	52	55	4	6	Canoeing
Karate	25	1668	387	1181	9	51	Karate
Kolarstwo górskie	8	118	16	29	1	4	Mountain cycling
Kolarstwo szosowe	7	227	102	105	1	9	Road cycling
Koszykówka	158	3863	1779	3543	46	112	Basketball
Lekkoatletyka	113	3154	1484	2959	46	83	Athletics
Łucznictwo	12	214	78	196	5	16	Archery
Łyżwiarstwo szybkie ^b	3	72	30	69	3	3	Speed skating ^b
Narciarstwo alpejskie	17	432	162	340	4	32	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne	29	762	304	684	9	18	Classic skiing
Piłka nożna ^c	886	36620	1372	22616	343	731	Football ^c
Piłka ręczna	123	3877	1728	3711	22	89	Handball
Piłka siatkowa ^d	368	10274	5122	8930	80	328	Volleyball ^d
Pływanie	62	2390	1126	2238	23	95	Swimming
Podnoszenie ciężarów	6	268	25	215	3	8	Weight lifting
Sport lotniczy	19	802	66	205	1	52	Air sport
Strzelectwo sportowe	14	463	151	296	-	14	Sports shooting
Szachy	64	1632	470	1074	9	64	Chess
Szermierka	7	151	96	151	6	1	Fencing
Tenis stołowy	209	4275	1462	3645	20	140	Table tennis
Tenis	12	359	133	253	7	10	Tennis
Zapasy styl klasyczny	5	131	-	126	3	4	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny	3	69	-	69	1	6	Free style wrestling
Żeglarsstwo	8	177	69	27	-	7	Yachting

^a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi i klubami wyznaniowymi. Ćwiczący, trenerzy i instruktorzy mogą być wykazani wielokrotnie, jeżeli występują w więcej niż w jednym rodzaju sportu. ^b Łącznie łyżwiarstwo szybkie i short track. ^c Łącznie piłka nożna, piłka nożna halowa (futsal) i piłka nożna plażowa. ^d Łącznie piłka siatkowa i piłka siatkowa plażowa.

^a Including Pupil Sports Clubs and Religious Clubs. Persons practising sport, coaches and instructors may be indicated more than once depending upon the number of sports practiced. ^b Including speed skating and short track. ^c Including football, indoor football (futsal) and beach football. ^d Including volleyball and beach volleyball.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych;
- **badania stosowane** oraz włączone w 2011 r. **badania przemysłowe**, tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod;
- **prace rozwojowe**, tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 V II 1985 r.

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY

General notes

Science and technology

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view;
- **applied research and industrial research** included in 2011, i.e. original investigation undertaken in order to acquire new knowledge. It is, however, directed primarily towards a specific practical aim or objective;
- **experimental development**, i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.

1. Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting such activity:

- 1) **scientific, research and development units**, i.e. units involved mainly in carrying out research and development:
 - a) *scientific units of the Polish Academy of Sciences; up to 2009 statistical data included in dependent scientific establishments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Polish Academy of Sciences Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No.96, item 619),*
 - b) *research institutes operating on the basis of the Research Institutes Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No. 96, item 618); up to 2009 defined as research and development units which operated on the basis of the Research and Development Units Act of 25 August 1985 (a consolidated text Journal of Laws of 2001 No. 33, item 388 as amended),*

o jednostkach badawczo-rozwojowych (jedynolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388 z późniejszymi zmianami),

- c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe) określone do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w pozycjach 1)–4), np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Do **zatrudnionych** w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
 - a) pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
 - b) pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
 - c) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
 - d) uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe;
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

c) *other units classified into NACE division 72 “Scientific research and development”;*

- 2) **auxiliary scientific units** - archives, libraries, museums, auxiliary scientific units of the PAS (Polish Academy of Sciences), associations and foundations supporting research and development activity and experimental development; up to 2009 defined as science support units;
- 3) **economic entities** (not classified into NACE division 72 ‘Scientific research and development’) include mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main economic activity; up to 2009 defined as development units;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** – institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in items 1)–4), e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. **Employment** in R&D includes:

- 1) **researchers (RSE)**:
 - a) researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific units, research and development units, auxiliary scientific units and other units,
 - b) researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,
 - c) researchers and academics employed in higher education institutions,
 - d) PhD students conducting R&D(FTE);
- 2) **technicians and equivalent staff** are persons whose main tasks require technical knowledge and experience in one or more fields of engineering, physical and life sciences, or social sciences and humanities. They participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. **Data regarding employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal working time on R&D.

Liczbę zatrudnionych podano w jednostkach przeliczeniowych, tj. w tzw. **ekwiwalentach pełnego czasu pracy** (osobolatach).

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

4. Nakłady wewnętrzne - wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania, obejmują nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

5. Działalność innowacyjna obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane (tabl. 6) obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyróbów, usług) — **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie — **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw — patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

*The number of persons engaged in R&D is expressed in **full-time equivalents (FTE)**.*

One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Intramural expenditures – presenting the value of research and development of a given entity carried out by own research facilities, regardless of the sources of financing, include current and capital expenditures on fixed assets linked to R&D

Since 2003, **capital expenditures on fixed assets** comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in current expenditures on R&D.

5. Innovation activity comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the section (table 6) include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications – **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises – **process innovation** which are novel at least for the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights – patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machines, technical equipment, tools, means of transport, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

A new product is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A significantly improved product is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

6. Wynalazek podlegający opatentowaniu — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

7. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

8. Dane prezentowane w tabl. 9 dotyczą wynalazków zgłoszonych przez podmioty krajowe (rezydentów) i zagraniczne (nierzydentów), które mogą uzyskać ochronę (patent) przez zgłoszenie w trybie:

- 1) krajowym, tzn. bezpośrednio w Urzędzie Patentowym RP;
- 2) międzynarodowym:
 - a) w ramach Układu o Współpracy Patentowej (PCT) po wejściu w tzw. fazę krajową; Polska ratyfikowała Układ 25 XII 1990 r.,
 - b) na mocy Konwencji o patencie europejskim, udzielanym przez Europejski Urząd Patentowy – EPO, przy czym:
 - wynalazki krajowe podano zgodnie z metodologią Europejskiego Urzędu Patentowego (EPO) i dotyczą liczby wynalazków, które faktycznie weszły w fazę regionalną (tzn. zgłaszający złożył wniosek o badanie w EPO),
 - uprawomocnienie patentu europejskiego następuje po spełnieniu wymogów formalnych, m.in. po złożeniu w ciągu trzech miesięcy od daty opublikowania informacji o udzieleniu patentu europejskiego — jego tłumaczenia w obowiązującym języku urzędowym, tzn. języku polskim; Polska przystąpiła do Europejskiej Organizacji Patentowej 1 I II 2004 r.

Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

6. A patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

7. An utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

8. Data presented in tables 9 refer to inventions filed by domestic entities (residents) and foreign entities (non-residents), which may be granted protection (patent) by submitting an invention application in accordance with:

- 1) the national procedure, i.e. directly to the Patent Office of the Republic of Poland
- 2) the international procedure:
 - a) within the framework of the Patent Cooperation Treaty (PCT), upon entering the national phase; Poland ratified the Treaty on 25 XII 1990,
 - b) pursuant to the Convention on the European Patent, granted by the European Patent Office – EPO while:
 - resident inventions have been compiled in accordance with the methodology of the European Patent Office (EPO), and concern the number of inventions which in fact had entered the regional phase (that is the applicant had sent the request for examination to EPO),
 - enforcement of the European patent takes place upon fulfillment of the requirements, which include without limitation submission of the information on granting the European patent, within three months from the date of publication thereof, together with its translation into the official language, i.e. the Polish language; Poland joined the European Patent Office on 1 III 2004.

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (177). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2005	2010	2011				
	jednostki (stan w dniu 31 XII) units (as of 31 XII)			zatrudnieni ^a <i>personnel^a</i>						
				ogółem total			praco- wnicy naukowo- badawczy <i>research- ers</i>	technicy i praco- wnicy równor- zędni <i>technicians and equi- valent staff</i>	pozostały personel <i>other supporting staff</i>	
OGÓŁEM	53	67	83	1474,2	4079,3	2851,3	1893,3	599,1	358,9	
TOTAL										
w tym: of which:										
Podmioty gospodar- cze	48	55	68	977,9	3413,6	2209,5	1363,4	539,1	307,0	
Economic entities										
Szkoły wyższe	3	8	7	490,3	655,1	#	522,8	#	46,4	
Higher education institutions										

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy. ^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (178). **ZATRUDNIENI^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozostałym other
			wyższym higher				z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equivalent)	
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		doktora doctor (PhD)		
				doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^b (HD)				
OGÓŁEM	2005	3129	142	209	806	1532	440	
TOTAL	2010	6045	198	272	1158	3440	977	
	2011	6622	#	276	#	4193	855	
w tym: of which:								
Podmioty gospodarcze	2005	1272	-	-	21	857	394	
Economic entities	2010	3752	#	#	23	2780	946	
	2011	4310	-	-	33	3481	796	
Szkoły wyższe	2005	1849	142	209	783	669	46	
Higher education institutions	2010	2280	197	270	1134	#	#	
	2011	2288	#	#	#	694	53	

^a Pełno- i niepełnozatrudnieni bez przeliczenia na pełnozatrudnionych.

^a Full- and part-time paid employees not converted into full-time paid employees. ^b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in a university.

TABL. 3 (179). **NAKŁADY^a WEWNĘTRZNE NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010	2011			
	ogółem grand total			nakłady expenditures			
				bieżące current		inwestycyjne na środki trwale ^b capital ^b	
				razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urzędze- nia techni- czne ^c of which instruments and equipment ^c
	w mln zł in mln zł						
OGÓŁEM TOTAL	111,6	508,3	542,2	298,3	197,0	243,9	150,8
w tym: of which:							
Podmioty gospodarcze Economic entities	85,3	277,5	319,6	246,1	158,6	73,5	#
Szkoły wyższe Higher education institutions	26,0	230,0	221,5	51,5	38,0	170,1	#

^a Bez amortyzacji środków trwałych. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Nauka i technika”, ust. 4. ^c Łącznie z narzędziami oraz środkami transportu.

^a Excluding depreciation of fixed assets. ^b See general notes to the chapter „Science and Technology”, item 4. ^c Including tools and transport equipment.

TABL. 4 (180). **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

TYPE OF ACTIVITY (current prices)						
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwo- jowe <i>Experimen- tal devel- opment</i>	SPECIFICATION	
		podsta- wowe <i>basic</i>	przemys- łowe ^a <i>industrial^b</i>			
		w mln zł <i>in mln zł</i>				
O G Ó Ł E M 2005	85,6	16,8	13,7	55,1	T O T A L	
2010	298,5	34,4	24,3	239,8		
2011	298,3	36,7	13,3	238,0		
w tym:					<i>of which:</i>	
Podmioty gospodarcze	246,1	5,3	#	223,2	<i>Economic entities</i>	
Szkoły wyższe	51,5	#	#	#	<i>Higher education institutions</i>	

^a Bez amortyzacji środków trwałych. ^b Do 2007r. określane jako stosowane.

^a Excluding depreciation of fixed assets. ^b Until 2007 defined as applied research.

TABL. 5 (181). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %			
OGÓŁEM	76,4	55,5	51,8	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	-	-	25,4	Scientific and research-development units
Podmioty gospodarcze	83,3	75,1	77,3	Economic entities
Szkoły wyższe	60,0	#	41,9	Higher education institutions

Uwaga do tablic 6 – 8

Dane dotyczą podmiotów gospodarczych w sekcjach: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ”, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Note to tables 6 – 8

Data concern economic entities in sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, in which the number of employees exceeds 49 persons.

TABL. 6 (182). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY (current prices)

EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY (current prices)						
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym nakłady Of which expenditures				
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of external knowledge	inwestycyjne na maszyny, urzą- dzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu capital – on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment	na oprogra- mowanie on software	
	w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM.....	2005	670984	99403	11185	425245	11025
TOTAL	2010	871402	203604	24470	485931	28939
	2011	1089532	259399	7622	634683	16734
sektor publiczny..... public sector		92086	#	895	13604	202
sektor prywatny private sector		997446	#	6726	621079	16532

TABL. 6 (182). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures			
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of external knowledge	inwestycyjne na maszyny, urzą- dzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu capital – on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment	na oprogra- mowanie on software
		w tys. zł in thous. zł			
W tym przetwórstwo prze- mysłowe Of which manufacturing w tym: of which:	1058167	#	6752	617986	16468
Produkcja artykułów spożyw- czych	5915	#	-	#	#
Manufacture of food products					
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	7880	#	-	#	#
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ					
Produkcja chemikaliów i wyro- bów chemicznych	89476	23264	-	#	#
Manufacture of chemicals and chemical products					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	146136	#	#	#	1576
Manufacture of rubber and plastic products					
Produkcja wyrobów z pozo- stałych mineralnych surow- ców niemetalicznych	128125	9589	#	102197	166
Manufacture of other non- -metallic mineral products					
Produkcja metali	91386	11290	#	52183	1281
Manufacture of basic metals					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	57570	24798	#	28204	145
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	95107	#	#	#	544
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	130453	89103	#	#	#
Manufacture of other transport equipment					
Produkcja mebli	10678	#	#	8659	#
Manufacture of furniture					

TABL. 7 (183). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^a Computers ^a
	automa- tyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty przemysłowe of which industrial robots	
OGÓŁEM 2005	709	273	489	222	79	1253
TOTAL						
2010	781	415	947	325	183	2037
2011	800	433	891	369	229	1973
sektor publiczny public sector	23	23	27	-	-	84
sektor prywatny..... private sector	777	411	864	369	229	1888
Górnictwo i wydobywanie ... Mining and quarrying	-	4	3	-	-	3
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	796	412	888	369	229	1926
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożyw- czych Manufacture of food products	74	27	1	3	2	50
Produkcja napojów Manufacture of beverages	10	-	-	-	-	7
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	7	5	2	2	2	3
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	21	26	28	13	2	23
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	9	2	-	-	-	-
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	8	3	-	-	-	3

^a Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.^a Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 7 (183). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^a Computers ^a
	automa- tyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	5	2	-	-	-	17
<i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>						
Produkcja chemikaliów i wyro- bów chemicznych	75	45	4	11	6	56
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów farma- ceutycznych ^Δ	7	9	1	-	-	15
<i>Manufacture of pharma- ceutical products ^Δ</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	176	120	45	36	21	261
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						
Produkcja wyrobów z pozo- stałych mineralnych surow- ców niemetalicznych	88	53	13	17	7	136
<i>Manufacture of other non- -metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	18	15	75	13	13	75
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	172	23	108	28	13	132
Produkcja komputerów, wyro- bów elektronicznych i op- tycznych	4	9	47	9	-	1
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						

^a Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 7 (183). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^a Computers ^a
	automa- tyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja urządzeń elektry- cznych Manufacture of electrical equipment	11	6	6	31	2	44
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	19	6	180	8	5	90
Produkcja pojazdów samocho- dowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi- trailers	34	13	43	161	135	153
Produkcja pozostałego sprzę- tu transportowego Manufacture of other transport equipment	1	-	217	8	-	761
Produkcja mebli Manufacture of furniture	36	43	110	29	20	94
Pozostała produkcja wyrobów Other manufacturing	18	6	-	-	-	-
Naprawa, konserwacja i insta- lowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	2	-	8	-	-	3
Wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	4	7	-	-	-	33
Dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	-	11	-	-	-	11

^a Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (184). **STRUKTURA SPRZEDAŻY^a PRODUKTÓW (WYROBÓW I USŁUG) NOWYCH I ZMODERNIZOWANYCH W PRZEMYSŁE W 2011 R.**
STRUCTURE OF SOLD PRODUCTION^a (GOODS AND SERVICES) OF TECHNOLOGICALLY NEW AND IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRY IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość sprzedaży produktów nowych wprowadzonych na rynek w latach 2008-2011 <i>Value of sale of products, of which production was activated in years 2008-2011</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>	w tym eksport <i>of which export</i>	
	w odsetkach <i>in percent</i>		
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	T O T A L
W tym przetwórstwo prze- mysłowe	99,2	100,0	Of which manufacturing
w tym :			<i>of which</i>
Produkcja artykułów spożywczych	0,3	0,1	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1,3	0,3	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....	11,1	6,9	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	8,5	13,7	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2,3	2,1	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja metali.....	11,9	16,1	<i>Manufacture of basic metals</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	4,5	3,9	<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	2,4	1,8	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	10,5	4,2	<i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	10,7	14,6	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	18,4	28,3	<i>Manufacture of other transport equipment</i>
Produkcja mebli	0,7	0,7	<i>Manufacture of furniture</i>

^a W cenach producenta.

^a In producer's prices.

TABL. 9 (185). **WYNALAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Wynalazki:				<i>Inventions:</i>
zgłoszone	45	82	120	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	35	32	53	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:				<i>Utility models:</i>
zgłoszone	33	49	46	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	30	19	22	<i>rights of protection granted</i>

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług - VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** od 1 stycznia 2005 r. są miesięczne notowania cen wybranych produktów rolnych prowadzone przez stałych ankietatorów GUS na celowo wytypowanych ok. 450 targowiskach rolnych na terenie całego kraju (w tym 24 w województwie podkarpackim według stanu na koniec 2010 r.). Do 31 grudnia 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami. W związku z tym dane od 2005 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled by means of rates expressing shares of purchases made by population in particular months of the year.

2. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax — VAT) and quantity of each agricultural product.

3. Monthly price quotations of selected agricultural products assembled by regular pollsters of the Central Statistical Office on selected about 450 agricultural marketplaces on the territory of entire Poland (of which 24 in Podkarpackie voivodship as of the end of 2010) constitute the source of information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** as from January 1, 2005. Until 31 December 2004 information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents, whose reports also included prices of products traded between farms. Therefore data from 2005 are not fully comparable with data in previous years. Average annual prices have been computed as the arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (186). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,24	2,56	4,26	4,18	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg	1,23	1,28	1,81	2,12	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	3,28	4,10	3,22	3,35	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna „Poznańska” — za 1 kg	1,55	1,52	2,00	2,31	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (roastbeef) — za 1 kg	10,83	16,82	20,45	21,83	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	14,71	14,97	14,38	15,51	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	6,04	5,83	6,49	7,50	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	17,92	18,20	18,71	19,03	Pork ham, boiled — per kg
Kielbasa „Toruńska” — za 1 kg	11,57	12,12	12,98	13,81	Sausage “Toruńska” — per kg
Filety z morszczuka mrożone — za 1 kg	12,75	12,68	17,12	17,94	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	10,05	12,27	13,92	15,85	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	5,83	8,45	9,42	10,89	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawar- tości tłuszczu 3—3,5%, sterylizo- wane — za 1 l	2,13	2,43	2,65	2,70	Cows’ milk, fat content 3—3,5%, sterilized — per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 ml	1,16	1,22	1,45	1,54	Sour cream, fat content 18% — per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg ..	7,72	9,00	11,95	12,17	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający „Gouda” — za 1 kg	16,25	15,71	15,89	17,29	Ripening “Gouda” cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt	0,33	0,32	0,42	0,41	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	2,90	3,09	4,00	4,31	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,23	4,77	5,81	6,57	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	3,90	4,62	5,17	4,67	Oranges — per kg
Jabłka ^{ab} — za 1 kg	2,32	1,97	2,25	2,98	Apples ^{ab} — per kg
Buraki ^a — za 1 kg	1,05	1,12	1,48	1,50	Beetroots ^a — per kg
Marchew ^a — za 1 kg	1,14	1,48	1,71	1,72	Carrots ^a — per kg
Ziemniaki ^a — za 1 kg	0,73	0,82	1,32	1,26	Potatoes ^a — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	2,88	3,00	2,63	3,94	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family Classic” ^d — za 250 g	6,64	4,48	6,08	6,56	Natural coffee “Tchibo Family Classic”, ground ^d — per 250 g
Herbata „Madras” — za 100 g	1,96	2,21	3,44	3,57	Tea “Madras” — per 100 g
Wódka czysta „Polonaise — Polish Vodka” 40% ^c — za 0,5 l	24,35	19,26	19,01	19,67	Vodka pure “Polonaise — Polish Vodka” 40% ^c — per 0,5 l

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^b, ^c W 2000 r.: ^b — droższe, ^c — 50%. ^d W 2000 r. i 2005 r. „Tchibo Family”.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^b, ^c In 2000: ^b — dessert apple, ^c — 50%. ^d In 2000 and 2005 „Tchibo Family”.

TABL. 1 (186). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Papierosy „Mars” — za 20 szt	4,25	5,33	9,41	10,32	Cigarettes "Mars" — per 20 pcs
Ubranie męskie 2-częściowe, z elanowełny — za 1 kpl	395,36	452,02	571,13	570,63	Men's suit, polyester staple fibres and wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej — za 1 parę	112,90	129,37	147,19	165,01	Men's low leather shoes with non- leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej — za 1 parę	103,50	127,08	154,54	164,10	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	16,95	22,22	32,65	35,40	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	1,53	2,34	3,24	3,48	Cold water by municipal water- -system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^a — za 1 kW·h	0,29	0,42	0,59	0,63	Electricity for households (all-day tariff) ^a — per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^b — za 1 m ³	0,90	1,53	2,48	2,62	Natural net-gas, high-methanated for households ^b — per m ³
Węgiel kamienny — za 1 t	374,54	458,49	703,31	769,61	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	11,01	15,28	17,75	18,61	Hot water — per 1 m ³
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1482,01	1285,68	1124,03	1059,33	Automatic washing machine, dry- -linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	346,70	290,65	318,33	320,92	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	149,75	153,63	179,33	182,89	Iron with duschsystem
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa ^c — za 1 l	.	4,05	4,67	5,16	Unleaded 95 octane motor petrol ^c — per l
Bilet normalny na przejazd jedenorazowy autobusem miejskim	1,36	1,75	2,02	2,10	Regular ticket for travelling by intra- -urban bus
Przejazd taksówka osobową, taryfa dzienna — za 5 km	11,72	13,11	13,89	14,12	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	8,46	11,54	13,15	13,35	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	39,42	46,06	57,38	60,51	Women's cold wave
Ciągnik „Ursus 3724” ^d	34973	63074	78583	110389	Tractor "Ursus 3724" nd
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg	14,26	24,52	33,36	40,16	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	11,51	15,15	19,12	21,02	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	16,12	23,82	29,18	30,30	Cow's clinical examination

^a Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. ^b Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu. ^c W 2005 r. „Euro-Super”. ^d W 2000 r. i 2005 r. — „Ursus 2812”, w 2010 r. „Ursus 3512”.

^a Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity. ^b Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas. ^c In 2005 „Euro-Super” ^d In 2000 and 2005 — „Ursus 2812”, in 2010 — „Ursus 3512”.

TABL. 2 (187). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszo- wych — za 1 dt:					Cereal grain consumer and for feeds — per dt:
pszenicy	50,99	33,44	54,07	72,88	wheat
żyta	36,36	25,69	35,23	70,78	rye
jęczmienia	47,03	33,22	46,63	64,08	barley
owsa i mieszanek zbożowych	37,50	23,55	29,67	64,89	oats and mixed cereal
pszenżyta	39,86	32,15	47,48	56,75	triticale
Ziemniaki — za 1 dt	31,72	31,10	44,45	37,68	Potatoes — per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	30,15	30,94	43,48	36,29	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe — za 1 dt	11,95	17,60	10,12	14,71	Sugar beets — per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	76,03	68,89	123,94	178,19	Industrial rape and agrimony — per dt
Liście tytoniu — za 1 dt	567,19	383,29	843,92	842,06	Raw tobacco — per dt
Chmiel surowy — za 1 dt	1077,42	959,95	1179,40	1102,65	Raw hop — per dt
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
bydło (bez cieląt)	2,83	3,88	4,55	4,94	cattle (excluding calves)
cielęta	6,68	10,70	9,99	10,64	calves
trzoda chlewna	3,73	3,75	3,86	4,62	pigs
Mleko krowie — za 1 l	0,67	0,76	0,90	1,06	Cows' milk — per l
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt	0,25	0,24	0,26	0,29	Consumer hen eggs — per piece

TABL. 3 (188). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH^a**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	AVERAGE MARKET PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS				SPECIFICATION
	2000	2005	2010	2011	
	w zł in zł				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					Cereal grain of — per dt:
pszenicy	55,44	46,26	71,27	103,64	wheat
żyta	40,32	34,29	52,12	84,98	rye
jęczmienia	44,58	43,70	66,42	97,55	barley
owsa	39,00	38,00	55,81	87,45	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) — za 1 dt	41,60	56,81	108,76	123,95	Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt
Prosię na chów — za 1 szt	95,38	130,07	129,65	133,34	Piglet — per piece
Kura żywa wagi 1,5-2 kg — za 1 szt	9,25	9,41	17,40	17,70	Live hen 1,5-2 kg in weight — per piece
Jaja kurze — za 1 szt	0,31	0,38	0,56	0,59	Hen eggs — per piece
Mleko krowie — za 1 l	0,93	1,41	1,92	2,00	Cows' milk — per l

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ceny”, ust. 3.

^a See general notes to the chapter „Prices”, item 3.

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych, wyposażenia rolnictwa w środki produkcji, pracujących w gospodarstwach rolnych oraz nakładów pracy w gospodarstwach rolnych.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.

3. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

4. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych,
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne oraz właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

5. Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, **użytki rolne w dobrej kulturze** — utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306) z późniejszymi zmianami — prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe; dane za lata 2010 i 2011 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information have been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 2 in which they are included.

3. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

4. **Agricultural holdings in private use include:**

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land;
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons as well as owners of livestock who do not possess agricultural land.

5. Data regarding the total area of agricultural land and area by type of agricultural land are presented excluding non-farm land.

According to EUROSTAT methodology, **agriculture land in a good agricultural condition** — maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 12 III 2007 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306) with later amendments — is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures; data for 2010 and 2011 are not comparable with data for previous years.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaspokojenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonych na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

6. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

7. Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych od 2010 r. do upraw trwałych innych niż sady, powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

6. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

7. Data on sown area concern the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 has been included in permanent crops other than orchards, the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing.

8. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki zbożowo-strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykoria).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

Dane o **produkcji żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach rolnych** w czerwcu 2010 r. opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie zaliczono osoby pracujące wyłącznie lub głównie w swoim/rodzinnym gospodarstwie rolnym.

12. Dane o **nakładach pracy w gospodarstwach rolnych** opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Prezentowane dane uwzględniają osoby wykonujące pracę w gospodarstwie w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, tj. w okresie od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010 r. (nawet jeżeli była to praca w minimalnym wymiarze godzin).

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają:

- 1) w gospodarstwach indywidualnych: właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin (rodzinna siła robocza), pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych, pomoc sąsiedzką,

8. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, cereal-pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

9. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

11. Data concerning **persons employed on agricultural holdings** in July 2010 were compiled on the basis of the Agricultural Census 2010.

The employed on private farms in agriculture in 2010 include persons employed exclusively or mainly on their/family agricultural farm.

12. Data of **labour input in agricultural holdings** were compiled on the basis of the Agricultural Census 2010. The presented data include persons performing any work on a farm in the period of 12 months preceding the survey, i.e. between 1 VII 2009 and 30 VI 2010 (even if it was minimal volume of work).

The total labour input for the whole agriculture include:

- 1) on private farms in agriculture: owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers (family labour force), permanent paid employees and temporary paid employees, contracted workers, mutual aid,

- 2) w gospodarstwach osób prawnych: pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych oraz pozostałe osoby (tj. członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby pracujące, w tym duchowne w gospodarstwach prowadzonych przez zakony).

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w umownych **rocznych jednostkach pracy** (AWU). Umowna jednostka pracy (AWU) jest ekwiwalentem czasu przepracowanego w ciągu roku w gospodarstwie rolnym przez 1 osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie. W Polsce przyjęto 2120 godzin przepracowanych w ciągu roku jako równoważnik pełnego etatu (roczną jednostkę pracy). Jednocześnie zgodnie z metodologią EUROSTAT-u zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 roczna jednostka pracy nawet jeżeli w rzeczywistości pracuje ona dłużej

13. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

14. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa (bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych) — stan w czerwcu.

15. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2010/11 oznacza okres od 1 VII 2010 r. do 30 VI 2011 r.).

16. **Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika.**

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:
- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych mini-

- 2) *in farms of legal persons: permanent hired employees and temporary hired employees, contracted workers, as well as others persons (i.e., members of agricultural producers' co-operatives, students working on school agricultural holdings, employed persons, including clergymen working on holding run by monasteries).*

*Because of the high share of part-time and seasonal employment of temporary paid employees, the labour input in agriculture was expressed in conventional **Annual Work Unit (AWU)**. The conventional Annual Work Unit (AWU) means the equivalent of worked time over a year on agricultural holdings by 1 full-time paid employee in agriculture. In Poland it equals 2120 working hours over a year as an equivalent of full-time employment (annual work unit). In accordance with the EUROSTAT methodology, the assumption is that more than 1 AWU cannot be attributed to 1 person, even if the actual amount of work was higher.-*

13. *Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, results of agricultural censuses and estimations.*

14. *Agricultural land calculated by the official residence of the land user (excluding non-farm land) was assumed for calculating results and production factors per area unit — as of June.*

15. **Farming years** cover to the period since 1 VII until 30 VI (e.g. the 2010/11 farming year covers to the period since 1 VII 2010 until 30 VI 2011).

16. **Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.**

Forestry

1. *Information within the scope of forestry concerns:*

1) **public forests** owned by:

- a) *the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:*
 - *State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,*
 - *nature protection units (national parks),*
 - *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or*

strów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

- b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- osób fizycznych,
- wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- spółdzielni produkcji rolniczej,
- innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1—20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21—40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 — the Agricultural Property Agency of the State Treasury),

- b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);*

2) **private forests** owned by:

- natural persons,*
- land held in common by all or part of the residents of a village,*
- agricultural production co-operatives,*
- other legal persons.*

2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1—20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21—40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Tree stands in the renewal class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębiami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008 wprowadzoną z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.

Tree stands to be renewed include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with throughfell construction are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Standards, and based on the Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2008 introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (189). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Użytki rolne ^{ab} (stan w czerwcu) w tys. ha	757,6	693,1	689,9	Agricultural land ^{ab} (as of June) in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	709,7	639,1	647,2	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów ^{bc} (stan w czerwcu) w %:				Share in total sown area ^{bc} (as of June) in %:
zbóż podstawowych (bez mieszanek zbożowych)	56,7	56,8	53,4	basic cereals (excluding cereal mixed)
w tym gospodarstwa indywidualne	56,6	57,0	53,4	of which private farms
ziemniaków ^d	13,0	11,1	9,7	potatoes ^d
w tym gospodarstwa indywidualne	13,4	11,5	10,0	of which private farms
rzepaku i rzepiku	2,5	5,2	5,2	rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	2,1	5,0	5,0	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych (bez mieszanek zbożowych)	28,9	31,7	30,6	of basic cereals (excluding cereal mixed)
w tym gospodarstwa indywidualne	28,8	32,0	30,3	of which private farms
ziemniaków ^e	164	188	198	of potatoes ^e
w tym gospodarstwa indywidualne	164	188	198	of which private farms
rzepaku i rzepiku	20,7	21,8	22,4	of rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	21,3	21,7	22,3	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych ^{bf} (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych	29,9	22,8	19,0	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads ^{bf} (as of June) per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne ...	31,6	23,8	19,6	of which private farms

^a Według siedziby użytkownika, w 2005 r. według granic administracyjnych. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^c W latach 2010-2011 bez powierzchni upraw trwałych innych niż sady, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Od 2010 r. bez powierzchni ziemniaków w ogrodach przydomowych. ^e Łącznie z powierzchnią ziemniaków w ogrodach przydomowych. ^f Przeliczenia поголівья zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0; trzoda chlewna dla lat 2005 i 2011 – stan w końcu lipca.

^a By the official residence of the land user, in 2005 by administrative borders. ^b In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 VI. ^c In 2010 and 2011 excluding permanent crops other than orchards, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Since 2010 excluding potato area in kitchen gardens. ^e Including potato area in kitchen gardens. ^f The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0; pigs for 2005 and 2011 – as of the end of July.

TABL. 1 (189). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła ^a (stan w czerwcu) w %	66,4	63,9	67,3	Share of cows in cattle stocks ^a (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	66,9	65,0	68,1	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej ^a (stan w końcu lipca) w %	10,0	9,2	8,7	Share of sows in pig stocks ^a (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	10,0	9,2	8,6	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^b na 1 ha użytków rolnych w kg	135,9	129,2	118,0	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^b per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:				Cows' milk production in l:
na 1 ha użytków rolnych	612,0	392,3	367,7	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	652,1	413,7	381,1	of which private farms
na 1 krowę	3714	3581	3661	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3714	3580	3648	of which private farms
Ciągniki rolnicze ^{ac} (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt	14,6	15,8	.	Agricultural tractors ^{ac} (as of 31 IV) per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	15,7	17,0	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{ad} na 1 ha użytków rolnych w kg	66,1	58,4	59,4	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{ad} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	67,6	60,1	59,6	of which private farms

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^c W 2010 r. dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. ^d Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2010/11.

^a In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 VI. ^b Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^c In 2010 for farms conducting agricultural activity. ^d Data concerns respectively 2004/05, 2009/10 and 2010/11 farming years.

TABL. 2 (190). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
		w ha	in ha	
O G Ó Ł E M	2005	752832	696471	T O T A L
	2010 ^b	693081	639083	
	2011	689938	647159	
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej		603565	580702	Agricultural land in good agricultural condition
Pod zasiewami ^c		326836	315882	Sown area ^c
Grunty ugorowane		48245	47270	Fallow land
Uprawy trwałe		16260	16020	Permanent crops
w tym sady		13280	13052	of which orchards
Ogrody przydomowe		8733	8724	Kitchen gardens
Łąki trwałe		171008	165709	Meadows
Pastwiska trwałe		32484	27098	Pastures
Użytki rolne pozostałe		86372	66457	Other agricultural land

^a Według siedziby użytkownika; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 5. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^c Bez powierzchni upraw trwałych innych niż sady, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone).

^a By official residence of land user; see general notes to the chapter “Agriculture, hunting and forestry”, item 5. ^b Data of the Agricultural Census as of 30 VI. ^c Excluding permanent crops area other than orchards, kitchen gardens and crops intended for ploughing (green fertilizers).

TABL. 3 (191). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a**
(ceny stałe)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	ogółem total			w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
	rok poprzedni = 100			previous year = 100			
Produkcja globalna	97,8	92,8	83,1	97,9	92,9	83,0	Gross output
roślinna	95,4	92,8	78,9	95,6	92,7	78,9	crop
zwierzęca	100,4	92,8	87,8	100,3	93,1	87,8	animal
Produkcja końcowa	98,2	91,9	83,0	98,5	91,7	82,9	Final output
roślinna	93,4	89,7	74,2	94,2	88,5	73,7	crop
zwierzęca	100,7	93,4	88,1	100,6	93,7	88,1	animal
Produkcja towarowa	101,5	98,2	81,1	101,8	98,0	81,0	Market output
roślinna	106,1	101,3	76,2	107,6	99,7	75,9	crop
zwierzęca	99,7	96,5	83,7	99,6	97,0	83,5	animal

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 6.

^a See general notes to the chapter “Agriculture”, item 6.

TABL. 4 (192). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a (ceny stałe)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent			
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	50,8	56,7	50,6	Crop output
Zboża	15,6	21,5	14,5	Cereals
w tym zboża podstawowe	12,7	17,5	11,5	of which basic cereals
w tym: pszenica	7,9	11,3	8,1	of which: wheat
żyto	0,9	1,4	0,6	rye
jęczmień	1,8	1,9	1,1	barley
Ziemniaki	9,9	9,8	10,6	Potatoes
Przemysłowe	3,7	4,1	4,2	Industrial
w tym buraki cukrowe	2,1	0,9	1,0	of which sugar beets
Warzywa	8,5	6,7	7,1	Vegetables
Owoce	3,1	4,1	3,8	Fruit
Siano łąkowe	4,3	4,7	5,2	Meadow hay
Pozostałe	5,6	5,7	5,3	Other
Produkcja zwierzęca	49,2	43,3	49,4	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	23,6	21,7	26,1	Animals for slaughter ^b
w tym:				of which:
bydło (bez cieląt)	2,6	2,8	3,3	cattle (excluding calves)
cielęta	1,9	2,0	1,9	calves
trzoda chlewna	10,4	8,9	11,4	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,2	7,1	8,4	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,5	-2,7	-0,9	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	19,0	17,0	15,7	Cows' milk
Jaja kurze	4,8	4,9	6,1	Hen eggs
Obornik	1,5	1,3	1,1	Manure
Pozostałe	0,8	1,2	1,2	Other
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	29,8	36,4	31,6	Crop output
Zboża	5,6	12,2	7,4	Cereals
w tym zboża podstawowe	4,6	10,8	5,7	of which basic cereals
w tym: pszenica	3,8	8,8	4,8	of which: wheat
żyto	0,4	1,0	0,4	rye
jęczmień	0,2	0,3	0,2	barley
Ziemniaki	0,6	1,0	1,2	Potatoes
Przemysłowe	6,4	6,6	6,7	Industrial
w tym buraki cukrowe	3,8	1,6	1,7	of which sugar beets
Warzywa	11,6	8,6	8,7	Vegetables
Owoce	4,6	6,2	5,5	Fruit
Pozostałe	1,0	1,7	2,1	Other
Produkcja zwierzęca	70,2	63,6	68,4	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	38,0	33,4	39,0	Animals for slaughter ^b
w tym:				of which:
bydło (bez cieląt)	4,5	4,6	5,2	cattle (excluding calves)
cielęta	2,7	2,7	2,5	calves
trzoda chlewna	16,5	13,4	16,7	pigs
owce	0,1	0,1	0,1	sheep
drób	11,9	11,2	12,8	poultry
Mleko krowie	25,1	22,5	20,9	Cows' milk
Jaja kurze	6,3	6,4	7,5	Hen eggs
Pozostałe	0,7	1,3	1,0	Other

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 6. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the chapter “Agriculture”, item 6. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (193). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010 ^{ab}	2011 ^b		CROPS
			ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodar- stwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
				w ha <i>in ha</i>	
OGÓŁEM	411975	309592	326836	315882	TOTAL
Zboża	285265	226711	226872	219097	Cereals
zboża podstawowe.....	233527	175963	174678	168699	basic cereals
pszenica	128230	93494	102530	99230	wheat
żyto	24888	15551	14050	13208	rye
jęczmień	31545	19081	19893	19291	barley
owies	29835	29655	23552	22695	oats
pszenżyto	19029	18182	14653	14275	triticale
mieszanki zbożowe	38426	33711	34621	34458	cereal mixed
gryka i proso ^c	2005	4397	4011	3931	buckwheat and millet ^c
kukurydza na ziarno	11306	12640	13563	12009	maize for grain
Strączkowe.....	2617	3340	4612	4366	Pulses
konsumpcyjne	802	907	807	642	edible
pastewne ^d	1815	2433	3805	3724	feed ^d
Ziemniaki ^e	53414	34378	31601	31584	Potatoes ^e
Przemysłowe.....	18892	23317	22616	21126	Industrial
w tym:					of which:
buraki cukrowe	7451	4574	3294	3010	sugar beets
oleiste	10697	17788	18175	16969	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	10266	16209	16837	15721	of which rape and agrimony
Pastewne.....	25605	14142	34584	33384	Feed
w tym:					of which:
okopowe	4543	1640	2170	2128	root plants
kukurydza na paszę	2886	2545	2662	2192	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^f	26182	7704	6551	6325	Other crops ^f
w tym warzywa grun- towe ^g	4557	2826	4823	4822	of which field vegeta- bles ^g

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^b Bez powierzchni upraw trwałych innych niż sady, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^c Łącznie z pozostałymi zbożowymi. ^d Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^e Od 2010 r. bez powierzchni ziemniaków w ogrodach przydomowych. ^f Warzywa, truskawki, do 2009 r. uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych itp. ^g Bez upraw warzyw w ogrodach przydomowych.

^a Data of the Agricultural Census as of 30 VI. ^b Excluding permanent crops area other than orchards, kitchen gardens and crops intended for ploughing (green fertilizers). ^c Including other cereals. ^d Including cereal and pulse mixed for grain. ^e Since 2010 excluding potato area in kitchen gardens. ^f Vegetables, strawberries, until 2009 green fertilizer crops, root plant planting etc. ^g Excluding vegetable area in kitchen gardens.

TABL. 6 (194). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2011		CROPS
			ogółem <i>grand total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	847538	715272	724253	690419	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe ..	674366	557297	534431	511784	basic cereals
pszenica	394164	352857	337255	321858	wheat
żyto	60548	38831	34297	32888	rye
jęczmień	90282	60737	59932	57490	barley
owies	76337	65212	61654	59461	oats
pszenżyto	53035	39659	41293	40087	triticale
mieszanki zbożowe	109086	89218	98350	97880	cereal mixed
Ziemniaki ^a	875932	690062	682268	681917	Potatoes ^a
Buraki cukrowe	259440	174303	160542	145189	Sugar beets
Rzepak i rzepik	21211	35338	37643	35128	Rape and agrimony
Siano łąkowe	687609	633459	738717	726458	Meadow hay

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	29,7	31,5	31,9	31,5	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe ..	28,9	31,7	30,6	30,3	basic cereals
pszenica	30,7	37,7	32,9	32,4	wheat
żyto	24,3	25,0	24,4	24,9	rye
jęczmień	28,6	31,8	30,1	29,8	barley
owies	25,6	22,0	26,2	26,2	oats
pszenżyto	27,9	21,8	28,2	28,1	triticale
mieszanki zbożowe	28,4	26,5	28,4	28,4	cereal mixed
Ziemniaki ^a	164	188	198	198	Potatoes ^a
Buraki cukrowe	348	381	487	482	Sugar beets
Rzepak i rzepik	20,7	21,8	22,4	22,3	Rape and agrimony
Siano łąkowe	37,3	35,0	43,2	43,8	Meadow hay

^a Łącznie z powierzchnią ziemniaków w ogrodach przydomowych.

^a Including potato area in kitchen gardens.

TABL. 7 (195). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2005	2010	2011		VEGETABLES
			ogółem <i>grand Total</i>	w tym gospo- dar-stwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^b w ha — stan w czerwcu
 AREA^b in ha — as of June

OGÓŁEM	12437	5432	7905	7900	TOTAL
Kapusta	2491	801	1685	1684	Cabbages
Kalafiory	496	207	285	284	Cauliflowers
Cebula	1492	625	663	663	Onions
Marchew jadalna	1864	949	1172	1171	Carrots
Buraki ćwikłowe	1119	537	681	681	Beetroots
Ogórki	623	489	670	670	Cucumbers
Pomidory	496	283	446	446	Tomatoes
Pozostałe ^c	3856	1541	2302	2300	Others ^c

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	249399	128578	174305	174235	TOTAL
Kapusta	90401	38816	70758	70741	Cabbages
Kalafiory	7294	3964	5007	5005	Cauliflowers
Cebula	27454	13224	12337	12333	Onions
Marchew jadalna	40811	26766	27541	27529	Carrots
Buraki ćwikłowe	23389	11817	14439	14430	Beetroots
Ogórki	8223	6585	9591	9585	Cucumbers
Pomidory	6700	4482	6778	6778	Tomatoes
Pozostałe ^c	45128	22925	27853	27835	Others ^c

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	363	484	420	420	Cabbages
Kalafiory	147	192	176	176	Cauliflowers
Cebula	184	212	186	186	Onions
Marchew jadalna	219	282	235	235	Carrots
Buraki ćwikłowe	209	220	212	212	Beetroots
Ogórki	132	135	143	143	Cucumbers
Pomidory	135	158	152	152	Tomatoes
Pozostałe ^c	117	149	121	121	Others ^c

^a Łącznie z uprawami warzyw w ogrodach przydomowych. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^c Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including vegetable area in kitchen gardens. ^b In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 VI. ^c Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 8 (196). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodar- stwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA ^a w ha — stan w czerwcu
 AREA ^a in ha — as of June

OGÓŁEM	10187	8218	11654	11521	TOTAL
Jablonie.....	4911	4114	6479	6396	<i>Apples</i>
Grusze.....	656	392	521	506	<i>Pears</i>
Śliwy.....	1128	640	842	837	<i>Plums</i>
Wiśnie	1790	644	1011	983	<i>Cherries</i>
Czereśnie	469	263	404	404	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^b	1233	2164	2397	2396	<i>Others</i> ^b

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	40496	24141	49420	48021	TOTAL
Jabłka.....	28002	17581	39741	38512	<i>Apples</i>
Gruszki.....	2058	781	1124	1105	<i>Pears</i>
Śliwki.....	1690	1126	1588	1573	<i>Plums</i>
Wiśnie	4964	1511	3021	2890	<i>Cherries</i>
Czereśnie	1505	553	1312	1311	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^b	2276	2589	2633	2629	<i>Others</i> ^b

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka.....	57	42,7	61,3	60,2	<i>Apples</i>
Gruszki.....	31	19,9	21,6	21,9	<i>Pears</i>
Śliwki.....	15	17,6	18,9	18,8	<i>Plums</i>
Wiśnie	28	23,5	29,9	29,4	<i>Cherries</i>
Czereśnie	32	21,0	32,4	32,5	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^b	18	12,0	11,0	11,0	<i>Others</i> ^b

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^b Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 VI. ^b Peaches, apricots, walnuts.

TABL. 9 (197). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FRUIT BUSHES AND BERRY FIELDS

OWOCE	2005	2010	2011		FRUIT
			ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodar- stwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^a w ha — stan w czerwcu
 AREA^a in ha — as of June

OGÓŁEM	6010	6155	4920	4813	TOTAL
Truskawki ^b	2044	838	1334	1323	Strawberries ^b
Maliny ^c	1224	1588	1139	1122	Raspberries ^c
Porzeczki	2228	2292	1773	1722	Currants
Agrest	278	133	290	290	Gooseberries
Pozostałe ^d	236	1304	384	356	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	19739	18219	15835	15599	TOTAL
Truskawki ^b	7350	2898	3056	3043	Strawberries ^b
Maliny ^c	3427	3431	2534	2505	Raspberries ^c
Porzeczki	6724	7026	7162	7128	Currants
Agrest	1211	651	960	960	Gooseberries
Pozostałe ^d	1028	4214	2123	1963	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^b	36	35	23	23	Strawberries ^b
Maliny ^c	28	22	22	22	Raspberries ^c
Porzeczki	30	31	40	41	Currants
Agrest	44	49	33	33	Gooseberries
Pozostałe ^d	43	32	55	55	Others ^d

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^b Łącznie z powierzchnią upraw w ogrodach przydomowych. ^c Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^d Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

^a In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 VI. ^b Including crops area in kitchen gardens. ^c Including thornless blackberry. ^d Chokeberry, highbush blueberry, filbert and others.

TABL. 10 (198). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS				
Bydło	2005	177564	173501	Cattle
	2010 ^a	116748	111287	
	2011	104283	100680	
w tym krowy	2005	117862	116033	of which cows
	2010 ^a	74554	72316	
	2011	70136	68582	
Trzoda chlewna ^b	2005	368400	359134	Pigs ^b
	2010 ^a	300336	294500	
	2011	191977	185907	
w tym lochy	2005	36823	35848	of which sows
	2010 ^a	27728	27057	
	2011	16684	16045	
Owce	2005	18658	18458	Sheep
	2010 ^a	19222	18225	
	2011	21237	20146	
w tym maciorki	2005	10206	10054	of which ewes
	2010 ^a	11357	10971	
	2011	11348	10876	
Konie ^c	2005	26082	25750	Horses ^c
	2010 ^a	17736	17212	
	2011	17426	17102	
W przeliczeniowych sztukach dużych ^d (bydło, trzoda chlewna ^b , owce i konie)	2005	224886	219898	In terms of large heads ^d
	2010 ^a	157722	151875	(cattle, pigs ^b , sheep and horses)
	2011	131348	127144	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^b W latach 2005 i 2011 — stan w końcu lipca. ^c W latach 2005 i 2011 — dane szacunkowe. ^d Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a Data of the Agricultural Census as of 30 VI. ^b In 2005 and 2011 — as of the end of July. ^c In 2005 and 2011 — estimated data. ^d The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 10 (198). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads				
Bydło	2005	23,6	24,9	Cattle
	2010 ^a	16,8	17,4	
	2011	15,1	15,6	
w tym krowy.....	2005	15,7	16,7	of which cows
	2010 ^a	10,8	11,3	
	2011	10,2	10,6	
Trzoda chlewna ^b	2005	48,9	51,6	Pigs ^b
	2010 ^a	43,3	46,1	
	2011	27,8	28,7	
w tym lochy.....	2005	4,9	5,1	of which sows
	2010 ^a	4,0	4,2	
	2011	2,4	2,5	
Owce	2005	2,5	2,7	Sheep
	2010 ^a	2,8	2,9	
	2011	3,1	3,1	
w tym maciorki	2005	1,4	1,4	of which ewes
	2010 ^a	1,6	1,7	
	2011	1,6	1,7	
Konie ^c	2005	3,5	3,7	Horses ^c
	2010 ^a	2,6	2,7	
	2011	2,5	2,6	
W przeliczeniowych sztukach dużych ^d (bydło, trzoda chlewna ^b , owce i konie)	2005	29,9	31,6	In terms of large heads ^d (cattle, pigs ^b , sheep and horses)
	2010 ^a	22,8	23,8	
	2011	19,0	19,6	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^b W latach 2005 i 2011 — stan w końcu lipca. ^c W latach 2005 i 2011 — dane szacunkowe. ^d Przeliczenia поголівья zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a Data of the Agricultural Census as of 30 VI. ^b In 2005 and 2011 — as of the end of July. ^c In 2005 and 2011 — estimated data. ^d The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 11 (199). **DRÓB^a**

Stan w końcu roku

POULTRY^a

As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Kury w tys. szt	4244,3	4044,4	4736,8	4519,3	Hens in thous. heads
w tym nioski	2045,1	1922,6	1537,7	1475,0	of which laying hens
Gęsi w tys. szt	26,4	15,6	23,6	23,6	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt	70,3	50,2	68,9	68,9	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt	508,4	222,1	224,4	224,4	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt	563,8	583,5	686,6	698,3	Hens per 100 ha of agricul- tural land ^c in heads
w tym nioski	271,7	277,4	222,9	227,9	of which laying hens

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

^a More than 2 weeks old. ^b Including other poultry. ^c In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 VI.

TABL. 12 (200). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a****PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS				
Bydło (bez cieląt)	33,7	27,4	17,2	Cattle (excluding calves)
Cielęta	62,9	42,4	23,4	Calves
Trzoda chlewna	512,0	406,7	383,8	Pigs
Owce	5,3	4,3	4,1	Sheep
Konie	9,5	5,4	3,2	Horses
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT				
Produkcja żywca rzeźnego	137,7	119,8	107,5	Production of animals for slaughter
bydło (bez cieląt)	18,1	14,7	9,3	cattle (excluding calves)
cielęta	6,6	4,4	2,0	calves
trzoda chlewna	58,9	50,8	47,7	pigs
owce	0,2	0,2	0,1	sheep
konie	4,9	3,0	1,7	horses
drób	47,9	45,7	45,9	poultry
kozy i króliki	1,1	0,9	0,8	goats and rabbits

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój gospodarczy.

^a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding), marketplace sales and farming slaughter.

TABL. 13 (201). **PRODUKCYJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES				
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łą- cznie z tłuszczami i podrobami)	102,3	89,6	81,4	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	96,7	84,7	77,3	meat and fats
wołowe	9,5	7,7	4,7	beef
cielęce	4,0	2,7	1,2	veal
wieprzowe	45,9	39,6	37,2	pork
baranie	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	2,7	1,6	0,9	horseflesh
drobiowe	33,5	32,0	32,1	poultry
kozy i królicze ^b	1,0	1,0	1,1	goat and rabbit ^b
podroby	5,6	4,8	4,0	pluck
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w dt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in dt				
OGÓŁEM	135,9	129,2	118,0	TOTAL

^a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój gospodarczy. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding), marketplace sales and farming slaughter. ^b Including game. ^c In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 VI.

TABL. 14 (202). **PRODUKCYJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego:					Cows' milk production:
w milionach litrów	460,7	271,9	253,7	246,6	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	61,2	39,2	36,8	38,1	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3714	3581	3661	3648	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj kurzych w mln szt	386,4	321,7	324,9	312,2	Hen eggs production in mil- lion units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt	168	169	177	176	Average annual number of eggs per laying-hen in units

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

^a In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 VI.

TABL. 15 (203). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:				<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów.....	221,4	221,2	220,9	<i>in thousands hectares</i>
grunty orne	145,7	145,6	145,6	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	117,4	117,3	117,3	<i>of which: drained</i>
nawadniane	0,3	0,3	0,3	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	75,7	75,6	75,3	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	40,2	40,1	39,9	<i>of which: drained</i>
nawadniane	6,9	6,8	6,7	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych ^a	29,4	31,9	32,0	<i>in % of total agricultural land^a</i>

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

^a In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 VI.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16 (204). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodar- stwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach			<i>In units</i>
2005	109608	109134	
2010 ^a	109170	108570	
Powierzchnia użytków rolnych			<i>Agricultural land area per tractor</i>
2005	6,9	6,4	
na 1 ciągnik w ha			<i>in ha</i>
2010 ^a	6,3	5,9	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI, dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

^a Data of the Agricultural Census as of 30 VI, for farms conducting agricultural activity.

TABL. 17 (205). **ŻYŻCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2010/11		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TONACH IN TONNES					
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	49673	40479	40976	38540	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	21121	21704	21439	20202	nitrogenous
fosforowe	14202	8863	9665	9194	phosphatic
potasowe	14350	9911	9871	9144	potassic
Nawozy wapniowe ^c	56084	10424	8856	8233	Lime fertilizers ^c
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg					
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	66,1	58,4	59,4	59,6	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	28,1	31,3	31,1	31,2	nitrogenous
fosforowe	18,9	12,8	14,0	14,2	phosphatic
potasowe	19,1	14,3	14,3	14,1	potassic
Nawozy wapniowe ^c	74,5	15,0	12,8	12,7	Lime fertilizers ^c

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego, dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a Data of the Agricultural Census, data have been changed in relation to the ones published in the previous edition of the Yearbook. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 18 (206). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	617,2	676,6	702,4	658,4	TOTAL
Produkty: roślinne	153,6	225,9	260,2	233,9	Products: crop
zwierzęce	463,6	450,7	442,2	424,5	animal
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^b w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^b in zł					
OGÓŁEM	820	976	1018	1017	TOTAL
Produkty: roślinne	204	326	377	361	Products: crop
zwierzęce	616	650	641	656	animal

^a Płacone dostawcom; od 2005 r. bez podatku VAT. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

^a Paid to suppliers; since 2005 excluding VAT. ^b Data of the Agricultural Census as of 30 VI.

TABL. 19 (207). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011		AGRICULTURAL PRODUCTS
			ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t	104118	137624	136802	111472	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	76588	94692	70588	55914	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	64326	77842	63707	50375	<i>wheat</i>
żyto	5706	8867	3464	2550	<i>rye</i>
jęczmień	4954	5536	2363	2186	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	776	1099	458	418	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	826	1348	596	385	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	103497	137588	136741	111417	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	75991	94656	70528	55859	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	63967	77833	63664	50332	<i>wheat</i>
żyto	5706	8867	3464	2550	<i>rye</i>
jęczmień	4903	5536	2363	2186	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	629	1072	442	406	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	786	1348	595	385	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	10	382	498	498	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	13375	13929	27571	27203	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	259440	172658	143280	127927	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik w t	21154	35028	25395	22882	<i>Rape and agrimony in t</i>
w tym przemysłowy	21146	35028	25395	22882	<i>of which industrial</i>
Warzywa w t	16404	20851	26096	26021	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	26531	25146	35628	34252	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	96582	91909	75681	73616	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	15645	12487	8976	8755	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	2371	1236	987	966	<i>calves</i>
trzoda chlewna	41588	38603	31489	30081	<i>pigs</i>
owce	109	74	61	61	<i>sheep</i>
konie	2907	1427	815	815	<i>horses</i>
drób	33962	38082	33353	32938	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t ..	67569	64937	53563	52050	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	129385	101206	97080	90305	<i>Cow milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	2270	2052	1348	1251	<i>Consumer hen's eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej.

^a *Excluding sowing. b In live weight. c Concern meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.*

TABL. 20 (208). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011		AGRICULTURAL PRODUCTS
			ogółem grand total	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych of which from private farms	
			w tys. zł in thous. zł		
Zboża	34949,2	74229,3	94104,0	76346,4	Cereals
w tym zboża pod- stawowe	25095,1	48764,6	51041,8	40477,4	of which basic cereals
pszenica	21526,1	42089,1	46436,3	36741,5	wheat
żyto	1466,1	3123,8	2451,9	1790,6	rye
jęczmień	1646,2	2581,2	1514,3	1413,8	barley
owies i mieszanki zbożowe	192,8	330,6	300,4	275,2	oats and cereal mixed
pszenżyto	263,9	640,0	338,9	256,3	triticale
w tym zboża kon- sumpcyjne i pa- szowe	34557,8	74212,4	94047,8	76302,5	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża pod- stawowe	24883,4	48747,7	50991,4	40433,5	of which basic cereals
pszenica	21387,9	42084,7	46400,8	36705,9	wheat
żyto	1466,1	3123,8	2451,9	1790,6	rye
jęczmień	1628,7	2581,2	1514,3	1413,8	barley
owies i mieszanki zbożowe	148,1	318,0	286,8	266,9	oats and cereal mixed
pszenżyto	252,7	640,0	337,6	256,3	triticale
Strączkowe konsump- cyjne ^b	40,1	1275,5	2287,9	2287,9	Edible pulses ^b
Ziemniaki	4159,0	6190,8	10388,7	10125,7	Potatoes
Buraki cukrowe	45662,8	17466,3	21079,0	18862,1	Sugar beets
Rzepak i rzepik	14576,9	43413,8	45251,6	40632,8	Rape and agrimony
w tym przemysłowy ..	14566,5	43413,8	45250,9	40632,1	of which industrial
Warzywa	17433,6	19114,3	19807,4	19637,5	Vegetables
Owoce	25412,7	37348,2	51267,6	50004,0	Fruit
Żywiec rzeźny ^c	357764,7	350395,1	329822,1	320322,4	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	60653,3	56825,4	44324,4	43096,3	cattle (excluding calves)
cielęta	25362,4	12349,8	10505,9	10297,1	calves
trzoda chlewna	156159,9	148859,4	145491,5	138852,3	pigs
owce	581,6	381,3	369,8	369,8	sheep
konie	16303,7	7910,6	4755,2	4755,2	horses
drób	98703,8	124068,5	124375,3	122951,7	poultry
Mleko krowie	97706,6	91179,1	103317,3	95991,1	Cow milk
Jaja kurze konsump- cyjne	546,9	530,1	391,0	356,6	Consumer hen's eggs

^a Płacone dostawcom; od 2005 r. bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.

^a Paid to suppliers; since 2005 excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight.

TABL. 21 (209). **PRACUJĄCY WYŁĄCZNIE LUB GŁÓWNI W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W CZERWCU 2010 R.^a**
PERSONS EMPLOYED EXCLUSIVELY OR MAINLY ON AGRICULTURAL HOLDINGS IN JUNE 2010^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych On private farms in agriculture			W gospodarstwach osób prawnych – pracownicy najemni ^b stali In farms of legal persons – permanent paid employees ^b
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	właściciele, współwłaściciele i dzierżawcy ^c owners, co-owners and lease-holders ^c	pracownicy najemni ^b stali permanent paid employees ^b	
W TYSIĄCACH OSÓB IN THOUSAND PERSONS						
OGÓŁEM..... TOTAL	255,3	136,1	254,2	252,8 ^d	1,4	1,1
W ODSETKACH IN PERCENT						
OGÓŁEM..... TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych: On farms with agricultural land area of:						
Do 1,00 ha Up to 1,00 ha	28,2	29,5	28,3	28,4	18,5	1,5
1,01 – 1,99	20,8	21,4	20,9	20,9	14,8	0,0
2,00 – 4,99	33,6	33,5	33,7	33,8	26,5	3,2
5,00 – 9,99	12,3	11,5	12,4	12,4	11,9	2,0
10,00 – 14,99	2,4	2,1	2,4	2,4	2,7	3,6
15,00 – 19,99	0,8	0,7	0,8	0,8	3,7	1,3
20,00 – 49,99	1,1	0,9	1,0	1,0	5,4	13,5
50,00 ha i więcej and more	0,8	0,5	0,5	0,4	16,5	74,9

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego; obejmują okres od 24 VI do 30 VI. ^b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). ^c Łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin. ^d Z tego w gospodarstwach indywidualnych pracowało wyłącznie 87,7% osób, a głównie - 12,3%.

^a Data of the Agricultural Census; concern the period from 24 VI to 30 VI. ^b On the basis of employment agreement (written or verbal). ^c Including contributing family workers. ^d Of which 87.7% persons were employed exclusively, and 12.3% were employed mainly on private farms.

TABL. 22 (210). **NAKŁADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W ROKU 2009/2010^a**
LABOUR INPUT ON AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2009/10^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych Of private farms in agriculture				W gospodarstwach osób prawnych On farms of legal persons		
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym of which			razem total	w tym pracownicy najemni ^b of which paid employees ^b	
				właściciele, współwłaściciele i dzierżawcy ^c owners, co-owners and lease-holders ^c	pracownicy najemni ^b paid employees ^b				
					stali permanent	dorywczy temporary			
								stali permanent	dorywczy temporary
w rocznych jednostkach pracy (AWU) ^d in annual work unit (AWU) ^d									

W TYSIĄCACH
IN THOUSAND

OGÓŁEM	196,0	90,8	194,9	192,9	0,8	0,6	1,2	1,0	0,1
TOTAL									

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
TOTAL									
W gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych: <i>On farms with agricultural land area of:</i>									
Do 1,00 ha	22,9	24,4	23,0	23,1	11,9	14,4	1,2	1,4	0,0
Up to 1,00 ha									
1,01 – 1,99	20,4	21,2	20,6	20,6	8,0	19,1	0,0	0,0	0,0
2,00 – 4,99	35,9	35,9	36,1	36,2	24,8	27,3	2,4	2,7	2,9
5,00 – 9,99	14,5	13,7	14,6	14,6	12,9	15,7	1,3	1,2	0,0
10,00 – 14,99	2,8	2,5	2,8	2,8	3,6	4,7	1,6	1,9	0,6
15,00 – 19,99	1,0	0,8	1,0	0,9	5,6	2,9	1,1	1,2	0,5
20,00 – 49,99	1,4	1,0	1,3	1,3	6,6	6,8	11,9	13,6	4,1
50,00 ha i więcej	1,1	0,5	0,6	0,5	26,6	9,2	80,4	78,0	92,0
and more									

^a Obejmuje okres od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010; dane opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010 patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 12; dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika ^b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). ^c Łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin. ^d Umowna jednostka pracy (AWU) jest ekwiwalentem czasu przepracowanego w ciągu roku w gospodarstwie rolnym przez 1 osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie.

^a Including the period from 1 VII 2009 to 30 VI 2010; data compiled on the basis of the Agricultural Census 2010, see general to the chapter „Agriculture”, item. 13; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b On the basis of employment agreement (written or verbal). ^c Including contributing family workers. ^d The conventional Annual Work Unit (AWU) means the equivalent of worked time over a year on agricultural holdings by 1 full-time paid employee in agriculture.

Łowiectwo Hunting

TABL. 23 (211). **NIEKTÓRE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III

SELECTED GAME SPECIES^a

As of 10 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ^b	SPECIFICATION
Łosie w szt	94	192	248	252	Moose in heads
Daniele w szt	116	284	356	652	Fallow deer in heads
Muflony w szt	11	34	37	34	Mouflon in heads
Jelenie w tys. szt	6,9	8,4	8,8	12,6	Deer in thous. heads
Sarny w tys. szt	33,3	40,3	40,0	44,0	Roe deer in thous. heads
Dziki w tys. szt	4,6	8,5	8,5	9,7	Wild boars in thous. heads
Lisy w tys. szt	11,2	11,7	12,0	12,4	Foxes in thous. heads
Zajęce w tys. szt	17,3	17,6	16,9	17,8	Hares in thous. heads
Bażanty w tys. szt	21,7	28,5	26,1	25,9	Pheasants in thous. heads
Kuropatwy w tys. szt	18,1	19,5	16,7	14,5	Partridges in thous. heads

^a Dane szacunkowe, dotyczą populacji wiosennych; nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. ^b W łowieckim roku gospodarczym 2011/2012 liczonym od 1 IV danego roku do 31 III następnego roku.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data, concern spring populations; excluding game raising centres managed by State Forests. ^b In hunting economic year 2011/2012, defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year.

Source: data of the Agricultural Property Agency, General Directorate of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 24 (212). **ODSTRZAŁ NIEKTÓRYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH^a****SELECTED SPECIES OF GAME SHOT^a**

SELECTED SPECIES OF GAME SPECIES					
ZWIERZĘTA ŁOWNE	2004/05	2009/10	2010/11	2011/12	GAME SPECIES
	w szt in heads				
Jelenie	1631	2361	2591	3735	Deer
Sarny	6872	8908	8730	9594	Roe deer
Dziki	2845	7097	6572	7274	Wild boars
Lisy	7920	8865	7830	7605	Foxes
Zająca	535	241	171	24	Hares
Bażanty	4800	5543	3567	4195	Pheasants
Kuropatwy	1204	455	94	60	Partridges
Kaczki ^b	3925	3402	3201	2985	Ducks ^b

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III następnego roku; nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. ^b Dane dotyczą wyłącznie obwodów wydzierżawionych.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 April of a given year to 31 March of the following year; excluding game raising centres managed by State Forests. ^b Data concern leased districts exclusively.

Source: data of the Agricultural Property Agency, General Directorate of the State Forests and the Polish Hunting Association.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 25 (213). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha.....	664821	677825	682663	T O T A L in ha
Lasy	653610	666836	671607	Forests
Publiczne.....	556364	558064	558130	Public
zalesione	549136	550958	550892	wooded
niezalesione	7228	7105	7238	non-wooded
własność Skarbu Państwa	529033	529727	529697	owned by the State Treasury
zalesione	522871	523669	523484	wooded
niezalesione	6162	6058	6213	non-wooded
w tym:				of which:
w zarządzie Lasów Państwo- wych	484778	486738	486781	managed by State Forests
zalesione	480194	482266	482220	wooded
niezalesione	4584	4473	4561	non-wooded
w zarządzie parków narodo- wych	40337	40062	40166	managed by national parks
zalesione	38957	38682	38786	wooded
niezalesione	1380	1380	1380	non-wooded
własność gmin ^a	27331	28337	28433	owned by gmina ^a
zalesione	26265	27289	27408	wooded
niezalesione	1066	1048	1025	non-wooded
Prywatne	97247	108772	113477	Private
zalesione	96523	107666	112301	wooded
niezalesione	723	1106	1176	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	11211	10989	11056	Land connected with silvicul- ture
LESISTOŚĆ w %.....	36,6	37,4	37,6	FOREST COVER in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 26 (214). **POWIERZCHNIA LASÓW W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG WIEKU I SKŁADU GATUNKOWEGO DRZEWOSTANÓW**

Stan w dniu 1 I

FOREST AREAS MANAGED BY STATE TREASURY BY AGE AND SPECIES STRUCTURE OF TREE STANDS

As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	483219	486632	486739	TOTAL in ha
W tym powierzchnia zalesiona w % ogółem	99,1	99,0	99,1	Of which wooded area in % of total area
drzewostany:				tree stands:
według klas wieku:				by age groups:
I (1 – 20 lat)	5,9	5,5	5,6	I (1 – 20 years)
II (21 – 40)	10,1	9,3	8,9	II (21 – 40)
III (41 – 60)	23,4	20,3	19,4	III (41 – 60)
IV (61 – 80)	19,2	21,2	21,5	IV (61 – 80)
V i wyżej (81 lat i więcej)	25,5	25,6	26,2	V and higher (81 years and more)
klasa odnowienia, klasa do odnowienia i drzewostany o budowie przerębowej	15,0	17,1	17,5	renewal class, regeneration class and tree stands with throughfell construction
Skład gatunkowy^a drzewostanów w % powierzchni lasów				Species structure^a of tree stands in % of forest areas
sosna i modrzew	45,8	45,6	45,4	pine and larch
świerk	2,9	3,1	3,1	spruce
jodła i jedlica	14,0	14,5	14,6	fir and Douglas spruce
dąb, jesion, klon, jawor i wiąz	5,0	5,5	5,6	oak, ash, maple, sycamore and elm
buk	20,7	21,3	21,4	beech
grab	1,2	1,1	1,1	hornbeam
brzoza i robinia akacjowa	2,9	2,6	2,6	birch and false acacia
olcha	7,2	6,0	6,0	alder
osika, lipa, wierzba i topola	0,3	0,3	0,2	aspen, linden, willow and poplar

^a Określony na podstawie gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (opracowanie Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej „Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych” – na dzień 1 stycznia 2011 r.).

^a Defined on the basis of dominant species in the tree stand.

Source: data of the General Directorate of State Forests (prepared by the Forest Management and Geodesy Bureau “Results of forest area and growing stock update in State Forests” – as 1 January 2011).

TABL. 27 (215). **ZASOBY DRZEWNE NA PNII W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG WIEKU I SKŁADU GATUNKOWEGO DRZEWOSTANÓW**
Stan w dniu 1 I
GROWING STOCK OF STANDING WOOD MANAGED BY STATE TREASURY BY AGE AND SPECIES STRUCTURE OF TREE STANDS
As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
GRUBIZNA BRUTTO (w korze)				GROSS TIMBER (overbark)
ogółem w dam ³	117073,6	134872,9	136032,3	total in dam ³
drzewostany w % powierzchni zalesionej	100,0	99,9	99,9	tree stands in % of wooded area
według klas wieku:				by age groups:
I (1 – 20 lat)	0,3	0,2	0,3	I (1 – 20 years)
II (21 – 40)	5,1	4,5	4,5	II (21 – 40)
III (41 – 60)	23,2	19,3	18,5	III (41 – 60)
IV (61 – 80)	24,0	24,9	25,1	IV (61 – 80)
V i wyżej (81 lat i więcej)	35,4	35,4	36,1	V and higher (81 years and more)
klasa odnowienia, klasa do odnowienia i drzewostany o budowie przerębowej	11,8	14,7	14,5	renewal class, regeneration class and tree stands with throughfell construction
przestoje ^a	0,2	0,9	0,9	hold-over trees ^a
zasobność – grubizna brutto (w korze) na 1 ha powierzchni zalesionej w m ³	244	279	282	resources – gross timber (overbark) per 1 ha of wooded area in m ³
Zasoby według grup rodzajowych drzew^b w % grubizny (brutto)				Stock by type groups of trees^b in % of gross timber
sosna i modrzew	44,6	41,9	42,3	pine and larch
świerk	1,7	2,2	2,2	spruce
jodła i jedlica	16,9	18,9	18,8	fir and Douglas spruce
dąb, jesion, klon, jawor i wiąz	4,2	4,4	4,5	oak, ash, maple, sycamore and elm
buk	25,1	26,2	25,9	beech
grab	1,0	0,9	0,9	hornbeam
brzoza i robinia akacjowa	2,0	1,7	1,7	birch and false acacia
olcha	4,3	3,6	3,6	alder
osika, lipa, wierzba i topola	0,2	0,1	0,1	aspen, linden, willow and poplar

^a Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. ^b Określone na podstawie gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (opracowanie Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej „Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych” – na dzień 1 stycznia 2011 r.).

^a Trees not felled in the assumed throughfell order. ^b Defined on the basis of dominant species in the tree stand.

Source: data of the General Directorate of State Forests (prepared by the Forest Management and Geodesy Bureau “Results of forest area and growing stock update in State Forests” – as 1 January 2011).

TABL. 28 (216). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011				SPECIFICATION
			ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
				razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha <i>in ha</i>							
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII).....	206	182	168	168	168	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	4694	3441	3756	3320	3193	436	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	3966	3001	3417	3290	3189	127	<i>renewals</i>
sztuczne	2522	2293	2434	2361	2290	73	<i>artificial</i>
zrębów ^{bc}	2444	2192	2359	2301	2244	58	<i>felling sites^{bc}</i>
halizn i płazowin...	78	101	75	60	46	15	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	1444	708	983	929	899	54	<i>natural</i>
zalesienia ^d	728	440	339	30	4	309	<i>afforestations^d</i>
Poprawki i uzupełnienia ^e	573	521	596	533	409	63	<i>Corrections and supplements^e</i>
Pielęgnowanie lasu ^f	23727	23528	24774	23259	22394	1515	<i>Forest tending^f</i>
w tym:							<i>of which:</i>
upraw ^g	17874	17922	18483	17018	16436	1465	<i>crops^g</i>
młodników	5656	5366	5876	5876	5876	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^h	89	15	82	82	82	-	<i>introduction of undergrowth^h</i>
Melioracje leśne	2677	2523	3484	3484	3484	-	<i>Forest drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Bez dolesień luk i przerzedzeń w drzewostanach i wprowadzania II piętra. ^c Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^d Użytków rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. ^e Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^f Bez cięć trzebieżowych. ^g Pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne. ^h Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Excluding the afforestation of tree stand gaps and thinnings and introduction of the second layer. ^c Including renewals protected by tree stands. ^d Agricultural land useless for agricultural production and wasteland included in local land development plan or decision regarding conditions and area development. ^e Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^f Without extirpation. ^g Tending soil and early tree cutting. ^h Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 29 (217). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011				SPECIFICATION
			ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
				razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
O G Ó Ł E M w dam ³	1874,0	2237,3	2471,3	2347,4	2265,3	124,0	T O T A L in dam ³
Grubizna	1825,6	2189,5	2409,3	2285,4	2203,3	124,0	Timber
Grubizna iglasta	878,8	1213,7	1355,9	1267,4	1206,8	88,5	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:							<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	593,1	834,2	921,9	844,2	806,1	77,8	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe							<i>medium-size wood</i>
do przerobu przemysłowego	214,9	313,7	343,2	336,9	323,2	6,4	<i>for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	946,8	975,8	1053,5	1018,0	996,5	35,5	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:							<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	374,0	418,8	444,6	425,5	414,0	19,2	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe							<i>medium-size wood</i>
do przerobu przemysłowego	509,8	478,8	506,3	499,2	494,8	7,1	<i>for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe^b	48,4	47,8	62,0	62,0	62,0	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	1,9	1,2	1,5	1,5	1,5	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	46,4	46,6	60,5	60,5	60,5	-	<i>Slash for fuel</i>
Karpina ^b	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	Stump wood^b
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	279,3	328,3	358,7	409,5	416,0	109,2	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.^a Excluding logging (timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.TABL. 30 (218). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN^a**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha.....	3	27	27	-	<i>Production area of nurseries^a in ha</i>
Sadzenie w szt: drzew	70474	53837	51192	34627	<i>Plantings in units of: trees</i>
krzewów	26939	16668	26234	10103	<i>bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	24279	57007	63887	36288	<i>Removals (timber)^b in m³</i>
grubizna iglasta	4026	22335	27986	8651	<i>coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia-					<i>of which large-size general</i>
rowe ogólnego przeznaczenia	2086	10882	14584	4758	<i>purpose wood</i>
grubizna liściasta	20253	34672	35901	27637	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielkowymia-					<i>of which large-size general</i>
rowe ogólnego przeznaczenia	7611	11913	12520	9673	<i>purpose wood</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe.^a As of 31 XII. ^b Estimated data.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007), do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja”.

W tabl. 1 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji).

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9.

Jako **cenę stałą** od 2006 r. przyjęto cenę stałą 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam, hot water supply" and "Water supply; sewerage and waste management; remediation activities".

Tables 1 includes budgetary entities and establishments as well as until 2010 auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections).

2. Data were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9.

From 2006 constant prices of 2005 (average current prices of 2005) were adopted as **constant prices**.

4. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

5. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego. Obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zlecających) przez podmioty budowlane.

3. Dane według działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5.

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego, wprowadzenie cen bazowych w miejsce cen producenta nie miało wpływu na mierniki produkcji.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. *Data concerning employment in industry include employees hired on the basis of employment contracts.*

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*
- 2) *agents;*
- 3) *persons engaged in outwork.*

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. *Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.*

2. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie voivodship. It includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system (for outside clients).

3. *Data according to NACE rev. 2 divisions were compiled using the enterprise method. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5.*

4. *Data concerning construction-assembly production are presented in producer's prices, due to the lack of subsidies for products as well as the excise tax, the use of basic prices, in place of producer's prices, has no influence on the measure of this production.*

5. *The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).*

6. *Data on buildings completed (by all investors) concern:*

- *within the scope of the number of buildings — newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only).*

7. *Data regarding average employment and average monthly wages and salaries concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.*

Przemysł Industry

TABL. 1 (219). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem total	2010 = = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	24236,0	30753,7	35391,6	113,8 ^a	<i>Sold production (current prices) in mln zł</i>
Pracujący ^b	152153	152750	152274	99,7	<i>Employed persons ^b</i>
Przeciętne zatrudnienie	129344	128041	129772	101,4	<i>Average paid employment</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	2017,80	2742,92	2879,19	105,0	<i>Average monthly gross wages and salaries ^c in zł</i>

^a Ceny stałe. ^b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^c Bez wynagrodzeń osób zatrudnionych za granicą.

^a Constant prices. ^b As of 31 XII; by actual workplace and kind of activity. ^c Excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 2 (220). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU ^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011			SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			w od- setkach <i>in %</i>	2010 = 100 (ceny stałe) <i>(constant prices)</i>	
	ceny bieżące <i>current prices</i>					
O G Ó Ł E M	22205,7	28554,6	32872,6	100,0	113,9	T O T A L
sektor publiczny	4005,9	2517,3	2092,2	6,4	x	<i>public sector</i>
sektor prywatny	18199,8	26037,3	30780,5	93,6	x	<i>private sector</i>
Górnictwo i wydobywanie ...	137,2	410,9	514,5	1,6	130,1	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	20194,9	26437,7	30972,7	94,2	115,2	Manufacturing
w tym:						<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożyw- czych	1868,0	2377,4	2616,0	8,0	99,1	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja napojów	66,2	107,6	#	#	#	<i>Manufacture of beverages</i>
Produkcja wyrobów tekstylnych	129,2	62,8	66,4	0,2	103,4	<i>Manufacture of textiles</i>
Produkcja odzieży	163,2	154,3	157,8	0,5	103,5	<i>Manufacture of wearing appar- el</i>
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	23,7	22,4	25,2	0,1	111,6	<i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1846,3	1999,5	2115,1	6,4	94,7	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	159,1	214,4	245,4	0,7	107,7	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Poligrafia i reprodukcja zapisa- nych nośników informacji	113,8	154,8	156,7	0,5	102,5	<i>Printing and reproduction of recorded media</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (220). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011			SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			w od- setkach <i>in %</i>	2010 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	
	ceny bieżące <i>current prices</i>					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)						Manufacturing (cont.)
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	1096,2	615,1	699,7	2,1	86,1	Manufacture of coke and refined petroleum products
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1474,9	2058,3	2444,8	7,4	110,6	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2896,2	4244,9	5168,1	15,7	106,7	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1460,5	1391,6	1677,4	5,1	125,0	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	1047,8	1416,2	1975,4	6,0	127,4	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1390,6	2327,9	2894,4	8,8	128,0	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	#	#	306,6	0,9	142,5	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	415,7	661,0	761,3	2,3	113,7	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	870,7	1334,5	1366,2	4,2	109,8	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2322,4	2726,6	3280,1	10,0	120,0	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	852,0	1882,2	2327,2	7,1	123,9	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	1221,5	1365,6	1440,9	4,4	161,1	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	116,8	267,8	400,1	1,2	142,3	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	168,1	398,5	315,3	1,0	78,0	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1479,7	1028,3	688,5	2,1	64,1	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	393,9	677,6	697,0	2,1	94,8	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:						of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	109,9	165,0	186,9	0,6	108,2	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	153,8	292,8	300,6	0,9	94,0	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (221). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with number of paid employees				
		49 i mniej 49 and less	50-249	250-499	500-999	1000 i więcej 1000 and more
		w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M 2005 TOTAL	22205,7	2419,0	4927,8	5001,0	4196,9	5661,1
2010	28554,6	3964,5	7294,6	5955,3	4801,9	6538,4
2011	32872,6	4775,2	8790,6	6688,0	3853,3	8765,6
sektor publiczny public sector	2092,2	#	534,6	970,3	-	#
sektor prywatny..... private sector	30780,5	#	8256,0	5717,7	3853,3	#
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	514,5	#	150,0	#	#	-
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	30972,7	4109,9	8110,0	6333,6	#	#
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	2616,0	962,8	871,0	#	#	-
Produkcja wyrobów tekstylnych Manufacture of textiles	66,4	#	#	-	-	-
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel	157,8	#	78,0	#	-	-
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ Manufacture of leather and related products	25,2	8,7	16,5	-	-	-
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	2115,1	#	491,6	#	-	-
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	245,4	60,3	185,1	-	-	-

a. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (221). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE ^a (cd.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with number of paid employees				
		49 i mniej 49 and less	50-249	250-499	500-999	1000 i więcej 1000 and more
		w mln zł in mln zł				
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	156,7	79,9	76,8	-	-	-
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>	699,7	#	#	#	-	-
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	2444,8	#	427,4	935,3	#	-
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	5168,1	407,5	1035,8	558,2	#	#
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	1677,4	349,1	368,7	389,7	#	#
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	1975,4	26,0	1369,5	#	#	-
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	2894,4	690,7	956,3	732,9	514,5	-
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	306,6	#	107,1	-	#	-
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	761,3	#	353,6	-	-	#
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	1366,2	152,5	642,4	#	-	#

^a. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (221). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with number of paid employees				
		49 i mniej 49 and less	50-249	250-499	500-999	1000 i więcej 1000 and more
		w mln zł in mln zł				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	3280,1	103,4	340,1	#	#	2531,1
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2327,2	36,7	119,3	480,3	#	#
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli	1440,9	122,6	236,7	304,9	#	#
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	400,1	165,8	#	#	-	-
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	315,3	#	185,2	#	-	-
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	688,5	#	183,6	#	-	#
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	697,0	155,0	347,0	195,0	-	-
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	186,9	#	92,1	#	-	-
<i>Water collection, treatment and supply</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	300,6	#	163,5	#	-	-
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>						

a. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (222). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	121819	120372	121658	T O T A L
sektor publiczny	25156	14899	13230	public sector
sektor prywatny	96663	105473	108428	private sector
Górnictwo i wydobywanie	1133	1721	1807	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	109285	108340	109818	Manufacturing
w tym:				of which:
Produkcja artykułów spożywczych	11225	12180	12306	Manufacture of food products
Produkcja wyrobów tekstylnych ...	1272	800	575	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	4964	3039	3143	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórza- nych ^Δ	607	350	408	Manufacture of leather and relat- ed products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	6333	6404	6399	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z pa- pieru	1159	1149	1259	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	784	736	847	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja koksu i produktów rafi- nacji ropy naftowej ^Δ	856	785	712	Manufacture of coke and refined petroleum products
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	4097	4416	4380	Manufacture of chemicals and chemical products

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as units of budgetary entities regardless of the number of employed persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (222). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)				Manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	11264	12515	13358	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	10589	7819	8471	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	3518	3765	4111	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	9592	11279	12253	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	1421	1165	1492	Manufacture of computers, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	3681	3293	3222	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	7522	8198	7326	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	9924	7715	7194	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	7476	8299	8528	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	8536	8958	8784	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	810	1193	1419	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1711	2196	1990	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ ...	6190	4185	3823	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	5211	6127	6210	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:				of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1891	2131	2290	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1838	2244	2215	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as units of budgetary entities regardless of the number of employed persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (223). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	2063,20	2801,87	2943,84	T O T A L
sektor publiczny	2335,73	3040,90	3162,20	public sector
sektor prywatny	1992,28	2768,10	2917,20	private sector
Górnictwo i wydobywanie	2695,64	4466,18	4735,07	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	1997,00	2704,56	2854,70	Manufacturing
w tym:				of which:
Produkcja artykułów spożywczych ..	1466,96	2076,68	2165,29	Manufacture of food products
Produkcja wyrobów tekstylnych	1655,93	1943,78	2252,35	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	1186,81	1628,97	1712,54	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórza- nych ^Δ	1121,05	1613,33	1665,89	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1514,00	2043,50	2126,89	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1432,07	2041,25	2146,88	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1748,88	2043,56	2127,55	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja koksu i produktów rafi- nacji ropy naftowej ^Δ	3170,94	3808,38	4062,69	Manufacture of coke and refined petroleum products
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2592,33	3296,59	3475,03	Manufacture of chemicals and chemical products

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as units of budgetary entities regardless of the number of employed persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (223). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE ^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)				Manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2401,93	2864,06	2983,91	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1976,25	2664,85	2749,05	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	2564,52	3392,78	3453,13	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1896,90	2636,39	2812,20	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2080,28	2727,47	2888,48	Manufacture of computers, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	2140,25	2793,87	2491,75	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1969,22	2991,05	3109,89	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2235,37	3056,43	3518,20	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2486,59	3470,94	3863,09	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	1784,24	2324,95	2460,28	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	1172,64	1684,74	1849,27	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1879,82	2767,05	2965,18	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	3048,92	4490,69	4517,53	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2143,16	2900,91	3030,15	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:				of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	2258,65	3121,93	3252,90	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1929,22	2640,01	2736,33	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as units of budgetary entities regardless of the number of employed persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABL. 6 (224). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG DZIAŁÓW (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY DIVISIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	2280,8	5265,4	6630,0	T O T A L
sektor publiczny	69,5	29,2	16,4	public sector
sektor prywatny	2211,3	5236,2	6613,6	private sector
w tym:				of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1531,9	3390,7	3881,9	Entities employing more than 9 persons
Budowa budynków ^Δ	454,7	1190,5	1449,8	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	729,1	1432,8	1379,0	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistycz- ne	348,1	767,4	1053,1	Specialised construction activities

^a Realizowana systemem zleceńowym przez jednostki budowlane mające siedzibę na terenie województwa.

^a Realized on the basis of contract system by construction entities with the head office in the voivodship.

TABL. 7 (225). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwe- stycyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charakte- rze remon- towym <i>Works with a renova- tion (resto- ration) character</i>	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
O G Ó Ł E M 2005	1531,9	1075,1	456,8	T O T A L
2010	3390,7	2441,8	948,9	
2011	3881,9	2962,1	919,8	
Budynki	1967,8	1544,1	423,7	Buildings
Budynki mieszkalne	455,7	320,0	135,7	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne...	112,7	58,2	54,4	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe.....	271,6	220,1	51,5	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania ...	71,5	41,6	29,8	<i>residences for communities</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises with the head office in the voivodship, with own resources without subcontractors.

TABL. 7 (225). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwe- stycyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charakte- rze remon- towym <i>Works with a renova- tion (resto- ration) character</i>	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	1512,1	1224,1	288,0	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	43,6	31,9	11,7	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	83,2	62,7	20,5	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe.....	329,3	268,1	61,3	<i>wholesale and retail trade build- ings</i>
budynki transportu i łączności.....	22,4	21,8	0,6	<i>traffic and communication build- ings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	564,7	479,4	85,3	<i>industrial buildings and ware- houses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyj- nym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kul- tury fizycznej	366,5	299,7	66,8	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	102,4	60,5	41,9	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1914,1	1418,0	496,1	Civil engineering works
w tym:				<i>of which:</i>
Infrastruktura transportu	1020,5	692,8	327,7	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	854,0	612,1	242,0	<i>highways, streets and roads</i>
budowle wodne	66,6	56,2	10,4	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	585,9	518,5	67,4	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	245,1	208,9	36,2	<i>long-distance pipelines, communi- cation and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	340,8	309,6	31,2	<i>local pipelines and cables</i>
Budowle sportowe i rekreacyjne.....	79,4	78,7	0,7	<i>Sport and recreational buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	66,6	6,8	59,8	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa, siłami własnymi bez podwyko-
nawców.

^a Realized by enterprises with the head office in the voivodship, with own resources without subcontractors.

TABL. 8 (226). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Budynki ^a	4224	4711	5326	Buildings ^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	3316	3639	4125	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b</i>
miasta	1465	1590	1720	<i>urban areas</i>
wieś	2759	3121	3606	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	3998	4413	4974	<i>Of which private buildings ^c</i>
miasta	1311	1402	1523	<i>urban areas</i>
wieś	2687	3011	3451	<i>rural areas</i>
w tym:				<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	3280	3545	4051	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b</i>
niemieszkalne	714	760	824	<i>non-residential</i>
Kubatura ^d w dam³	5542,4	6063,0	7284,9	Cubic volume ^d in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	2515,8	2715,0	3124,1	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b</i>
miasta	3066,4	3350,6	3380,5	<i>urban areas</i>
wieś	2476,0	2712,3	3904,4	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	3040,7	3374,3	3959,4	<i>Of which private buildings ^c</i>
miasta	1118,0	1315,2	1478,1	<i>urban areas</i>
wieś	1922,7	2059,1	2481,3	<i>rural areas</i>
w tym:				<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	2335,2	2348,9	2690,7	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b</i>
niemieszkalne	704,3	962,6	1216,3	<i>non-residential</i>

^a Nowo wybudowane. ^b Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania. ^c Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a Newly built. ^b Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence as well as excluding collective accommodation facilities. ^c Realized by natural persons, churches and religious associations. ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (227). **BUDYNKI ^a ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS ^a COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
BUDYNKI ^b BUILDINGS ^b				
OGÓŁEM	4224	4711	5326	TOTAL
Budynki mieszkalne	3322	3748	4227	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielo- mieszkaniowe	3321	3745	4222	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling build- ings
w tym jednorodzinne	3292	3651	4150	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszka- nia	1	3	5	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	902	963	1099	Non-residential buildings
w tym:				of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	53	16	34	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	22	20	29	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	187	188	202	Wholesale and retail trade build- ings
Budynki łączności, dworców i terminali	-	1	3	Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings
Budynki garaże	161	182	315	Garaże buildings
Budynki przemysłowe	47	51	46	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki maga- zynowe	101	58	65	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kultural- ne oraz budynki muzeów i bi- bliotek	6	13	43	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badaw- czych	40	18	11	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	16	21	11	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	4	34	43	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	253	342	267	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do spra- wowania kultu religijnego i czynności religijnych	5	6	18	Buildings used as places of worship and for religious activi- ties

^a Łącznie z domami letnimi i domkami wypoczynkowymi oraz rezydencjami wiejskimi nieprzystosowanymi do stałego zamieszkania. ^b Nowo wybudowane.

^a Including summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence.
^b Newly built.

TABL. 9 (227). **BUDYNKI^a ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS^a COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³				
OGÓŁEM	5542,4	6063,0	7284,9	TOTAL
Budynki mieszkalne	2526,3	2817,8	3202,4	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielo- mieszkaniowe	2517,1	2773,9	3179,1	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling build- ings
w tym jednorodzinne	2338,9	2380,7	2735,4	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszka- nia	9,2	44,0	23,3	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	3016,1	3245,1	4082,5	Non-residential buildings
w tym:				of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	57,8	99,6	165,2	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	568,9	163,9	102,8	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	822,3	1170,0	1324,9	Wholesale and retail trade build- ings
Budynki łączności, dworców i terminali	-	1,8	19,1	Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings
Budynki garaży	39,9	47,7	75,2	Garage buildings
Budynki przemysłowe	425,1	584,0	846,8	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki maga- zynowe	452,1	339,4	555,1	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kultural- ne oraz budynki muzeów i bi- bliotek	7,8	57,4	72,0	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badaw- czych	374,6	308,1	285,2	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	66,5	90,5	183,7	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	56,7	202,5	259,2	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	120,7	163,7	137,5	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do spra- wowania kultu religijnego i czynności religijnych	13,7	10,2	41,6	Buildings used as places of worship and for religious activi- ties

^a Łącznie z domami letnimi i domkami wypoczynkowymi oraz rezydencjami wiejskimi nieprzystosowanymi do stałego zamieszkania. ^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a Including summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence. ^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (228). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	15813	21199	23071	T O T A L
sektor publiczny	1921	1024	884	public sector
sektor prywatny	13892	20174	22187	private sector

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons and budgetary entities regardless of the number of employed persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 11 (229). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	1821,74	2510,71	2623,16	T O T A L
sektor publiczny	2162,35	2910,21	3192,09	public sector
sektor prywatny	1774,64	2490,56	2600,49	private sector

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez wynagrodzeń osób zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons and budgetary entities regardless of the number of employed persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ.

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowo-

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS.

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. **A bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations

wościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

4. Transport samochodowy **zarobkowy** obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (**przedsiębiorstwa transportu samochodowego**) oraz od 2004 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób;

5. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej (operator publiczny) a także od 2009 r. operatorów niepublicznych (w zakresie: placówek dla usług pocztowych, przesyłek listowych i ekspresowych, paczek) oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówkę dla usług pocztowych stanowi jednostka organizacyjna operatora publicznego lub jego agenta (placówka pocztowa), w której nadawca może zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub która doręcza adresatom przesyłki lub kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują przesyłki (np. listy, kartki pocztowe z wyłączeniem paczek pocztowych) opatrzone adresem, przedłożone do przyjęcia przez operatora pocztowego w celu przemieszczenia i doręczenia adresatowi.

4. **Telefoniczne łącza główne** obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. **Road transport for hire or reward** includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (**road transport entities**) and since 2004 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet and entities employing up to 9 persons.

5. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office (public operator) and since 2009 non-public operators (in scope of: postal service offices, letters, express mail and packages) as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Postal service office represents an organizational unit of the public operator or its agent (post office) and of the non-public operators, in which the sender can conclude a contract for the provision of postal services or who delivers to the addressees of the consignment or the amount of money specified in the postal transfers.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data on letter mail include mail (e.g. letters, postcards, excluding packages) containing an address for the purpose of being delivered to the addressee.

4. **Telephone main line** includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (230). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE ^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w km in km			
O G Ó Ł E M	975	1027	1024	T O T A L
Normalnotorowe ^b	929	981	978	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	355	355	355	of which electrified
jednotorowe	697	749	746	single track
dwu- i więcej torowe	232	232	232	double and more tracks
Wąskotorowe	46	46	46	Narrow gauge
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	5,5	5,8	5,7	Per 100 km ² of total area

^a Dane dotyczą Polskich Kolei Państwowych oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej; długość linii na podstawie znówelizowanych przepisów Polskich Kolei Państwowych. ^b Łącznie z szerokotorowymi.

^a Data concern the Polskie Koleje Państwowe and other entities which are administrators of the railway infrastructure; the length of railways according to amended regulations of Polskie Koleje Państwowe. ^b Including wide gauge.

TABL. 2 (231). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km					
OGÓŁEM	14030,3	15008,2	15148,6	14281,6	TOTAL
miejskie	2227,5	2565,5	2612,5	2522,6	urban
zamiejskie.....	11802,8	12442,7	12536,1	11759,0	out-of-town
Krajowe	770,6	771,7	771,6	771,6	Domestic
miejskie	198,8	215,6	216,3	216,3	urban
zamiejskie.....	571,8	556,1	555,3	555,3	out-of-town
Wojewódzkie	1653,7	1667,2	1667,6	1667,2	Voivodship
miejskie	204,1	208,1	208,5	208,5	urban
zamiejskie.....	1449,6	1459,1	1459,1	1458,7	out-of-town
Powiatowe	6360,2	6368,6	6391,0	6229,5	Powiat
miejskie	627,9	662,7	664,5	660,7	urban
zamiejskie.....	5732,3	5705,9	5726,5	5568,8	out-of-town
Gminne.....	5245,8	6200,7	6318,4	5613,3	Gmina
miejskie	1196,7	1479,1	1523,2	1437,1	urban
zamiejskie.....	4049,1	4721,6	4795,2	4176,2	out-of-town

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

S o u r c e: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (232). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	2453	1130	985	<i>National: number</i>
długość w km	108927	52753	45874	<i>length in km</i>
dalekobieżne: liczba	84	39	35	<i>long distance: number</i>
długość w km	26384	13000	12308	<i>length in km</i>
regionalne: liczba	288	141	105	<i>regional: number</i>
długość w km	23114	10846	8174	<i>length in km</i>
podmiejskie: liczba	2065	949	844	<i>suburban: number</i>
długość w km	59310	28900	25385	<i>length in km</i>
miejskie: liczba	16	1	1	<i>urban: number</i>
długość w km	119	7	7	<i>length in km</i>
Międzynarodowe: liczba	25	17	14	<i>International: number</i>
długość w km ..	20056	20007	15036	<i>length in km</i>

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a *Entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding municipal public transport services.*

TABL. 4 (233). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a****HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa				Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	2106,2	2230,0	2858,7	<i>Transport of goods in thous. t</i>
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	213,7	121,2	153,3	<i>Average transport distance per 1 t in km</i>
Przewozy pasażerów w tys. osób	76344,0	42710,1	41908,0	<i>Transport of passengers in thous.</i>
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	24,2	20,2	19,7	<i>Average transport distance per passenger in km</i>
Komunikacja międzynarodowa				International communication
Przewozy ładunków w tys. t	744,2	1698,8	2295,9	<i>Transport of goods in thous. t</i>
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1668,5	1303,8	1371,5	<i>Average transport distance per 1 t in km</i>
Przewozy pasażerów w tys. osób	100,3	120,0	135,6	<i>Transport of passengers in thous.</i>
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	877,4	1258,7	2299,1	<i>Average transport distance per passenger in km</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a *Data concerns enterprises employing more than 9 persons; excluding municipal public transport services.*

TABL. 5 (234). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORCIE LOTNICZYM RZESZÓW**
PASSENGER TRAFFIC^a IN RZESZÓW AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli	46341	223917	243694	Passenger arrivals
z portów:				from airports:
krajowych	33941	44674	53974	domestic
zagranicznych	12400	179243	189720	foreign
Pasażerowie odprawieni	47627	230320	247631	Passenger departures
do portów:				to airports:
krajowych	36299	46220	55197	domestic
zagranicznych	11328	184100	192434	foreign

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat.

^a Data do not include children below the age of 2.

TABL. 6 (235). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	880880	1174565	1235568	T O T A L
w tym:				of which:
Samochody osobowe	627372	841186	888492	Passenger cars
Autobusy	4264	5105	5210	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	97703	134506	142056	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	81859	102924	106143	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	62937	82138	85879	Motorcycles

^a W latach 2002—2008 — według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (do 17 XI 2011 r. — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji), w 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydanymi w końcu 2011. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a In 2002—2008 — according to registers maintained by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 according to central vehicle register maintained by the Ministry of Interior (until 17 XI 2011 — the Ministry of the Interior and Administration), in 2011 includes road vehicles having temporary permission given at the end of 2011. ^b Including vans.

TABL. 7 (236). **PRZEKROCZENIA ZEWNĘTRZNEJ GRANICY UNII EUROPEJSKIEJ PRZEZ POJAZDY W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM^a**
CROSSINGS OF THE EUROPEAN UNION'S EXTERNAL BORDER BY VEHICLES IN PODKARPACKIE VOIVODSHIP^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. in thous.		
Korczowa	940,5	1085,7	Korczowa
samochody osobowe i motocykle.....	765,9	895,4	passenger cars and motorcycles
autobusy	15,4	15,1	buses
samochody ciężarowe i ciągniki	159,2	175,2	lorries and road tractors
Krościenko	579,2	585,1	Krościenko
samochody osobowe i motocykle.....	574,6	582,1	passenger cars and motorcycles
autobusy	2,0	2,0	buses
samochody ciężarowe i ciągniki	2,6	1,0	lorries and road tractors
Medyka	747,5	823,3	Medyka
samochody osobowe i motocykle	646,7	721,7	passenger cars and motorcycles
autobusy	16,1	15,2	buses
samochody ciężarowe i ciągniki	84,7	86,4	lorries and road tractors

^a Na podstawie Zintegrowanego Systemu Ewidencji; patrz uwagi ogólne do działu „Kultura. Turystyka. Sport” – Turystyka, ust. 6.

Źródło: dane Komendy Głównej Straży Granicznej.

^a On the basis of the Integrated Accounting System; see general notes to the chapter „Culture. Tourism. Sport” – Tourism, item 6.

Source: data of the Border Guard Headquarters.

TABL. 8 (237). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Wypadki	2244	1968	2106	Total accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	25,5	16,8	17,0	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	3145	2780	2851	Road traffic casualties
Śmiertelne	286	202	224	Fatalities
Ranni	2859	2578	2627	Injured

^a Zarejestrowane przez policję. ^b W latach 2002–2008 — według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (do 17 XI 2011 r. — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji), w 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydanymi w końcu 2011.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

^a Registered by the police. ^b In 2002–2008 — according to registers maintained by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 according to central vehicle register maintained by the Ministry of Interior (until 17 XI 2011 — the Ministry of the Interior and Administration), in 2011 includes road vehicles having temporary permission given at the end of 2011.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Rzeszów.

Łączność

Communications

TABL. 9 (238). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE^a**
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	468	473	481	<i>Post offices (as of 31 XII)</i>
miasta	125	138	153	<i>urban areas</i>
wieś	343	335	328	<i>rural areas</i>
Przesyłki listowe polecone, nadane ^b w tys.	10631,6	13435,3	11329,2	<i>Registered letters mailed^b in thous.</i>
Paczki i listy wartościowe nadane ^b w tys.	703,6	893,1	750,8	<i>Packages and insured letters mailed^b in thous.</i>
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b w tys.	1859,0	2687,2	503,0	<i>Postal transfers paid^b in thous.</i>
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	5105,2	12644,8	6076,1	<i>Payments to bank accounts in thous.</i>

^a Dane dotyczą poczty publicznej. ^b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

^a The data apply to the public post. ^b In overtum within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system.

TABL. 10 (239). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	532,0	360,6	303,0	<i>Fixed main line in thous.</i>
w tym abonenci prywatni ^b	425,4	276,0	226,4	<i>of which private subscribers^b</i>
miasta	333,9	223,6	186,3	<i>urban areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	247,6	155,3	123,6	<i>of which private subscribers^b</i>
wieś	198,1	137,0	116,7	<i>rural areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	177,9	120,8	102,8	<i>of which private subscribers^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)...	486,6	325,3	272,9	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	295,9	193,1	159,7	<i>urban areas</i>
wieś	190,7	132,2	113,2	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	4696	2765	1832	<i>Public pay telephones</i>
miasta	2999	1328	982	<i>urban areas</i>
wieś	1697	1437	850	<i>rural areas</i>

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concerns operators of public system. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 3) na s. 28.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in the chapter concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 1.1 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 8, point 3) on page 28.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeds, crop protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe — 2000 m² i więcej, domy handlowe — od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okre-

4. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from own or used warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organizational forms** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and shopping centres are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for shopping centres.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

sowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

9. **Targowiska** są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobno-detalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazy).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. *Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. Data for entities employing up to 9 persons are generalized on the basis of the result of a representative survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Information regarding shops and patrol stations was compiled on the basis of reports. For entities up to 9 persons from 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

9. **Marketplaces** are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (240). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	15344,7	17610,4	19498,7	T O T A L in mln zł
w tym udział przedsiębiorstw handlowych o liczbie pracujących powyżej 49 osób w %	21,3	31,1	29,1	of which share of trade enterprises employing more than 49 persons in %
na 1 mieszkańca w zł	7315	8279	9164	per capita in zł

TABL. 2 (241). **STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF RETAIL SALES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M	7320,6	10144,2	10895,0	T O T A L
--------------------------	---------------	----------------	----------------	------------------

W ODSETKACH
 IN PERCENT

O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne	67,7	75,1	75,1	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe..	26,2	28,1	29,6	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	5,6	5,2	5,3	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	35,9	41,8	40,2	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	32,3	24,9	24,9	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (242). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH

IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	11095,4	17224,1	21234,6	TOTAL
---------------------	----------------	----------------	----------------	--------------

W ODSETKACH

IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	23,1	18,0	17,0	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	5,2	3,4	4,4	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	71,7	78,6	78,6	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (243). **SKLEPY^a WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS^a BY ORGANIZATIONAL FORMS AND PETROL STATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
SKLEPY	19913	17027	17084	SHOPS
Domy towarowe	7	7	7	Department stores
Domy handlowe	25	18	17	Trade stores
Supermarkety	135	233	254	Supermarkets
Hipermarkety	10	21	21	Hipermarkets
Sklepy powszechne	555	504	564	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	879	1347	1470	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	18302	14897	14751	Other shops ^b
STACJE PALIW	488	481	465	PETROL STATIONS

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Handel i gastronomia”, ust. 6. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes to the chapter „Trade and catering”, item 6. ^b Data concern economic entities employing more than 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (244) **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	432	511	535	<i>Number of catering establishments (as of 31 XII)</i>
w tym restauracje	144	183	206	<i>of which restaurants</i>
Sprzedaż z działalności gastrono- micznej (ceny bieżące) w tys. zł....	148510	321275	339236	<i>Sale in catering establishments (current prices) in thous. zł</i>
w tym:				<i>of which:</i>
produkcja gastronomiczna	95634	250436	262107	<i>catering production</i>
napoje alkoholowe i wyroby tyto- niowe	34000	40675	45790	<i>alcoholic beverages and tobacco</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (245). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Targowiska stałe:				<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	129	126	128	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	117	115	116	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ²	474,6	457,0	492,6	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	293,8	325,3	355,7	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobno- detalicznej	3183	3045	3211	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	2343	2265	2443	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	156	144	115	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	10256,7	10356,4	9893,8	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2009, Nr 152, poz. 1223 z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których **liczba pracujących przekracza 9 osób**.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych) inwestycji w nieruchomości i prawa, otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009, No. 152, item 1223) with later amendments.

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers **employing more than 9 persons**.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment funds, co-operative savings and credit unions, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net sales revenues of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets, i.e. fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights, assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisy w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;
- 2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
- 3) other operating costs, in which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;
- 4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons, and since 2009 also other payments resulting from separate regulations.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted.

It includes:

- the current part, i.e. the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. the difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. While the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities (excluding special funds),
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities (excluding special funds),
 - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditures) to short-term liabilities (excluding special funds).

12. Current assets include: inventories, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term deferred expenditures.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespectively of its due date).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, rezerwy z aktualizacji wyceny oraz pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

Kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony do przedsiębiorstwa przez podmiot zagraniczny. Podmiotem zagranicznym może być:

- osoba prawna z siedzibą za granicą,
- osoba fizyczna, mająca miejsce zamieszkania za granicą,
- niemająca osobowości prawnej spółka osób prawnych lub fizycznych, utworzona zgodnie z ustawodawstwem państw obcych.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation and other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- founders' capital — in state owned enterprises,
- participation fund — in co-operatives,
- owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

Foreign capital is capital transferred to an enterprise by a foreign entity. A foreign entity includes:

- a legal person with the head office located abroad,
- a natural person with a foreign place of residence,
- a company of legal or natural persons, without legal personality, established in accordance with regulations applicable in the foreign country.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (246). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w mln zł in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	45155,7	79715,4	89172,3	6895,4	82277,0
w tym: of which:					
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	26321,1	37470,4	42382,7	2918,7	39463,9
Net sales revenues of products (goods and services)					
Przychody netto ze sprzedaży towarów i ma- teriałów	17384,3	39987,6	44073,4	3731,4	40342,0
Net sales revenues of goods and materials					
Przychody finansowe	557,5	1062,1	1335,6	43,0	1292,6
Financial revenues					
Koszty uzyskania przychodów z cało- kształtu działalności Costs of obtaining revenues from total activity	43156,6	76249,9	85292,8	6855,6	78437,1
w tym: of which:					
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	26421,6	39276,8	44059,1	3034,3	41024,8
Cost of products sold (goods and services)					
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	15275,9	34676,8	38834,9	3649,7	35185,2
Value of goods and materials sold					
Koszty finansowe	721,8	1439,3	1419,7	35,1	1384,6
Financial costs					

TABL. 1 (246). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
Wynik finansowy na działalności gospo- darczej <i>Financial result on economic activity</i>	1999,1	3465,5	3879,6	39,8	3839,8
Zyski nadzwyczajne <i>Extraordinary profits</i>	3,3	108,4	6,3	0,9	5,4
Straty nadzwyczajne <i>Extraordinary losses</i>	2,6	114,4	3,5	0,2	3,2
Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	1999,9	3459,5	3882,4	40,4	3842,0
Zysk brutto <i>Gross profit</i>	2328,1	3945,1	4580,7	108,9	4471,8
Strata brutto <i>Gross loss</i>	328,2	485,6	698,3	68,5	629,8
Obowiązkowe obciążenia wyniku finan- sowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	284,8	446,7	532,2	21,0	511,2
W tym podatek dochodowy ^a <i>Of which income tax ^a</i>	264,0	446,7	532,2	21,0	511,2
Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>	1715,0	3012,8	3350,2	19,4	3330,8
Zysk netto <i>Net profit</i>	2023,2	3501,4	4016,8	88,6	3928,2
Strata netto <i>Net loss</i>	308,2	488,6	666,6	69,2	597,4

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 9.

^a See general notes to the chapter „Finances of enterprises”, item 9.

TABL. 2 (247). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	45155,7	43156,6	1999,9	284,8	1715,0
TOTAL	2010	79715,4	76249,9	3459,5	446,7	3012,8
	2011	89172,3	85292,8	3882,4	532,2	3350,2
sektor publiczny		6895,4	6855,6	40,4	21,0	19,4
public sector						
sektor prywatny		82277,0	78437,1	3842,0	511,2	3330,8
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		120,7	106,9	14,1	0,0	14,0
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		47369,4	44844,5	2527,3	284,4	2242,9
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		31965,9	30288,2	1679,7	177,6	1502,2
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		782,0	760,0	22,1	5,5	16,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		5416,4	5326,2	90,4	54,5	35,9
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		26781,9	26064,5	717,5	101,9	615,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		1650,7	1623,2	27,4	5,8	21,6
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		178,2	181,2	-3,0	-0,1	-2,9
Accommodation and catering ^Δ						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		810,6	762,4	48,3	8,4	39,8
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		739,8	709,9	29,9	7,2	22,7
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		390,8	367,4	23,5	3,1	20,3
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		328,3	310,0	18,3	2,5	15,8
Human health and social work activities						

TABL. 3 (248). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba przedsiębiorstw ogółem Total number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
			dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
			w % ogółu			in % of total		
OGÓŁEM TOTAL	2005	2028	76,8	21,5	1,7	75,8	22,0	2,2
	2010	2265	81,2	18,5	0,3	80,6	18,8	0,6
	2011	2353	80,9	19,0	0,1	80,2	19,5	0,3
sektor publiczny public sector		143	70,6	29,4	-	69,9	29,4	0,7
sektor prywatny private sector		2210	81,6	18,3	0,1	80,9	18,9	0,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Agriculture, forestry and fishing		35	77,1	20,0	2,9	77,1	20,0	2,9
Przemysł. Industry		820	78,5	21,5	-	77,8	22,1	0,1
w tym: of which:								
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		719	78,4	21,6	-	77,7	22,3	-
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities		64	71,9	28,1	-	71,9	28,1	-
Budownictwo Construction		284	83,8	16,2	-	83,8	16,2	-
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles		816	81,7	18,0	0,3	81,4	18,5	0,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		93	78,5	21,5	-	77,4	22,6	-
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering		30	70,0	30,0	-	66,7	33,3	-
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities		58	91,4	8,6	-	86,2	10,3	3,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		49	77,6	22,4	-	75,5	22,5	-
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities		36	88,9	11,1	-	88,9	11,1	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		53	79,2	20,8	-	79,2	20,8	-

TABL. 4 (249). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>		
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>
		w % <i>in %</i>				
OGÓŁEM 2005 TOTAL	95,6	4,4	3,8	33,4	99,9	149,7
2010	95,7	4,3	3,8	30,0	104,8	153,3
2011	95,6	4,4	3,8	29,1	104,0	154,0
sektor publiczny <i>public sector</i>	99,4	0,6	0,3	38,2	113,6	148,8
sektor prywatny <i>private sector</i>	95,3	4,7	4,0	28,5	103,3	154,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	88,5	11,7	11,6	59,1	204,3	371,4
Przemysł <i>Industry</i>	94,7	5,3	4,7	28,8	101,8	150,3
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	94,8	5,3	4,7	17,9	89,2	146,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	97,2	2,8	2,1	69,1	156,0	183,8
Budownictwo <i>Construction</i>	98,3	1,7	0,7	29,6	105,0	142,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	97,3	2,7	2,3	17,3	88,5	152,2
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	98,3	1,7	1,3	18,7	103,2	117,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	101,7	-1,7	-1,6	111,7	174,2	464,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>	94,1	6,0	4,9	114,8	185,5	213,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	96,0	4,0	3,1	41,9	109,2	141,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	94,0	6,0	5,2	111,2	255,2	277,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	94,4	5,6	4,8	45,1	116,3	142,9

TABL. 5 (250). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy		
			razem <i>total</i>	w tym	
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and products in progress</i>
		w mln zł			
1	OGÓŁEM 2005	14040,7	4494,5	1240,2	678,5
2	TOTAL 2010	23011,1	6782,8	1931,5	1082,0
3	2011 26326,9	26326,9	7975,5	2268,5	1235,9
4	sektor publiczny <i>public sector</i>	1653,6	355,7	162,3	67,8
5	sektor prywatny <i>private sector</i>	24673,3	7619,8	2106,2	1168,1
	w tym: <i>of which:</i>				
6	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	67,1	28,9	6,1	2,4
7	Przemysł <i>Industry</i>	15476,6	4707,1	1937,0	986,4
	w tym: <i>of which:</i>				
8	przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	12190,7	4483,9	1875,6	970,7
9	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste mana- gement and remediation activities</i>	253,5	22,1	14,7	1,2
10	Budownictwo <i>Construction</i>	2101,0	448,3	80,0	227,6
11	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ	6206,2	2540,6	72,5	11,8
12	Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	372,1	32,9	17,4	0,2
13	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i> ^Δ	174,7	108,0	103,9	0,7
14	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	364,6	12,8	3,9	3,1
15	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	294,5	50,6	37,0	3,5
16	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	131,5	7,8	3,9	-
17	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	60,3	3,8	3,0	0,0

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 12.ª See general notes to the chapter „Finances of enterprises”, item. 12.

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe <i>Short-term investments</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne <i>Short-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues and claims</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^a <i>of which from deliveries and services^a</i>			
<i>in mln zł</i>						
1100,2	1453,3	6242,6	5498,1	3131,0	172,6	1
1165,8	2483,8	11226,3	9832,4	4505,5	496,5	2
1407,3	2976,9	12799,5	11037,1	4975,3	576,6	3
96,0	20,9	838,2	719,9	424,9	34,8	4
1311,3	2956,0	11961,3	10317,2	4550,4	541,9	5
18,4	1,9	26,2	13,4	10,7	1,3	6
1342,3	405,4	7516,5	6673,7	2961,2	291,8	7
1327,2	274,9	5943,4	5209,1	1498,0	265,5	8
1,8	4,2	119,8	86,9	95,4	16,3	9
26,9	102,7	1113,8	886,2	437,3	101,7	10
18,2	2399,4	2901,5	2594,4	705,9	58,3	11
0,0	14,7	268,0	215,4	59,5	11,8	12
0,00	3,3	23,5	12,5	42,0	1,2	13
-	5,7	120,8	93,9	196,3	34,7	14
0,1	9,9	139,9	122,6	87,1	16,9	15
0,9	3,0	68,1	44,1	52,6	3,0	16
0,4	0,4	30,0	27,0	19,1	7,4	17

TABL. 6 (251). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

*SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>	
		kapitały (fundusze) podstawowe <i>core capital (fund)</i>	kapitał (fundusz) zapasowy <i>supplementary capital (fund)</i>
		w mln zł <i>in mln zł</i>	
OGÓŁEM	2005 17746,3	9531,8	5730,1
TOTAL	2010 33362,5	12417,4	16541,2
	2011 40696,1	13084,6	17220,5
sektor publiczny	3121,5	2835,4	418,6
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	37574,7	10249,2	16801,9
<i>private sector</i>			
w tym: <i>of which:</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	140,9	66,0	35,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	26160,1	7335,1	10681,9
<i>Industry</i>			
w tym: <i>of which:</i>			
przetwórstwo przemysłowe	13842,8	5452,1	6541,3
<i>manufacturing</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1072,9	921,0	125,5
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	1152,7	511,9	533,7
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4706,7	2086,5	1340,0
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	763,4	758,2	97,4
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	369,4	100,3	25,7
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2085,1	1678,8	268,6
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	343,0	195,3	119,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	172,7	70,8	58,8
<i>Administrative and support service activities</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	140,7	92,6	27,8
<i>Human health and social work activities</i>			

TABL. 7 (252). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM 2005	6990,6	1036,2	1438,1	1551,0	1221,7
TOTAL 2010	10155,5	657,5	1662,2	2704,8	1867,3
..... 2011	10663,6	509,1	821,9	2951,2	1837,1
sektor publiczny public sector	2792,9	452,0	804,8	10,7	-
sektor prywatny private sector	7870,7	57,1	17,1	2940,5	1837,1
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	55,2	21,6	22,8	10,5	-
Przemysł Industry	6924,1	381,2	375,2	1320,5	1788,8
w tym: of which:					
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	5076,2	314,6	269,2	1279,5	1729,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	917,0	66,2	12,9	7,8	1,7
Budownictwo Construction	317,8	34,8	0,5	182,8	7,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1774,3	33,0	3,7	907,6	30,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	717,4	10,4	279,6	78,6	2,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	94,4	-	-	85,2	7,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	295,4	-	5,8	248,4	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	191,5	-	109,0	42,9	0,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	61,3	-	8,8	46,0	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	90,6	27,4	1,3	6,1	-

TABL. 8 (253). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		Ogółem Grand total	razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym	of which
						kredyty i pożyczki credits and loans	zobowiąza- nia z tytułu dostaw i usług ^a liabilities from deli- veries and services ^a
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	12613,1	3009,9	2367,2	9603,2	2139,5	5096,5
TOTAL	2010	20314,5	5039,2	2972,4	15275,3	2907,8	8430,5
	2011	22864,5	5553,5	4161,7	17311,0	3987,1	9081,3
sektor publiczny		1476,8	344,1	266,2	1132,7	222,7	612,5
public sector							
sektor prywatny		21387,7	5209,4	3895,5	16178,3	3764,5	8468,8
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		32,2	8,7	6,8	23,5	5,1	6,8
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		13943,4	3552,4	2582,3	10391,0	2770,3	4722,2
Industry							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		11494,6	3066,2	2156,2	8428,4	2585,2	3935,5
manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja Δ		367,6	224,9	174,1	142,7	37,9	51,7
water supply; sewerage, waste ma- nagement and remediation activities							
Budownictwo		1681,7	190,7	157,5	1491,0	238,2	874,4
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych Δ		4879,0	766,0	670,7	4113,0	800,6	2897,1
Trade; repair of motor vehicles Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		472,9	150,8	64,0	322,1	50,0	172,2
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia Δ		106,6	68,9	68,7	37,7	11,2	10,0
Accommodation and catering Δ							
Obsługa rynku nieruchomości Δ		519,1	308,7	292,5	210,5	22,9	111,7
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		262,3	53,2	42,7	209,1	41,8	111,2
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca Δ		69,3	4,6	3,4	64,7	6,2	17,4
Administrative and support service activities							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		92,0	47,0	46,6	45,0	11,1	15,0
Human health and social work activities							

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 14.ª See general notes to the chapter „Finances of enterprises”, item 14.

TABL. 9 (254). **KAPITAŁ ZAGRANICZNY PRZEDSIĘBIORSTW^a WEDŁUG KRAJU POCHODZENIA**
Stan w dniu 31 XII
FOREIGN CAPITAL OF ENTERPRISES^a BY COUNTRY OF ORIGIN
As of 31 XII

KRAJE	2005	2010	2011		COUNTRIES
	w mln zł <i>in mln zł</i>			w od- setkach <i>in percent</i>	
OGÓŁEM	1258,4	1989,4	2014,1	100,0	TOTAL
w tym:					of which:
Cypr	195,3	205,9	210,5	10,5	Cyprus
Francja	177,0	465,0	422,4	21,0	France
Hiszpania	23,1	22,4	22,4	1,1	Spain
Luksemburg	139,3	227,5	230,7	11,5	Luxembourg
Niderlandy	106,1	169,5	174,3	8,7	Netherlands
Niemcy	265,8	509,1	498,9	24,8	Germany
Stany Zjednoczone	119,2	58,0	61,7	3,1	United States
Ukraina	3,2	3,6	18,9	0,9	Ukraine
Wielka Brytania	9,7	35,6	31,6	1,6	United Kingdom

^a Niezależnie od liczby pracujących. Łącznie ze spółkami, które zaangażowały kapitał, a nie rozpoczęły działalności podstawowej.

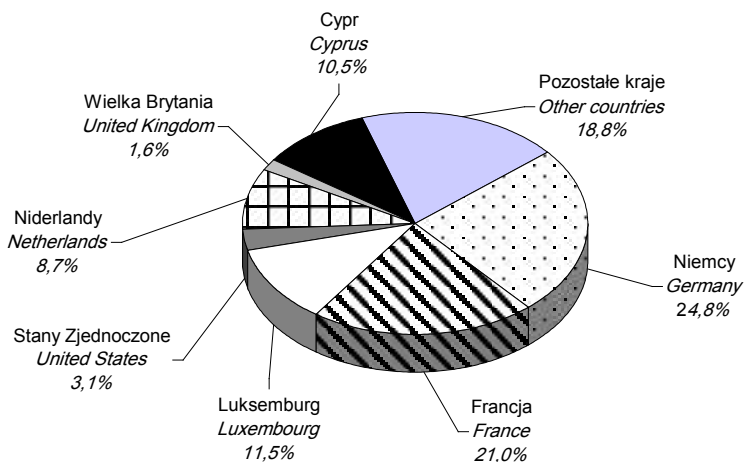
^a Regardless of the number of employees. Including companies which have committed capital but have not begun basic activity yet.

KAPITAŁ ZAGRANICZNY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG KRAJU POCHODZENIA W 2011 R.

Stan w dniu 31 XII

FOREIGN CAPITAL OF ENTERPRISES BY COUNTRY OF ORIGIN IN 2011

As of 31 XII

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: pobieraniem i gromadzeniem dochodów, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem deficytu, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również: ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późniejszymi zmianami), ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 i 1590 z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane w dziale dane w podziale według działów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the collection and accumulation of revenue, spending public funds, deficit financing, committing funds as well as the management of public funds and public debt.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances, dated 27 August 2009 (Journal of Laws No. 157, item 1240 with later amendments).

The legal basis for the financial management of local self-government entities is the Act on Incomes of Local Self-government dated 13 November 2003 (Journal of Laws 2010 No. 80, item 526 with later amendments), as well as the Act on Gmina Self-government, dated 8 March 1990 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, item 1591 with later amendments), the Act on Powiat Self-government, and the Act on Voivodship Self-government, dated 5 June 1998 (Journal of Laws No. 142, items 1592 and 1590 with later amendments).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the Regulation of the Minister of Finance. The data presented in the chapter divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure as well as funds originating from

w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 38, poz. 207 z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny,
 - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych,
 - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, w tym środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych,
- 2) dotacje celowe z budżetu państwa:
 - a) na zadania z zakresu administracji rządowej,
 - b) na zadania własne,
 - c) na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- 3) dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
- 4) dotacje otrzymane z funduszy celowych,
- 5) subwencje ogólne z budżetu państwa przekazywane wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów (w tym część oświatowa).

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) wydatki bieżące, tj.:
 - a) dotacje, w tym dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego, tj. zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych,
 - b) wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń,
 - c) inne świadczenia na rzecz osób fizycznych,
 - d) zakup towarów i usług,
 - e) wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i obsługiwanych przez nie organów,
- 2) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

foreign sources, obligatory on the basis of the decree of the Minister of Finance (Journal of Laws 2010 No. 38, item 207 with later amendments).

6. Budget revenues of local self-government entities comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e.: the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax,
 - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts e.g., the Financial Statute, the Service Act and the Marketplace Act, tax on civil law transactions,
 - d) revenue from property of local self-government entities e.g., income from renting and leasing as well as other agreements with a similar character,
 - e) other income of local self-government entities, of which funds for the additional own tasks from non-budgetary sources,
- 2) appropriated allocations from the state budget:
 - a) for government administration-related tasks,
 - b) for own tasks,
 - c) for tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,
- 3) allocations received on the basis of self-government agreements,
- 4) allocations received from appropriated funds,
- 5) general subsidies from the state budget transferred to all local self-government budgets for supplementing their own revenue (of which for educational tasks).

7. Expenditure of local self-government budgets include among others:

- 1) current expenditure, i.e.:
 - a) allocations including allocations for the organizational-legal entities operating in the budgets of local self-government entities, i.e.: budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds,
 - b) wages and salaries and related wages and salaries,
 - c) other benefits for natural persons,
 - d) purchase of materials and services,
 - e) expenditure connected with activity of budgetary entities and bodies supported by them,
- 2) property expenditure including investment expenditure.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (255). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2005	5129497,6	3062213,0	864112,6	895304,6	307867,4
TOTAL						
	2010	9118165,0	5157084,3	1471656,1	1602409,5	887015,1
	2011	9345907,2	5111779,7	1632570,5	1671782,3	929774,7
Dochody własne		3142121,7	1821226,2	697767,8	381996,4	241131,3
Own revenue						
w tym: of which:						
udziały w podatku dochodowym		1225042,6	599860,3	297344,9	163298,4	164539,0
share in income tax						
od osób prawnych		203402,7	37206,9	27312,1	7724,7	131158,9
corporate income tax						
od osób fizycznych		1021639,9	562653,4	270032,7	155573,7	33380,1
personal income tax						
podatek od nieruchomości		680569,0	521890,7	158678,3	-	-
tax on real estate						
podatek rolny		59751,1	57936,9	1814,2	-	-
agricultural tax						
podatek od środków transportowych		40109,9	31119,5	8990,4	-	-
tax on means of transport						
podatek od czynności cywilnoprawnych		43002,9	27946,5	15056,3	-	-
tax on civil law transactions						
opłata skarbową		18618,4	11457,3	7161,1	-	-
treasury fee						
dochody z majątku		200689,1	136701,3	47947,0	11652,1	4388,7
revenue from property						
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		75301,1	52935,3	13178,4	8230,6	956,8
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (255). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
**REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
pozostałe dochody	829721,0	396434,6	154036,9	207046,0	72203,6
other revenue					
w tym środki na dofinansowanie własnych za- dań ze źródeł pozabudżetowych	237241,1	125958,3	49860,6	34541,8	26880,4
of which funds for additional financing of own tasks from non-budgetary sources					
Dotacje	2710359,8	1348888,4	408999,6	557231,8	395240,0
Allocations					
Dotacje celowe	1748773,2	1026909,0	188635,2	413103,9	120125,1
Appropriated allocations					
w tym: of which:					
z budżetu państwa	1567625,8	981908,4	174092,9	321914,7	89709,8
from state budget					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	1072998,5	688257,3	125474,3	178637,2	80629,8
for government administration tasks					
własne	491460,2	292251,6	48049,6	142498,9	8660,0
own tasks					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	3167,1	1399,6	569,0	778,6	420,0
realized on the basis of agreements with government administration entities					
realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	58255,6	24529,0	8779,1	21999,4	2948,1
received for tasks realized on the basis of self- government agreements					
otrzymane z funduszy celowych	37485,2	8543,4	4742,2	5253,3	18946,3
received from appropriated funds					
Pozostałe dotacje	961586,6	321979,4	220364,4	144127,9	275114,9
Other allocations					
w tym inwestycyjne	778342,2	261663,5	206129,9	119176,0	191372,8
of which investment allocations					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	3493425,6	1941665,1	525803,1	732554,1	293403,4
General subsidy from state budget					
w tym oświatowa	2327818,8	1284366,8	464968,6	531262,9	47220,5
of which educational tasks					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (256). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW**
**REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISIONS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM 2010	9118165,0	5157084,3	1471656,1	1602409,5	887015,1
TOTAL 2011	9345907,2	5111779,7	1632570,5	1671782,3	929774,7
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	158741,5	52949,3	479,6	4827,8	100484,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	21262,4	21244,9	17,5	-	-
Transport i łączność Transport and communication	833950,4	226616,5	220118,6	278028,2	109187,0
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	241538,8	155662,4	59206,8	20697,2	5972,4
Działalność usługowa Service activity	50542,7	2743,8	8613,5	32498,8	6686,7
Administracja publiczna Public administration	71623,6	30740,1	5603,5	32676,2	2603,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa Public safety and fire care	138032,4	24157,6	37615,2	75839,6	420,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem Revenue from legal person, natural person and other entities without legal personality and ex- penditure connected with their collection	2194435,7	1331077,9	515104,9	182641,7	165611,1
Oświata i wychowanie Education	184238,0	110485,4	30829,3	41773,0	1150,3
Ochrona zdrowia Health care	87175,7	678,2	7741,1	75847,0	2909,4
Pomoc społeczna Social assistance	1057625,5	799142,9	134660,9	122453,7	1367,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	63576,1	6024,4	7919,2	37570,0	12062,4
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	71968,4	48685,8	8061,1	14855,1	366,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	238079,7	199925,4	30881,5	6297,6	975,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	40984,4	27823,8	6900,1	1365,5	4895,0
Kultura fizyczna Physical education	102861,1	80926,7	19394,3	2469,6	70,5

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (257). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2005	5182183,1	3042523,1	920802,4	904696,9	314160,7
TOTAL	2010	9865856,8	5659683,2	1571777,9	1654700,1	979695,6
	2011	9823471,8	5352479,8	1801409,2	1707108,0	962474,8
Wydatki bieżące		7269746,4	4205645,1	1247168,7	1269382,6	547550,0
Current expenditure						
w tym: of which:						
Dotacje		628941,0	246551,8	119909,8	81691,5	180787,9
Allocations						
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, funduszy celowych. of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units, appropriated funds		40830,0	34374,9	6455,2	-	-
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1039328,9	868015,7	122558,5	36952,5	11802,3
Benefits for natural persons						
Wydatki na obsługę długu publicznego		125032,1	68439,8	26669,7	16333,8	13588,7
Expenditure on public debt servicing						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		5457706,5	3011685,0	972884,5	1133141,0	339996,1
Current expenditure of budgetary entities						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		3081151,8	1728189,8	572071,5	658084,9	122805,6
wages and salaries						
pochodne od wynagrodzeń ^b		510657,7	300780,8	89671,8	100235,9	19969,1
derivatives of wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		1468505,9	764267,6	253400,0	265418,8	185419,6
purchase of materials and services						
Wydatki majątkowe		2553725,5	1146834,7	554240,5	437725,4	414924,8
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		2514290,6	1139747,2	543892,0	437725,4	392926,0
Of which investment expenditure ^c						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund and contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments.

TABL. 4 (258). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM 2010	9865856,8	5659683,2	1571777,9	1654700,1	979695,6
TOTAL 2011	9823471,8	5352479,8	1801409,2	1707108,0	962474,8
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	219793,1	84784,7	1614,0	4876,4	128518,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	47128,0	46487,8	497,6	-	142,6
Transport i łączność Transport and communication	1899215,8	545264,7	450850,0	466017,1	437083,9
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	188127,7	137173,5	43570,4	6177,6	1206,2
Działalność usługowa Service activity	60061,1	14566,0	12507,1	26029,9	6958,1
Administracja publiczna Public administration	786911,1	452142,7	101916,0	148546,5	84305,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa Public safety and fire care	185973,4	58863,0	48509,8	77790,0	810,6
Obsługa długu publicznego ^b Public debt servicing ^b	124902,7	68305,5	26669,7	16338,8	13588,7
Oświata i wychowanie Education	3099913,9	1978805,3	566435,8	492212,8	62460,0
Ochrona zdrowia Health care	199906,3	24794,9	20836,8	92705,7	61568,8
Pomoc społeczna Social assistance	1335303,9	939684,2	207377,8	180434,5	7807,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	127458,6	13064,7	22206,6	65763,7	26423,7
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	258570,2	80406,4	59666,9	106800,6	11696,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	565348,0	455404,8	106078,3	3381,6	483,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	300867,1	191271,2	47625,6	8115,7	53854,7
Kultura fizyczna Physical education	301901,2	216602,1	64531,0	5449,3	15318,9

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne (wyrażone wyłącznie w cenach bieżących) dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji, z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące od 2005 r. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji i działów według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji). Od 2005 r. nakłady inwe-

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of Accounts 1995” (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays (expressed exclusively in current prices) are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization, except for interests not included in outlays on fixed assets by units using International Accounting Standards (IAS) since 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections and divisions according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes). Since 2005 investment outlays on

stycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa” (w poprzednich edycjach Rocznika wykazywane były w sekcji „Budownictwo”).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa nieukończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage" (in previous editions of the Yearbook they were included in the "Construction").

3. *The value of investment outlays incurred by:*

- *legal persons and or ganizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and or ganizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognized, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

W 2010 r. wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”, dane z a lata poprzednie podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2010 r.

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji wartość nabycia lub wytworzenia. Od 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzonych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

5. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego

In 2010 the value of public roads, streets and squares was included in the section "Transportation and storage"; data for previous years are given in conditions comparable with the data of 2010.

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation). Since 2005 also revaluation according to fair value in units using International Accounting Standards (IAS).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII, within the scope of fixed assets designated for exploitation as the purchase or manufacturing value.

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the NACE rev. 2 were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section "Manufacturing". Residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section "Real estate activities", constitute an exception.

5. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and or ganizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and or ganizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets

zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

6. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) *buildings and structures:*
 - a) *buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,*
 - b) *land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);*
- 2) *machinery, technical equipment and tools:*
 - a) *boilers and power industry machinery,*
 - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) *technical equipment,*
 - e) *tools, instruments, movables and endowments;*
- 3) *transport equipment;*
- 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

Uwaga do tablic 1—4

Patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje”, ust. 3.

Note to tables 1—4

See general notes to chapter „Investments”, item 3.

TABL. 1 (259). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł	in mln zł	
O G Ó Ł E M TOTAL	10288,7	13417,7	7606,0	5811,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	181,4	277,9	137,0	140,9
Przemysł..... <i>Industry</i>	3065,5	3652,3	1048,2	2604,0
górnictwo i wydobywanie..... <i>mining and quarrying</i>	34,6	49,4	2,7	46,7
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	1539,1	2272,3	25,9	2246,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	788,5	803,4	535,8	267,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	703,4	527,2	483,8	43,3
Budownictwo..... <i>Construction</i>	220,7	285,8	4,1	281,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; transportation and storage; accommodation and catering^Δ; information and communication</i>	3739,2	6076,8	4822,4	1254,4
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	721,5	742,5	1,6	740,9
transport i gospodarka magazynowa..... <i>transportation and storage</i>	2757,6	4960,7	4814,6	146,1
zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>accommodation and catering^Δ</i>	172,7	193,5	5,4	188,1
informacja i komunikacja..... <i>information and communication</i>	87,5	180,2	0,8	179,3

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

TABL. 1 (259). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (dok.)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł	in mln zł	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1307,1	1301,8	50,6	1251,2
<i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>				
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	60,8	60,7	8,4	52,3
<i>financial and insurance activities</i>				
obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1246,4	1241,1	42,2	1198,9
<i>real estate activities</i>				
Pozostałe usługi	1774,8	1823,1	1543,7	279,5
<i>Others activities</i>				
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	121,7	193,6	135,1	58,6
<i>professional, scientific and technical activities</i>				
administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	42,3	30,4	0,6	29,8
<i>administrative and support service activities</i>				
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	351,4	288,8	287,8	0,9
<i>public administration and defence; compulsory social security</i>				
edukacja	574,1	558,4	504,5	54,0
<i>education</i>				
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	300,8	367,9	289,3	78,6
<i>human health and social work activities</i>				
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	353,6	346,3	319,4	26,9
<i>arts, entertainment and recreation</i>				
pozostała działalność usługowa	30,8	37,6	7,0	30,6
<i>other service activities</i>				

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

TABL. 2 (260). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM..... TOTAL	2829,4	4133,0	5609,7	1667,5	3942,4
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	44,8	52,6	140,5	134,9	5,6
Przemysł..... Industry	1856,9	2329,0	3164,1	660,4	2503,8
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	53,5	31,2	32,7	2,7	30,1
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	1475,1	1416,9	2194,1	25,0	2169,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	248,2	778,9	778,6	513,1	265,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	80,1	102,0	158,7	119,6	39,0
Budownictwo..... Construction	44,6	170,4	186,3	2,4	183,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	291,6	563,0	576,7	1,6	575,1
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	141,8	295,3	463,5	416,0	47,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	13,7	68,4	178,2	0,7	177,6
Informacja i komunikacja..... Information and communication	64,9	61,2	168,8	0,3	168,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	78,6	57,5	53,6	8,3	45,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	78,5	128,3	128,5	12,1	116,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	27,9	78,8	140,3	132,2	8,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	17,5	17,1	21,8	0,6	21,2
Edukacja..... Education	8,8	20,1	49,7	0,4	49,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	150,0	210,3	276,3	249,5	26,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	8,9	72,1	60,8	48,0	12,8
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	0,8	8,9	0,5	-	0,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (261). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a NA ŚRODKI TRWAŁE (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a ON FIXED ASSETS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2005	2287,2	872,4	1231,0	174,4
TOTAL	2010	2891,9	1151,5	1441,5	287,0
	2011	4152,2	1905,5	1953,5	276,4
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.		140,2	126,1	7,6	5,3
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		2325,0	720,1	1501,1	91,5
Industry					
górnictwo i wydobywanie		36,7	5,1	20,6	10,7
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		2037,6	575,4	1377,5	73,0
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		120,4	55,6	62,6	2,3
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		130,3	84,1	40,5	5,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		168,1	53,7	75,4	39,0
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		418,1	258,5	91,3	65,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		167,9	97,7	24,4	45,8
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		139,0	129,5	8,6	0,6
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		116,6	95,1	16,1	5,4
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		22,2	11,1	10,3	0,8
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		127,4	114,5	10,3	2,4
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		122,9	38,1	75,5	9,2
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		18,3	5,5	9,4	3,3
Administrative and support service activities					
Edukacja		49,9	37,4	11,9	0,6
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		277,4	176,8	93,7	6,7
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		58,7	40,9	17,8	0,0
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		0,5	0,3	0,1	-
Other service activities					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (262). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
			budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2005	970,0	847,7	87,9	30,9
TOTAL	2010	4175,0	3797,8	244,1	114,6
	2011	5895,1	5533,5	262,2	87,2
własność państwowa	2005	226,6	176,1	37,8	12,0
<i>state ownership</i>	2010	1713,9	1513,2	155,2	40,7
	2011	3731,3	3526,2	171,7	31,3
własność jednostek samorządu tery-	2005	743,3	671,7	50,1	18,9
torialnego	2010	2461,2	2284,5	88,9	73,8
<i>local self-government entities owner-</i>	2011	2163,8	2007,3	90,5	56,0
<i>ship</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa-					
dami; rekultywacja ^Δ		40,6	35,6	3,5	1,4
<i>Water supply; sewerage, waste management and</i>					
<i>remediation activities</i>					
Budownictwo		0,1	-	0,1	-
<i>Construction</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		0,8	0,5	0,4	0,0
<i>Accommodation and catering</i> ^Δ					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		0,4	0,2	0,2	0,0
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1,1	0,1	0,8	0,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa;					
obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		5439,5	5265,2	99,2	70,1
<i>Public administration and defence; compulsory</i>					
<i>social security</i>					
Edukacja		366,6	202,4	151,4	5,8
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		15,5	11,5	3,7	0,2
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekrea-					
cją		14,8	11,6	2,8	0,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

Środki trwałe

Fixed assets

Uwaga do tablic 5—8

Patrz uwagi ogólne do działu „Środki trwałe”, ust. 5.

Note to tables 5—8

See general notes to chapter „Fixed assets”, item 5.

TABL. 5 (263). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a** (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	109173,1	116625,3	49256,3	67369,0
TOTAL				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6314,0	6525,0	990,6	5534,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	36122,5	38783,1	13 339,0	25444,1
<i>Industry</i>				
górnictwo i wydobywanie	3411,4	3969,6	3806,2	163,4
<i>mining and quarrying</i>				
przetwórstwo przemysłowe	21291,3	22702,2	796,3	21905,9
<i>manufacturing</i>				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	6498,9	6443,9	3320,2	3123,7
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4920,9	5667,4	5416,3	251,1
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>				
Budownictwo	1819,2	2004,9	158,7	1846,2
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	26966,0	29470,1	19925,1	9544,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; transportation and storage; accommodation and catering^Δ; information and communication</i>				
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5021,3	5732,2	415,3	5316,9
<i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
transport i gospodarka magazynowa	18961,8	20583,3	19341,4	1241,9
<i>transportation and storage</i>				
zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	570,4	721,4	123,7	597,7
<i>accommodation and catering^Δ</i>				
informacja i komunikacja	2412,5	2433,2	44,7	2388,4
<i>information and communication</i>				

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 5 (263). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł	in mln zł	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa ryнку nieruchomości ^Δ	23565,7	24392,4	1293,8	23098,6
<i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>				
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	582,8	602,0	97,5	504,5
<i>financial and insurance activities</i>				
obsługa rynku nieruchomości ^Δ	22982,9	23790,4	1196,3	22594,1
<i>real estate activities</i>				
Pozostałe usługi.....	14385,7	15449,8	13549,0	1900,8
<i>Others activities</i>				
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>professional, scientific and technical activities</i>	915,6	742,8	271,5	471,4
administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	299,7	338,2	56,8	281,4
<i>administrative and support service activities</i>				
administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	4528,4	4523,3	4506,7	16,7
<i>public administration and defence; compulsory social security</i>				
edukacja.....	4000,8	4528,0	4223,7	304,3
<i>education</i>				
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2794,2	3123,2	2614,0	509,2
<i>human health and social work activities</i>				
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekrea- cją	1629,4	1949,7	1845,2	104,5
<i>arts, entertainment and recreation</i>				
pozostała działalność usługowa	217,5	244,6	31,1	213,4
<i>other service activities</i>				

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 (264). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	34836,2	48532,5	51518,6	15026,8	36491,6
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	569,1	883,6	1010,4	909,3	101,1
Przemysł <i>Industry</i>	22933,6	32242,1	34282,9	9846,5	24436,2
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	1773,6	3383,8	3926,5	3805,9	120,6
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	14437,8	20531,4	21836,5	743,4	21093,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	5446,0	6332,8	6277,3	3274,4	3002,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odp- dami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1276,2	1994,1	2242,6	2022,9	219,7
Budownictwo <i>Construction</i>	568,6	1311,8	1390,6	139,4	1251,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2456,6	3523,2	4114,1	408,5	3705,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	684,4	1275,0	1170,9	488,4	682,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	218,2	377,5	506,5	81,2	425,4
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1549,5	2260,6	2263,3	41,9	2221,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	417,9	526,7	538,7	97,5	441,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	3299,3	2575,5	2554,9	105,2	2449,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	212,1	538,0	327,5	225,6	101,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	99,7	180,2	197,7	21,8	176,0
Edukacja <i>Education</i>	101,3	185,0	242,3	24,9	217,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1437,4	2103,6	2317,8	2100,2	217,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	279,9	508,3	564,9	534,3	30,6
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	7,7	40,2	35,3	2,1	33,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwa-
łych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections
was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 (265). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym		Of which
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2005	11225,7	9770,5	1078,1	321,4
TOTAL	2010	21698,0	19145,5	1925,7	552,0
	2011	24812,6	21909,5	2199,1	631,7
własność państwowa		3111,0	1658,0	1150,4	301,2
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		21701,6	20251,5	1048,7	330,4
local self-government entities ownership					
w tym:					
of which:					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		45,8	43,8	1,3	0,7
Electricity, gas, steam and air conditioning supply					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		3389,9	3203,6	139,9	39,2
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		19,3	9,6	5,8	3,8
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		6,8	6,4	0,4	-
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		9523,2	9477,6	6,5	39,0
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		42,5	38,5	3,9	0,1
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		2,8	2,8	0,0	-
Information and communication					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1090,8	1045,1	43,4	2,3
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		45,8	22,3	13,2	10,3
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		35,1	30,5	2,5	0,8
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		4506,7	3133,0	900,0	467,7
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		4198,8	3266,8	886,5	44,5
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		513,4	409,6	87,7	16,0
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		1259,7	1164,0	88,4	6,9
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		29,1	28,3	0,7	0,0
Other service activities					

TABL. 8 (266). **STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM 2005	32,1	26,7	72,6	66,9
TOTAL 2010	31,4	26,5	74,1	56,8
..... 2011	31,6	26,9	71,4	58,2
własność państwowa state ownership	44,9	26,3	67,8	59,5
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	29,7	27,0	75,2	57,0
w tym: of which:				
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	35,6	33,8	65,3	95,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	29,5	28,2	52,2	59,5
Budownictwo Construction	47,9	32,8	67,9	55,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	29,9	25,7	96,5	0,0
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	25,9	25,8	49,7	43,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	30,1	25,0	79,3	90,2
Informacja i komunikacja Information and communication	11,9	11,4	70,0	0,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	34,1	33,3	52,3	70,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	62,4	36,2	90,8	82,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	16,5	10,1	86,5	45,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	41,1	28,0	78,4	57,8
Edukacja Education	37,8	28,9	69,6	59,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	39,7	29,2	81,6	80,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	21,4	18,4	58,1	56,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities	17,5	16,7	50,0	66,7

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne,

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. Gross primary income in the households sector is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national

tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny

institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,
- 3) general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget, as well as public enterprises which according to the ESA 1995 methodology fulfill criteria of including in the sector,
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working

rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,

- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane dotyczące PKB i WDB za lata 2008-2009 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zmiany zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora przedsiębiorstw oraz sektora instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, dokonanej w wyniku standardowej procedury zgodnej z wymogami notyfikacji fiskalnej.

Dane dotyczące PKB w ujęciu realnym za lata 2005-2007 zostały zmienione w wyniku przeliczenia danych według rodzajów działalności w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za lata 2008-2009 w wyniku wprowadzenia przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym nowej metodologii szacowania wynagrodzeń oraz transferów bieżących.

13. Pełne szeregi czasowe danych z rachunków regionalnych przeliczone w układzie PKD 2007 zamieszczono na stronie internetowej GUS (notatka informacyjna, Bank Danych Lokalnych).

14. Dane na 1 mieszkańca obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. W 2013 r. zostaną opublikowane dane przeliczone na 1 mieszkańca przy wykorzystaniu liczby ludności opracowanej na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2010 r.”.

outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,

- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).

12. Data concerning GDP and G VA for the years 2008-2009 were changed in relation to data previously published due to the change of the subject scope of the general government sector, the non-financial corporations sector as well as the financial institutions sector, accomplished as a result of standard procedure, in accordance with the fiscal notification requirements.

Data concerning GDP in real terms for the years 2005-2007 were changed as a result of data recalculation by kind of activity in accordance with the Polish Classification of Activities – PKD 2007.

Moreover, data concerning income in the households sector for the years 2008-2009 were revised as a result of introducing by the National Bank of Poland a new methodology of wages and salaries and current transfers estimation in the Balance of Payments.

13. Full time series of regional accounts data recalculated in accordance with the PKD 2007 were placed on the CSO website (the information note, Local Data Bank).

14. Data per capita were calculated on the basis of number of population, which considered the results of the Population and Housing Census 2002. In the 2013 data per capita calculated on the basis of population number considering the Population and Housing Census 2011 will be published.

15. Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2010”.

Uwaga

Dane dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych za lata 2005-2009 zostały zmienione w stosunku do uprzednio publikowanych w wyniku weryfikacji danych w rachunkach narodowych; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 12.

Note

Data concerning nominal income in the households sector for the years 2005-2009 have been changed with reference to data published in previous editions. Changes result from data verification in the national accounts; see general notes to the chapter „Regional accounts”, item 12.

TABL. 1 (267). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010			2005	2009	2010
	w mln zł in mln zł			Polska= =100 Poland= =100	2009= =100	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	37564	50740	52512	3,7	103,5	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ... Of which gross value added	33095	45091	46250	3,7	102,6	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:								
przedsiębiorstw non-financial corporations	14686	21234	22040	3,6	103,8	44,4	47,1	47,7
instytucji rządowych i samorzą- dowych general government	6314	8625	9024	5,0	104,6	19,1	19,1	19,5
gospodarstw domowych households	10775	13854	13707	3,6	98,9	32,6	30,7	29,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1126	1133	1051	2,3	92,8	3,4	2,5	2,3
Przemysł..... Industry	9129	11999	12497	4,0	104,2	27,6	26,6	27,0
w tym przetwórstwo przemy- słowe of which manufacturing	7937	9922	10316	4,5	104,0	24,0	22,0	22,3
Budownictwo Construction	1834	3488	3829	3,8	109,8	5,5	7,7	8,3
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ ; transport i gospo- darka magazynowa; zakwatero- wanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja ^a Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accom- modation and catering ^Δ ; informa- tion and communication ^a	9751	13584	13627	3,7	100,3	29,5	30,1	29,5
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa; obsługa rynku nieru- chomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	2870	3234	3313	2,6	102,4	8,7	7,2	7,2
Pozostałe usługi ^a Others activities ^a	8386	11654	11933	4,0	102,4	25,3	25,8	25,8
NA 1 MIESZKAŃCA ^b PER CAPITA ^b	17906	24157	24973	67,3	103,4	x	x	x

^a Patrz uwagi ogólne, str.27, ust. 4. ^b W złotych.

^a See general notes, page 27, item 4. ^b In zlotys.

TABL. 2 (268). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO^a (ceny bieżące)**
GROSS VALUE ADDED PER 1 EMPLOYED PERSON^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010			SPECIFICATION
	w złotych <i>in zlotys</i>	Polska= =100 <i>Poland=</i> <i>=100</i>	2009 =100		
OGÓŁEM	61446	63727	70,7	103,7	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5492	5258	24,7	95,7	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	77522	83318	78,3	107,5	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	71828	77515	81,5	107,9	of which manufacturing
Budownictwo	91916	97354	89,4	105,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastrono- mia ^Δ ; informacja i komunika- cja ^a	93335	95169	89,9	102,0	Trade; repair of motor vehi- cles ^Δ ; transportation and stor- age; accommodation and ca- tering ^Δ ; information and com- munication
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	197069	200209	89,3	101,6	Financial and insurance activi- ties; real estate activities
Pozostałe usługi	67409	67504	86,1	100,1	Others activities

^a Dane opracowano uwzględniając w obliczeniach pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne, ust. 1.

^a Data are given on the basis of calculations of persons employed on private farms in agriculture including the results of the Population and Housing Census 2002 and Agricultural Census 2002. ^b See general notes to the chapter "Regional accounts", item 1.

TABL. 3 (269). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
 TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
**BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
 OF INCOME ACCOUNT (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010			SPECIFICATION
	w mln zł	<i>in mln zł</i>	Polska= =100 <i>Poland=</i> <i>=100</i>	2009= =100		
Produkcja globalna	73834	97563	102117	3,5	104,7	Gross output
Zużycie pośrednie	40739	52472	55867	3,4	106,5	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	33095	45091	46250	3,7	102,6	Gross value added
w tym koszty związane z za- trudnieniem	14702	19910	20923	4,0	105,1	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	18112	24866	24870	3,5	100,0	Gross operating surplus

TABL. 4 (270). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010			SPECIFICATION
			w liczbach bez- względnych <i>in absolute number</i>	Polska= =100 <i>Poland=</i> <i>=100</i>	2009= =100	
Dochody pierwotne brutto: w milionach złotych	26452	34448	35249	3,9	102,3	Gross primary income: <i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	12610	16401	16763	70,3	102,2	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto: w milionach złotych	27086	35154	36190	4,1	102,9	Gross disposable income: <i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	12912	16737	17211	74,2	102,8	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych — z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej — prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami (zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz:

— ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80) z późniejszymi zmianami,
— ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:

a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:

- prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
- prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.), polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej,
- wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI),
- innym,

b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;

2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);

3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

Odrębnym procesom — w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128) z późniejszymi zmianami — podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The process of privatizing state owned enterprises — except of former state farms — is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments (it replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990) as well as:

— the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80) with later amendments,

— the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

On the basis of the legal acts mentioned above three basic methods are used relative to state owned enterprises:

1) **commercialization** i.e., the transformation of an enterprise:

a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:

- indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
- privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private subscription or open,
- the transfer of shares or holdings to the national investment funds (NIF),
- other,

b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;

2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);

3) **the liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128) with later amendments — consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

Prywatyzacja

Privatization

TABL. 1 (271). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO W 2011 R.**
Stan w dniu 31 XII
STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS
IN 2011
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which					
		w prywa- tyzacji bezpo- średniej <i>in direct privatiza- tion</i>	w likwida- cji <i>in liquida- tion</i>	w upadło- ści <i>in bank- ruptcy</i>	w postę- powaniu napraw- czym <i>in sanita- tion procedure</i>	pod zarządem <i>under manage- ment</i>	bez zmian prawno- organi- zacyjnych <i>without legal and organiza- tional changes</i>
OGÓŁEM TOTAL	1	-	1	-	-	-	-
Budownictwo <i>Construction</i>	1	-	1	-	-	-	-

TABL. 2 (272). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRZEKSZTAŁCEN^a WŁASNOŚCIOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PROCESS OF OWNERSHIP
TRANSFORMATIONS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	275	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	87	31,6	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	104	37,8	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	104	37,8	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	84	30,6	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	47	17,1	<i>of which liquidated</i>

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a *Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.*

TABL. 3 (273). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE BEZPOŚREDNIO ORAZ ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED DIRECTLY AND LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane bezpośrednio <i>Privatized directly</i>	W wyniku <i>As a result of</i>			Zlikwidowane <i>Liquidated</i>
		sprzedaży majątku <i>sale of assets</i>	wniesienia majątku do spółki <i>transfer of assets to a company</i>	oddania majątku do odpłatnego korzystania <i>leasing</i>	
OGÓŁEM	104	36	17	48	47
TOTAL					
w tym: <i>of which:</i>					
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	34	17	3	14	17
Budownictwo	27	8	4	15	11
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	19	7	1	10	2
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	11	1	8	2	6
<i>Transportation and storage</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5	-	1	3	6
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					

TABL. 4 (274). **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.**
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki <i>Companies</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	85	TOTAL
powstałe w celu: prywatyzacji ^a	82	<i>established for the purpose of: privatization^a</i>
innym	3	<i>other</i>
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	23	<i>Of which indirectly (capital) privatized</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	6	<i>of which with foreign capital participation</i>

^a Pośredniej (kapitałowej), poprzez obejmowanie akcji oraz wniesienia do NFI.

^a Indirect (capital) privatization by taking up shares and transfer to NIF.

TABL. 5 (275). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.**
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki <i>Companies</i>	SPECIFICATION
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	20	<i>Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	-	<i>of which with foreign capital participation</i>
Spółki pracownicze ^a	50	<i>Employee companies^a</i>

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

Podmioty gospodarki narodowej
Entities of the national economy

TABL. 6 (276). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	128399	139059	152618	151091	T O T A L
sektor publiczny	4689	6076	6086	6068	<i>public sector</i>
sektor prywatny	123710	132983	146532	145023	<i>private sector</i>
Według wybranych form prawnych:					<i>By selected legal forms:</i>
przedsiębiorstwa państwowe	59	10	2	2	<i>state owned enterprises</i>
spółki	15291	16273	17082	17806	<i>companies</i>
w tym:					<i>of which:</i>
handlowe	3561	5822	7452	7996	<i>commercial</i>
cywilne	11626	10320	9495	9674	<i>civil</i>
spółdzielnie	843	779	731	738	<i>cooperatives</i>
fundacje	104	172	256	277	<i>foundations</i>
stowarzyszenia i organizacje społeczne	2341	4059	5610	5822	<i>associations and social organizations</i>
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	102809	108430	118618	116146	<i>natural persons conducting economic activity</i>
Według liczby pracujących:					<i>By the number of employed persons:</i>
9 i mniej	121909	131666	144429	142941	<i>9 and less</i>
10-49	4981	6065	6757	6718	<i>10-49</i>
50-249	1234	1119	1230	1230	<i>50-249</i>
250 i więcej	275	209	202	202	<i>250 and more</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a *Excluding persons tending private farms in agriculture.*

TABL. 7 (277). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	
				razem total	w tym of which				
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation			
OGÓŁEM 2005 TOTAL	139059	30629	10	5822	34	739	10320	779	108430
2010	152618	34000	2	7452	20	974	9495	731	118618
2011	151091	34945	2	7996	15	1042	9674	738	116146
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	3395	538	-	90	1	14	90	127	2857
Przemysł..... Industry	15422	3356	1	1825	5	273	1328	68	12066
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	14630	2910	-	1559	4	257	1274	66	11720
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	440	258	1	113	-	8	21	-	182
Budownictwo Construction	18922	1709	1	818	1	77	786	85	17213
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	43934	7371	-	2844	2	487	4326	186	36563
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	10332	798	-	310	1	54	459	5	9534
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	4314	841	-	189	1	26	565	8	3473

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (277). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons conduct- ing eco- nomic activity	
		razem total	przed- siębio- rstwa pań- stwowe state owned enter- prises	w tym of which						
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie coope- ratives		
						w tym of which				
						jedno- osobo- we Skarbu Państwa sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury				z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go with foreign capital partici- pation
Informacja i komunikacja Information and communica- tion	3151	536	-	345	1	10	184	4	2615	
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa Financial and insurance activities	4264	284	-	132	-	2	90	52	3980	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	3908	3022	-	305	-	28	164	176	886	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	11518	1475	-	557	-	38	769	11	10043	
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	2480	370	-	187	-	17	159	7	2110	
Administracja publiczna i ob- rona narodowa; obowią- zkowe zabezpieczenia spo- łeczne Public administration and defence; compulsory so- cial security	1924	1922	-	4	-	-	-	-	2	
Edukacja Education	5727	3522	-	70	-	4	117	2	2205	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	7984	1004	-	245	3	5	351	4	6980	
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją ... Arts, entertainment and recreation	3315	2270	-	41	-	2	123	-	1045	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	10499	5925	-	34	-	5	163	3	4574	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (278). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a		
			razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym jawne unlimited partnerships	z których komandytowe limited partnerships
OGÓŁEM	2005	5822	4680	238	4442	1142	1056	17
TOTAL	2010	7452	5876	238	5638	1576	1341	134
	2011	7996	6359	244	6115	1637	1361	166
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		90	88	1	87	2	2	-
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		1825	1573	100	1473	252	231	17
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		1559	1329	89	1240	230	215	12
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		818	696	27	669	122	98	23
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		2844	2059	50	2009	785	713	69
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		310	246	10	236	64	58	6
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		189	157	1	156	32	29	3
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		345	315	13	302	30	24	4
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		132	92	4	88	40	37	3
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		305	236	9	227	69	53	14
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		557	468	19	449	89	50	15
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		187	163	-	163	24	17	6
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		4	4	-	4	-	-	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja		70	60	-	60	10	9	1
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		245	137	3	134	108	31	4
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		41	37	7	30	4	3	1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		34	28	-	28	6	6	-
<i>Other service activities</i>								

^a W województwie podkarpackim wśród spółek osobowych zarejestrowane były spółki partnerskie: w 2005 r. — 68, w 2010 r. — 91, w 2011 r. — 96.

^a In Podkarpackie Voivodship there were 68 professional partnerships registered in 2005, 91 in 2010 and 96 in 2011.

TABL. 9 (279). **OSOBY FIZYCZNE^a PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ
WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
NATURAL PERSONS^a CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY BY SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	118618	116146	TOTAL
w tym:			of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2895	2857	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	12132	12066	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	11826	11720	of which manufacturing
Budownictwo	17375	17213	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	38436	36563	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	9898	9534	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..	3477	3473	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2467	2615	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4243	3980	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	877	886	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10191	10043	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2113	2110	Administrative and support service activities
Edukacja	2148	2205	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6634	6980	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1100	1045	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa...	4632	4574	Other service activities

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

NOTATKI
NOTES